

گەشتەك بۆك خۇدى

- پۇمانا: گەشتەك بۆك خودى
- نقيسина: دكتور نەجيب گيلانى
- وەرگىرانا: تەحسين دۆسكى
- دەرھىنانا ناۋەرۆكى: تەحسين دۆسكى
- بەرگ: بەيار جەمىل.
- چاپا ئىكى ۱۴۳۰ كۆچى ۲۰۰۹ زايىنى
- چاپخانەيا سپىرېز / دھۆك
- ژمارا سپارتنى ل پەرتۆكخانەيا بەدرخانىان (۲۱۶۸)

رۆمانا

گەشتەك بۆك خۇدى

نقىسىن

دكتور نەجىب گىلانى

وەرگىران

تەحسىن دۆسكى

" ئاڭ بۇ قوينغا دوير،
ونە خوشيا پىكى،
وكىميا زادى! "

پیشگوئنا وەرگیڤری

ل وی دەمی ئەز ب وەرگیڤرانا قی بەرەهەمی پابوویم
ل سالا ۱۹۸۹، دەمی هیشتا ئەز قوتابی ل زانکوی، ل وی
دەمی عیراق هەمی ب ئاگر وئاسنی دهاته ب پێقه‌برن، قهت
نەدهاته سەر هزرا من کو جارەکی ئەو دی پوناھیی بینت،
ودی کەفتە بەر دەستی خواندەقنان، چونکی ئەو پژیما
هنگی وهلات پی موبته‌لا بووی، پی نەددا تشته‌ک بەلاق ببت
ئەگەر ئەو نەبت پی ل بن پەشه‌ سانسۆرا وان دەرباس ببت،
و ژ موسته‌حیلا هفتی بوو - وه‌کی دئیته‌ گۆتن - کو پی بو
بەلاقرنا پۆمانه‌کا ب قی پەنگی بیته‌دان، ژ بەر وی بابەتی
هەستیار پی ئەو بەرچاڤ دکەت، بابەتی خەما گازیکرنا ژ بو
ئیسلامی ل وی دەمی و ل ژیر پژیمه‌کا شموولی وزۆردار..
لەو هەر وه‌کی هەما من ئەڤ پۆمانه‌ بو خو وەرگیڤرا..!

وپتر ژ ئەگەرەکی د پشت پابوونا من را ب قی کاری
هەبوو، ئیک ژ وان قیانا من یا مەزن بوو هنگی بو کارین
ئەدەبی و ب تایبەتی هۆنەری چیرۆک و پۆمانی، وحه‌ ژیکرنا
من یا زیدە بو بەرەهەمی نفیسەری ناقدار دکتۆر نەجیب
گەیلانی، ژ بەر هەستی سڤکی وخوشیا نفیسینا وی،

ومهنه جييهت وپاقرثيا هزرا وي ژي، نهوا ژ ئيسلامي
(ننطلاق) دكر..

ووهكهه ثيا وي واقعي هنگي ل عراقي هه ي د گهل وي
واقعي قى پړوماني موعاله جه دكر، ژ مهسه لين دكتاتوريه ت
ووي سته ما ل خه لكى هه ژار دهاته كرن، ب تايبه تي نه وين
ژ بهر بير وباوه رين خو ييت ديني ب وي سيستمى نه درازي
يا دهسه لات ل سهر ب پيڅه دچوو، نه څه ژي پالده ركه بوو
بو من كو نه ز بهرده واميي بدهمه قى كاري، ههر وهكي من
دقيا ب قى چه ندى هندك (ته نفيسي) بكه م، وبينا خو پي
بينم!!

وپشتي گه لك ژ وان قه يد وزنجيران هاتينه شكاندن ييت
وي دهمي پړي مي خه لك، و ب تايبه تي خودان قه له م پي گري
ددان، پتر ژ جاره كي من هزرا به لا فكرنا قى بهرهمي كړبوو،
به لي پتر ژ نه گه ركه هه بوو كو نه ز قى هزري پاش بيخم
حه تا دهمه كي دي يي نه ده سني شانكري، وبه لكى نه گه را مالي
ئيك ژ مه زنترين وان نه گه ران بت، ب من څه نه ده ات نه ز چاپ
بكه م، ومن كه س نه دديت ل بهر ييت وي چاپ بكه ت..
وهوسا ووهكي هوين دبينن چاپكرن بيست سالان گيرو بوو،
حه تا نه څرو ژ نوي پړوماني، و ژ ده ولت سهرى په رتوكخانه يا

جزیری و خودانی وی هه قالئ مه سهیدا نه حمه د جزیری
ریکا خو بو به لا فکرنی دیتی.

وهیقایدارم نه ف کاری مه بهری هه ر تشته کی خزمه ته ک بت
بو زمانی مه یی شرین، ودهوله مهنده ک بت بو په رتو کخانه یا
مه یا ئیسلامی، وزاده کی باش بت بو وان خوانده قانیئت
ل نه دهبه کی پاقر و خودان ئارمانج دگه پریین.

* * *

وپشتی قی چه ندی د جهی خو دایه بیژین: نه ف پو مانه،
ئه و ب په نگه کی نه دهبی یی جوان هاتیه دارشتن، ئیک ژ وان
کارانه یی ب په نگه کی هونه ری وی تراژیدیایی بهر چا ف
دکه ت یا کو ب سه ر کو ما (ئیخوان نه لموسلمین) دا هاتی
ل درو یئت نیقا سه دسالا بو ری ل مصری، پشتی کو ما وان
ژ لایی ده سه لاتا جه مال عه بدنناصری فه هاتیه مهنه کرن،
وئه و وان کاریت ته عزیبی بو مه تو مار دکه ت، یی ب کو
ب سه ری نه ندامیئت قی کو می دا ل گرتیخانه یا ناقدارا وی
ده می (گرتیخانه یا حه ربی) هاتین، ووی ب قی چه ندی کاری
خو یی نه دهبی - ژ لایه کی دی فه - یی کریه تو مار کرنا
دیرو که کا وی دقیت نه ئیته ژ بیرکرن، و ل بهر چاقیئت جیلیت
بیین ژی بیته دانان، وکاره کی ب قی په نگی بت یی سانا هی
وبی کیماسی ژی نابت.

وئەگەر عەيبا ھەر كارەكى ئەدەبىي يى ھۆسا ئەو بت،
 ئەو ژ موبالەغى، ومەزنكرنا پرویدانان، يى قالانابت، يى قى
 بەرھەمى بخوينت ئىكسەر دى قى عەيبى تى ئىنتەدەر، بەلى
 دقيقت ئەم ژ بىر نەكەين كو نقيسەر ب خو (دكتور نەجيب)
 ئىك ژ وان ئىخوانان بوو يىت ھاتىنە گرتن، وبەرى وان بو
 گرتىخانەيا ھەربى ھاتىەدان، وبارا وى ژ دەسكەفتيىت
 شوپرەشا يوليويى حوكم ب (دەھ سالان) گرتن بوو! لەو يا
 غەريب نەبوو ئەو د تەصويركرنا خو دا بو پرویدانيىت قى
 پۇمانا خو يى راستگوۆ بت ژ لايەكى قە، ويى دویر نەبت
 ژ موبالەغى ژ لايەكى دى قە..

ئەف پۇمانە (گەشتەك بو نك خودى) جیلەكى ژ ژن ومیران
 يىت (موعجب) ب ئىسلامى، وحەژىكەر بو دىنى بەرچاڤ
 دكەت، ئەو جىلى گرانیا واقعی وپيڤهچوونا پرویدانان ئەو بو
 ھندى پالداين كو خو بدەنە دگەل پيلا (ئىسلاميەتى) بىي
 ئەو ب دورستى، يان بلا بىژين ب تمامى، ل سەر عەقيدە
 وبیر وباوهرىت ئىسلامى يىت دورست بىنە پەرودەكرن،
 ئەو جىلى دبت ھندەك جارن حزباتيا بەرتەنگ وھەڤركيا
 بەردەوام د گەل دەور وبەران ئىكا ھند ژى چى كريت ئەو
 ژ بەر گرنگيا لايى سياسى وەكى ئەو ھزر دكەن، لايىت دى
 يىت گرنگتر ب پشت گوھ قە لى بدەن!!

لهو دی بېنی ئه ق جيله، یی پړومان ب پرنگه کی پراست
 واقعی وان بهرچا ق دکهت، ب رهفتاری خو گهلهک یی جودا
 نینه ژ خه لکی دی یی ئه وه قړکی د گهل دکهن، بهلکی ئه و
 ب تنی ژ لای یی هزرکرنی قه یی جودایه .. وئ هه ئیک ژ وان
 عه جیبیانه ییت (بزاقا ئیسلامی) ل نیقا دووی ژ سه دسالا
 بوړی تووش بووی ..

د قی پړومانی دا گهلهک جارن (شه خصیات) ییت کو ئه و
 وخه لکی دی ژ ی وان ب (ئیسلامی) د نیاسن، د گهل خو
 دکه قنه د هه قدری و (ته ناقوض) ی دا، د ناقبه را وی تشتی دا
 یی ئه و بهری خه لکی ددهنی ژ ئیسلامی، وئ هه سهر وبه ری
 ئه و ژینا خو ل سهر ب پیقه دبهن .. وان باوهری هه یه کو
 ئیسلام چاره یه، وئ هه د (موته عاطفن) ژ ی د گهل ئیسلامی،
 به یی ئه و ئیسلامی ب تمامی بو خو ناکه نه ئه و رهفتار یی ئه و
 ژینا خو ل سهر ب پیقه دبهن، له و سالو خه تیټ که سینیا
 موسلمان ژ وان دکیمن!

وباشترین نمونه ل سهر قی یا مه گوټی که سینیا
 نه بیلا یییه، ئه و هند خو دیتی یا د نا ق کومه کا
 ئیسلامخو ازان دا کاری دکهت، بیی ئه و یان هه تا ئه و
 ئیسلامخو از کاری بو گوهار پتنا شه خصیه تا وی بکهن، یا
 گرنگ ل نک وی و ل نک وان ژ ی ب تنی ئه وه وی هزره کا

وهكى يا وان ههبت، وهكى دى تىكه ليا وى يا نه شه رعى
 د گهل زهلامان، وئىعجبا وى يا زىده ب واقعى (علمانيا
 غه ربى) نهوا نازادى ژ هندهك لايان قه بو خهلكى دابىن كرى،
 وتىگه هشتنا وى يا وهكى پوژئاقاييان بو نازادىي.. وگه لهك
 تشتيت دى ژى، نهقه نه يا گرنگه ل نك وان، نهقه حالى
 پترىا كه سيّت وى جيلينه يى پومان به حس ژى دكهت..
 وهه ر چاوا بت نهق پومانه پىگاقهكا پيشكهفتى بوو ژ لايى
 نفيسه رى قه، ل وى دهمى، ل سه ر پىكا دورستكرنا
 نهدهبهكى ئيسلامى يى دلخواز.. هيقيا مه نهوه خواندهقانى
 كورد خوشيى ومفايى بو خو ژ خواندنا وى ببينت.
 وخودى هاريكارى مه هه ميان بت.

ته حسين دۆسكى

دهوك ۲۰۰۹/۱۰/۷

نافرمانی

یا ژ (عهطوهیی مهلهوانی) قه ئه و ژ مروڤان بلندتره،
چونکی ههر تشتهکی وی بقیت ل بهر دهستی وی یی هه،
مال.. زهلام.. مه نصبهکی مه زن، ژ میژه وی ئه هزره بو خو
دکر، صهیین ته علیمدای تژی دۆر وره خیت وینه، هه ژیکرنا
صهیان دلی وی یی گرتی، وهی پا که یفا وی دئیت وهکی ئه و
(لکی) و (توسکای) وتیشکییت وان دبینت ده می ئه و ل دۆر
ره خیت وی رادبنه سه مایی و بیهن دکه نه پهن ته روئی وی،
هه ما نیژیکه دی پیلانقا وی ماچی که ن، خو حه یوان ژ
سه ری خو بو عه طوهی دچه مینن پا تو بو له شکه ری
گرتیخانا مه زن چ دبیژی؟! به لی گرتیخانا مه زن، مانی عه طوه
یان به گباشی عه طوه سه روکی گرتیخانی یه.

وهو گرتیخانه یا تژیه ژ مروڤیت نه یین عادی، گرتییت
وی هه می دشاره زانه، وهو د مه سه لییت سیاسه تی وشه ری
وما فییت ملله تی وئازادی و سه ره به سستی و دینی خودی دا
گه له ک دزانانه.. ئه و قان تشتان هه میان دزانن، مانی ئه و
هه ما به س قان توخمه مروڤان دئینه بهر دهستی عه طوهی.

عه طوهی گهلهك پیّ خوشه ئەو هەردەم یاریان بوّ خو
 ب هزر ویر و پربازیت وان گرتیان بکەت، ئەو هند زەحمەتی
 بوّ خو چی ناکەت کو هزرا خو د گۆتنیّت وان دا بکەت یان
 دان وستاندنێ د گەل وان بکەت، وما دی بوچی وه کەت؟
 مانی ئەو باش دزانت کو هەر تەشتەکی ئەو بیژن ب دلی وی
 نینە لەو هەر ژ سەری ئەو یی پی رازی نینە.. پەشتی هنگی
 ئەو وەسا یی هاتیە فیڕکرن کو ئەو وەکی ئامیرەتەکی بت
 د دەستی یی ژ خو مەزنتەر دا، گۆتنیّت وان ب کار بینت
 وفەرمانیّت وان ب جە بینت، تەشتی مەزنیّت وی نەقیّت وی
 ژ ی ئەو نەقیّت، کاری وی ب جەئینانا فەرمانانە و بەس، لەو
 بەردەستی وی یی فرەهە و پارێت وی دزی دەنە، و خەلات
 و دیاری هەردەم بوّ دئینەدان، و ئەو یی بوویە جەئ باوەریا
 ییّت ژ خو مەزنتەر و وان دەستی وی یی بەردای.. لەو ناخی
 وی یی کەفتیە سەر هەمی ئەزمانان، بوّ وی خەم نینە ناخی
 وی ژ دەرڤەیی گرتیخانێ یان ژ دەرڤەیی وەلاتی ببە
 (سەرژێکەر) و ئەو قەت شەرم ژ قی چەندی ژ ی ناکەت،
 بەلکی ئەو شانازیی ب وی چەندی دکەت، و جەئ پی
 خورپینا ویە دەمی ئەو ناخی خو د بەلاقوکهکا نەیی دا
 دبیینت، و ئەو وی چەندی بوّ خو دکەتە پیک دا پتر خو
 نیزیکی جەئیت بلند د دەولهتی دا بکەت، حەتا وه لی هاتی

کوئو بوو یه ئیک ژوان که سان ییت پاشه پوژا خو ب یا
 زهلامیت حوکمه تی قه گریډای.. و د گهل وان هه می کاریت
 پیس و خراب ییت وی د کرن به لی چو جاران وی هزر نه کریه
 کو پوژه کی په شیمان ببت یان توبه بکهت یان ل خو بزقرت،
 ریکه که بوو وی بو خو هلبژاتی وبی ترس نه و ل سهر دچوو.
 وعه طوه ژوان زهلامانه یین نه هزرا خو د دوهی دا
 دکهت نه د سوباهی دا، وهما نه و هند هزری دکهت هندی
 مفای وی یی نه قرو تیدا بت، به لی.. چونکی نه و ژوان
 که سانه ییت باوهریه کا موکم هه کی کو ژیان نه و گا قه یا تو
 تیدا، قیجا تو وی گا قی بو خو خوش بکه وچو د دلی خو دا
 نه هیله، ما ته چ ددی دقیت؟

صه.. مشه خو ل دور و پرده خیت وی دهلاقین و خو بو وی
 دچه مینن! نه فسه ر.. ب ترس وله رز قه ته مه نا بو و قه ددهن،
 له شکه ر.. ده می وی دبینن دی بیژنی به سستی هه می ییت
 گرتین، نه و تی نه بت یی ب دهنگه کی بلند گازی دکهت:
 "گرتیخانه.. هه می.. نه لقن" قیجا تو سه حکی هه ر ئیک
 د جه دا وه کی شه مالکی هشک بوو! پشتی بیست خه به ران
 رح دی ئیتنه له شی هه می که سییت گرتیخانه، وپیلیت ترسی
 دی دهست ب کاری خو که ن.. ل ویرا هه دهنگی چاویشه کی
 دی بلند بت: "زوی ب ریقه هه ره کوپی صه ی" دا کاروانی

گرتییت سهر خوچ وره زیل ل بهر پرده شه قامچییت چاویشان
 بده ته ری، نهو قامچییت وه کی طه قیا بارانی ب سهر به ژن
 وبالاتی گرتیان دا دئینه خواری.

ل وی جهی بهس ته گوھ ل دهنگی پی وقامچیان دبت،
 ههر وهسا پرهوینا صه یان ژی نهوا گاڤ بو گاڤی بلند دبت
 دهمی نهو رادهیلنه کاروانی وهستیای.. وپوژا گهش ل نیقا
 عهسمانی ژی ب تیشکییت خو ییت وه کی ئاگری نه خوشیی
 ل گرتیان زیده دکهت دهمی نهو ب مهیدانا عهباسیی یا
 بهر فرهه دکه قن.

زه لامییت دو یچوونی (مهباحث) ل پشت میزییت جوان
 دپروینشتینه، پانکییت کاره بی بای ل وان دکهن، مهحفیرییت
 کهسک، ئاقا وه کی لولاڤی، فنجانییت قه هوا ترکی یا شرین،
 پاکیتییت جگاریت بیانی ییت قاچاخ تژی بهر سنگی وانه،
 عهورییت دوکیلا جگاران ههر زوی ژ بهر بایی پانکان بژاله
 دبن، بطلییت ویسکیی د گهل هژماره کا پهرداغان، حیل حیلا
 ژ دل دهر دکه قت و ب سهر مه زلی دکه قت، ههر وه کی وان های
 ژ دهنگی وان قامچیان نینه ییت ژ دهر قه ل مهیدانا خوینه لو
 بلند دبت، یان دهنگی پیین وخه بهرییت له شکهری وپرهوینا
 صه یان دهمی گرتییت هه ژار دده نه بهر له قان.

ئەف جیھانا ھە یا گرتی ودویر وعتیکە جیھانا
 عەطوہییّ مەلەوانیە، ئەوہ میرنشینا وی یا خوشتقی ل بەر
 دلی یا ھەدارا وی پیّ دئیّت، چونکی ئەو ل ویّریّ وەکی
 پاشایەکیّ دلشاد خوّ دبینت ییّ ھەمی تشت ب دەستی
 وی.. ما تشتەک ل جیھانیّ ژ قیّ چەندیّ مەزنتەر ھەیە؟

ژیانا مروّقان د قیّ گرتیخانێّ قە یا د ناڤ تەبلیّت وی دا،
 بەس ئەو فەرمانیّ ب کوشتنایکیّ بدەت د گاڤیّ دا فەرمانا
 وی بیّ پسیار و بەرسف دیّ ب جە ئیّت، ھەر وەسا ئەگەر
 ئەو فەرمانیّ ب مانا ئیکیّ بدەت.. ما حوکمداریەک ژ قیّ
 مەزنتەر ھەیە؟

د گەل دلرەقی و دفن بلندیا عەطوہی ل گرتیخانێّ دەمیّ
 ئەو ل مالا خوّ ئەوا دکەفتە تاخیّ (مصرانوی) یان دەمیّ د
 گەل ھەڤالیّت خوّ ژ ئەفسەریت لەشکەری و خیزانیّ وان
 دپوینت ئەو وەسا د خوّ دئینتە دەر کو ئەو گەلەکیّ
 دلنەرم و ھیژاییە، گەلەک ژ وان دبێژن: عەطوہ مروّقەکیّ
 دلنەرم و کەیفخۆشە، ییّ خودان سوژ و پەیمانە، راستە
 ھندەک جاران ئەو ھندەک تشتیّت غەریب دکەت وەکی وی
 شەڤا جگارا ھلکری ب دەستی خوّ قەنای دا بزانت کانی
 چاوا ئاگر خەلکی دسوژت، یان وی جارا وی ھەڤالەکیّ خوّ

کوشتی دهمی ستیرکا خو لی گرتی، ژبلی گه له ک کاریت وی
ییت دی ییت غه ریتر.

عه طوه ژ به ژنی قه زه لاهه کی نافعیه نه یی کورته ونه
یی دریزه، یی ب خو قه یه، پهنگی وی وخو مویی سهری وی
ژی یی سور، جهی برینه کا که قن ل سهر دیمی وی هیه،
دبیژن دهمی شهر یی فلسطینی چیبوی ل سالا ۱۹۴۸ نهو
د گهل له شکه ری عه ره بان چووبو شهر یی وهنگی نهو برین
یا که فته پویی وی... یی چاق حلیه هنده ک جاران دی بیژنی
چریسکی ترس و خرابیی ژنی دفرن، و جار دی هزر که ی
قیان وراستی ژنی دزین.

گه له ک جاران ل شه قبیریان هه قالیت وی یاریان پی دکهن
به لی دلی وی ژ وان نامینت به لکی نهو پتر که نیا وان دئینت
دهمی هنده ک نوکتیت شرین بو وان قه دگپرت، لهو یا
ژ مروقی قه عاقلی وی یی کیمه.

ل نک وی یا ب زه حمه ت نه بو نهو فه رمانی بده ته
له شکه ری یان صهییت خو یین فیرکری کو نهو گرتیان
عه زاب دهن، به لی پتر جاران وی وه نه دکر، نهو ب خو دا
قامچی ه لگرت و که فته نا ق گرتیان و ل وان بته پاله
حه تا دلی وی هوین دبوو... نه قی ب قامچیان دی رهش وشین
که ت، نهو وی هه دی ب وی خا چا داری قه هلاویست نهو

دبیژنی: (عهروسه) وخو ب قوتانا وی څه موژیل کهت..
خوښیهکا زیډه بو وی چی دبوو گاځا وی ددیت خوین
وړوندک تیکه لی ناخ وئوخیټ برینداران دبوون.

وگاځا نهو وهستیابا دا زځرته مهزه لا خو ودهست
ب څه خوارنا څه هوئ وکیښانا جگاران کهت.. هندهک جاران
ژی دا مسه جلا خو هلهکتی وگوهی خو دته سترانا (شمس
الأصیل) یا (أم کلثوم) یان ژی سترانا (یا جمال یا مثال
الوطنیة)، پاشی دا پوژنامه کی دانتسه بهرسنگی خو ودا
بهری خو دته ویینه یان ب تنی! وی پویته ب نقیسینی
نه دکر، زانینیټ خو وی ژه قالیت خو یان ژ سهروکیټ خو
د کو مېوونان دا وهر دگرتن.

راسته ژیی عه طوهی یی گه هشتیه سیده وپیڼج سالان
به لی هیشتا نهو یی بی ژنه، ژنا هه قاله کی وی شیا وی قانع
بکهت کو نهو ژنه کی بو خو بینت پشته زیډه زیډه خو پیڅه
زه حمهت دای، وهرگاځ هه قالیت وی دا بیژنی: تو ب تنی
د ناڅ مه دا یی بی ژنی.. حه تا دویماهی نهو قانع بووی.

ل سهری ب دلی وی نه بوو، چونکی وی هزر دکر ژنئینان
تشته کی بی مه عنایه، باره کی زیډه یه، مروقی گری ددهت،
وپری گرفتاری دکهت، ههرگاځ وی دگوټ وڅه دگیږا: نه ز
هو سا یی دلخوستر وپشت راسترم وچو یی ژ من کیم نینه.

ئەگەر ژنئىنان بۇ ھندى بىت دا مروڭ گازيا دلى يان خورستيا
خوپى بى دەنگ بىكەت، ئەو ب خوقى گازيا ھە ل نك خو
نابىنت، ئەو ھزر دكەت ژنئىنان بەس بۇ ھندييە دا ژن ومير
تىنكا خو ب ئىك و دو بشكىنن، قىجا مادەم ھويە مروڭ
دشيت قى تىنكا ھە بشكىنن ب ھزار ھزار پىكىت دى ژبلى
ژنئىنانى.

بەلى پىشتى وى نەبىلا دىتى گيانى وى ھەمى پەجفى،
وپويى وى ھەكى كولىلكى لى ھات، ووى گوھ ل دەنگى دلى
خو بوو دەمى خو دقوتا! پەنگى گەنمى ل وى بوو، پويەكى
نەرم وحلى، دو چاقىت جوانى ھەمى د ناڭ خو دا ھەواندى،
دىمەكى گەش وتازە، دەنگەكى مروڭى ب نك خو ڧە
دكىشت، بەژنەكا زراقا پىرى ژ جوانىيت ژنى.. گاڧا وى ئەڧە
ھەمى دىتى سىنبىلىت خو د گەل لىقان وى ب ئەزمانى خو
ئاستن و د بن لڧلىڧكان را گوٲ: " ئەڧە ھەمى چ جوانىيە؟! "

ددانىت نەبىلايى يىن سىپى ل پىشت لىڧىن وى يىن ھەكى
گولەكا سوږ ئاشكەرا بوون، پىرچا خو يا ھەكى پەژىي ب ناڭ
ملىن خو دا بەردا بوو، دا سنگ وستويى وى يى تىرى
جاذبىيەت ديار بىن، نەبىلايى كرە كەنى وگوٲ:

- ھىشتا مە ئىك و دو نەنياسىيە.

- كىتب ژ ناڭ ونىشانى دىتتە نياسىن.

- ئۆھ! يەنى توژى ۋەكى من ھەز ژ خواندنى دكەى.
- خواندن؟ ژبلى كتيييت مەدرەسى من تىشتەكى دى
نە خواندیه.

- نە.. ئەز باۋەر ناكەم، مروقەكى ۋەكى تە ب رويمەت
د ناڤ خەلكى دا ونەخوينت؟ ئەز باۋەر ناكەم!
عەطوھى خۆ نيزىكى وى كر ۋەرى خۆ دايى وگۆت:
- ئەز ناگەھم بخوينم.. ژيان من فيرى گەلەك تىشتان
دكەت.

- خواندن ژيانە.. لازمە ئەم ل پاشەپروژى گەلەك
بخوينن.

ھەزرا خۆ د گۆتنييت وى دا نەكر، چونكى جوانيا چاڤ
ۋەپويان ۋەشرينيا پەيقيت وى ئەو دوير بربوو.. چەند
دیمەنەك د سەرى وى دا ئامادە بوون: لەشى پويس،
پەرداغيت تژى، گلۇپا كيم پۇناھى، جەھ ۋەبالگەھيت
ئاقرميشى، سفرا تژى خوارنييت دلقەكەر.

دەستى وى گرت وگۆت:

- بەلى.. ل دريژيا ژيى خۆ پيىكقە دى خوينن.

- من ژى ئەڤ چەندە گۆت.

- دى.. دا بچين، ئەزى رازيمە.

نافر دووی

به گباشی عه طوه گه لهك ته نگاڤ دبت گاڤا فه رمانه كا وی نه ئیته ب جهئینان، ژيانا له شكه ری ئه ڤه چهنده یا نیشا وی دای، تشتی بیژت دقیت د گاڤی دا ب جه بییت، هه وجه ناکهت گوتنا خو بیژته ڤه، وئهو د گهل ییت ژ خو مه زتر ژی یی وه سایه، نه بوویه جاره کی یا وان ژ وی ڤیای وی نه کر بت.

ئه وی ری وره سمیت خواستنا نه بیلایی تمامکردن، لهو وی هزرکردو وی سهرکه فتنهك د شه ره کی مه زن دا ب دهست خو ڤه ئینا، یان ژی دهسته کی بهرکه فتی د یاریا په رکانی دا - خو شترین تشتی ل نک وی - بر.. تشتی ئهو پی دشکست بهس ئهو بوو نه بیلایی خو ب دهست وی ڤه بهر نه ددا، وی دڤیا وی زوی بیخته دا ڤیت خو. هندی ئهو ب نک خو ڤه دکیشا پتر ئهو ژی دره ڤی.. دا ماچی کهت وی نه دهیلا، ب کوته کی کیشا سهر ته ختی به لی ههر زوی وی خو ژ نافه دهستان ئینا دهر.. وهکی دیوه کی لی خو پی:

- ڤیجا ئه ڤه چیه؟

- ما تو پسیارا من دکه یه چ؟ پسیارا خو بکه!
 - تو دهرگرا منی، ومن هه می حه قی ل سهر ته هه ی.
 - دهرگرا ته به لی.. بهس ژن نه.
 - عه قلی من ژ فان گو تنان نابرت.. تو یا منی چ ئه فه بی
 یان یا دی.

- نه.. فهرق وجودایی د ناقبهرا ههر دووان دا گه له که.
 وه کی صهی خوی خوری وگوت:
 - نابت که سهک پی ل گو تنان من بدانت.
 - کان ی وهره دا پیک بیین..
 - ئه م نه هاتینه قیری دا پیک بیین.. خوشترین گاقی ل نک
 من تو ب فان چقیلییت خو نه خوش دکه ی.
 که رییت نه بیلایی قه بوون، هاته سهر هزرا وی کو ئه و
 مالا عه طوه ی بهیلت ودر که قهت، به لی وی پی ل که ربا خو
 دانا وگوت: تو چه ز ژ موسیقی دکه ی؟
 - نه موسیقی ونه قورده ری!
 - تو مروقه کی باژیری یی..
 نه بیلا گر نژی وخو نیژیکی وی کر، دا دی وی خوش
 کهت، وی ب عیجزی قه دهستی وی پالدا وگوت:

- په یوه نډی د ناقبه را مه دا نه موسیقه وخواندن
وټا خفتنن بى مه عانه.. څان خه ونان بهیله، نه زه لامى
کاریمه.

د گهل عیجزیا خو نه بیلاى کره که نی وگوټ:

- نزار قه ببانى یى حق بوو..

- نزار دى کی بت؟

- شاعره که.

حیل پى خو ل عه ردی دا وگوټ:

- موسیقه، شعر، به سه څان دره وان..

نه بیلاى د په نجه رى را به رى خو دا عه سمانى تارى،

پاشى به رى خو دا نیقا مه زه لى..

- نزار دبیزت:

" پوژه لاتى.. ته کیه وبوخویر وپیسیا

شوړه شا من دژى ته یه،

کو تو ژنى دبینی سفرا ناڅ نقینا "

عه طوه ب نك وى څه چوو وده ستیټ خو یټ ب هیز تی

نالاندن.. بینا وى ب له زدهات ودچوو:

- نه ز د ټا خفتنن ټه ناگه هم.. نه ټا خقه، په یقا

(شوړه ش) چو جار ان بلا ژ ده قى ته دهر نه که قت، نه گهر دى

ل سهر (هرووسى) ته هلاویسن یان دى ته قناره که ن.

گاڤا ديتى دى ماچهكى دانتي.. هيدي هيدي خو ژ ناڤ
دهستان ئينا دهري:

- اعوذ بالله.. ما تو ژ شوږه شفقاناي؟

- به لي وديه.

نه بيلايي ب شانازی څه گوټ:

- ماني ژ بهر وي چه ندي من تويي قياي.

وي سهری خو بلند کرو ب خو مه زکرن څه گوټ:

- شوږه شا مه شوږه شا زه لامانه.. ئه م ده مي خو

ب تشتيت ب مفا څه دبورينين، به لي تو ب مه ژيه كي

كه قن هزران دكه ي و ل دويښ وان هزران دچي.

نه بيلاهه كهي وگوټ:

- قی گوټني د ناڤ جه ماوهري دا بيژه ده مي تو بو وان

دناقي.

- يه عني چ؟

- يه عني ب حلاله تيا خودي نه بت تو دهستي خو ناكه يه

من، ل دويښ سوننه تا خودي وپيغه مبهري.

بينه كي وهكي مروځه كي حيبه تي راوه ستيا، ووهكي

دينان سهری خو هژاند.. پاشقه چوو، پاكيتا خو ئينا دهري

جگار هك هلكر.. دوکيل ژ دهقي خو بهر دا ولي خوړي:

- من نه ڦيٽ گوه ل هه لاله تيا خودي وسوننه تا
پيغه مبهري بيم.. نه ڦه پهيڦين هه من نه ڦين!

ده ڦي نه بيلايي ژ حيبه تيان دا بهش بوو ووي گوت:
- (اعوذ بالله).. تو موسلمانى وبابي ته مه لايه، چاوا تو
دويړي قان ناخفتنان بيژي؟!

چوو پوينشته سهر قه نه پي.. په رداغهك تي كرو ب نيك
فري ڦه خوار:

- تشته كي ب تني نه ز ژ قان پهيڦيت هه تي دگه هم.. گوه
نه دان، شوړه شا دژي مه، ته ناهيا دهوله تي دڦيټ بهري هه مي
تشتان بت.

نه بيللا ژ دل كه ني وپشتي پي خول عه ردي داي هيدي
گوت:

- يا ژ ته ڦه نه ز ژ (ئيخوان نه لمسلمونا) مه ؟

كه رب ژ چاڦين وي فري وگوت:

- به سه.. دا به حسي سياسته تي بهيلين.

- عه طوه ما بوچي تو بينا خو فره ناكه ي هه تا پوژا
ماره كرن وڦه گوهاستني؟
- ماره كرن.. كاغه زه كه ما چيه؟

— بهس ئەو دەرگەهیی مروڤییت خودان نامویسه، ئەو
کاغەز جوداهیی دئیخته د ناڤهرا دو کاران دا.. د ناڤهرا
هەلالی و حەرامی دا.

پەرداغەکی دی تژی کر.. بەری ڤەخوت، نەبیلا ب لەز
هات و دەستی وی گرت دا نەهیلت ئەو ڤەخوت.

— خو ڤە پاش و من بهیله.. حەلال ئەو یی من دڤییت.

— عەطوہ تو نە خودی یی.

بیست خەبەرکان بەری خو دا وی پاشی سەری خو
هژاند و گۆت:

— هەر وەکی ئەم نابنە ئیک.

ئەوی بەرسقا وی نەدا.. چانتی خو ھلگرت و ب لەز
دەرکەفت و گۆت:

— جارەکا دی ئەز نائیمةڤە حەتا تو ب ئاخفتنییت من قانع

ببی.

نەبیلا یی ئەو هیلا ب تنی، وی جگارا خو یا مایی
ھویرکرە د تەبلیکا شویشی یا شین دا، وەکی مروڤەکی دین
بەری خو دا ڤەخ و دۆریت مەزەلی.. پەردییت سۆر، ئەو
کورسیکا نەبیلا ل سەر ڤوینشتی، ئۆھ! ژبیر کر کتیباً خو
ببەت، ب نک ڤە چوو، کتیباً وی ڤاکر ھندی هاتی کو ناڤی
وی بخوینت نەشیا.. چونکی کتیب ب زمانی فرەنسیه، هەر

چه‌نده چار سالان وی فره‌نسی ل مه‌دره‌سی یا خواندی ژی..
کتیب هاقیته سهر مه‌حفیری سوژی تاری، پاشی تف کری
وپی خو دانا سهر وگوت:

- بی عه‌قل هیشتا تژی دنیا یی نه، دبئی عه‌قلن چونکی
ژیانا خو پتری د ناڤ په‌ران دا دبورینن.. ئەو که‌ری په‌زی یی
ئەز ل گرتیخانا (حه‌ربی) ب قامچیان دهاژۆم ئەگه‌را گرتاریا
هه‌میان خواندنه.. به‌لی، ما ئەزی نه‌حه‌ق بووم ده‌می من
خواندن ل سهر وان مه‌منوع کری ونه‌هیلا کتیب د گه‌ل
وان بن؟ به‌لی دی چاوا شییم خواندن ل سهر قی دینی
مه‌منوع که‌م؟ له‌عنه‌ت ل وی وکولیزا ئادابی بن یا ئەو ژی
ده‌رکه‌فتی وکاری ده‌رس گوتنی یی ئەو دکه‌ت.

* * *

جه‌ره‌س هاته‌لیدان.. خزمه‌تکاری وی یی بی ده‌نگ هاته
ژۆر.. ئەو نه‌ به‌س خزمه‌تکاره به‌لکی له‌شکه‌ره‌کی په‌یامنی‌ره
ژی.. عه‌طوه‌ی هو وه‌سا یی فی‌رکری "نه‌ من دیت، نه‌ من گو‌ه
لی بوو" ئەڤه ئەو فه‌لسه‌فه‌ بوو یا (عه‌ویسی) بو خو گرتی
ئەو له‌شکه‌ری ژ بنی (سه‌عیدی) هاتی دا بېته‌ زادلینه‌ر
وجلکشوو وخولام ل مالا مه‌زنی خو.

عه‌طوه‌ی گازی کر:

- تو.. کهری کهر! هه ره بیژه شوڤیری دا تورمبیلی بده ته شوولی.

عوه یسی بی دهنگ سه ری خو هژاند وگاڤیت خو زوی هاڤیتن، ووه کی مه زنی وی نه و فیڤرکی چوو..

عه طوه ی ب تورمبیللا خو قه ستا پیکا گرتخانا حه ربی کر.. پیکه کا تژی تورمبیل و مروقه، قه ره بالغه، هه می تیڤ تین وتیڤ دچن، عه طوه ی د په نجه رکا قه ماری را ب چا قه کی کیم به ری خو ددا جادی، لیڤیت خو شوڤرکن: نه قه کینه نه و دبینت؟ نه و هه می گلیشی باژیرینه، مروقه کی ب تنی یی گرانیا وی هه بت د ناڤ وان دا نینه.. نه ری نه و بی عه قلیت هه ییت دکه نن دزانن عه طوه یی مه له وانی کیه؟

عه طوه نه و ی ل گرتیخانا حه ربی سه یداییت زانکوی وده وله مه ندیت مه زن وپاشا وبه گ وه زیریت که قن خو ل بهر پییت وی دچه مینن وړوندکیټ په شیمانیی دبارینن بهس دا نه و ل وان ببورت.. نه گهر نه و بزنان کانی عه طوه بو حوکمه تی وته ناها یا باژیری چه نده.. نه گهر نه و قی راستیی بزنان دی ل سهر هه ردو لاییت جادی راوهستن ودهستان بو وی قوتن وسرودان پی بیژن.. زه لام دا سه ری خو بو وی چه مینن، ژن ل سهر بانان دا تلیلیان بو وی قه دهن، بجویک که یف وخوشیا خو دا بو وی دیار کهن، نه قه جاده هه می دا

ژوان پهنگيټ مروځان تږی بن يټ کو ژگونډ وباژپران
دنيښه پيش وي..

هيدي د گهل خو گوټ: حه يوانن.. دبي عه قلن.. هغه
مروځه هه مي!

وي هند ديت کچه که فته بهر سنگي تورمبيلي، کچکي
زوي وهکي خه زالهکي خو هاقيت.. شوږيري ستاپ ليډا
هزيانه ک ب تورمبيلي که فت.

عه طوه لي خوږي:

- که رو! پي لي بدانه.

- به گي من حه رame.

- ژيان ل ته و مروځيت ته حه رام بت.

پاشي عه طوه دي دهستي خو بلندکر وشه قهک دانا پاتکا
شوږيري نه وي ليځهک ل يا دي نه داي.. و د گهل وان
پوندکيت موژيلانکيت وي ته پرکرين، وي بهردهوامي دا
هاژوتني.

بيرا عه طوه دي ل نه بيلايي هاته قه، هند بيرا وي ل وي
دهمي نائيته قه دهمي نه و ل (فالوجا) ل فلسطيني مايه
د ناقبه را نال وبزماران دا، دهمي جهنگي ئيکي د ناقه را
عه ره ب وجوهيان دا پوي داي.. هندي بيرا وي ل نه بيلايي
دنيته قه، نه ري نه بيلايي نه قه هه مي هيژه ژ کي قه ب دهست

خو ئیخستیه؟ مانی ئەو ژنی ژنکه، وچه‌ند ژنکان ژ بهر
 هندەك پاره و مالی یا خو فروتی، یان عقل د سەری دا
 نه‌مايه ژ بهر مه‌نصبه‌کی بلند، یان ژنی ترس تیرا هندی هه‌یه
 گه‌له‌كان بیخته بن ده‌ستی مروقی، ما چه‌ند جار ان ب قی
 ریکی زه‌لام وله‌شکه‌ری وی ژنك بو وی ئیناینه؟!

به‌ئێ نه‌بیلا ب قان هه‌می پیکان نائیٲ.. نه‌بیلا یا خودانا
 بیست و چار سالان مروقه‌کا دیه‌.. پ ئەو خو کیم دبینت
 به‌ران به‌ر وی.. هزریٲ خو کرن ئەو جاره‌کی وی بده‌ته به‌ر
 پینان و ده‌ریخت، به‌ئێ دلی وی ناگرت.. جاره‌کا دی هزر
 دقوتانا وی دا کر به‌ئێ وی وه نه‌دکر چونکی ئەو ژنه‌کا
 خوانده‌قانه ویا ب پشته.. جاره‌کا دی ده‌ستی خو حازر کر
 دا شه‌قه‌کی بدانتی به‌ئێ نه‌شیا، تو دا بیژی شه‌له‌ئێ ده‌ستی
 وی گرت.. باشه‌ پا بلا ئەو وی ژ بیرا خو ببه‌ت، نه‌.. ویقه
 ژ کیقه دئیٲ ئەو قه‌ت نه‌شیٲ وی ژ بیر بکه‌ت، باشه‌ پانی
 ئەو هزر دکه‌ت کو ب هیژترین که‌س ئەوه قیجا چاوا ژنکه‌ک
 بشیٲی وشه‌رتیٲ خو بدانته سه‌ر وی.. نه‌خیر ئەقه نابت،
 ئەو پوژا ب ره‌ش بت پوژا وی نه‌بیلا تیڤا نیاسی، ئەری تو
 بیژی نه‌بیلائی سحره‌ک لی کریت.. نه‌.. ئەو باوه‌ریی ب قان
 تشتان نائیٲ، به‌ئێ ئەوا ئەو ژ نه‌بیلائی دبیت وه لی دکه‌ت
 هندەك جار ان ئەو هزریٲ خو ییٲ به‌ری بگوهوٲرت.

موصیبه تا ژ هه میان مه زنتر ئه و به حسی حه لالی
 و حه رami دکه ت.. خودی و پیغه مبه ری.. هه ی دینا دین! ئه ز
 دشیم ب راپورته کا ب تنی ته تی ببه م، به س تیدا بنقیسم
 ئه فه دژی ته نا هیا دهوله تی بزاقی دکه ت، یان ژ ی وی ده ست
 د گهل هنده ک موخابه راتین بیانی هه یه، یان ئه و پشته قانا
 ئه مریکا وجوه یانه.. به س ب قی راپورتا هه دی ته ها قینه
 د زیندانه کا رهش وتاری دا یا بی ئا ق و با ودوشه کا نه رم..
 د گهل نه خوشی وترسی.. نه دویره هه ر زوی دین بی، پا
 تو یا بی عه قلی.. به س تو یا حه قی.. هیشتا تو نزانی ئه ز
 کیمه.. باشه، جاره کی ئه ز دی ته د گهل خو ئینمه گرتیخانا
 حه ربی دا تو بزانی کانی ئه ز کیمه، سویند بت ئه ز جاره کی
 ته ببه ویری، به س بی نه کی. دا ببینی ئه ز چمه، چاوا ئه ق
 گرتیخانه هه می ب گوتنه کا ب تنی ژ نک من دی بته
 قه سا بخانه، دا ببینی ده می ئه فسه ر وله شکه ر وصه هه می
 ب فه رمانه کا من راده یلنه گرتیان، ئه وین خه باتکه ر د ریکا
 خودی دا.. ئه ویت به رانه ری تانجا ئنگلیزی راوه ستاین،
 چاوا سه رشور خو رادکیشن وخوین وړوندک ژ ی دبارن،
 هنگی دی زانی عه طوه کیه وجهی وی د نا ق به رپه ریت
 دیروکی دا چیه، ئه و دیروکا ئه م ب ده ستی خو دنقیسین..

ل قى دەمى ھە تورمبىل گە ھىشتە دەرگە ھى گرتىخانى
 يى مەزن ئەوى ل سەرەدەرا وى نقيسى: (دەقەرا زالگە ھى) -
 گرتىخانىت لەشكەرى، پىشتى تورمبىل ب ژۆركەفتى
 لەشكەرەكى بۆق لىدا، وئىكى گازى كر: (گرتىخانى ھەمى..
 نەلقن) بەستى وبى دەنگى ئاشكەرا وبەلاقبوو، ھەر ئىك
 د جەھى خو دا ھىك بوو وەكى پرتىت شەمايى، ژبلى دەنگى
 خىخالىت تورمبىلى چو دەنگىت دى نائىن.. تورمبىل
 راوەستىا، عەطوھ ب وان زىق زىقۇكىت سۆر وزەر قە ئەوئ
 ب كولاقتى وى قەول سەر ملان ژى دەرگەفت، وپىشتى
 دەرگەفتى سەئ خو بلند كر، ئەفسەرەكى ل بەر سنگى
 تەمەنەك بو قەدا.. وھىدى ھىدى گاقتى خو ھاقتىن وپىشتى
 وەك نىق خودايەكى سلاق- كرىى بوو تىق تىقا وى
 وئەفسەرى ئاسايشا گىشتى.. دەستىت خو كرنە تىك دا
 ھەتا گە ھىشتىنە مەزەلى.. پوئىشتن، جگاركە ھلكر.. بىنەكى
 پاشى گۆت:

- ئى ئى.. ئەرى ئەو كوپى ئەزەرى ئەوى ژ (منىة
 البندرة) ھاتى ئىتاراف كرىان نە؟

ئەفسەرەكى بچوك گۆت:

- ئەز بەنى پاشا، خو ھىشتا ناقتى گوندى وى ژى ل بىرا

تەيە؟

- به لئ.. ناڤی وی ژى مه حموود سه قره .

- ماش لاله ماش لاله! ئەز بهنى خودی هەر عه قلی ته
 زیده كهت، ئەو عه قلی عه جیب .

عه طوه ی گۆتتا خو دوباره كر:

- ئەرى وی ئعتراف كریان نه؟

- ئەز بهنى.. سه رى وی وهكى به ریه .

- بیننه نك من.. دا ئەز وی سه رى هویره ویر بكه م.

- ئەز بهنى، فه رمانه كا نو ی یا گه هشتى كو كه س ژ مه
 ده ست نه كه ته وی .

بوو حیل حیلا عه طوه ی وگۆت:

- فه رمان؟ فه رمان بو من؟ هاها.. هه رن بینن زوی خو ش..

فه رمان؟

ئه فسه ره كى د گه ل چه ند له شكه ران كره غار وزوی
 چوون .

نافر سى

مهحمود صهقرى خو دريژ كربوو بنى زيندانا چارى يا
سار ل گرتيخانا ههري، دهى قىاي خو بلقلقينت ب گرانيا
لهشى خو ههسيا.. قامچيان گهلهك پنييت رهش وشين
ل لهش وديم وسهري وي يى خوچ ييت چيكرين.. ژبلى وان
جهيت كييم وعه داڤ كهتیی ژ بهر لهقيت صهييت عه طوهى يان
ژ بهر شوينيت جگارييت پيڤه هاتينه قهمراندن..

ئهو يى پى دحهسييت ههروهكى لهشى وي يى كهله..
گهرويا وي يا ههشك بوى، خوزيا وي يا مهزن ئهوه فردهكا
ئاقى قهخوت.. بهلى ئاقى ژ كيڤه بينت وژبلى وي تشتهكى
دى د زينداني دا نينه؟ خو ئهوب خو ژى يى بى جلكه،
چونكى لهشى وي يى وهرمتى پى خوش نينه تشتهك قى
بكهفت..

كييم جاران چاقيت وي دكهڤنه سهريك.. يا ژوى قه ئهو
يى ب تنى يه ل دهشتهكا گهرم و ب ترس، گاڤ بو گاڤى
گورگ خو تى وهردكهن، ژ دوير قه.. تشتهكى وهكى ئاقى
يى دبينت، ئهزمانى خو د دهڤى خو دهوسيت.. ئاقى..

رهحمی ب من ببهن.. بهلی کهسی گوه ل وی نابت.. بو؟
 بوچی هنده وی عهزاب ددهن؟ بهرسف گهلهک یا ب
 ساناهیه.. مهسهله ب بهر هندی ناکهفت نهقی ههمیی بیننه
 سهری، ل نهزههری نهو فیربوویه کو ههردهم باوهریی د ناقد
 خهلکی دا بهلاق بکته، وی پیکي نیشا خهلکی بدهت یا نهو
 دادی وخوشیی پی دبینن، وپشتی وی دیروک خواندی بو
 وی ناشکهره بوو کو نهو شریعهتی خودی بو مروقان دانای
 ژ ههمی ری ورپبازیت دی چیتره، چونکی نهوی مروقیّت
 ئافراندين نهو باشت دزانت کانی چ ب کیمر مروقی دئیت..
 وههر پیکهکا دی یا ههبت مهحمودی ددیت نهو پیکهکا
 تاری وسهرداچوونه.. ژ بهر قی هزرا هه وی هند دیت
 شهقهکی فهیلهقهکا زهلامان دهرگههی مالا وان ل گوندی ژ بن
 هاقیّت، بابی وی یی پیره میرومهلا ل عهردی دا، پیچه
 ژ سهرویی دهیک وخویشکیّت وی ئینا خواری.. بجویک
 ومهزن ژ خهو پاکرن وترساندن، پوندک ژ چاقیّت ژنان
 باراندن.. خهلکی گوندی ههمی ل قی دهنگی هشیاربوون
 و ل دوریت مالی کوّم بوون بهلی ئیکی دهنگهک نهکر.. ژ نوی
 وان تشتهکی هوسا دیت، کوّمهکا چهکداران بهری سپیدی
 مالهکی تهفتیش بکته وپالدان وترس وگوئنیت کریّت
 ب کار بینن، و د گهل کی؟ د گهل پاقرترین وموسلمانترین

مالی ل گوندی.. پیره میړه کی شیست سالی هیډی گوت:
ئه قهیه ئاخر زه مان.. زه مانې شهیتانی!

گاڅا بابی مه حمودی دیتی وان کوړی وی یی سهدا
پیخواس و ب کراسی نفستنی پراکیشا و ژ مال ده ریخت،
پوندکهک ژ ناڅ موژیلانکیت وی که ت.. سه ری خو هژاند
و ب دله کی کول قه گوت: "زولم وزوردای ژ نیشانی
قیامه تیڼه، دی هره کوړی منی ژار، خودی د گهل ته بت"
مه حمود حیبه تی بوو.. ئه ری بوچی ئه و قی د گهل وی
دکه ن؟ چه زکر پسیرا وان بکه ت کانی بوچی ئه و قی چه ندی
د گهل وی دکه ن، به لی ئه فسه ره کی کولمه ک دانا پوی وی
وگوتی: "هش به خو که پ که صهی صه".

ده می مه حمودی پسیرکری: ئه ری هه وه فه رمانه ک
ژ ئاسایشی هیه کو من بگرن؟

ئه فسه ری ب یاریکرن قه گوتی:

- ئاسایشا چ؟ رها دهیکا خو!

- ئه فسه ری هیژا مه قانونه ک هیه.

- له عنه ت ل بابی ته و بابی ئاسایشی و بابی قانونی..

ئه قه ئیکه مین جار بوو مه حمودی گو ه ل قی ئاخفتنی

دبت، له و بی وی ئه قه گوتنه ژ ده قی ده رکه فت:

- ئه م نه ل چولینه.. ئه می ل چه رخی بیستی.

بۇ جارا دووى ئەفسەرى شەقەك دانايى، وكراسى وى
 كىشا ۋاڧىتە د تورمبىلا پۇلىسان دا وگۆت:
 - كەفیکەكى بىنەدەر وچاڧىت خۇ پى گرى بدە.
 مەحمود عەچىبگرتى بوو وگۆت:
 - بۇچى؟
 - گەلەك درىژ نەكە.. يا ھۇ گۆتیه مە.
 - چو كەفیکە د گەل من نینن.
 - دەرپى خۇ بیخی.
 - مەعقوله!!

ئەو چاۋىشى ئاخفتى كەفیکەكا پىس ژ بەرىكا خۇ ئىنا
 دەر وگۆت:

- ئەز بەنى كەفیکەكە من يا ھەى..

چاڧىت وى گرىدان دا ئەو چو تىشتان نەبىنت، جىهان
 ھەمى ل بەر وى تارى بوو، بى دەنگى خۇ ب سەر دادا، وى
 بەس گوھ ل دەنگى تورمبىلى دبوو.. ژ دویر دویر دەنگى
 قىزىت ژنكىت گوندى دەاتى، ھەر وەسا دەنگى بانگى
 سپىدى دەاتى. وى ھزركر دیۋەكى دەڧى خۇ یى پىس
 وتارى ۋەكى شكەفتەكا كویر وتژى مار ودویپشك ل بەر
 سنگى وى یى قەكرى.. دلى وى دیپژت تىشتەكى مەزنى
 چىبووى.. بەلى ما بۇچى دى یى مەزن بت ما وى چ كرىه؟

.. ئه‌ی به‌گ، خودی ژ ته رازی.. دی هه‌ما بو من بیژه
کانی من چ کریه؟

.. ته پشکداری د گهل کومه‌کا نه‌ینی یا چه‌کدار دا کریه
دژی حوکمه‌تی .. بیه‌نا ته هات!

مه‌حموود ل سهر ملی خو زقیری و به‌ری خو دا وی جهی
ده‌نگ ژی هاتی، وگوت:

.. دره‌وه کی وه گوتیه؟

.. ئوه‌و!! حه‌قی ته نینه تو پسیار بکه‌ی.. ئه‌م دی
پسیاری ژ ته که‌ین ودی بینین.

.. نه‌ینی، چاوا نه‌ینییه؟ ئه‌ز ب ئاشکه‌را به‌ری خه‌لکی
دده‌مه‌ پیکا خودی، ل کولانی ل مزگه‌فتی ل خواندنگه‌هی،
ب په‌نگه‌کی حوکمه‌ت پی دزانت و د گهل کومه‌کی قانونی
ده‌ستویری یا دایی کو ئه‌و بزاقی بکه‌ن.

ئه‌فسه‌ری به‌ری خو دا گه‌نجی چا‌گه‌ گری‌دای وگوت:

.. وکوشتنا سه‌روکی.. ئه‌و ژی قانونی ده‌ستویری دایه
هه‌وه؟

.. پسیارا وی تشتی ژ من بکه‌یی من په‌یوه‌ندی پیقه
هه‌ی.. ئه‌ه تشتی تو دی‌بیژی نه‌ من هزر تی‌دا کریه ونه‌ من چو
جاران ئه‌و کریه دی خو.

- يا ژ ته څه نهم دى خول هيڅيا ته گرين هه تا تو دگيه
دلى خو وپى رادبى؟

مه حموودى ددانيت خول سهرىك شدانن و ب باوهر يا
تيكهلى ترسى بووى گوت:

- كه سهك نه شييت من ب قى چهندي گونه هبار بكهت.

نه فسه ركهنى وگوت:

- ته ب خو خو گونه هبار كر.

- چاوا؟

- ته ب خو بهرى نوكه نه گوت: من بهرى خهلكى ددا پيكا
خودى؟

- نه څه نه جهريمه يه.

- نه ز هه وه باش دنيا سم.. بو ئاخفتنى وجره كي شيى
(ماش ئلا ه) هوين گه لهك دزيره كن.. باش بزانه حوكمه تا مه
هند دهم نينه خو ب ئاخفتنييت بى مه عنا څه موژيل بكهت..
تو دزاني دى ته بهينه كيڅه؟

مه حموودى زوى گوت:

- نه خير..

- نهم دى ته بهينه گرتيخانا هه ربى نه ز گورى! تو دزاني
گرتيخانا هه ربى چيه؟

- نه ز نه له شكه رم چاوا هوين دى من هاقينه ويړى؟

- حوكمهت كارى خو چيتر دزانت كانى چ تشت دورسته
و چ نه دورسته.

- بهلى باژيري قانونه كا لى هه، نه فسهرو.

- قان هه مى درهوان تو دى ژ سهري خو ئينه دهر ده مى
تو دكه قيه ناف ده ستيت عه طوه به گى وباشچاويش ياسيني،
ته گوھ ل ناقيت وان ههر دووان بوويه؟

وهكى خهونه كا ب ترس نه ده مى هه د سهر را بوړى،
جيهانا گرتيخانى هه مى وهكى جهه نه ميه، يا تژى قامچى
وخه بهر وگوتنيت پيسه، مروقيني لى نينه.. گازى وقيرينه..
(ئهى خودى..) بهس نه ده په يقه يه شه ربه تا دلان.. ههر چه نده
كه سى گوھ ل قى په يقى نابت ژى ژ بهر قه ربهالغا گرتيان
وپسياريټ چاويشان وركداريا وان كو گرتى وى تشتى بيژن
يى وان دقيت نه كو يى چييووى.

ل قى نهالا هه.. چاويش يټ هاتين دا كو شانوكه ريه كى
بدانن، نهو ناخفتنى ژ نك خو دئينن و ل سهر كه سان ليكفه
دكهن، ههر كه سهك وهكى زارقه كه رى دقيت هندهك په يقان
بيژت بلا چو راستى بو نه بن ژى..

ل قيبرى مه حمودى خو ديت سهروكى كومه كا
چه كدارانه، هو سا وان گوتى، مه حمود يى ناماده بوو
بيژتى: هوين راست ديژن، دا ژ وى عه زابى رحهت بيت يا

ئەو ب شەف وپوژ دئىننە سەرى، و ژ بەر وى تىن و برسا
زىدە ژى يا وى دىتى.. دەمى ئەو گەهشتىيە قى ھزرى
پىچەكى تەنا بوو.. بلا، ھەما بەس دا ئەو دەمەكى ھزرا خو
د قى بەلایى دا بکەت ئەوا ب سەرى وى ھاتى..

چاويش ھەمى كەيفخوش بوون وگپرنژين گاڤا وان گوھ
ل مەحمودى بووى گوتى:

- بەلى.. ئەز سەرۆكى كۆمىمە.

عەطوھى خو نيزيك كر وخو ب نەرمى ئينا دەر وگوت:

- قىجا پا بوچى تو ھندە يى پکويى؟ بوچى ھەر ژ سەرى
وەرە تە و نەدگوت؟ بوچى تە ئەو عەزاب ھەمى خوار؟

مەحمودى گوت:

- ببۆرە ئەفەندى..

- گرفتارى ئەو ھەقاليت تە نابيژن تو سەرۆكى وانى.

- بيننه نك من دا ئەز وان قانع بکەم.

چار گەنج ئىنانە نك مەحمودى دا ئەو بيژتە وان: ئەز
سەرۆكى ھەو ھەمە، ھەر چاران ب حىبەتى قە بەرى خو دايى
وگوت:

- وە نىنە.. يا راست نە ئەقەيە.

مەحمودى سەرى خو ھژاند وگوت:

- ئەز باش دزانم كانى ئەز چ دىيژم.

هەر چاران بهریّ خو دا لهشیّ وی ییّ پویس و خوینهلو،
 پوییّ وهرمتی.. و بهریّ خو دانه خودانیّت قامچیان و سهیّت
 تهعلیمدای ل پرهخ و دووریّت وی.. سهحکرنه عهطوهی
 و چاقیّت وی ییّن حلی وهکی چاقیّت سهیّت وی، هەر
 چاران گوّت: مهحموود راست دیبژت!

عهطوه رحهت بوو، بیئا خو هلكیشا، چوو ویّقه ل سهر
 کورسیکهکیّ پوینشت و جگارهک هلکر.. پاشی گوّت:
 - ئی ئی.. وکانیّ چهک؟

چونهما بوو دلیّ مهحموودی بیته گرتن.. چهکیّ چ؟
 دهه می ژییّ خو دا وی چهک نه هلگرتیه ونه بریه د مالا خو
 ژی قه، نه وی ونه کهسیّ ژ مروقیّت وی.. وپشتی هنگی
 مانىّ چاویشان مالا وان هه می تهفتیش کر.. بالیفک
 ودۆشهک دراندن، جهپ وگۆسکیّت په نیری وپوینی شکاندن،
 سندووق وچه که چه هویر هویر کرن، قورئان وکتیبیّت
 هه دیس و سیره تی ژیک ژه نین، خو بنیّ مالیّ ژی هلكولا وچو
 نه دیت.. قیجا نه قه چ پسیرا غه ریه؟

مهحموودی ب عیجزی قه گوّت:

- چهکیّ چ؟

عهطوه ب لهز رابوو قه ولی خوری:

- ئه ز ته دنیا سم وئەز دزانم نوکه تو ییّ چ هزریّ دکه ی.

- سويند بت.. ئەز چو ژ قى مهسه لى نزانم!
 - دى باشه من تى بگه هينه.. چاوا تو سهروكى كو مه كا
 چه كداران بى وهه وه چو چهك نه بت؟
 پوندك ژ چاقيت مهحموودى هاتن، وگوت:
 - من گوت ئەز سهروكى وانم ههما بهس بو هندى دا هون
 رازى بن، ووهكى هه وه دقيت.
 - يه عنى ئەم درهوان ب دويڤ خهلكى قهدين صه يى
 صه!

- ئەى بهگ، مه چو چهك نينه.
 عه طوه بهگ ل دور خو زڤرى وگوت:
 - ئەز دزانم ب چ پى تو دى ئعترافى كهى..
 سهرى خو هژاند.. بارانا قامچيان ب سه رله شى بريندار
 دا بارى.. هه قاليت وى ژى دويركرن وئهو هيلاد بن عه زابه كا
 دريژ قه، بهس دو په يڤ ژ ده قى مهحموودى دهر دكه فتن:
 (ئاخ.. خودى).

چاويشه كى دريژ وزراڤ د گه ل ليخوپىنى قامچى لى ددان
 ودگوت:

- مه لايى مه، باخقه.. نه نه، نه ئاخقه.. من نه قيت تو
 باخقى، ييت وهكى ته دقيت نه ژين.

ل نیژیکی مهحمودی گهنجهکی دی دهقی صهیان
وداقت قامچیان ژ لهشی وی دخوار، چهند چاویشهک ل دور
وی کوډ بوو بوون، قهلم وکاغهز د دهستیت وان دا بوون..
و د گهل وی هیرشا بهر بهری ل سهر وی گهنجی هه ژار ئیک
ژ وان دگوټی:

- ئی دهمی وان گوټیه ته پویدانا (ئهلمه نشیه) درهوه
موخابه راتی یا چیگری ته چ گوټ؟
- من چونه گوټ.. بهلا قان ژ من قهکه دا ئهن بشیم
باخقم.

- زه لام! نابت ب قی پهنگی تو به رسقیت خو بدهی.
- ئهی بهگ، نی حه رامه.
- حه رامه؟ حه یوانی حه یوان! ئی ئی.. تو چ دبیرژی
پویدانا (ئهلمه نشیه) درهوه یان نه؟
- ئهن چو ژی نزانم.

- ئهن ته ناهیلیم حه تا نه دبیرژی ئهو درهوه یان راسته؟
راسته ئهی بهگ راسته.. رهحمی ب من بهن، ئهن خلاس،
ب خودی ئهن نه ژ ئیخوانامه..

مهحمودی های ژ خو نه ما دلی وی هاته گرتن.. ئهو
نزانن کانی دهمه کی کورت ما یان دهمه کی دریز، بهس ئهو
دزانت کو ئهو هشیار بوو پشتهی وان ئهو هاقتیه د گهرهکا

ئاقى دا.. باش بوو، ئەو خۇش دەلىقە بوو بۇ ۋى كو ئەو تىر
ئاقى قەخوت ھەتا زكى ۋى تىرى بوۋى.. پاشى ۋى دىت
لەشكەرەكى شرانقەك بۇ ۋى دانا وگۆت:

- ئەقە شرانقا كافورىيە، يا قەۋەتى يە دا زىرەك ببى.
مەحمۇدى بەرى خۇ دا دۆر ۋرەخىت خۇ، دىت عەطوھ
ب كەرب قە يى سەح دكەتى، ب رەخ ۋى قە ئەفسەرەكى
دختۇرى پراۋەستىيە بوو، پلا (رائد) ل سەر ملین ۋى بوو،
دەستىن ۋى د بەرىكى دا بوون، ۋەرچاقكەكا سىپى ل بەر
چاقان بوو، ژ دىمى ۋى يى سىپى وسار ئاشكەرايە كو ۋى
ھای ژ چو نىنە.. قەسابخانە ل دۆر ۋرەخىت وان يا دانايە،
قىژى ۋەھوار وقامچى دېرەدەوامن.

مەحمۇدى بەرى خۇ دا عەسمانى تىرى ستىرىت گەش،
دەستىت خۇ بلندكرن و ب كزگريوك قە گۆت:

- تول كىقەيى؟

پى ھەسىا ھەر ۋەكى دەنگەكى نەرم ۋرەت ھاتە
گوھان وگۆت: (ئەزى د گەل تە) جارەكا دى ب كزگريوك قە
گۆت:

- من ببە نك خۇ.. ئەز ژ مرنى ناترسم.. من ببە نك خۇ
تويى خۇشتقىي من.. تويى خودانى رەحمى، تە رەحم ب من
بر دەمى دلى من ھاتىيەگرتن.. ئاخ بۇچى ئەز ھەر دلگرتى

نەدەمام ئەى خودى؟ تىشتەك د ژيانى دا نەمايە ژ ھەژى ھندى
بت مروڤ ژ بەر بمىنتە ساخ؟

دختورى گۆت:

- يى ژ بەر دناخفت.

عەطوھى گۆت:

- نوکە دى وى ھشيار کەم.

عەطوھى گازى خودانىيت قامچيان کر.. بەلى دختورى

نەھيلا وگۆت:

- دى مرت وھوين فايدهى ژى نابينن.

- بلا بمرت ماچيە؟ ژيانا وى و دەريکەک وەكى ئىکن! من

دەستويىرى ھەيە مەژى ھشکان بکوژم.

- بەلى ئعترافا وى ژيانا وى ب بەاترە.

- پا چ لى بکەين دختور؟

- ئەقرو بهيلن وسوباھى ئاخفتنان ژى وەريگرن.

وان ئەو بر وھاقيتە د زيندانا وى دا، ئەو زيندانا قالا ويا

سار وتارى، جھى خەون ويىرھاتنان..

ھەر وى پوژى عەطوھ چوو نك دەزگرا خو نەبيلايى، ھزر

دکر دى شەقەکا دلغەکەر د گەل وى بۆرينت، بەلى ئەو

ل دويڤ وى نەھات و ھندەك شەرتييت نەخوش ھاقيتەنە بەر،

لەو کەرييت وى گەلەك قەبوون.. دەرکەفت و ل تورمبىلا خو

سویار بوو و ب لهز قهستا گرتیخانا هه ربی کر.. مهحموود
سهقر ئیکه مین تشت بوو هاتیه سههزرا وی، چونکی نهو
ژی وهکی نهبلایی یی مهژی ههشکه وهکی عهطوه دبینت..
قیجا نهگهر نهو شیا قی دی مینته ل وی ری نهبیلا.

نافر چارۍ

عه طوه پروينشت وما ل هيڅيا مهحموودی، ديمه نې
نه بيلايي د هزرا وی دا دهات ودچوو، نه بيلاب خومه زنکرن
وناخفتنيټ وی څه.. بهس کيما سیه کال نک وی هه ی، نه و
ژی نه گوهداريا وی یه، گوهداريا گوټنيټ وی ناکه ت.. یا
حه څه نه و قدری وی نزانته، بهلی نه و دی نیشا وی ده ت!
دو له شکهران ملیت مهحموودی گرتن وئینا هاقیتته سر
خیزی.. عه طوه ی باش بهری خو دایي و ب دهنگه کی زقر څه
گوټي:

.. مهحموود.

مهحموودی چاقیت خو ب گرانی څه ژ سه ریځ را کړن، ما
بهری خو دا ملکی خودی.. ئیدی نه و پویته ب چو ناکه ت،
مرن ومان ل بهر چاقیت وی وهکی ئیک ییت لی هاتین، وی
خو یی هیلايه ب هیڅيا خودی څه، بهری خو دا له شکهری
وئفسهران ل دور وره خیت خو.. دی بیژنی نه و هندک
زاروکن یاریان بو خو دکهن، یان ژي هندک مروقیټ
سهرخو شن د شانوگه ری که عنتیکه دا د پیټ خو دهلنگفن،

دکته.. دهستی خو یی نهرم ددانا سهر سهری من یی خوچ،
 گپرنژی.. پاشی کره گری، نهز پی چهسیام گیان هاته ههمی
 لهشی من، من گوئی: کی تو ئینایه قیری؟ وی گوئ: قیانی!
 من گوئی: دی چاوا دهرکهفی؟ وی گوئ: وهکی نهز هاتیم..
 ب شهفی ههمی نه مهل مال نک من، خو فریشتهیان ژي
 ستران بو مه دگوئن، ئاوازیټ وان دهاتنه گوئیټ مه ههر
 وهکی عهری سپی جوټهکی موسیقی د گهل خو دئینت..

من دگوئی: نه مهل، پیغه مبهری ژي سهر من دا، دیمی
 وی یی گهش بوو، نهز دامه بهر سنگی خو وگوئ: خوزی
 نهز ژي ل نک ته بامه. بینهکا خوش مه های ژ خو نه ما..
 پاشی من گوئ: من دگوئی: نهی پیغه مبهری خودی،
 نه یی ل زهمانی شهیتانی دژین، وی گوته من: شهیتان ل
 ههمی جه وههمی دهمان ییټ ههین.. من گوئی: نهی
 پیغه مبهری خودی ریک ییټ تیکهل بووین وهزر ویر ییټ
 مشه بووین، وی گوئ: من نهو تشتی ل ناټه وهه هیلا یی
 نه گهر هوین خو پیټه بگرن هوین چو جارن د سهر دا ناچن:
 قورئان وسوننهت.. وتو ریکی باش دزانی مهحموود. ودهمی
 وی ناټی من گوئی لهشی من ههمی هژیا، نه مهل پیغه مبهری
 ناټی من گوئ، نه مهل پیغه مبهر من دنیا ست.. مه زنیټ
 دنیا یی ههمی د چاقیټ من دا شکهستن، خو قونبهلا زهرری

ل بهر من وهكى يارييت بچويكان لى هات، من گوته
 پيغه مبهري: نهى خوشتقى من، من ژى د گهل خو ببه.. نهو
 گپرنژى گپرنژينه كا وهسا يا من چو گپرنژينيت وهكى وى
 نه ديتين وگوټ: نه قى گاځى.. پاشى من ديت ئيمام عهلى
 ب نك من قه دهات ودگوټ: "ناخ بو قويناغا دوير،
 ونه خوشيا پيكي، وكيما زادى" نه مهل تى گه هشت لهو
 گپرنژى، ووى گاځى كه يفخوشترين مروټ نهز بووم.. پاشى
 پيغه مبهري چوو و نهز هيلا مه ب تنى، هر چه نده من ب چوونا
 وى نه خوش بوو ژى به لى نه زى كه يفخوش بووم، نه مه لى گوته
 من: خوزى نه زى د گهل ته بامه.. من گوټى: خوشتقىا من!
 هر دم تو يا د گهل من.

جاره كا دى عه طوه لى خوږى پينه ك دانايى گوټى:

- مه حمود.. باخقه، نه ز د قان حيلان دگه هم، من
 گه له كيټ وهكى ته ييت ديتين.

وى مه حمود ژ هز يټ وى يټ خوش ئينادر وجيهانا
 وى يا جوان هه پفاند.. مه حمودى چاقيټ خو قه كرن
 جاره كا دى بويكيټ لاستيكي وداقيټ ده زى هاتنه بهر
 چاقان، قى جارى وى دختور ژى ديت خودانى بهر چاقيټ
 سپى، موصيبيته مه زن نه وه دختور ژى ب داقيت ده زى
 دلقلقت، د گهل هندى ژى دختورى گوټ:

- من گۆتته ته عهطوه بهگ پیتقیه ئەم وی ببهینه
خهستهخانی.

- دختۆر، ئەوێت هه هه می وهکی کتکان دحهفت رحن.
- عهطوه، ئەقه دو پۆژه وی نه چو خواریه ونه چو
قهخواریه.. لهشی وی یی تژیه ژ برینی ب کیم، نه کو ئەو
تووشی تهسه موما خوینی ببت.. مرنا وی چو فایدهی
ناگههینته هه وه.. بۆچی تو هنده یی ب لهزی؟ حهفتیه که
دی ساخ بت ونه گهر نه مرت دی بۆ هه وه زقپینین.. چو تی
نه مایه! عهطوه گوهی خو بده من، هه می تشت ب هیزی
نائینه ستاندن.

عهطوه چوو وگۆت:

- ببهن.. خهستهخانه بت قوردهر دبت.. بچت ونه ئیت!

* * *

عهطوه زقپری مهیدانا سوور، جهی قهسا بخانا مروقان،
گه نه کهکی سوودانی یی ئەسمه ر دیت، خو نیزیك کر وگۆتی:

- تویی رزق ئیبراهیم؟

- به لی ئەفهندی.

- ئەز بابی ته دنیا سم.. لهعنه تی ئەفسه رهکی مه زنی

چاویشان بوو، گه لهکی بی ئەدهب بوو.

رزقی ب تۆره قه گۆت:

- (به حسی باشییت مرییت خو بکهن) ئەفەندی، بابی من
 ئیک ژ داخوازکەریت ئیکەتیی بوو د ناڤه‌را مصر و سوودانی
 دا، مصری ئەو خەلات کر و ل گۆرستانا نەمران ڤەشارت.
 عەطوہی ددانیت خو چرکاندن وخو نیژیک کر، شەقەک
 ل پاتکا وی دا وگۆت:

- تو دی تۆرە ی نیشا من دە ی پەزێل! پینجی قامچیان لی
 بدەن.

هەر د گاقی دا قامچی بی هژمار ب سەر رزق ئیبراھیمی
 دا بارین، پشتی بینەکی عەطوہی دەستی خو بلندکر وگۆت:
 - بەسە.

پاشی ل سەر ملی خو زڤری وگۆتە چاویشی:
 - ئەقی صە ی ئعتراف کریان نە؟
 - بە لی ئەز بەنی.

رزق پیشڤە چوو و پشتی چاقییت وی تژی پۆندک بووین
 گۆت:

- مەسەلە هەمی ئەوە من چاریک جونەیه دا مالا کەسەکی
 گرتی.

- ئەری بۆچی بەس تو هاریکاریان ددەیه مالییت گرتییت
 ئیخوانان؟

- هەچی کەسی پیتقی بت ئەز هاریکاریان ددەمی.

- به لى تو ژى ئەندامه كى وانى؟
- به لى..

بوو حيل حيل عه طوهى وگۆت:

- ناڤى وى ژى بکه نه د ناڤ كۆما چه كداران دا.

- پى نه قىت دى وه كهين ئەز بهنى!

رزق ئىبراهيمى ب دهنگه كى بلند گۆت:

- ئەڤه زۆردارىه.

عه طوهى خو نيزيك كر وگۆت:

- فهرق نينه تو د گهل چه كداران بى يان نه.. يا گرنگ

ئوه تو يى د گهل ئىخوانان.

- قىجا ما جهريمهيه مروڤ د گهل وان بت؟

- ههري!! ما هيشتا ته نه زانيه؟

- گهلهك زهلامىت شوڤره شى يىت مهزن د گهل مه بوون.

عه طوهى ب چاڤه كى كيىم بهرى خو دايى:

- د گهل ههوه؟ وللا خوش!

- هندهك ژ وان د شهري قه نال و فلسطينى دا د گهل مه

بوون، وسه روک ب خو چوو سهر گۆرا ئىمام حه سهن بهنناى

ل پۆژا بيرهاتنا وى وبه حسى خهباتا وى يا مهزن كر

ومه دحيىت دويكه فتييت وى كر.

- دياره تو ژ شهركه ران بووى ل قه نال و فلسطينى؟

- به لئ.. ئەز شانازیی ب قی چەندی دکەم، یا ل سەر خو
من کر.

عەطوہی ب کەیف قە گۆت:

- خوۆش! ئەقە ئەترافەکا دی، بنقیسن.. ئەقی دیروکەکا
رەشا هە ییا وەکی پویی وی، ئەقە ژ هەژی قنارە کرنی یە.
د دویف گۆت نا وی را چاویشی گۆت:

- ئەز بەنی عەطوہ بەگ وان را پورتان ژ بیر نە کە یی
گە هشتینە مە ئەو ی دبیژن: سوودانی دقیت ژ مە قەبیت
و ببتە کو مارەکا سەر ب خو .

رزق خوپی:

- هوین ئەگەرن..

- ها.. ئەم ئەگەری، یا ن بو هەوہ نە خوۆش بوو مە
سەرۆکی ئیکی محەمەد نە جیب دەریخست چونکی دەیکا
وی سوودانی بوو؟ پینجی قامچییت دی ل قی کوپی صە ی
بدەن..

جارەکا دی قامچی ب سەر لەشی رزق ئیبراھیمی یی
پویس دا هاتنە خواری.. عەطوہی ئەو ل پاش خوۆ هیلا
وچوو..

د هاتن وچوونا خوۆ دا ل ناف قەسابخانا مروۆان دا
عەطوہی گوہ ل جحیلەکی بوو هەوار دکر، ژ ئاخفتنا وی یا

ديار بوو كوئو نه خهلكى مصرى يه، عهطوهى خو نيزيك
كر وگوتى:

- ناقي ته چيه خوشتقيى من؟

- ناقي من عهبدلحه ميد ئهلنه جاره ئهفهندى..

- توژ كيژ وهلاتى هاتى؟

- ژ فلسطينى..

- توژى ژ ئيخوانايى.. ههري.. ما يا ههوه تيرا ههوه

نينه؟

- دهمى ههوه پشكدارى د شهپرى فلسطينى دا كرى مه

خوارن وچهك ب دزى قه بو ههوه دئينا فالوجا، گهلهك ژ مه

سهرا ههوه هاتنه كوشتن..

عهطوه سور بوو وقههرى.. ئهو پوژييت پدهش هاتنه بيرى

يىن وى ل فالوجا بوراندين پشتى دور ل وان هاتيه گرتن،

شهقييت ترسى وبرسى هاتنه بيرى، دهمهكى وهسا بوو دنيا

ل بهر چاقييت وى پدهش بوو، دلى وى ژ مهزنيى پدهش بوو،

ژ ههمى وان مروقان يييت د خوشيان دا دژين ل چى جهى

ئهو لى بن.. د وان پوژان دا مهزنى وپهرداغ وژنك ژ دهستان

دهركهتبوون، ئهو وهكى گورگهكى برسى دژيا، ههستيك

دئاليستن و ل چنيا دگريا وى پوژى وى برپار دا كوئو بو

خوب تنى بژييت - ئهگهر ما ساخ - بو خوب تنى، عرووبهت

ئىسلام ھەمى بلا بچن ، د جەھنەم دا، مړوډ - وەكى عەطوہ
ھزر دكەت - بو ھندى يى چىبووى دا خوښيى بو خو چى
كەت، كەيفى بكەت، وى چ دقئت بلا بكەت.

فالوجايى نيشا وى دا كو خوگوريكن پويچاتيه،
زيرەكى درەوہ، براينى حيلەيه، سەرکەفتن بوچيه؟ دى چ ژى
گەتە وى؟ مادەم ھويە بلا ئەو عەبدىنيا وى كەسى بکەت
يى وى تشتى بو وى بکەت يى دلى وى دچتى، ئەگەر خو
ئەو كەس دزيكەرەك بت يان قاتل و غەدرەچيەك بت.

ئەرى ما عەطوہ دى وى پوژى ژ بير كەت پوژا وى قياى
كچەكى ژ گوندەكى بو خرابيى برەقئنت ل سەر دەمى شەپى
ئينا مەزنى وى يى لەشكەرى ئەو گرت وقامچى ليدان، ئەو
مەزنى ئەحمەق! بو وى بەحسى باشيى كر.. ترسا ژ خودى،
ھزر دكر نامويس خرابكرن گونەھەكا مەزنە چو جارن
نائيتە ژبيركرن.. ئەھ! پا ئەو پوژ د پەش بوون.

پشتى ھشيىت وى ھاتينە سەرى ل سەر مىلى خو زقپى:

- يەنى تو ژى ژ فيدائيان بووى عەبدلحەميد ئاغا؟

- بەلى ئەفەندى.

- ئەفە مەزنترين نيشانە ل سەر گونەھكاريا تە..

- ما يا بەرەقل بوو ئەز وەلاتى خو بهيلمە دەستيت

گورگان دا، دا ئەو وى بەنجنن؟ پا قيچا ئەز موسلمانى چمە؟

- ب هەر پرهنگه كى ههبت تو دشیى به پره قانیى ژ وهلاتى
خو بكهى، بهس تو بچیه د گهل ئیخوانان ئەفه تشته كى دیه.
- چاوا ئەفه ندی؟

- عه بدلحه مید! ئەز باش دزانم كو گازیا هه وه د سهر
وه لاتینیى رایه، وئو د سهر هه می تشتیى دی رایه، لهو ئەز
دبیژم ئارمانجا هه وه ئازاد کرنا فلسطینیى نه بوو.. بهلکى
ئارمانجا هه وه ئەو بوو هوین ژ لایى لهشکهرى قه خو فیى
بکهن، دا هوین پشتى هنگى هه می بازیریى عه ره بان بستینن
ویبخنه د بن دهستى ئیخوانان قه.

عه بدلحه میدى خو بى دهنگ کر، پاشى گوت:
- ئەم بو خودى شه پرى دکهین.. وچو جارن ئەف ته کتیکه
نه هاتیه سهر هزرا مه.

- ماش لالا!! په یقا (ته کتیک) ژى تو دزانى؟
عه طوه ل دور خو زقپرى وگوته چا ویشى:
- من نه گوته ته ئەفه ژى ژ فتنه چیانە وئیک ژ سه ریى
وانه؟

- وهیه ئەز بهنى..
عه بدلحه میدى گوت:
- مه سه له هه می ئەوه ئەم بو ژیانە کا چیتى وپتر دادى
گازى دکهین..

- دادی؟ ما زیدتر ته چ دادی دقیت؟ پینجی قامچیان لی
بدن.

دهمی قامچی ب عه بدلحه میدی دکه فتن وی ب دهنگه کی
بلند فله گازی کر:

- هه وار گه لی مرو فان گونه ها من چیه؟

عه طوهی پشت دایی وبه رده وامی دا گه پیا نا خو
ل مهیدانا گرتیخانی.. باشچا ویش دهنگی خو یی زقر
ب خه بهران بو فی ووی هه یی بلند دکه ت.. چا ویش ئه مین
یی قامچیا خو بادده ت بادده ت وباش د له شه کی پویس
وهردکه ت.. عه بدلحه قصود وعه بدلجه واد وبه یرهم وهنده ک
له شکهریت دی ژ قیری دچنه ویرا هه هه ر ژ بو هندی دا
دلسوزیا خو بو عه طوهی ئاشکهره کهن.. ما بوچی وه ناکهن؟
پوژ بو پوژی ئه و وان خه لات دکه ت وپاریت زیده ژ بهر کاری
وان دده ته وان..

گه هشته بهرانبهر خاچا داری ئه و دبیژنی: (عه روسه)
گرتیه کی پیقسه هلاویستی بوو، خو نیژیکی وی کر
وگوتی:

- من دقیت بهگی بنیاسم..

- ئه ز بهنی ب خودی ته عداپی یا ل من هاتیه کرن، بو
خاترا پیغه مبهری.

- هه‌ی کورپی کەسی نە .. ئەز تە دنیا سەم تو خەلکی
جیزەیی .. پا ئەو چ چەك بوو؟

- چەك نە یی من بوو، ئەو ئیمانەت بوو من دا خودانان.

- کینە خودان؟

- ئەز نەشیم بیژم ..

- ئەو دی وە ل تە کەم تو بیژی ..

عەطو‌ه‌ی دەستی خو درێژکر جگارا هەلکری وەکی هەر

جار ب بن چاقی وی یی چەپی قەنا و د بەر پرا گۆت:

- مخابن هیشتا نیقەکا وی مابوو!

- دی ئاخقم ..

- دی بیژە حەیان.

- چەك یی سەرۆکی بوو ..

- و .. من دەیکا تە ب پەش کرا! نە وە بت جارەکا دی قی

ناق‌ی پیرو‌ز ب ئەزمانی خو یی پیس بیژی.

- یا راست ئەقەیه .. وی ئەو دانا‌بوو نك من، من بو وی

هەلگرت بوو، وگا‌قا وی ژ من خواستی من بو وی زق‌راند.

- تە هەندەك یی بو خو هیلا‌ی.

- خو تشتەك من بو خو نە هیلا‌یه .. حەسکە‌ی پس‌یارا وی

بکەن ..

- پس‌یارا کی؟

- یا سه‌رۆکی.

- جاره‌کا دی.. باشه..

زقیری وگۆته له‌شکه‌ره‌کی:

- پینجی قامچیان.. وئه‌گه‌ر جوان نه‌ئاخفت دوباره‌ بکه‌ن.

پشتی هنگی عه‌طوه‌ ب نک مه‌زلا خو‌ قه‌ چوو، وه‌نگی

ده‌نگی سترانا (یا جمال یا مثال الوطنیه..) بلند دبوو..

و ب سه‌ر گرتیخانی دکه‌ت، عه‌طوه‌ خو‌ری:

- یه‌للا.. گرتیخانه‌ هه‌می د گهل (أم کلثوم) ی سترانی

بیژن..

خودانی‌ت قامچیان ب نا‌ف گرتیان که‌تن و ب قامچیان

ل پشتی‌ت وان‌ پاره‌ستان: سترانی بیژن، له‌و ئاخ وئوخ د گهل

سترانی تی‌که‌ل بوون.

ده‌می عه‌طوه‌ی دیتی سماعه‌ هاته‌گرتن جاره‌کا دی

خو‌ری: حه‌یوان.. بلا ستران یا به‌رده‌وام بت.

جاره‌کا دی ده‌نگی گرتیان ب سترانا نشتی‌مانی بلند بوو

پاسته‌ ئه‌و ستران بوو به‌لی دا بیژنی پی‌گۆتنه‌، یان تازی‌ه.

وینسی سه‌رۆکی ل هنداقی هه‌میان بوو ده‌ستی خو‌یی

بلندکری و ب سه‌ر بلندی قه‌ یی دگرن‌رت، عه‌طوه‌ که‌نی

وگۆت:

- حه‌یوانی‌ت حه‌یوان.. فی‌ری هۆنه‌ری بین.

نافرما پيڻجي

عه طوه زڇڙي مالا خو يا بهر فرهه، د گهل کو تڙي تيڦه
گولن ڙي به لي ٿه و چو بيڻي سهح ناکهت، جوانيا دیکووري
هو ل ومه زه لان ل بهر وي تشته کي بي مه عنايه، يا گرنگ
مه زه لا ڦه خوارن ونقستن وخوارني يه.. ل ڦان جهان گه له ک
ديمه نيٽ جوان دهلاويستينه، به لي چو جاران وي نه گوٽيه
خو دا باش بهري خو بدهمي کاني چ هزر ويير ژ وان ديمه نان
دئينه وهرگرتن.. بهس ٿه و بهري خو ددهته ديمه ني
سهروکي يي مه زن، وديمه ني خو يي بجويک ڙي ٿه وي
دکه فته دبن ديمه ني سهروکي دا.. ديمه نه کي دي ڙي يي
بجويک د چارچو وڦه يه کي زهري وهکي زيږي دا ل سهر ميڙا
ڦالا يي هاتيه دانان ٿه و ڙي ديمه ني نه بيلايي يه..

ټهه پا نوکه بو وي نه خوشه، چونکي ٿه وي بي کاره..
ټهري تو بيڙي ٿه و جاره کا دي بزڇرته گرتخانا هري؟
ل ويږي ٿه و ب نه خوشي ناهه سيٽ، هه مي دهمان ٿه و
ب کاري ودان وستاندنن ڦه يي موڙيله.. ل ويږي ٿه و
پشکداريي د دانانا مه صيري مروڦان دا دکهت، خه لکي ساخ
دکهت ودمرينت، وهندي ٿه و ژ فهرمانيت بلند دهر نه کهفت

دهستی وی بی توخویب ژ وی پرای یی بهردایه.. ما ئهو دی
وی پوژئی ژیر کهت دهمی ئهو ل گرتیخانا حهربی پراوهستای
وداخواز ژ (هوضهیبی) کری وهکی مایسترووی ل بهراهی
گرتیان پراوهستت وهه می پیکفه سرودا (مثال الوطنية)
بیژن، بهی.. ل سهری وی گوهی خو نه دایی، بهی عه طوهی
گهف لی کرن کو ئه گهر ئهو وه نه کهت ئهو دی تولی
ل هه قالیت وی فه کهت.. پاشی وی قامچی هلگرت و ب نافه
هه قالیت وی کهفت، لهو ئهو نه چار بوو وهکی مایسترووی
بکهت دا خوشتقییت خو ژ عه زابدانی پرگار بکهت..
هوضهیبی پیبه ری گشتی ئهو ی ب په یقه کی ب ملیوونان
مروشان دهرینت نوکه عه طوه وی ب قامچیا خو دهرینت،
بهی.. هیزه ئاخفتنا بنپر ده می تشتان دا، نه مان بو وان
که سان بت ئه ویت خو وخه لکی ژی ب چره کی شانی فه
دخه ندقینن، فیشه کهک ب تنی به سه کاری بنپر بکهت دا
ته ناهی وی دهنگی بزقرته فه، سه ربورا وی یا تایبهت ئه فه
هه می هزره کرنه د سهری وی دا، بابی وی یی مه لا پوژه کی
گوته وی پشتی وی کولمه ک دانایه جو تیاره کی وبریندار
کری:

— کوپی من ژ خودی بترسه.. ما تو ژ پوژا قیامه تی

ناترسی؟

هنگی هیشتا عه طوه یی گه نچ بوو، هیشتا ل سالا نیکی
بوو ل کولیژا له شکهری، بهری خو دا سهر و بهری ژيانا بابی
خو یاری بو خو پی دکرن، وی پوژئی وی بهرسقا بابی خو دا
وگوتی:

- ما تو نزانى نهو ل سهر کهری یی سویار بوو و د بهر
من را چوو؟

- فیجا ما چیه کورپی من؟

- دقیا نهو ژ بهر من په یا ببا، ما نهو نزانى نهو کیمه؟

- عه طوه، نهو ژى وهکی ته عه بده که ژ عه بدیت خودی.

هنگی عه طوه عیجز بوو وگوت:

- نهو عه بدی که سی نینم!

- هس به نهو حمه ق.. ل خو بزقره نهو گهر خودی دی ته
ب ئاگرى خو سوژت.

عه طوه ی ل دهری دا ودخوری:

- نه رمی د گهل فان جوتیاران خه له تیه کا مه زنه، ب دارى
وقامچی نه بت نهو تی ناگه هن.

په ییت بابی وی ییت سپی له رزین.. وگوتی:

- دهر که څه، له عنه تی.

عه طوه ی بیریی وان پوژان کر.. هه رده م بابی وی وخو
برایى وی ژى نهو ی بو دختوریى دخواند وهنده کیى دی دا

بیژنی: ځیان باشتیرین پرېکه مروځ هه ژیکرنا خه لکی پی
 ب دهست خو بیخت، وی یاری بوخ ب ځی گوتنا وان دکر
 وباوهری پی نه دئینا، چونکی وی هرز دکر هه می تشت
 ب پاره ی دئینه کرین، و ب هیزی نهو دی شیت هه می
 تشتان ئیخته بن دهستی خو.. ل نک عه طوه ی پاره وهیز
 هیژای په رستنینه..

دهمه کی دریژ نهو بو وهرگرنا خواندنې ژ مروځیت خو
 دویر که فتبوو، وه کی دهواره کی ئازاکری وی هه ځساری
 نه فسا خو به ردابوو، هه قالینیا کومه کا مروځیت بی شهرم کر،
 دچوو مه یخانه وجهیت تیاترویان، په رداغ وژنکیت پویچ
 نیاسین.. راسته ل سهری پیچه کی نهو یی دودل بوو، به لی
 هر زوی هه تا گوهان نهو چوو د ناځ دا.. گاځا هه وجهی مالی
 دبوو دا قهر که ت یان دزت، پی دحه سیا کو تینکا وی ب ژنک
 وپه رداغان ناشکیت، لهو مه ی چه ندا نه رزان ژی با وی
 ځه دخواو، وژنک چه ند یا کیم با دا چته نک! گاځا برسی دبوو
 دا خو ل سهنده ویچان دت و بهت..

وی قهت شهرم نه دکر قهران ژ دهرگه هځانی ئاقاهی یان
 کارکه ری خواندنگه هی یان مه یگیرې مه یخانی بکه ت.. نه کو
 بابی وی پاره نه ددانی، نه به لی پا وی هه تا هه دده کی پاره
 ددانی.

د شه پری فلسطینیی دال سال ۱۹۴۸ سهر بوږه کا نوی
 ب سهر وی دا هات، هه می به حسی ترسی و خوینی بوو،
 چه کی خراب.. وی گوه ل زهنگینیا مروقیّت مه زن وه زرقان
 وه ونه رمه ندان دبوو، نهو هزاریت نهو دهاقینه سهر میزیت
 په پرکانی.. وی هزرا هندی نه دکر پیکه کی بدانت هه ژاران پی
 دلشاد بکه ت، بهس وی دقیا نهو ژی بزیت دهوله مهند و بهر
 دهستی وی یی فره بت.. چو هزریّت ب بها د سهری وی دا
 نه بوون لهو ده می هزریّت شوږه شقانیی ژهنده کان گوه لی
 بووین ههر زوی وی نهو هزر وهرگرتن.. ب تشته کی ب تنی
 نهو یی زیرهک بوو: ب گوهداریا سهر وکان، و ب دلپه قیی..
 ئی قاریه کی هه قاله کی گوئی:

- عه طوه، نه ز دترسم ژ بهر کاریت خو یی خراب تو
 بکه قی.

نهو که نی وگوئ:

- نه گهر عه طوه بکه قت ژی ههر دی مینته ژ پییان قه.
 ده می شوږه ش پابووی وی جبه کی بلند د ناقد دا هه بوو،
 شوږه شقان ب شاره زاییا خو شیان وی بداننه وی جهی نهو
 ژ هه ژی.. پی بو وی خوش کر دا نهو د گهل که نکه نیّت
 که قنه نازییّت نهلمانی وزه لامیّت عه زابدانی ل جیهانا
 شیوعیان وزه بانییّت موخابه راتان فی ربیت، ب گیوله کی

عهجیب وعنتیکه وی هزر ورپاریت وان وهرگرتن، پوژدهکی
وی گوته کاربدهستهکی مهزن:

— ب پاستی من گهلهک مفا ژ فان زانایان وهرنهگرتیه،
چونکی نهو دیپژنه من: تو ب خو گهلهکی دزانی، د کهفن دا
من باوهری ههیه کو ترس وسههم سه رکفتنا سیاسی موکم
وبنهجه دکهت، ونه هیلانا هندهکان دا بو هندهکی د ببنه
دهرس چو زیانی ناگههینته وهلاتی، ما چیه نهگهر نه پینچ
کهسان ژ ملیوونهکی بکوژین؟

نوکه پتر ژ ههر گاڤهکا دی عهطوه باوهر دکهت کو نهو
یی حهقه.. پهرداغهکی تژی قهخوار وگوته:

"تیرا من ههیه شانازی کو شاگردهییت من تژی هه می
جهان بن نه ل مصری ب تنی بهلکی ل گهلهک وهلاتییت
عهربان ژی.. به لی نه بیلا نه هات.. گهلهک قه ما، وی سۆز دابوو
من کو نهو بییت ومن نهو کهس نه قییت یی سۆزی بدهته من و
ل دویف سۆزا خو نه بت.. ژ خو نهوی حیلی ل من بکهت نهو
ئیک جار تیچوو، نهز دی وی ژ سهر پویی عهردی ژیبهم..
هه می هه می.. پوژا قیامهتی! خودی هاریکاری ته بت باب، تو
یی حهقی وه بیژی، چونکی ژيانا خو هه می ته د ناڤ بهرگییت
کتیبان را بوراند، تول حه دیسییت دورست وخهلهت
دگه پیری و ته فسیران ددهیه بهریک، بهری خه لکی ددهیه

چاکی، وبه حسی ژنئینان و بهردان و خودانکرن و ده سنقیژ
 که تنی و زکاتی دکهی.. لهو ته جهه کی بلند ل عهردی بو خو
 نه کر، ههر دهم بهری ته یی ل عه سمانی.. چو جارن د ژیان
 خو دا تو نه گه هشته کلوقانکی، د گهل هندی ژی تو دبیزتی:
 خوشیه کا وده سا من یا هه ی نه گهر مه زن پی حه سیابان نهو
 ب شیر ی دا وی ژ من ستینن.. هه ی ژارو بابی منو! نه فه
 چ خوشیه یا وده سا؟ تو به حسی پوژا قیامه تی دکهی! ههر
 دهم تو هزرا وی تشتی دکهی یی ب چاڅ نه ئیته دیتن.. چو
 جارن تو ب خوشکو کی ناژی، ب ده ستیّت خو تو خو دکهی
 د گرتیخان ی فه و دبیزتی: (دنیا گرتیخانا موسلمانیه) پا من
 نه قیّت نه ز یی گرتی بم.. هاهاها مه عنا نهو ئیخوانیّت ل نک
 من ل گرتیخانا حه ربی یی ل وی جهی یی عه سمانی بو وان
 قیای، نهو دبیزن: نه م موسلمانین.. و تو دبیزتی: دنیا
 گرتیخانا موسلمانیه، پا دی بلا نهو ل وی ری بن ل دویف
 حه زکرنا خودی."

جه ره سا ته له فوونی لیډا، جرفه ک ب عه طوه ی که فت، وی
 زوی هشیّت خو ئینانه سه ری خو وعه جیب گرتی بوو چاوا
 نهو ژ دهنگی له فوونی ترسیا، بو قوت قوتا دلی وی هیډی
 ب نک ته له فوونی فه چوو.. ده ستک راکر:

- به لی.. نه بیلا، نه فه تویی؟ نه مه عقوله!

- بۆچى؟ تو ترسيای تشتهك ل من هات بت؟
- ئەز نه زارۆكم دا من بهيلىه ل هيڤيا خو ونهئىي..
- ئەز نائيمه نك ته..
- نابت.. بۆچى تو نائىي؟
- ئەز دترسم تو تشتهكى ل من بكهى..
- ب دهنگهكى بلند قه عه طوه كهنى.. وى پى خوش بوو
خهك ژ وى بترسن، پاشى گۆت:
- تو دزانى ئەز هەز ژ ته دكهەم.
- باشه.. ل جههكى گشتى ئەز دى ل هيڤيا ته بم.
- نابت..
- بو؟
- تو دزانى ئەز نه مروقهكى كييم، ئەز نه شيم دهركهقمه
هه مى جهان، لازمه هندهك شهرت ههبن.
- ئەو شهرت چنه؟
- يا ئىكى دەستوريا كاربدەستان، پاشى زيرەقانيه كا
موكم.. پاشى دقيت ئز بچمه جههكى تايبەت وتهنا..
وهيشتا..
- عه طوه تو دترسى؟
- ئەز ناترسم.. بهلى ئەف چهنده تشتهكى پيئتيه بو هەر
كهسهكى مەزن بت.

ژ دهنگی نه بیلائی ناشکهره بوو کو وی ب قی چهندي
نه خوش بوو.. وگوت:

- تو من نانیاسی.. من دقیت کهیفی بو خو چی بکه،
ل دور نه هرامان بکه پریم و ل هه سپ و حیشتان سویار بیم،
ل باغچی گیانداران خو موژیل بکه.. من دقیت پیکفه
خوارنی ل خوارنگه هی بخوین، بچینه سه لیقا نیلی..
چایخانان..

عه طوهی ناخفتنا وی پری و ب کهر ب قه گوت:
- نه قه چیه؟ مروقیّت کیّم بها قی چهندي دکهن، نه بیلا
خو نه نه م ژی وه کی واینه.. نه زه لامه کی خودان بها مه،
قان دره وان بهیله، لازم تو سه رکه قیه نک من، خوشتقیا من
د من بکه هه..

- من ب قان گوتنان نه خوشه و نه تی ناگه هم.. نه قه چیه
مه عنا نه م ناچینه شانوگه ریان، سینه مایی، گه پریانان؟
کهر با خو داکر وگوت:

- نه.. نه هوسا، بی گومان نه م ژی دی دهرکه قین، دی
چینه مالیّت مروقیّت مه زن، پیکفه دی چینه سینه ماییّت
تایبهت، نه م ب تنی دی چینه ئاهه نگان ل پیش سترانیژیت
ناقدار، بینقه دانیت خوش دی کهن، تو له زی دکهی..
- بهس پا من دقیت تیکه لی خه لکی بیم.

- خەلك ھەمى دپويچن، ناھيلن ژنكەك ل رېكا خو بچت،
 دى ب دويڤ كەڤن وئاخفتنيٽ كريت بيژنى..
 - ب پيغەمبەر! ئەو گەلەك دخوين سڤكن.. تو ژ ھندى
 يى عيىجىزى عەطوھ؟
 - ھەى بابو من گيولۇ وان نينە!
 تفا خو داعويرا بيىنەكى پاشى گوت:
 - تو نائىي؟
 - ئەڤرۇ ئەز نەشيم..
 نەگوھدارى دلى وى دئيشينت، فەرمانا وى ب جھ نەئيت
 جەريمەيە.. نيزيكە بپەقت لەو د تەلەفوونى دا خوڤى:
 - ب فەرمانا من لازمە بيى..
 تەلەفوونى دەنگى كەنيا وى بو وى ڤەگوھاست،
 نە ل منى و نە ل تەيى، وى ھاي ژ چو نينە.. گوتى:
 - يا ژ تە ڤە نەبيلا ژى لەشكەرەكى پەيمانيرىي يە؟
 - ئەز ياريان ناكەم..
 - نە خەتاييت منە.
 - ئەزى دىيژمە تە: ئەز ياريان ناكەم.
 كەنى وتەلەفوون گرت پشتى گوتى:
 - ژ دەستويريا تە بابى من يى دئيت..

ږه‌ها ناڅاځيټ وي ستوير بوو، سه‌ح كره ده‌سټكي
 ته‌له‌فووني هندی خوږي: "ئه‌لو.. ئه‌لو.. نه‌بيلا" ده‌مي
 كه‌سي به‌رسقا وي نه‌داي ژ كه‌ربان دا ده‌سټك هافيټ، ل دوړ
 خو زځپري عوه‌يس ل پشت خو ديت، يي ږاوه‌ستاي بوو،
 عه‌طوه لي خوږي:

- اَعُوذُ بِاللّٰهِ! تُو هاتيه چ وه‌كي بزنان ږاوه‌ستاي؟

به‌س په‌يقه‌ك عوه‌يسي گوټ:

- فراقين..

- هه‌ږه ژ څيري حه‌يوان.. تُو صه‌نه‌مي؟

عوه‌يس هيدي چوو، كه‌ربيټ خو څه‌نه‌كرن.. وي گه‌له‌ك
 كه‌سيټ وه‌كي عه‌طوه به‌گي يټ ديتين.. وي خولامينيا شاه
 وميران يا كري، يا هنده‌ك وه‌زيران يا كري، چو نه‌هاتيه
 گوه‌ارتن، وه‌كي يټ به‌رينه وپيسترن ژي.. ئه‌څ نمونه‌ييټ
 دئين ودچن دخون وڅه‌دخون ودئاخفن هه‌ر وه‌كي يټ
 ده‌وله‌تا به‌رينه.. ئه‌څرو وه‌كي دوه‌يه.. و ب نيشانان څه
 سوباهي ژ ئه‌څرو چيتر نابت ئه‌گه‌ر خرابتر نه‌بت.. د بن ليټف
 ليټكان ږا عوه‌يسي گوټ:

- خودي نانياسن!

نافبرا شه شی

عه طوه به گ نه قرو یی تووشی گرفتاریه کی بووی
نه خوشترین و مه زترین گرفتاریه د ژيانا وی هه میی دا،
گرفتارییت سیاسی.. پوژیت شهری ب کوشتن و برس و ترسا
خو قه به رانبه ری قی گرفتاریی چو نینن.. خو پکرداری
وهشک باوه ریا گرتیی گرتیخانا هه ربی ژی چو نینه، نه و
دشییت ب قامچی و ته فاندنی وی چه ندی نه هیلت.. گرفتاریا
مه زن نه قرو نه بیلایه، چونکی نه و خو ب ده ست وی قه
به رناده ت و کوته کیی لی دکه ت دا نه و هنده ک هزریت نوی
بکه ت نه و هزریت به ری وی باوه ری پی ئینای بهیلت.. وچو
هیژه کا مه زن ژی وی نینه، نه خودان مالبه ته کا خودان
سه نگه، ونه تشته کا مه زن نه ژی، هات وچوو ماموستایه
ده رسان دده ت.. نه ژ بنه ماله کا مه زن نه، نه ها تشتی عنتیکه
نه قه یه! ژ میژه نه و هزر دکه ت هیژه هه می گریکان قه دکه ت
نه گهر چهند دئالوز ژی بن.. ب تنی وی جوانیه کا زیده هه یه،
یا رح شرینه.. قیجا چ ری هه یه نه و ب هیژا خو بشیته قی
جوانیی؟

عهطوهی هزړیت خو کرن وړی دانان، ئهو بینفرههیی
 نرانت.. هیډی و ب عهقلداری ئهو ناچته شولان، حهن دکته
 زوی کاری خو بنېر بکته، دا زوی بهره می ب دهست خو څه
 بینت.. که نی.. وئو یی ب تنی بوو ده می دکه نی، عوهیسی
 ئهو د ده رگه هی څه کری پرا دیت، ژی حیبه تی بوو.. ئه څه دینه
 بوچی دکه ته که نی؟ عهطوهی کره غار وده رکه فت..
 ب عوهیسی که فت ونیزیک بوو وی بیخت، عهطوه چوو نک
 هه قاله کی خو یی دلسوز د ده رگه ها موخا به راتی دا..
 ده مه کی ما ب تنی د گهل وی.. پاشی کاغه زه ک کره
 د دهستان دا پشته چهند ریز لی نقیسین، هه ردو که نین
 وچوونه سهر وستویت ئیک، بهری خاترا خو ژی بخوازت
 هه قالی وی گوئی:

- ب خیر بچی نمس! ئهن ههر دبیرم تو زه لاهه کی که س
 نه شیت ته.

نه بیلا ل خواندنگه هی بوو.. به حسی دیروکا ته تهران
 وه کی سهرهاتیه کا شرین بو شاگردین خو دکر.. بو کچکان
 ئهو کار وکوکی غریب یی ته تهران ئاشکه را دکر ده می وان
 ب هیزی بازیری به غدا وچهند بازیر په کی دی ژی ستان دین..
 ده می وان هرماره کا مهن یا کتیبان - کتیبین که لتوری
 ئیسلامی یی جوان - هاقیتینه د پویباری دا و د سهر پرا

دەربازبووینە لایى پوژئاڤا باژىرى.. پاشى نەبیلاى
 بەحسئ خەباتا خەلكئ مصرئ ویا ولاتیت دى ییت
 عەرەبان ل ژیر ئالایئ ئیسلامئ دژى تەتەرەن ب بەرفرەهئ
 کر.. دا بیژى تەیران یا دادایە سەر سەرى کچکان، هەمیان
 گوھئ خو باش ددایئ.. وئ ھند دیت پێڤەبەرا قوتابخانئ
 ب دەستەکئ لەزى ڤە دەرگەھ قوتا، چاڤیت وئ د تژى
 پوندک بوون، ب دەنگەکئ نزم ڤە گوټ:

- ببۆرن.. نەبیلا، وەرە.. یئ داخوازا تە دکەن.

نەبیلاى دڤا سوحبەتا خو ببەتە سەرى.. قوتابیان ژى
 ھەز دکر دویمایا وئ سەرھاتیا خوڤ بزانن چونکئ ئەو
 گەلەك ھەز ژ سەرھاتیان دکەن.. بەئ پێڤەبەرى مەسەلە بنپەر
 کر.. نەبیلا وەکئ مروڤەکئ دین کەتە دوێڤ، دەمئ وئ
 کوتەکئ ل پێڤەبەرى کرى کو بیژتئ کانئ کیه داخوازا وئ
 دکەت، و ژ چاڤیت وئ یا دیار بوو کو ئەو یا دترست:

- موخابەرەتە.. خودئ مە ستارە کەت.

- موخابەرەت؟ بوچى؟

- نزا..

ل ژورا پێڤەبەرى زەلامەك یئ پوینشتى بوو خو ژيک
 ئینابوو دەرى، بەرى وى ما ل نەبیلاى دەمئ ئەو ب وژر
 کەفتى یا حیبەتئ.. رابووڤە چوو دەستى وگوټئ:

- پېنچ دهقیقان مه تو دقیی..

- من وهخت نینه.. تو کی یی؟

- ئەز ژ زهلامیت ئاسایشیمه.

پاشی دهستی خو کره د بهریکا چاکیتی خو دا..

وناسنامهیهکا بجویک ژئ ئینا دهری، نیشا وی دا وگوت:

- ههتا تو پشت رات ببی.

نهبیلا نهشیا تشتهکی ژئ بخوینت، چونکی وی زهلامی

زوی دهستی خو قهکیشا.. چاقیت وی زقپرین، دنیا ل بهر

وی تاری بوو.. د چو نهگههشت، ئەقه چیه؟ ژعهجیبیان دا

نهشیئ باخفت، نیژیک بوو بکته گری، هیژا خو هه می کوم

قه کر وگوتی:

- ئهری ئەز دی شیم ئەگه ری زانم؟

- ل قیری دهلیقه نینه.. هه می هه می پېنچ دهقیقه نه ودی

زقپریه قه..

ب ساری قه دهستی خو دریز کر وگوت:

- کهرم که تورمبیل یا ژ دهرقه.

نهبیلا د پییت خو هلنگفت ونیزیک بوو بکتهت بهلی

خودی ئەو ستاره کر.. ل دویف وی ده رکهفت، نیژیکه ئەو

چو نه بینت، باوهر ناکهت.. ئەقه خهونه یان راسته؟ چو

په یف نینن ئەو یا دلی خو پی بیژت.. دیمه نی قوتا بییت وی

ییت کچ ل بهر چاقییت وی دوباره بوو ده می وی سهرهاتیا ته تهران بو قه دگیړا.. قیان وهیقی د چاقییت وان دا دهاته دیتن، ده می ریقه بهر هاتیه ژور هیشتا سهرهاتیا شه ری ته تهران ب دویمای نه هاتبوو، داخواز ب له ز خوشیا چاقیکه فتنی بهر زه کر.. بوچی نه و قی گاقی قان هرزان دکه ت؟

به ری خو دا به راهیا خو دیت زه لامی ئاسایشی یی پیگاقییت خو بهر فرده دکه ت.. سه کره بهر سنگی خو.. ترومیلا ره شا تایبه ت ل وی را هه دیت، ژبلی چهند هرماره کان چو تشتی دی ل سهر نه نفیسیه، ل پشت تورمیلی دو زه لامییت ب خو قه دراوه ساینه، ده می گه هشتیه نك تورمیلی زه لامی گوتی:

- سویار به..

- بو کیفه؟

وی بهر سقا وی نه دا.. ئیک ژه ردو زه لامییت راوه ستای دهرگه می پشتی یی چه پی قه کر و سویار بوو، وزه لامی دی دهستی وی گرت و پالدا ژور، و د گاقی دا وی خو د نا قبه را دو زه لامییت نه نیاس دا ل پاشیا تورمیلی دیت، ل پی شیی شوفیر وزه لامی ئاسایشی دروینشتی بوون.. تورمیلی دهست ب ری کر.. نه بیلا لی خوری:

.. ئەقە رەقاندنە.. ھوین موجرمن، تورمبیلې پراوہستینن،
ئەگەر دى خەلکى ھەمىي ل ھەوہ کوۆم کەم..

دەنگ ژ کەسى نەھات.. نەبىلايى قىژى پراھىلان وقيا
بيتە خواري بەل ھەردو زەلامان ئەو حىل کيشا.. دا بيژى
جريسک يىت ژ چاقىت وان دپەشت.. ئەفسەرى ئاسايشى
فەرمان دا پەرنجەر بيىنە گرتن وتورمبىل خوش بچت، نيزىک
بوو نەبىلا دىن ببت، پەشىمان بوو کو وى ب ساناهى خو
دايە دەست وان، دەست ب قىژيان کرو ب ھەردو دەستان
کولم دانانە وان ھەردو زەلامان يىت ب پەخ وى قە
دپوينشتى.. ئەفسەرى ئاسايشى ل سەر مىلى خو زقپرى،
چاقىت خو لى کرنە گرى، پاشى کەلامچەك ژ بەريکا خو ئينا
دەر وھاقيتە بەر وى زەلامى يى ل پىشتى پوينشتى،
وچاقەكى خو نقاند.. زپىن ژ پويى وى ھات، عەجىبگرتى
بوو.. ئەقە ئىکەمىن جارە ئەو شەقەكى دخوت! پوندک
ژ چاقان ھاتن، ھاتە بىرى.. ژ نوى عەطوہ ھاتە بىرى..

.. ھوین دى بەھايەكى مەزن سەرا کارى خو دەن.. ھوین
من نانياسن، ئەز دەزگرا عەطوہ بەگى مەلەوانىمە سەرۆكى
گرتىخانا ھەربى.

ئەفسەر کەنى وگوت: ئەم ب قان درەوان د سەر دا
ناچىن، عەطوہ نەيارەکا پزىمى بو خو ناخوازت..

- مه خسه دا ته چیه؟

- هەر تښته کی د ده می وی دا دی زانی.. ده می عه طوه بهگ بزاڅا ته یا دژی پژی می دزانت دی خو ژ ته دته پاش..
ئو ب خو قامچیا خو یا ناقدار دی ل له شی ته یی ته پر دته..

- ئه څه چ دره ون؟

- ئه ز دزانه ژنک هه می گاقان دپریژن، یا باشر بو ته ئه وه تو خو بی دنگ بکه ی چونکی هه ر گوتنه کا ژ ده فی ته دهرکه فت ل سهر حسیب دبت.. مسه جله کا د گه ل مه هه ی هه می دهنگان تو مار دکه ت، گوتنا ته ژ ی وه کی ل دویقچوون وزانینی ت مه یا ته ئاشکهره دکه ت.

نه بیلا ل دوری ت خو زقری به ری خو دا وان زه لامی ت وه کی صه نه می ت به ری.. وه کی دینه کی که نی وگوت:

- ما چی دبت ئه ز تاوانه کی بکه م بیی ئه ز پی به سییم؟
وه کی وان مروقی ت ژ بهر خه و ب ریڅه دچن وه کی ئه م د وان فلمی ت بیخی ری ت قان پوژان دا دبیین!

که سی چو نه گوت.. بیره وی ل ده یك و باب وخویشك و برای ت وی هات، بیریت مالا خو کرن، ئه و مالا بی دنگ..
میزا بچویك.. کاسیتان.. ئه و دیمه نی ت جوان یی ت وی ل دویق گیولی خو هلبژارتین.. کچکی ت بچویکی ت

خواندنگه هی هه قالیت وی ده می گه نگه شه ل سهر هو نهر
 و دیرۆك و بیرهاتنان و ژیان ی هه می دکر.. هزر کر مرنا
 دورست ئه وه ئه و ژ وی جیهانا هه یا بجویک بیته
 ده ریخستن.. ما مرن چیه؟ ئه و جودا هیا بی دویماییه
 ژ پامانی ژیا نا شرین ب که س وه ونهر وه زیت وی قه..
 ژ شینکاتی وعه سمانی و پوژ و ئاق ی.. هه ما جه هه نا ما دورست
 ئه وه یا ئه و نوکه ب چاقیت خو دبینت..

بیرا وی ل ته یرکی وی یی که سک د رکه ها وی یا جوان
 دا هاته قه، خوزیک راهیلان کو نوکه دهستی وی گه هشتبا
 رکه هی دا وی ئه و قه کربا و ئازادی دابا ته یرکی گرتی.. هزر
 کر گونه هه کا مه زن و کریت وی یا کری ده می ئه و ته یر کریه
 د رکه هی دا.. و بو خو گو ت: ئاخ هه قال ی من ته یرکی غه مگین!
 ئه زابو ته دگرم.

ده می ئه و زه لام ی ل لای ی وی یی پاستی دیتی پوندکی ت
 وی ییت دئینه خوار گو تی:

- نه ترسه.. پکرداری ونه ئعتیراف وهستیانی بو خودانی
 چی دکه ت.. به لی ئه گهر ته هه می تشت پاست گو تن مه سه له
 دی ل سهر ته ب سانا هی که قت.

- ئعتیرافی بکه م؟ مه خسه دا هه وه چیه؟

ئه و ئه فسه ری ل سنگ ی تورمبیلی پوینشتی خوری:

- ئاخفتن نابت.. بهیوومی، حەیان!
 ئەو زەلامی ل لایى چەپی یى نەبیلائی پوینشتى گۆت:
 - بهگى من! ئەز نەئاخفتیمه..
 - ھوین ھەمی حەیانن.. مەخسەدا من ئەو زفتى دىه
 مۆتەوھللى.

مۆتەوھللى پوینشتى تەمەنەك قەدا وگۆت:
 - ئەمرى تەيە ئەز بەنى.

- بەلى كەر ببه.

- بەلى ئەفەندى.

دەمى تورمبیل گەھشتیه مەلبەندى سەرەكى ئەو د ناڤ
 دەرگەھى فرەھ پرا بۆرى و ب ژۆر كەفت.. تورمبیل ل لایەكى
 زڤرى حەتا گەھشتیه بەر دەرگەھەكى بچوئى ئاڤاھىەكى
 مەزن و بەركەفتى.. وان د دەمەكى كورت دا نەبیلا ئینا
 خوارى و ب ژۆر ئیخست.. پىشتى بیئەكى وى خو
 د مەزەلەكى قە دیت، دو زەلام د وى مەزەلى قە بوون، ئىك
 ل پىشت میزەكا جوان یى پوینشتى بوو، ل ھنداڤى سەرى
 وى وینەیهكى پەرەنگین یى قومانداری عەرەبان (جمال عبد
 الناصر) ی یى ھلاویستی بوو، ل لایى چەپی یى وینەى
 پەیفقا (دادى بناخەیی ملكیه) ب ئاڤا زیڤرى ل سەر تەختەكى
 پەش نڤیسی بوو..

نەبىلايى ھزرىت خۇ كرن كانى وى ئەقە پەيقە ل كيقە
دېتتەقە.. بەلى، ل دادگەھى.. نەنە! وى ئەو ل كۆچا مەلكى
بەرى فارووقى دىت بوو، ل (كۆچكا عابدین) ل (ھولا
عەرشى)..

ئەو زەلامى ل پشت مېزى پوينشتى گۆت:
- ماش لالا! ئەقە ھەمى چ جوانىھ؟ مخابن تو ھندە يا
شرىن خۇ ب ھندەك كارىت خەطەر تى دېھى..
نەبىلا ب چاقىت تىرى پۇندك قە ب نك وى قە چوو..
وھەوار كر:

- چاكىھكى بكە.. بەس بېزە من كانى من چ كرىھ؟
ئەو گېرنىرى وسەرى خۇ ھزانە.. دەستى خۇ درىژ كر،
چەند پەيقەك ل سەر كاغەزەكا سىپى دنقىسىن.. وگۆت:
- لەزى نەكە.. ھىدى ھىدى.. ئەم زۆردارىى ل كەسى
ناكەين.

نەبىلايى ب كەيف قە گۆت:
- ئەز زى وە دېژم.. ھندى شۆرەش يا دلنەرمە ئەو چو
جاران زۆردارىى ل دلسوژان ژ كورپىت مللەتى ناكەت.
وى سەرى خۇ ژ ھنداقي كاغەزى بلند كر وگۆت:
- ھەما ب خۇ وەيە.
پتر بېنا وى ھات، بەلى گوھ ل زەلامەكى مەزن بوو گۆت:

- به‌ئى ھندەك ھەنە دلنەرميا شوپرەشى بۇ خو ئستغلال
دكەن، ياريا ب ئاگرى دكەن، به‌ئى مخابن ل شوينا كو ئاگر
شوپرەشى بسوژت ئەو دى دەستىت وان سوژت.

نەبىلايى ب پشت راستى قە گۆت:

- ھەمى من دنياسن.. ل مال، ل خواندنگەھى، ل جادى،

ل تاخى مە، جفاك ھەمى من دنياست..

ئەو پك ورك بەرى خو دايى وگۆت:

- ئەم باشتى دزانين..

پاشى كاغەز ھاقيتە بەر زەلامەكى پراوہستىاي وگۆتى:

- بىست وپىنج..

پشتى وى كاغەز ژى وەرگرتى. دەستى خو ئينا راستا

گوھى خو.. پىي خو پاكى ووەكى ھژمارا ھەفت دانا بەر پىي

دى.. زوى نەبىلا كيشا، برە مەزەلەكا بچويك ل بنى ئاقاھى،

پالدا ژۆر ودرگەھ لى گرت..

نەبىلايى بەرى خو دا دۆر وپرەخيىت خو كەس نەدیت..

چاوا دى پروينت؟ چاوا دى نقت؟ نابت ئەقە راستى بت.. بەلى

ئەقە خەونە.. بى گومان خەونە وزوى ئەو دى ژى ھشيار

بت.

ناقبرا هفتی

نه بیلائی هشیئت خو ئینانه سهری خو، هندهك ژ باوهریا
خو ب خودی و ب نه فسا خو نوی کره قه.. پوینشت وباش
هزریت خو کرن.. بیرا خو ل هه می کاری خو ئیناقه، پانی
نه بوویه پوژهکی وی مایی خو د سیاسه تی کریت، وی هزر
دکر کییم مروقیئت سیاسی دلسوزن، هه می دخاپاندینه، لهو
وی پویته ب براقیئت پارتیئت سیاسی ییئت مشه ل زانکویا
قاهره نه دکر، پوژهکی هه قاله کا وی ل کولیژی گوتی: ریکا
کومونیستان ریکا ئیکانه یه بو نه هیلانا گرفتارییئت ژین
وجفاکی هه ر و ه سا بو مه سه لا وه لاتینی و فلسطینی
وهه قریکا گشتی د گهل داگیرکهری.. وهندهك به لا قوکیئت
نهینی ژی وی نیشا نه بیلائی دان، وی نهو خواندن پاشی بو
زقراندن بیی باوهریی پی بینت.

وهه قاله کا موچه جه به گوتی: ئیسلام ب تنی ریکا
ئازادی و دهرکه فتنه ژ نه خوشیانه، ئیسلامه ریک بو
جیهانه کا تژی دادی و قیان و براینی.. وگوت: نهو قانون
ودستوریئت مروقان داناین نابت ب چو پهنگان ب سهر

شریعه تی خودی بکه فن، نهو شریعه تی نافراندهری جیهانی
ومروقان دانای.

پاشی وی هندک سهر بوپریت گهش نهویت د شارستانی
ودیروکا ئیسلامی دا هاتینه تو مارکرن بو وی بهرچاڤ کرن..
وبو وی ل سهر وی نه خوشیی نأخفت نهوا مروق ل پشت
شویرهیت ناسنی دبینن ل وان وهلاتان ییت کهفتینه بن
دهستی کو منیستان.

نه بیلایی باوهری ب قی چهندی هه بوو.. به لی وی نه دقیا
مای خو د سیاسه تی وگرفتاریت وی بکهت، لهو وی چو
پویته نه ددا قان گو تنان ری.

ب تنی وی دقیا پشکه کا مهن ژ ره وشه نبیری وهونه ر
وزانینی ب دهست خو بیخت دا ب دلسوزی خزمه تا وهلاتی
خو بکهت ب ریکا فی رکرن وپه روه ده کرنا دهستی نوی یی
مروقان ل سهر قیانا چاکیی وهلاتی.. وی گه لهک گو ه ل بیر
وباوهریت پارتییت (الوفد والسعدین والدستورین والکتله
ومصر الفتاه والاشتراکی) دبوو، به لی وی گوهداری بو نه دکر
ومای خو د وان هه قریان دا نه دکر ییت د نا قبه را
قوتابییت زاکویی دا پوی ددان، نه کو هه ما ئیکجار نهو
نه دناخفت یان بیر وبو چونین خو ل سهر وان کریاریت پوی
ددان دیار نه دکر.. نه، وی نه هه چهنده دکر نه خاسم پشتی

شۆپرەش پابووی، ھزریت وی ژ بیر وباوەریت وی ییت
 تایبەت دەردکەفتن، بیی ئەو خوۆ بدەتە د گەل پارتەکی
 ژ پارتیت کەفن، تشتی وی باوەری پی ھەبا دا بیژت، د گەل
 قی خوۆپاراستنی ژ ی ئەو ئەقرو یا خوۆ د تەنگاڤیەکا وەسا دا
 دبینت کو چو جارەن نەھاتیە سەر ھزرا وی.. نابت گرتنا وی
 یا بی ئەگەر بت، تو بیژی وی چ کربت ھەتا ئەو ب قی
 پەنگی پەزێل وی بینن بەھاقینە د قی مەزەلکا سار وتاری دا
 ل ئاقاھیی موخابەرەتا گشتی؟ ژ میژە وی گوھ لی دبوو
 دگوتن: ھوكمەتی چاقل ھەمی جھان ییت ھەین، ودویر
 نینە مروڤەك بیته گرتن وبو دادگەھی بیته برن و بیته گرتن
 ژ بەر تپانەییەکی یان نوکتەییەکا پەییوەندی ب سەرۆکی یان
 دەسھەلاتی قە ھەی.

گوھ لی دبوو کو ھژمارەکا مروڤان ھاتنە گونە ھبارکرن
 چونکی وان د پوینشتنەکا عائی دا بەحسی سیاسەتی
 کربوو، ھندەکان چەند پەخنەیی پاك و ئاقا کەر ل سەر
 شۆپەشی ھەبوون.. خەلکی گەلەك چیرۆکی ھەژاری
 و عەزابدانئ بەلکی خوۆ ییت کوشتن و بەندەواری ژ ی
 قەدگواستن.. ژ کارکرن ئەفسەر و قومانداریت لەشکەری..
 و دەریخستنا چەند وەزیرەکان ژ کاریت وان.. ئەقە ھەمی
 ژ بەر پەخنەییەکا سەر پی یان شیرەتەکا د جھی خوۆ دا یا کو

ل دلی کاربدهستان نهئیټ، بهلی پراستی چیتړه نه بیلائی نه څه
چهنده باوهر نه دکر، وی هزر دکر سهره کانا قان گوټگوټکان
نهو کهر ب وکینا څه شارتیه یا زه لامیت دهمی پوری ل سهر
شوپړه شی هه ی.. چونکی شوپړه شی پریارا خو دا بوو کو
دهستی بدانته سهر ملکي وان ووان ژ جهیت بلند دهر بیخت..
گهله ک جاران وی د پوژنامه وکوټاران دا ل دور وی هه څپرکی
دخواند نهوا د ناقبه را کوما ئیخوانان وده سهه لاتی دا هه ی
بهلی نهو حیبه تی پادوه ستیا، نه ری نهو څی هه میی باوهر
بکه ت یان نه؟ مانی دقیت وی گو ه ل گوټنیټ هه ردو لایان
ببت دا بشیت پریاره کا دورست بده ت، نابت بو وی نهو گو ه
بده ته لایه کی ب تنی وپریاره کی بده ت، تشتی گومانی بو
وی د قان گوټنان دا ییت دژی ئیخوانان چی دکه ت نهوه وی
گهله ک ژوان ل زانکوئی دیتبوون دهمی وان هه قالیت خو
فیری ب کارئینانا چه کی دکرن دا ل (قه نالی) دژی ئنگلیزی
شهری بکه ن، وزیره کیا وان د شهری فلسطینی دا بو وی
دیار بوو.. نه خاسم نهوی باش ناگه هی ب مه سه لا (جهیت
څه شارتی وتورم بیلا جیبی) هه بوو وی شاهده یا نه فسه ریڼ
مه زن د دهر حه قا وان دا دخواند..

نهوی دیت چاوا بیر وباوهران گهنج و جحیل پاک کرن..
ودویماهی وی گو ه ل چه ند قومانداریټ شوپړه شی بوو

دەمى ۋان د ناڧ خەلكى دا بەھسى ئىخوانان ۋاھارىكارىا وان
 دكر، بەلكى ھندەك ژ وان دگوت: ئەم ب خو ژى د گەل كوۋما
 وان بووين ومە ھارىكارىا وان دكر.. قىچا چاوا ئەقرو ئەو
 ب سەرداچوون وخيانەت و دلپرەشىي دئىنە گونەھباركرن؟
 د گەل ھندى نەبىلايى ژى ئەڧ مەسەلا عنتىكە ل بەر وى
 دانا سەر رەفى وى خو ل پاشەپوژى گرت دا راستىي
 ئاشكەرا بكەت.. ئەڧنە ھزىت نەبىلايى يىت سىياسى،
 ۋەگەر تە راستى بڧىت ئەو ھەر نەھزرن.. كارى وى ب تنى
 بەرىخودانا شانۇگەريى بوو دا ببىنت وگوھ لى ببت.. قىچا پا
 ئەگەر گرتنا وى چىيە؟ ئەرى ما وى نوكتەيەك گوتبوو؟
 پەيڧەكا خراب گەل مروڧىت خو يان ھەقالىت خو گوتبوو؟
 بىرا وى نائىت وى تىشتەكى ھوسا گوت بت ھەتا ئەو ھندە
 د گەل وى دېرەق بن.. پوندك ژ چاڧىت وى ھاتن دەمى بىرا
 وى ل وى شەقى ھاتى يا ب پويى وى كەفتى ئەو جھى وى
 دھژمارت جھەكى پاك، نابت.. نابت بو كەسى و جھى پاك
 پىس بكەت، بەلى مروڧەكى بىخىر شەقەكا ب ھىز لىدا ۋەو
 جھى پاك پىس كر.. ئاخ! ئەگەر ب وى با ئەو دا وى دەستى
 بېرت.. نە ل عەردى ونە ل عەسمانى ياسا و دستۇرەك نىنە
 قى چەندى دوست بكەت.. بىرا نەبىلايى ل وى چىروكى
 ھاتەڧە يا وى بو قوتابىيان ڧەدگىپرا ل سەر دادىا

عومەرى دەمى ۋى زانى ڪو (جبلەيى ڪورى ئەيەمى) ڪو
 نىك ژ مەزنىت عەرەبان بوو شەقەكا دانايە پويى عەرەبەكى
 ھەژار، ئينا عومەرى بېريار دا ئەو مروقى ھەژار تولا ژ ۋى
 بستينت وگوتى: دقيت ئەو ھەژار شەقەكى ل جبلەي بدەت،
 بەلى جبلە پەقى وچو ناڤ رۇميان.. مال وعەيال ودين ل پاش
 خو ھيلا، ھەر وەسا پوي پەشى!

"ئەي خودى!! ئەقرو ل سەر عەردى مە چەند شەق
 ب خەلكى دكەڤن؟ ئەگەر شەق ب من بکەڤن بىي ئەز بزانم
 ڪانى من چ گونەھ ڪريە پا تو بو وان ھەژاران چ ديژى ييت
 ب ڪوشتنا سەرۋكى يان ورگيپرانا دەسھەلاتى ھاتينە
 گونەھبار ڪرن؟ بى گومانە نوکە ئەو دئینە عەزابدان و ڪوشتن
 وەكى خەلك بەحس دكەن".

ھندى نەبىلا ھاتى نەشيا ئەگەرەكى بو ڦى ڪارى ببينت
 يى دگەل ۋى دئيتە ڪرن.. دلى ۋى ب ھىزىي خو دقوتت،
 نيزىكە سەرى ۋى بپەقت، گەلەك ڪرە گرى.. ھزىت خو
 ڪرن.. بەلى چو نەھاتە شوينى، پى ھەسيا ڪو ئەو يا تىنيە،
 ل دۆر و پەخىت خو گەپيا چو ناڤ نەدیت، دەرگەھى زيندانى
 ڦەھژەژاند، ڪەس ل دويڤ ھەوارا ۋى نەھات، دويارە
 دەرگەھ ڦەھژەژاند وقيژى راھيلا.. چو گوھدار نەبوون، خو
 بەردا بنى مەزەلکا پەش ئەوا وەكى قەبرى ب ترس پىشتى

چو هیژ د له شئی وی دا نه مای.. خو قه گوهاسته لایى
 پوژهه لاتی یی زیندانی وپوینشت.. پییت خو دریژکرن،
 وسه ری خو بو پشستی برو ب دیواری قهنا. نه قه قه مانا
 نه خوش دریژ بوو، چاقیت خو دانانه سه ریك، بیى خو
 نکست.. نه زانی کانی ده می نکستنا وی چه د بوو، هر وه کی
 نکستن هندک جاران نعمه ته کا مه زنه.. نه و ده م په نگه کی
 په قینی بوو ژ ته علیا نه خوشیان.. بهری بنقت دگوته خو:
 (خوزی نه ز بمرم) ب نیشانان قه نکستن ژى مر نه کا بچو یکه
 وه کی دبیزن.

نه بیلا ژ بهر قه ره بالغی ودهنگی قیژیان وه کی دینان
 هشیار بوو، وی گه ه لی بوو قفلا ده رگه هی ب له ز یا دئیته
 قه کرن.. پشستی ده رگه ه قه بووی، ژنه کا جلك درپای دیت،
 پویى وی یی تژی برین بوو، پیخاس وسه رکول.. ده سستی
 خو دانابوو سه ر سنگی خو دا قه شیرت پشستی کراس لی
 هاتییه دراندن، ده ست وپی و سنگ وچاقیت وی سور
 بوو بوون ژ بهر شه قکرنا چه رمی، چاویشى نه و ب په قی
 ها قیته ژور، که فته عه ردی..

وی ب نک نه بیلا یی قه به ری خو دا.. ب چاقیت سور
 مه زهل پیقا، پاشی کره گری.. نه بیلا رابوو ب نک قه چوو
 ودا بهر سنگی خو، وی پتر کره گری وگوت: "خودی د گهل

وان بکەت وتۆلا من ژێ بستینت، خودایی مه ژ وان مهزنتره،
یا ره‌بی من خو هیلا ب هیفیا ته‌ قه‌."

نه‌بیلائی ژێ کره‌ گری.. پۆندک تی‌که‌ل بوون.. پش‌تی
بی‌نه‌کی نه‌بیلائی که‌فیکه‌کا سپی ئینا ده‌ری دا برینی‌ت
هه‌ قالا خو یا نه‌نیاس پی ه‌شک بکەت، چاقی‌ت هه‌ر دووان
قێک که‌فتن.. نه‌بیلائی هی‌دی گۆت:

- تو کی یی؟

- سه‌لوا ئه‌حمه‌د عه‌بدلکه‌ریم ئه‌لصافی.

- خویشکا من ئه‌ قه‌ چ ل ته‌ قه‌ومیه‌؟

- ئه‌و یا ل من قه‌ومی یا هه‌ر پۆژ ل هزاران هه‌ژاران
دقه‌ومت.

سه‌لوا یی کره‌ گری وگۆت:

- هه‌ز بکه‌.. وان قیا نامویسا من پویچ که‌ن.. د چ دستۆر

وقانونان دا ئه‌ قه‌ هه‌یه‌؟

- ئه‌ز باوه‌ر ناکه‌م!

- ما تو وان نانیاسی ئه‌و چنه‌؟

- من نه‌ دنیاسین.. بو کی ئه‌ قه‌ دئیته‌ کرن؟ ل قی‌ری..

ل سه‌ر ئا‌خا وه‌لاتی؟

سه‌لوا یی ب که‌رب قه‌ گۆت:

- بو شه‌یتانی..

نه بيلايي دوباره سه حكره پويي سه لوايي وبرين
وجلگيټ وي يټ درياي وگوت:

- دياره وان گه لهك تو يا قوتاي؟

- نهغه هه مي چو نينه به رانبهر ته عدايا ل نامويسي..

خو مرن ژي به رانبهري وي چو نينه.

نه بيلايي نستغفار كيښان وگوت:

- راسته.. به لي بوچي نهو قي هه ميي دكهن؟

- راستي تشته كي غه ريبه.. هزر بكه گونه ها من هه مي

نهو زه لامي من يي چوويه نه لمانيا دكتورايي د هه نده سا

نهو هوي دا دخوينت.. وان دقيټ وي بگرن، كوته كي ل من

كر دا نهز كاغه زه كي بو وي بنقيسم هه تا نهو بغه گه پيټ..

به رسقا وي وان وهرگرت.. نهو ب گرتنا من ترساندن، نه

بهس هنده بهلكي خو ب كوشتنا من ژي نه گهر نهو نه زقرت،

تاوانا وي هه مي نهو نهو يي د گهل ئيخوانان.. زه لامي من

رازي نه بوو بزقرت، چونكي نهو دزانت كاني چ ل قيټري

دئيټه كرن.. پوژنامه ل نهو روپا وئهمريكا ب بهر فريهي

به حسي وان كرياران دكهن يټ ل نك مه د گهل مروقيټ

شهريف وبې گونه ه دئيټه كرن.. ما بوچي زه لامي من دي خو

كه ته د دهستيټ مرنې دا؟ نه خير نابت.. پشتي نهو ژ وي

بي هيقي بووين رابوون نهز گرتم، كورې مني بجويك يي سي

سالی ژ دهستیت من ئینا دهری وهاقیته د خانیی جیرانان
 قه.. قی گاقی نهز چوژی نزانم، ئاخ! صابر، کوپی منی
 خوشتقی.. کانی تو قی گاقی ل کیفهیی ویی چاوی؟
 که لا گریی خول سهلوايي دا.. نه بیلایی دهستی خو
 ب سهری وپشتی دا ئینا، پوندکیٔ وی ژی ب بی دهنگی
 ب پویان دا دهاتن.. پشتی بیٔنه کی سهلوا لی زقپی وگوت:
 - وتو.. دی کی بی؟

- نه بیلا عه بدللا.. ماؤستایا کومه لاتی..

- باشه بوچی تو گرتی؟

- باوهر بکه خویشکی نهز ژی نزانم.

- تو بیژنی تو ژی ژ (خویشکیٔ موسلمان) بی؟ نه نهز
 باوهر ناکهم.

- بوچی تو باوهر ناکه ی؟

- ببوره.. چونکی جلکیٔ وان دتایبه تن: دهر سوک..

کراسی دريژ.. هچکیٔ فره ی..

نه بلا گرنژی وگوت:

- (الحمد لله) مه عنا نابيژنه من تو ژ وانی.

- پا خونه ته په یوهندی د گهل حزیٔت کومونیستان

هه یه..

نه بیلا زوی رابوو و ب که رب قه گوت:

- (أعوذ بالله) من گهلهك بیر وباوه ریّت وان نه قین، تشتیت
هه قذرّ نهو تیّکه لی ئیک دکهن.

- نه فه تشته کیّ ئالۆزه..

دهمه کی بیّ دهنگ بوون پاشی سه لوائیّ ب گومان فه
به ریّ خوّ داییّ وهیدی گۆت:

- نه ز دترسم وان تو هنارتبی دا گۆتنان ژ من چیّ که ی؟!

- تو ویّ هزریّ دکهی؟ خوّ دلّیّ من ژ ی بوّ ته گری..

سه لوائیّ نهو دا بهر سنگیّ خوّ وماچی کر وگۆت:

- ل من نه گره.. نه م ییّت ل دهمه کی دژین باوه ریا بابیّ

ب کوپی نائیّت.. جیهانه کا تژی گورگه، دیمیّ راستییّ

وجوانییّ ییّ رهش بووی، هه می تشت ییّت کریّت بووین..

بهس مه هیقی ب خودیّ یا مای.

نه بیلاییّ ئاخینکه ک راهیلا و ب دله کیّ شکهستی فه

گۆت:

- نه ز نه چوویمه د چو پارتیان دا.. نه ز نه دژی ته ناهیا

دهوله تیّمه.. ونه من جاسویسی کریه.. گهلهک تشتان ژ خوّ

ب خوّ ژ ی نه م نزانین.

شه ق ب تاریا خوّ فه هاتبوو دهمیّ قهره بالغهک ژ دهرقه ی

زیندانیّ هاتیه گو هیّت ویّ.. کلیل که فته دهرگه هی.. هندهک

پروییّت رهش وگرتی ب ژۆر که فتن، نهو پروییّت پتر ژ زه بانیا ن

ترس ولهرز ژئې څه د پېشت، ئيکي ژوان ب ساري څه
گوت:

- نه بېلا عه بد لالا..

بوو قوت قوتا دئې وي.. رابوو وگوت:

- به ئې..

ب دهنګه کي زڅر څه گوت:

- بيژنه: به ئې نه فېندي.. فيري ئاقلې بېه نه گهر..

- به ئې نه فېندي..

- وهره ته حقيقي..

- چ؟

- مه گوت: ته حقيقيه.. که رهم که.

وي بهري خو دا سه لويي.. سه لويي دئې وي موکم کر..

دهستي وي گرت وشداند، پاشي سهري وي ماچي کر
وگوت:

- خودي د گهل ته بت.

زه لاهه ژوان وهکي شهيتاني کهني وگوت:

- دياره هوين د کهڅن دا ئيک ودو دنيا سن.. خوش!

سه لويي گوت:

- نه ب خودي..

زه لام خوري:

- دى مه موژيل نهكه.. هوين ههمى كچيت شهيتانينه.
 نهبيلا ل دويڤ وي چوو.. د گاقيت خو هلنگفت، بيرا
 وي ل سهلوايي هات.. برين وپويچكرنا نامويسى.. نهغه
 نيكه مين جاره پي دحيسييت كو نه ويا نيزيكي خودي يه،
 نه و حهز ژ وي دكهت و نه و ژي حهز ژ وي دكهت و پشتا وي
 بهرنادهت.. ب خوشكاندن څه ههوار كر وگوت:
 - رهحما ته خودايي من.. تو ب حالي من يي زانايي نه
 ههوجهيه داخوازي ژ ته بكه م.

نافېرا ههشتی

د مه زه لا دويچوونان (ته حقیقی) څه حیبه تی راوه ستیا..
بهري خو دا نه ځی، وی چو پوښته پی نه کړ.. بهري خو دا یی
دی هه ما هه ر لی نه زځړی.. ځیا ژقه ستا بکوخت دا یی سیی
ب هاتنا وی بجه سییټ نه و ژی لی نه زځړی.. مروځد ب بی
دهنگی څه یی دئین ودچن پشته چهند په یقه کان هیدی
دبیژن، نه و پی دجه سییټ کول ځی جهی یا شکه ستی
وترسینوکه.. جوانیا وی سهر دهرژاندن، رهوشه نیبریا وی یا
به رفره مفای وی ددا و ل هه ر جهه کی نه و چووبایی بها
دایی، ژبه ر ځی چهندي نه و یا ب خو شاهی بوو بیی
خومه زکرن.. له و وی مروځد ځیان و مرغان ژی نه و ځیا.. به لی
ل ځیری مروځی چو بهایی خو نینه، نه و مروځی خودان قه در
وبها دایی و فهران ل ملیاکه تان کری کو خو بو بجه مینن، و
د دهر حه قا وی دا گوټی: ﴿ولقد کرما بني آدم﴾ دياره
دنیا یا قارژی بووی!

نه هه وجهی ټیکه دانی یه.. نه و راستییټ وی باوهری
پی هه ی نه ځرو د چاقان دا یی رهش دبن وهنده ک هزریټ دی
یی دئینه شوینی.. ناخ پا نه خوش هزن!

گه لهك قه هری.. تهحه ملا قی جهی پره زیلکرنی نه ما..
 دقیت مهسه له ب دویماهی بیټ ب چ ری و ب چ بهایی
 ههبت، چهند گاقه کان ب نك وی زهلامی ل نیقی پيشقه چوو،
 هه روهکی نهو مهزنی وانه، وی سهری خو ب نك وی قه
 خوار کر.. ب هندهك کاغه زان قه یی موژیل بوو، نه بیلایی
 گوټ:

- ببوره.. ژ سپیدی وهره نه زال قییری.. هه وه چ ژ من
 دقیت؟

- بوچی تو هنده یا ب لهزی؟

- نه ز مروقم یا خودان هه ستم و نه ز دئیشم..

نهو زهلام گرنژی، سه حکره کاغه زیت خو، نه بیلایی قیا
 باخفت به لی دهسته کی نهو ژ پشتی قه کیشا جهی وی یی
 بهری.. ده می زقریه جهی خو وی گه نجه کی زه عیف یی
 ب قه میسه کی سپی و په نته رو نه کی ته نگ دیت، گوټی:
 - فییری ته رتیفی به..

- ته رتیفا چ؟ هوین مه وه کی صه یان دهاقین بی خوارن
 وقه خوارن.. وخو هوین ناهیلن نه م باخقین ژی..

ب پرهنگه کی کریت گرنژی وگوټ:

- پاریز گه لهك مفایی دی گه هینته ته..

نهو زهلامی ل نیقی پوینشتی سهری خو پراکر وگوټ:

- نه بیلا عه بدلا..

- نه فەندم..

- راپۆرتیٖ مه دبێژن تو پرەخنەیه‌کا دژوار ل دەسه‌لاتی
دگری وتو دبێژی: ئازادی و سه‌ربه‌ستیا دورست ل وه‌لاتی
نینه.. هه‌ر وه‌سا ته‌ هه‌ندەک په‌یوه‌ندیٖت گومان د گه‌ل کۆما
(ئیخوانان) ته‌ هه‌نه‌.. وتو..

گۆت‌نا وی ب‌ری وی خ‌وری:

- دره‌وه‌..

وی زه‌لامی ب‌ که‌رب فە به‌ری خ‌و دایٖ وگۆت:

- مه‌ شاهد و مه‌زبه‌ته‌ ییٖت هه‌ین..

- کانی بلا شاه‌دیٖت هه‌وه‌ بیٖنه‌ نک من..

- کچی! هیشتا من ئاخفت‌نا خ‌و ب‌ دوماهی نه‌ئینایه‌..

په‌ستی هنگی ژ ی‌ا ل سه‌ر مه‌ ئه‌وه‌ ئه‌م وه‌ ل ته‌ بکه‌ین تو
ب‌ خ‌و بیٖ شاهد ئه‌ترافیٖ بکه‌ی.. وئهن دبێژم ته‌ سه‌لوا
ئه‌لصافی دیت ئه‌وا د گه‌ل ته‌ د زیندانی دا، ب‌ مایکرفوونیٖت
نه‌ینی مه‌ گو‌ه‌ ل هه‌می گۆتنیٖت هه‌وه‌ دبوو.. یا ئاشکه‌را بوو
ته‌ گه‌له‌ک حه‌ز ژ ویٖ دکر.. وئه‌فه‌ مه‌زترین ده‌لیله‌ ل سه‌ر
گۆتنیٖت مه‌.

ب‌ دژواری فە گۆت:

- ئه‌م ل کیژ زه‌مانینه‌؟ به‌ری ئه‌قرو من هه‌ر ئه‌و نه‌دیته‌..

- ئەم يى ل چەرخى بېستى.. گوهدانا گۆتنيّت خەلكى
ب پىكا مايكرفوونيّت نھيّنسى خۆل ئەمريكا ژى وەلاتى
ئازادىيى دئيىتەكرن.. ئەم گەلەك تىشتان ژ تە دزانين.. تو يا
رەوشەنپىرى قىچا دا پىكى كورت بكەين بو مە بىژە كانى تو
چ دزانى..

وى پىي خۆل عەردى دا وگۆت:
- خۆ تىشتەكى ژ قى يا تو دىيژى ئەز نزانم.
پىسپاركەرى بېھنا خۆ ھلكىشا.. پىچەكى خۆ گرت پاشى
گۆت:

- پىسپارەك: كتيبيّت كى تو دخوينى؟
- ھەر نقيسپىنەكا بكەفتە بەر دەستى من، نقيسپىنيّت
عەقادی وحەكىمى وتاھا حوسەينى وشوق وحافزى ونزار
قەبانى وسارتەرى وديستوۆسكى..
- پىسپاركەرى سەرى خۆ ھژاند وگۆت:
- دىستوۆسكى.. ئەقە كىھ؟
- نقيسەرەكى روسپە.

- گرفتارىەكا دى! تو كتيبيّت ھندەك نقيسەريّت بەرى
شۆەشى دخوينى.. ونقيسپىنيّت كۆمۆنيستان ژى تو
دخوينى!

- دىستوۆسكى بەرى شۆرەشا كۆمۆنيستان ژيابوو.

- خۇ دىرۇكا ۋى ژى تو دزانى؟

- بەلى.. ۋەئەقە نە تاوانە، ئەۋ چىرۇك نقيسكى مەزنە،

حوكمى قنارەكرنى ل سەر ۋى ھاتىبوۋ دان، بەلى ل سەر

سىدارى قەيسەرى ئەۋ ژ قنارەكرنى خلاس كر..

ۋى زەلامى بى مەنا كرە كەنى.. پاشى گۆت:

- خودايى مە قەيسەرەكى بۆتە ژى فېرى كەت دا تە

خلاس بکەت..

ب حېبەتى قە نەبىلايى بەرى خۇ دايى.. بەلى ھەر زوى

ۋى گۆت:

- تو حەز ژ چ دكەى؟

- ئەز حەز ژ چ دكەم؟! ديارە ئەم يىت ھاتىنە قىرى دا

چاڭپىكەفتنەكى بۆ ئىزگەى يان پۇژنامەيەكى بکەين؟ ئەز نە

ھۆنەرمەندم!

- بەرسقا پسيارا من بدە..

- ئەز حەز ژ ئەدەب ۋمۇسىقى ۋوەرزشى دكەم.

- پەرتۆكىت سياسى تو دخوينى؟

- كىم جاران..

- چونكى تو حەز ژى ناكەى.. تو گوھى خۇ نادەيە

گۆتنىت سەرۋكى؟

- ھندەك جاران..

- ره ئيا ته پي چيه؟

- بي مه دحه.. من دهست بو دقوتان.

- مه شول ب دهست قوتاني نينه.. دلي ته چ دگوت؟

- نهز دهستان بو وي تشتي ناقوتم يي دلي من پي رازي نهبت.

- بهلي پا ته ره خنه ل وهزارهت و پيڤه بهري وهندهك بهرپرسان دگرت.

نه بيلايي گوت:

- نه گهر من وه كربت ژي نهو نه تشته كي مه زنه، چونكي نهز وهلا تيه كم ومن مافي ره خنه يي ههيه، ومن دقيت ههردهم سه روبهري مه چيتر لي بيت.

وي گر نژينه كا كريت ل خو ديار كر وگوت:

- من باوهری هه بوو كو تو دي خو ب عه قل ئيخي وزوي ئعترافي كهی.. نهفه ته ئعتراف كر.

ژ حيبه تيان دا دهقي وي بهش بوو.. وگوت:

- ئعتراف؟ من ئعتراف ب چ كر؟ من چو جهريمه نه كرينه!

ژ پشت ميژا خو رابوو و ب كه رب قه زڅپري وخو نيژيكي وي كر:

- دهزيه كي زرافه د ناقبه را ره خنه يي ونه ياره تيي دا ههيه.

- نهز تي ناگه هم.

- ئەز دى تە تى گەھىنم.. تو خەلكى دژى حوكمەتى
 رادكەى ودييژى: ئەقە پەخنەيه! پاكنا خەلكى دژى
 حوكمەتى يەنى: نەگوهدارى، يەنى: شوپەش، يەنى:
 تىكدانا تەناھيا وەلاتى.. وى گاڤى وەلات دى سوژت..
 خرابكرن دى بەلاقە بت.. وفتنە دى سەرى ەلدەت.. ەنگى
 داگىركەر دى دەليقەيا خو بينت، ەەر وەسا سەھيوونىەت،
 وئەو دى دەستى خو داننە سەر وەلاتى مە يى خوشتقى..
 تو تى گەھشتى ئەى پەوشەنبىرا ھىژا وجوان؟ يان جىلى وى
 پەرورەدە دكەت وئەخلاقى نىشا ددەت؟

نەبىلايى كرە گرى وگۆت:

- تشتەك ژ قان گۆتنييت تە ل سەر ەزرا من نەبوون،
 ب خودى مەخسەدا من يا چاكە.
 - باشە! ئەگەر ئەم ب مەخسەديت چاك بکەين دى وەلات
 ويران بت.

- بەلى ل ەمەى وەلاتان پەخنە ل حوكمەتان دئینەگرتن
 وچوژ وى چى نەبوويه يا تو دييژى..
 - مەزن وکاربدەستيت وەلاتى مە نوکە ەمەى ددلسۆزن،
 چو مەعنا بۇ پەخنەگرتنى نینە.
 - ئەقە مافە خودى نەدايه کەسى، خو پيغەمبەران ژى..
 گرېنژى وگۆت:

- قی گوټنی بو مه شروټه بکه ..

ب رحه تی وته نایی ټه گوټ:

- ل پوټا شه پری ئو خودی پیغه مبه ری سلاقی لی بن ئا خفتنا
هه قالین خو وهرگرت، وی نه دقیا دهرکه فته شه پری نه یاران،
به لی هه قالیت وی دقیا بچنه شه پری، لهو نهو دهرکه فته
شه پری .. و د شه پری به دری دا پیغه مبه ری بریار دا ل جهه کی
بدانت، ئینا هه قاله کی گوټی: دا بچینه فلان جهی ل نیژیکی
کانیکیټ ئاقی .. وی گوھی خو گوټنا وی .. و ب دهان
چیروکان هه نه نه دشیم بو ته بیژم.

به ری خو دایی وگوټ:

- ئیخوان ژی هر هوټا دئاخفن، من باوهری هه بوو کو
ته په یوه ندی د گهل وان هه یه، نه ټه نیشانه کا نوی ..

نه بیلا بی دنگ بوو .. پاشی گوټ:

- هوین تشتی گه له ک مه زن دکهن و ژقه ستا ..

- گومان وهرزکرنا خه له ت ریکا مه یه نه م پی دگه هینه
پاستیی ..

بیی خو نهو خو پری:

- هوین جواترین تشتی د ژیانی دا خراب دکهن.

- نه ټه ئا خفتنه کا خه طهره وړه خنه یه کا دژواره دژی
ده سه لاتی ..

- كانى دەسھەلات؟

- ئەمىن دەسھەلات..

وى سەھكەرە دىمەنى سەرۆكى يى مەزن ئەوى ل بەراھيا
وى ھلاويستى، قى جارى دىمەن نەدگېرنى، تو بېژى ئەو
نوگە ل كىقە بت؟ خوزى ئەو ھاتبا قىرى دا گوھ لى ببا.. ما
جارەكى وى نەدگۆت: ھوين يىن بووين ئازاد، ھوين يىت
بووين خودان بھا، ھوين يىن بووين سەرېھست.. دېت نوگە
ئەو رحەت يى پوينشتى بت وكتىبەكا نوى يان كوڧارەكى
يىت خوينت، ودېت ئەو نوگە يى يارىان د گەل زاروكىت خو
دكەت.. يان د كونگرەھىەكى دا بت.. ونە دویره نوگە ئەو يى
بېريارىت شورەشگىرى ددەت.. ما ئەو نەشىت بىنەكى بىتە
قىرى وھىت ب قى پەنگى دا ئەو ب خو ببىنت؟ نەبىلا يا
ئامادەھىە ژيانا خو بدەت بەس دا پسىارەكى ژى بکەت: تو
چ دېژى بو قى تىشتى د گەل وى وسەلوایى وخەلكى دى
دئىتەكرن؟

نەبىلايى خەمىت خو داكرن وگۆت:

- ئەگەر سەرۆك بزانن كانى ھوين چ دكەن ئەو گەلەك دى
ھەوہ ئىشنت.

- پشت راست بە.. ئەو ھەمى تىشتان دزانن، كارى مە
بەس ب جھىئاننا فەرمانانە..

- ئەز باوەر ناکەم..

- بێ حسیب باوەریا وی ب مە دئیت.. پوژانە ئەم بو وی
راپوژتەکی بلند دکەین.. ئەگەرا سەرکەفتنا مە ئەوە ئەم
ل دویف فەرمانان دچین.. ل بەراھیی و دویمایی ئەم هەر
لەشکەرین.

ودیارە ئەف گۆتنە بێ دەستی ژ دەقی وی زەلامی
دەرکەفتن لەو هەر زوی وی خو هشار کر وگۆت:

- بەلێ ما بوچی ئەز قی ئاخفتنی دیژم؟ ب نیشانان قە
مەسەلە قازی بوو و ئەز بوومە یی تاوانبار.. ئەقە بوونە
یاری، بەلێ د گەل هندی ژێ ئەزێ پەشیمان نینم ژ گۆتئیت
خو، چونکی ئەز دزانم کو تو دی ب گۆتئیت من قانع بی..
کی دزانت بەلکی دی بیه ئیک ژ هەقالیت مە..

نەبیلائی هزر کر کو دی خندقیت، بیئا خو ب زەحمەت
هەلکیشا.. تەنگە نەفەسی خو لیدا، چاقییت وی سۆر بوون
وزقپین.. نیزیکیە دلگرتی ببت و بکەفت.. دەرگەک ژ دەرگە
هاتە گوھیت وی.. وە ی خودی ئەقە خەونە یان راستە؟ ئەقە
دەنگی ویه.. خودی ئەو یی بو وی هەنارتی.. ئەقە دەنگی
عەطوہیی مەلەوانە: "ئەقە ژێ چیبوو.. پیسیا هەوہ هوین
گەھاندنە هندی کو ژ بەر راپوژتەکا تژی درەو یا مروقەکی
دلرەش نقیسی هوین دەزگرا من بگرن؟ ئەقە ب ساناھی

د سهر دفنا هه وه پړا ناچت.. سويند بت ئەز دى څان تشتان
گه هينمه سه روکى..".

نه بيللا يا پراستياى بوو.. يا زهر، سنگى نزم دبوو وبلند
دبوو، پړوندکيت وى بوش دبارين، دهنکى گريا وى بلند
دبوو، گوډل دهنکى وى بوو:

- ټول فيري يى خوشتقيا من؟ ئەز دى ټولا ته ژ څان
څه کم، ئەڅه هه مى حه يوانن دى وه ل وان کم کوئو چو
جاران ژ بير نه کهن.

عه طوهى ده ستيت خو دريژکرن و ب نک وى څه چوو..
نه بيلايى هه زوى خو هاڅيته بهر سنگى وى ودهست
ب گريى کر، وى تبليت خو د ناڅه پرچا وى دا برنه خوارى
وپړوندکيت وى هښک کرن، هه ردو پوييت وى ماچى کرن
وگوت:

- خوشتقيا من عيجز نه به.. حه تا پشتي نيڅرو ژى ئەز
نه زځريبوو مه مال من شول هه بوو، بهرى سه عه ته کى مالا
هه وه ته له فوون بو من کر.. پيڅه به را مه دره سى گوتبوو وان..
- عه طوه، وان گه له که نه خوشى ييت گه هاندينه من.. هه
وه کى ئەز نه مروڅ، من باوهر نه دکر ئەڅه ل وه لاتى مه يى
شرين چى دبت..

وى ب حيبه تى څه گوت:

- بۆچی تە نە گۆتە وان ئەز دەزگرا عەطوھیمە؟
 - من گۆتە وان، بەلئى كەسى گۆھى خو نەدا من..
 زەلامى تە حقیقى گۆت:
 - عەطوھ بەگ ب شەرەفا تە مە نەدزانی..
 عەطوھى سەرى خو ھژاند وگۆت:
 - حسیبەكا نەخوش من د گەل ھەوہ یا ھەى..
 پاشى دەستى نەبیلاىى گرت وگۆت:
 - دا بچین..
 - عەطوھ.. ما دى دەرکەڤین؟
 - بەلئى.. ئەقان صەییپ تە دىنى ئەز دشیم وان ھەمیان
 پاڤیژمە د گرتیخانەى قە.. بەلئى وان تە نەدنیاىى..
 نەبیلاىى ب عیجىزى قە گۆت:
 - بۆچى ئەو ھەمى تىشتان ژ من دزانی بۆچى نزانن ئەز
 دەزگرا تەمە؟
 پسىارکەرى (زەلامى تە حقیقى) خو بۆ وى چەماند
 و ب تۆرە قە گۆت:
 - خانما من ببۆرە..
 وى دویر بەرى خو دا وگۆت:
 - یەعنە ئەگەر ئەز دەزگرا تە نەبام ئەو دا من ھاڤینە
 پشت پۆژى؟

.. مسوگهره..

.. ما نه څه نه زورداريه؟

— خوشتيا من خو عيجز نه که.. دقيت ئه م ل وان
خه له تيان ببورين يين پيخه مه ت ته ناهيا دهوله تي دئينه
کرن.. دقيت ب چاقه کي باش سه حکه ينه مه سه لي وه زره کا
باش ژي بکه ين.. به لي بزانه تو حه قي خو دي وه رگري وزيده
ژي.. دا بچين..

پاشي عه طوه ي کاغه زه ک هاقيت ه بهر پسيار که ري ژي
دهاته زانين کو ده ستويريا وي بدن کو بچت ب فه رمانا
پيځه به ري موخا به راتا گشتي..

نه بيبلا ب په خ وي څه چوو.. بيرا وي وگو تننا به ري هات
(هه چي چوو تيځه به رزه بوو، ويی ده رک هفت ژ نوي نهو بوو)
بيرا وي ل سه لويي هاته څه نهو هه ژارا ل ژير ترس وتاريي
ئاخ وئوخان را ده يلت.. نه ري تو دبيژي نوکه نهو چ لي
دکه ن؟

پوندکه کا گران ب پويان دا هاته خوار..

ناقبرا نهی

عه طوه بهگ د تورمیلا خو دا ب پهخ وی قه یی
پوینشتی بوو، بایی شهقی یی نه رم ب پویی وی یی کهل
دکهفت، یا ناشکرا بوو کو وی ب پشت راستی تورمیلا
خو دهاژوت.. خویا بوو کو حوکی وی ژلهش وژیی وی
مهزنتره.. دهنگی خرخالان بلند بوو.. وی گوت:

- دهمی سوحبه تا ته گه هشتیمه من، من خو ل بهر
نه گرت.. ئەف چه نده گه لهك جاران پوی ددهت، ل حهفتیا
بوری خوارزایی وهزیره کی ژی وهکی ته هاته گرتن، دیسا
بهری هه یقه کی برایی موشیر عامری وهزیری شه پری هاته
گرتن، ههر وهسا په یامنی ره کی هه یکه لی نقیسه ری پوژنامه یا
ئه هرام.. هه یکه لی بهایه کی مه زن هه یه، ب دهان کاریت
هوسا ههر پوژ دئینه کرن، ئەف چه نده جهی دلرچه تی یه
مه عنا وی ئه وه ئاسایشا مه جفاک هه می یا ئیخستیه بن
دهستی خو.. من یی زانی کو فائیه کا مه زن ل سهر من
ب خو ل موخابه راتی هه یه..

نه بیلا یی ب دلته نگی قه گوت:

- ل نك من ئەق چەندە ھندى دگەھىنت كو زۆردارى
گەلەك يا دئىتە كرن..

- قى گۆتنى ل نك كەسى نەبىژى.. خو ل نك من ب تنى
ژى!

- ئەقە راستىيە ئەز دىيژم..

- سوپاسيا خودى بكة تو ب سلامەتى قپىيەقە.

- ھندى ئەزا ساخىم دلى من دى يى نەخوش بت وئەز
رحەت نابم..

دەستى خو يى راستى د ستويى وى ئالاند وگۆت:

- ھندى تو ب پەخ من قە بى ژ كەسى نەترسە.. سەرۆك
دلسوزيا من دزانت، لەو چو داخووزىت من ئەو نازقپىنت،
نيزىكە دەرەجا من دى بلندتر لى ئىت..

چاقىت وى تژى پۆندك بوون وگۆت:

- عەطوھ..

- چاقىت عەطوھى..

- ما تو نەشىي ھارىكاريا سەلوايى بكەي؟

- سەلوا كىيە؟

نەبىيلايى سەرھاتا سەلوايى بو وى قەگىپرا وەكى وى
ل وى دەمى كورت يى د زىندانى دا بۆراندى ژ وى ب خو
زانى..

عه طوهی سهریٰ خو هژاند وگۆت:

- دقیت تو ئیکجار وی ژ بیر بکهی..

- چاوا؟

- تشتی ئیکانه یی سهرۆک مه هدهریٰ بۆ قه بویل نه کهت

ئیکوانن.

نه بیلا لی زقپی و ژ کهل گۆت:

- ئه ری ما ئه و قان تشتان ژ ی دزانت؟

- به لی.. ئه و کهسی پی ل فه رمانیت وی بدانت، یان ژ وی

پیکیی دهر کهفت یا وی بۆ دانای دی ئیته ژکار کرن

وره زیل کرن.. خه له تیه کا بچویک، یان پیرابوونه کا نه یا باش

ب کاره کی دی به لایه کا مه زن ب سهر خودانی دا ئینت،

مه سه له ژيانا ویه، ژيانا وی وشۆره ش وملله ت پیکقه

دگری داینه..

وی ب حیبه تی قه گۆت:

- مانی ئه و ژ ی مروقه که..

- قی ئاخفتنا خه طهر نه بیژه.. تبلیت ته هه می وه کی

ئیک نینن.

ده لیقه یه کی هزیت وی دویر چوون.. پاشی وی

گۆت:

- عومه ر ل بن سیبه را داره کی ل سهر پیکیی دنقست..

- مانی ژ بهر هندی ئه و هاته کوشتن، ئه ز ژى دىروکى
دزانم.

- بهلى ئه م نه مر، دادى وباشيا وى ما.. وى عهرد هه مى
تژى قيان وشارستانی کر.
عه طوهى جگاره ک هلکر.. يى بهرده وام بوو د خوش
هاژوتنا خو دا بو تورمبيلی.. وى گوت:

- له و شاره زايه کى داخواز ژ سهروکى کر کو دىروکا
ئيسلامى ب پهنگه کى نوى بيته نفيسين.. هه تا قى گا قى من
نه دزانی بوچى.. ژ نوى من زانى، خوش هزره ويا د جهى
خو دايه..

جاره کا دى سهلوا هاته بيرا وى.. له و وى گوت:
- بهلى سهلوا يا بى گونه هه.. ما هه ما ميري وى يى
خرابه، ما گونه ها وى چيه؟
- سهلوا ريکه که دا ميري وى پى بزقرينن.. هه ما بهس
ئه قهيه!

- ﴿ولا تزر وازرة وزر اخرى﴾ که سهک گونه ها که سى
هل ناگرت، خودى هوسا ديژت، يان هه وه دقيت قورئانى
ژى وهکى دىروکى بگوهرن؟
- خوشتقيا من، باوهر بکه ئه م چيتر ژ ئيخوانان دينى
دزانين..

گه لهك تشت د سهری نه بیلایی دا تیكهل بوون، لهو
 ههست ب گيژوونی کر، بیر وباوه ریټ وی هاتنه تیكدان،
 ژ نوی وی زانی کو هتا نه قرو نهو وهکی بجویکه کی بی فام
 بوو، وی ژیان ب پهنه کی دورست نه دنیا سی، پوژیت خو
 ییت بو ری بی هزر کرن وی دبوران دن.. نهو وهکی مروقی
 نقستی بوو ده می ب که قری راستی که فتی هشیار بوو،
 ههز دکهت ب تنی د گهل خو پوینت، دا ژ نوی هز ریټ خو
 بکهت که قنه خه ونیټ وی ییت وهکی گولان چرم سین،
 وهریان و ژ بهر نیټوینا وی ناگری د هناقیټ وی دا هل
 هلیان.. قانون دره وه، دادی دره وه، نه ری ما دبت ملله تهك
 پیكفه ل بن دره وی بژیټ؟ و هتا کهنگی؟ چاوا نهو د ناڤه
 کاروانی دره و مه زن دا دهستان لیك دهن و سرو دان دبیزن؟
 نهه! پا نه بیلایی نوکه که رب ژ زانی قه دبن که ربه کا دژوار،
 کا چاوا وی بهری نوکه دژوار ههز ژ زانی دکر.. سهعه ته کا
 ب تنی ژ پوژی نهو کره مروقه کا دی.. نه ری پا نوکه نهو
 هه ژار چ دبیزن نه ویټ سالیټ دریژل ژیر نه خوشیا عه زابی
 وترسی دبورینن؟ نهو چاوا دژین؟ نه ری نهو دشین بخون
 وقه خون وبکه نه که نی؟ نهو باوهر ناکهت!

هه رفینه کا مه زن د گیانی وی دا چیبوو، وهکی وی
 تشتی دبیزنی: (قونبه لا زهرری)، گول ورحانیټ دلی وی

سوټن.. گه شه شه مالکیت هزر وخه ونیت وی څه مراندن.. لهو
ئهو بوو کوښه کا نه قیان وکهرب وکینی.. خو هزر دکه ت
ئه گرب بته ژن.. دی چ ژی بت؟ چوننه ژبلی هنده ک تیشکیت
به رزه ودهر ب دهر.. ئهو نه شین شارستانیه کی ټاڅا کهن..
دی ژیانه کا تژی کریتی وبرین دورست کهن..

دهنگی عه طوهی هاتی:

- شه څه کا خوش ئهم دی بۆرینین.. دا خه میت خو
څه ره قینی نه بیلا.

ههر وهکی ماری گه زتی گوت:

- ئه ز؟

- ئه ز وتو..

- ئه ز ا بی گیل وهه رپتیمه.

- په رداغه کی ب تنی دی ته گهش کهت وبزاڅا ته زقرینته
څه.

- ئه ز څه ناخوم.

- ژ بهر من دی څه خوی.. پیش سوپاسیا من څه، ئه ز قی

داخوازی ژ ته دکهم، کره گری حه تا دهنگی وی بلند بووی..

عه طوه ب حیبه تی څه لی زڅری وگوتی:

- چ چیبوو؟

- تو نرانی یا چ ل من هاتی..

- چ ل ته هاتيه؟ سهر بۆرەك بوو ب سهر ته دا هاتي، دى
مفايى بۆ خوژى بينى ل پاشه پوژى..

- ئەف شەفە ئەز ب كىر چو نائىم.. ئەز هيقي ژ ته دكەم
من بهيلىه دا بينا خو بزقرينم.. ئەزا تىك چوويمه، بهس
خودى دزانت يا چ ل من هاتي، و ژ بير نهكه مال هەمى يى
ل هيقي من.

تورمبيل خوشتر هارۆت.. وهكى باي د جادا بهر فرده دا
چوو.. وهكى گورگهكى برسى وبريندار به خرى وگۆت:
- ئەف كارى ته نابته به خشيشى دهرى خستنا من بۆ ته
ژ ناقتبليت وان..

دهستى خو دانا سهر مى وى يى پاستى و ب نهرمى فە
گۆتى:

- عه طوه تو نزانى چه ند ئەز حەز ژ ته دكەم! دەمى تو
هاتيه د مه زه لا ته حقيقى فە خوشيه كا زيده بو من چىبوو..
وهكى مليا كه ته كى خودى تو بو من هنارتى دا ئەز ژ وى
دهشتا ب ترس وبى شينكاتى وئاڤ و مروڤ پزگار بىم،
ئاخفتنا ته وهكى ئاقى ب سهر گيانى منى وهستياى دا
هات.. ئەز بو ته پاستى بىژم؟ هاتنا ته موعجزه يهك بوو،
من گەلەك دقييت هەقى ته ژ سهر خو پراكەم، بهلى
د گاقه كا ب كىر هاتى دا.. وهكى من گۆتیه ته ئەف شەفە

ئەز ب كىر چو نائىم.. ئەز پارچە يەكا بى ھىقىبوون
وعەزابدانىمە..

تورمبىل ل بەر دەرگەھى مالا وان راوہستيا.. بابى وى
يى پير ب غار چوو نك ھەر وەسا دەيكا وى ئەوا رۇماتيزم
ل چۆكان.. لەو وى خو دەرژاند، خويشك وبرايت وى د گەل
برازا و خوارزاييت وى ستران گۆتن خو تى وەركرن..
- نەبلە نەبىلا.. ئەبلە نەبىلا.

دەمى نەبىلايى دەستى دەيكا خو گرتى وماچى كرى
پۆندكىت وى ھاتنە خواری، دەستى بابى خو تەر كر پشتى
ماچى كرى، بچويك ھەمى دانە بەر سنگى خو، دىمى خو يى
تەر ژ پۆندكان ب سەرى وان قەناوكرە گرى..
عەطوہى خو نيزيك كرو ب پەقى دەستى وى كيشا
وگۆت:

- ئەقە چيە ھوين دكەن؟ بەرى خو بدە پەنجەركىت
جيرانان چاوا ژنك ھەمى يى سەح دكەنە مە.. مفايى مە د قى
چەندى دا نينە..

پاشى ل بابى وى زقپرى وگۆت:

- مام! بەس تو دى شىيى د من گەھى.. ئەقا چىبووى
نابت كەس پى بزانت چونكى گەلەك گرفتارييت سياسى
ژ بەر دىعايەتان چى دبن.. مفايى كەسى ژ مە ھندى دا نابت

کو نه بیلا وی بیژت یا چیبووی.. دقیت نهو خو بی دهنګ
بکته هر وهکی چو چی نه بووی..

زهدامی سهری خو یی سپی هژاند و ب قانعۍ قه گوټ:

- نه قه یه عه قلداری وراستی..

پاشی وی خو نیژیکی نه بیلایۍ کر ودهستی وی

ب نازکی قه گرت، گرنژی وگوټ:

- تو تی گه هشتی خوشتقیا من؟

وی سهری خو هژاند وگوټ:

- به یی..

- و ژقانی مه سوباهیه.. نه بیلا.

چاقیت وی ل وی بوون به یی هزیت وی دویر چووبوون

ل دور وی مه زلکا رهش دزقپین نهوا سه لوا نه لصفای یی،

ومه زلکیت ته حقیقی و میزیت جوان وزه لامیت دلپرق ییت

ره حم و قیانی نانیاسن.. تو بیژی وان زه لمان ژن وعه یال

ودهیک وهه قال هه بن؟ هر وهسا هزیت وی ل دور وینه یی

سه روکی زقپین، نهو وینه یی مه زنی وپشت گهر میه کا مه زن

ل هنداق هه یی.. چاقیت وی زقپین.. دهنکی سرودان نیژیک

بوو گوهان یی که رکته.. دهست قوتانا گهرم ودریژ دهماریت

له شی وی هه می راوه ستاندن.. وان هند دیت نهو کهت..

های ژ خو نه ما.. وان نهو هلگرت دا ببه نه ژور، دهیکا وی

کره گری وههوار: کچا من، ئەز گۆری. ئەقە وان چ ئی کریه؟
گازی کهنه دختۆری دا د ههوارا مه بیټ..

عه طوه زیده زیده عیجز بوو وگۆت:

- چو مفایی وی د قی چهندی دا نینه.. هندهک گازندیټ
د جهی خو دا ییټ ژئی هاتینه کرن.. ههپنه ژۆر ودهرگههی
ل خو بگرن.. نه دختۆر نه قوپهدهر..
دهیکی خو نیژیکی وی کر پشتی پال دایه سهه ملی
نهقیهکی خو:

- کوپئی من گازندیټ چ؟ هندهک درهون پۆلیسان پی
پاداین.

عه طوهی دهستیټ خو لیکدان وگۆت:

- وهی بو قی به لایی.. دهیکا من د من بگههه.. ئەقە
سیاسهت وتهناهی دهولهتی یه.

ژنکی دهستیټ خو ل سنگیټ خو دا و ب ترس قه گۆت:

- سیاسهت؟ نه بیلا کچا من؟ نه نابیت..

عه طوه تهنگاڤ بوو وگۆت:

- خودی ته فرهه کهت بیئا من..

وان نه بیلا ب ژۆر ئیخست.. لهشی وی وهکی داری ئی
هاتبوو.. دئی مروقی دما پیقه ژ بهر وان نالینت ژئی دهاتن،
هندی هاتنیټ تبلیټ وی ژیک قه کهن نهشیان، ئاقه کا سپی

ژ ده قی ده رکه فت .. عه طوه ی سه حکره چا قیّت وی ییّت
 نقان دی .. لی قیّت ه شک، پو یرتی سهری نه وی ب سهر بالیفکی
 دا هاتیه خواری .. جوانیا وی دلی وی کی شا د گهل ه می
 قه هرا وی ژ ی دیتی، خو چه ماند و نه نیا وی ماچی کر
 وگوت:

— شه قا ته خوش .. نه ترسن دی ب سلامه تی که فت ..
 پونا هیی دا بنقت .. دل بورینه دی د سهر پرا بورت و چی بت،
 گله که تشتیّت هوسا ههر پروژ نه ز ل گرتیخانا حهری دبینم ..
 نه گهر شرانقه که د گهل من با نوکه نه ز دا وی هشیار که م ..
 پاشی دی ته له فوونی که م کانی چ لی هات .. نه گهر من شول
 نه با نه ق شه قه نه ز دا مینمه ل نک هه وه.

پشتی عه طوه چووی ووان گو ه ل ده نگی چوونا
 تورمبیلی بووی، ده یکی گوت:

— قی گا قی فری که نه ب دو یف دختوری پرا ..
 بابی گوت:

— ما ته گو ه ل عه طوه ی نه بوو؟
 — عه طوه کیه؟
 — نه وه یی کچا ته ژ گرتنی پزگار کری ..
 — کچا من .. ئیکه مین جار ..

- وحوكمهت، ئەڤه مهسهلهكا سياسيه.. تو نزانى كانى

چ يا چى دبت.

دهيك خوړى:

- له عنهت ل حوكمهتى بن..

- كچى دهنگى خو نزم بكه ئەگهر ئەم دى تى چين..

- ما دى زيده ترچ ل مه ئيت؟ ئەز دى رابم وهنيرمه

ب دويڤ دختورى پا ويا دبت بلا ببت..

ب گرانى ب نك تهله فوونى ڤه چوو.. ئيشيت خو هه مى

ژبير كرن، نه خاسم مالى هه مى پشته قانيا وى كر د قى

چه ندى دا، راسته ب دلى بابى نه بوو بهلى ده مى ديتى ژنكا

وى يا هژماريت تهله فوونى لى ددهت بيهنا وى هات.

* * *

دختورى گوت:

- نه خوشيهكا زيده يا گه هشتى، گيانى وى خول بهر

نه گرتيه ودلى وى يى بوړى، دياره وى قههرهكا مهن يا

ديتى.. كيى دقيت ئەو دو حهفتيان بيهنا خو قهدهت، ويا

باش ئەوه ئەو ژقاهيره بچته جههكى دى بو گه پريانى..

هندهك فيتامينان دى دهينى ودى چى بت، ودقيت وى هاى

ژ خوارنا خو ههبت..

پشتی ویّ های ژ خو بووی.. نه بیلا ژ سه ر ته ختی
ر ابو و قه و گوّت:

- ئەز دیّ نامه یه کیّ بوّ سه روکی نفیسم وهه می تشتان
بیژمی، هیشتا ئەز باوهر ناکه م کو ئەو سه هه می تشتان بوّ
وی دبیزن..

بابی ویّ گوّتی:

- کچا من بیهنا خو فرهه بکه، هه و جه ناکه ت تو چو
گرفتاریان بوّ مه چیّ بکه ی.. سوپاس بوّ خودی کو تو
زقپی، ئەم دیّ ده ریّ خو گرین ومه شو له ژ چو نینه..
- ئەز نه شیم ژ بیر بکه م.. یا دبت بلا ببت.

ده یکیّ ب خه م قه گوّت:

- کچا من ئەز دزانم وان زۆرداری یا ل ته کری، دلیّ من
دبیزت، به لیّ سه روک بوّ ته چو ناکه ت، ئەو هه می سه ییّت
وینه!

بابی ویّ عه بدلا خوری:

- ب قیّ گوّتنیّ هوین ده رگه هیّ به لای یّ بوّ مه قه دکهن..
باوهر ژ سه ریّ من ییّ سپی بکه ن.. من سه ربوړ ییّت دیتین.
دختوری خو نیزیکی نه بیلای یّ کر و گوّتی:
- ته چ دقیت بنقیسه..

وگوته بابی ویّ:

نقیسین ژى پشکه کا دهرمانیه.. ئەو ئیشیٔ وی دی
سښک کەت..

بابی وی گۆت:

- بلا پەرتوکه کی بخوینت.. گوھی خو ٻده ته موسیقی..
یان خو ٻ ته له فزیوونی څه موژیل کەت، گوهداریا سترانیٔ
رادیویٔ بکەت.. ما ئە څه هه می بهس نینن؟
نه بیلا رابوو وخوښ ب نک کتییٔ خو څه چوو.. هه می
د پهنجهری دا هاڅیٔن، بابی وی څیا وی ژ څی کاری مهنه
کەت، به لی دختوری گۆتی:
- بهیلن..

پشتی ئەو وهستیای زڅپری سهر ته ختی خو.. دختوری
گۆت:

- بوچی ته وه کر؟

- ئەو د تژی درهون.. مروڅی ژ بیر څه دبهن.. چو تشتی
راست تیډا نینه..

دختور گرنژی، سرنجه کی بچویک ئینا دهی.. ودهریک
کره د پاشیا ملی وی را وگۆت:

- ئەز د گهل ته نینم.. گه لهک نقیسه ریٔ خودان نامویس
هه نه.. وئاخفتنیٔ راست دمشه نه..

پاشی لی زڅپری وگۆتی:

- ته چ قورئان نینن؟

وی ب حیبه تی قه سه حکره وی، پاشی هچکی ب سهر
دهستی خو دا ئنا خوار وگوت:

- نه..

دختوری قرئانه کا بچویک ژ بهریکا خو ئینا دهر وگوت:

- نه قه دیاریا منه بو ته.

ب دهسته کی ره جفی قه وی نه و ژی وهرگرت، نیژیکی
پویی خو کر، نفیسینا ل سهر جلدی وی خواند، نیژیکی
دهقی خو کر وماچی کر، بینه کا خوش هو سا ما.. پاشی نه و
ل دختوری زقپی وگرنژینه ک ل سهر پویی وی یی زهر بووی
ئاشکهره بوو.. گوت:

- نه وه بت تو ژ ئیخوانان بی!

- گه له ک بهری ئیخوانان قورئان یا هاتیه خواری، و نه و
کیتابا که سی نینه کیتابا خودی یه.. بو هه می موسلمانانه،
به لکی نه و بو هه می مرو قانه..

چانتکی خو گرت وگوت:

- ب تنی باوهری زوی ساخله میی دی ده ته ته، نه و بو ته
ژ هه می دهرمانان چیتره.

نه بیلائی قورئان دانا سهر میزه کا نیژیک وگوت:

- دختور.. نه ری باوهریا ته چو جاران کییم نه بوویه؟

دختوړی گوت:

- بهلی.. گه لهك جاران نه څه چی دبت، مانې نه م نه
پیغه مبه رین..

- بوچی؟

- چونکی مروځ کومه کا هزرانه.. هندهك جاران ب هیږ
دكه څت، وهندهك جاران لاواز دبت، ب هیڅی دكه څت وبی
هیڅی دبت، ژيانا مه وهکی (خیچا ته ختیتي) یه بلند بت
ونرم دبت، بهلی دځیت مه های ژ خو هبت دا نه كه ځینه
دوره جا صفری.. ژ بهر هندی به لا ییت داین وبینفره هی،
وبه حهشت وجهه نه م..

نه بیلا ژ سهر ته ختی رابووځه وگوت:

- سوباهی دی چمه خواندنگه هی..

دختوړی ب كه یف څه گوت:

- فهرمانیت من دځیت ب جه بین..

- مانې نه ز خو چیتړ دنیا سم.. نه ز نوكه باشترم.

- ژ بیر نه كه نه څه شولا منه، ومروځی عه قلدار گوهداریا

یی شاره ز دكه ت.

وی سهری خو هژاند وگوت:

- تو راست دیژری..

- ل ده می بېنځه دانې تو دی هزړیت گه له ک تښتان که ی،
 دی عه قلی خو نوی دانیه څه، و ژ بیر نه که بېنځه هی گه له کا
 پیتځیه بو ته، هه چیی صه بری ببینت عیبادت ل بهر وی
 دی یی خو ش بت، وئو ی ببینت صه بر قه یده دی
 عیبادت ل بهر وی یی نه خو ش بت.. تو د نا خفتنا من
 دگه هی؟

وی ب که یف څه گو ت:

- به لی..

- نو که ژ ده ستویریا وه ئه ز دی چم..

ب نه رمی څه گو تی:

- دی جاره کا دی ته بینن؟

- ئه گهر خودی هه ز بکه ت.. و من پی خو شه ئه ز ته

ل عیادی ببینم.

چو و ده ستی:

- ب خیر بچی..

پشتی نه و چووی نه بیلا د جه دا پروینشت وگو ت:

- ئه ز ا برسیمه.. من دقیت گو هی خو بده مه پارچه یه کا

موسقا هی دی.. هه رن وان کتیبان بینن یی ت من ها قیتین..

سوبا هی سپیدی ئه ز دی چمه ئه سکه نده ری، من نه قیت

که س د گه ل من بت، وجهی من بو که سی نه بیژن..

سپیڊی دهمی عه طوهی زانی ئەو یا ژ مال دەرکه فتی
دین و هار بوو.. گۆت:

— ئەقە بە لایە!! لازم ژ مال دەر نه که فتابەری ئەو
دەستویری ژ موخا براتی وەرگرت.. چوویه کیقە؟
بابی وی گۆت:

— ئەم نزانین.. کاغەزەک ل جهی خو هیلابوو وتییدا
نەگۆتیە کانێ ئەو چوویه کیقە.. بەس گۆتبوو پشستی دو
حەفتیی دی ئەز دی زقەرم..

دەستکی تەلەفوونی ژ کەرب قە دانا وگۆت:
— ب هزاران زەلامی ت مەزن ئەز ب تبلا خو دزقینم.. نوکە
ئەز نەشیمە کچکە کا کیتر ژ پینجی کیلویان؟ وللا خوش..
باشە!

ناقبرا دهی

عهطوه هیشتا یی بجویک بوو دهمی ئەو سهرهاتی
چیبووی، چو جارن ئەو ژ بیر ناکهت.. ههردهم یا ل بیرئ،
پوژا دهیکا وی تورمبیلکهکا بجویک وجوان بو ئینای، گاڤا
وی تبلا خو ل وی دوکما رهش شداندبا تورمبیل دا چت
ول دور خو زقرت ودهنگهک دا ژئی بلند بت.. زهنگلهکا
بجویک پیقه ههبوو دهنگ ژئی دهات، شوڤییری تورمبیل
بجویک سهری خو ب جوانی دهژاند ودهستیت خو باددان..
عهطوه - بهری ژیی وی بېته پینچ سال - دا پروینته بهر قی
تورمبیلکا هه.. دقیا بزانت کانی چاوا ئەو قی تشتی دکهت،
پسیارا مهزنان دکر بهلی د بهرسقا وان نه دگه هشت..
دویمایی وی تورمبیلکا خو بره جههکی دویرو دا بهر بهران
حهتا هویرهویر کری وهندهک تیله وناسنک ژ نیقی ئیناینه
دهر.. هندی سهحکری چو ژئی نهزانی.. پرتیت وی لیکدان
وقیا وی دورست بکهتهقه، بهلی نهشیا.. لهو وی کره گری
وب نک دهیکا خو قه چوو، خویشک وبراویت وی گوتی: ئەو
چی نابتهقه، چونکی چوتی نهمایه، بهلی وی دقیت ئەو
وهکی بهری لی بیت.. دهیکا وی گوتی:

- کورې من نهو مر.. ونیدی نه شین وی ساخ کهین.
وی پوژی وی گهلهک کره گری.. نه ه سهرهاتیه د هزرا
وی دا یا هاتیه نه خشاندن، ونه هزر هردم وهکی وی
ماسیا دمرت و ب سهر ئاقی دکهفت نهو ژی ب سهر هزیت
وی دکهفت.. نرانت کانې چ په یوهندی د ناقبه را نه بیلائی
وتورمبیلکا هه پرشی دا ههیه.. به لی هردو دئینه بیرا وی،
راستی نه بیلائی بینا وی یا ئینایه سهری دفنا وی، نهو
نرانت کانې چ د سهری وی یی جوان دا ههیه.. چاقیت وی
مروقی دکیشن دی بیژی نهو د پری نهینی وطلسمن.. ئه ری
سهری وی بهه پرشینت؟ وهکی وی د گهل دهان گرتیان کری
سهری وی ل بن پیلاقا خو هویر بکهت؟ یان وی بگرت و
ب (هرووسی) قه بهلویست ولهشی وی یی ته پ ب قامچیان
سور بکهت هه تا نهو خو بهاقتیه بهر پییت وی..

به لی ما بوچی نهو هنده هز ژ وی دکهت مادهم نهو خو
ب دهست وی قه بهرنادهت؟ ژنکییت جوان تژی دنیایی نه،
ژ هه می پهنگان یین ههین، وگوهی خو ددنه وی ویا وی
دقیّت بو ب جه دئینن، ما بوچی هه ما وی ژ بیر ناکهت هه
وهکی چو جاران نه دیتی؟

ب راستی نهو نه شیّت قی چهندي بکهت.. ی نهو دقیت،
نه گهر هه می ژنکان بو وی بینن تیّنکا وی پی ناشکیّت

ورازی نابت، وی ئو دقیت ولزم ب دهست خو بیخت.. بلا
 نه بته کابانیا مالا وی ههما بهسی ویه نهو بته یارا وی..
 چونکی نهو یی گه هشتیه وی باوهری کو ژننinan خهله تیه کا
 مهزنه، نه گهر ب حهرامی بت دی ب تامر بت.. به لی ب حه لالی
 - یا ژ وی قه - یا بی تام وی بیینه، لهو دلی وی ناچتی.. یی
 ل وی باوهری کو پشتی نه بیلائی نهو دیتی یا دوهی دیتی
 دی ل بهر وی دانت، نه خاسم پشتی تهنا دبت وینا خو
 قه ددهت، ده می هزیت خو بکته دی زانت نهزم یی هاری
 وی دکهم ووی پشت راست دکهم..

عه طوه د مهزلا خو قه ل گرتیخانی یی پوینشتی بوو،
 بهری وی ل وی قه سابخانی بوو نهوا ب پهنگه کی دورست
 ب پیقه دچت.. ته حقیق، ته عزیز، تو مارکرنا ئعترافان
 ل سهر کاغهن وکاسیتان، وهرگرتنا هنده گرتییت نوی
 ب پهنگه کی غه ریب.. ب قامچی وخه بهر وپینان.. پیلیت
 گرتیان رانا وهستن..

له شکه ره کی گرتیخانی ب ژور کهفت.. ته مه نه کا
 له شکه ری قه دا.. عه طوه ی لی نه قه گیرا وگوت:

- ها !

وی له شکه ری گوت:

- نه فه ندم! تو سکا یا نساخه..

جرفهك ب عه طوهی كهفت زوی ژ سهر كورسیكا خو
رأبووڤه وگوټ:

- تو چ دیژئی؟ تو سكا.. خودی مالا ته ویران كهت..
كهنگی ئەڤه چیبوویه؟
له شكهري ب ترس ڤه گوټ:

- هه می صه چهرین ئەو تی نهبت..
- ئەڤه ژ سپیدی وهره ته بوچی نه دگوته من؟!
عه طوهی خو نیژیکی وی کر شهقه كا حیل دانایی، وی
خو مویهك ژ خو شاش نه كر.. عه طوهی گوټی:
- كهرو باخڤه..

- ئەز بهنی تو یی حازر نه بووی..
- بوچی ته له له فوون نه دكر؟
- من ژمارا ته له فوونا ته نه درانی..
- چونکی تو كهری.. دا بیژیه ئەفسه ری نۆبه دار، تو
وئو دهواریت ته ل گوندی ئالف ددایی وهکی ئیكن، تو سكا
د سهر ته وسه دیټ وهکی ته دكهټت.. ته زانی؟
وی له شكهري ب موكمی ڤه گوټ:
- به لی ئەز بهنی..

عه طوهی كره غار وچوو ژ دهرڤه.. هندهك ئەفسه ر
وله شكهري دا ب دویڤ وی ڤه، ووی ب له ز هنارته د دویڤ

دختوړی گرتیځانه یی پرا، هه می بی دهنګ بوون.. عه طوه
د ناڅه صهییت خو یت ته علیمدای دا پراوه ستیا وئو هه می
ل دور وی دهاتن ودچوون.. پیلاڅا وی دنالیست، تو سکا تی
نه بت.. ئو یا دریزکری بوو، بیېنا وی ب له زدهات ودچوو
وچاڅیت وی دقه کری بوون..

عه طوه ی ب ترس څه گوټ:

- ها دختوړ! چ لی څه ومیه؟

دختوړ بیېنه کی ما.. تی فوکری، پاشی گوټ:

- ئه ز نزانم.. یا باش ئه وه گازی دختوړه کی به یطه ری
بکهین، ئه ز چو ژ صه یان نزانم.

عه طوه ی ب خه م څه به ری خو دا دیېلی، دهستی ب سهر
دا ئینا خواری، دیېل وه کی مروڅه کی نساخ دنالی، بیی
عه طوه ی پوندکه ک ژ چقان په شی.. گاڅا دختوړی ئه څه ژ وی
دیتی خو نیزیکی وی کر وگوټی:

- نه ترسه عه طوه به گ.. ئه څه ئیکه مین جاره ئه ز دبینم تو
دکه یه گری..

کزگریوک که ته گه ریا عه طوه ی وگوټ:

- ئه څه ل بهر دلی من ژ هه می مروڅان عه زیزتره..

- حه تا قی دهره جی؟

عه طوه ل ئه فسه ری نوبه دار زڅری وگوټ:

- سه ح كه نه دختوره كى به يطه رى ل گرتخانه يى.. وئه گهر
هه وه كه س نه ديت هه پرن قى گا قى ئيكي بگرن!
ئومباشى عه بدلمه قصوودى خو نيزيكي وى كر، ته مه نه
بو قه دا وگوت:

- ئه ز به نى! مه گرتيه كى هه ي دختورى به يطه ريه نا قى
وى حامد ئه لعه جميه يى ل گرتخانه يا چارى..

- گاميش! پا تول هي قيا چ يى؟

- ئه و ژ وانه ييت ب تنى د گرتخانه يى قه، ژ ييت
خه طه ره، قى گا قى پسيار يى ژى دئينه كرن..

عه طوه ي كولمه ك ل سنگى دا وگوت:

- پسياران راوه ستينن وبلا رحه ت ببت.. ل نك من تو سكا
ژ هه مى تشتان مه زنتره..

- به لى ئه ز به نى..

هه ر د گا قى دا وان دختور حامد ئه لعه جمى ئينا، ديمى
وى يى زه ر بوو، ويى ب ريه بوو، هنده ك جلكيت كورت
وپيس دبه ر بوون.. ده ست وپييت وى د تژى برين بوون،
چريسك ژ نا ق چاقان دچوون.. عه طوه لى خورى:

- تو دختورى؟

- ئه فه ند.. ئه ز به يطه ري مه..

عهطوهی دهستی خو ب نک دیهلی قه دریژ کر.. حامد
ب نک قه چوو.. ناقي خودی ئینا، ودهستی خو دانا سهر
زکی.. بهری خو دا دفنی ودهقی، دهقی وی هیدی قه کر..
بهری خو دایی وگوت:

- ئهري دهرمانی درژی ئیشا صهیان دابوویی؟

عهطوهی گوت:

- به لی.. مسوگهره، ل پیش چاقیت من دهرمان دابوو
هه می صهیان..

حامد بینه کی بی دهنگ بوو.. عهطوهی گوت:

- باخقه.. ته ئیشا وی زانی؟

- ئه فهدم پشت راست به.

- سماعا بهر گوهی یان ترمومتري بینن؟

- نه خیر.. پیتهقی ناکهت ئه فهدم، تاهه که هاتی، وه کی

گه له ک جاران تا دئیته صهیان، هه می هه می چار پینج
پوژه کن دهرمانان بدهنی دی چی بت، قه له مه کی وکاغزه کی
بو من بینن..

عهطوه به گی قه له می خو یی پارکه ر ئینا دهر..

له شکه ره کی ب غار دهسته کی کاغزیت سپی ژ مه زه لکا
سه رداری ئینا، حامدی ژی وهرگرت و ب دهسته کی له رزی
قه هنده ک دهرمان نفیسین دا ئه و بو بینن.. عهطوهی ژی

وهرگرت، ودا ف ئەفسەرەکی دا زوی بچت بکرت.. عەطووی
بهريّ خو دا دختوړی گرتی وگوټ:

- ههما تشتهك ل ديھليّ هات ديّ ستوييّ ته برم..

حامد ئەلعهجمی گرنژی وگوټ:

- پشت راست به ئەفەندم!

عەطووی ملیّ وی ییّ زراف گرت وگوټی:

- حامد..

- به ليّ ئەفەندم..

- من دقييت تشتهکی بو ته بکهەم هندی تو ییّ ساخ بی

ژ بیر نهکەي.

- سوپاس ئەفەندم.

عەطووی گوټنا وی قەپری وگوټی:

- ئەز ديّ فەرمانەکی دەريخم کو پشتی ئەقرو تو نهئيبه

تهعزيبدان.. وديّ ته ژ ويّ به لایا ويّ قەزيی دەريخم یا ته

ب دەستيت خو ئینایه سەريّ خو..

- قەزیا چ ئەفەندم.. ب خودی من تشتهك نهکريه..

- بی ناقل گوھیّ خو بده من.. ئەز ديّ ته دەمه د گەل

گرتييت عادی، راسته ئەز نهشيم ته دەريخم.. به ليّ تیرا ته

ههيه تو ژ قەزيی وداگههیّ خلاس بیی.

- سوپاس ئەفەندم.

عه طوهی بهردهوامی دا ناخفتنا خو:

- نه ز دی ته دانمه زیندانه کا تاییهت.. د گهل صه یان..
دا تو وان ب خودان بکه ی، وسه خبیړیا وان بکه ی..
خوارنه کا باش یا وه کی خوارنا سه یان دی بو ته ئینین..
گوشت وبرنج وخه زره واتی، نه ز دبیژم چو جارا د خه ونی
ژی دا ته نه فقه نه ددیت.

دهمه کی دریژ دختور حامد نه لعه جمی د گهل صه یان
ژیا.. د قی دهمی دا خوارنه کا باش ب ده ست وی که فته،
ووی خوشی دیت.. هنده ک جاران د گهل صه یان نه و
دهر دکه فته گه پړانی، نه فقه ل وی دهمی هه قالیت وی ییت
گرتی ل پشت شفشه ودهر گه هان نیزیکه هه ما پړناهی
نه بینن هنده ک دهمیت کورت تی نه بت.. گرتیه کی گوته
هه قالی خو حامدی:

- خوزییت ته حامد! خودی ژ لایه کی فقه دا ته ته چو هزر
بو نه دکر، نه خش ل سه ری مه هه میان.

حامدی سوپاسیا خودی کر کو وی سلامه تی دایه
توسکایی..

پتر که یفا عه طوهی هات.. دیهل ددا بهر سنگی خو
وماچی دکر.. دیهلی کوریا خو ده ژاند، دیاره سوپاسیا وی
دکر بو قی چاقدیړیا زیده یا وی لی دکر!

عهطوهی یاری پی کرن وگوټی:

.. مالا ته تۆسکا ته دلی من قهتاند ژ ترسان دا، تو دزانی
ئهز چهند ههز ژ ته دکهه، ئهزی ئامادهه مالی خو ههمیی
گوړی ته بکهه، ل نک من چو مروځ وهکی ته دعهزیز نینن..
وتو ژ چو مروځان کیتر نینی ئهگهر زیدهتر نهبی.. تو ځیانی
وپشتهځانی تۆسکا.. تویی گوهدارا راست.. دهمی ئهز ته
دبینم تو بو من رادبیه سهمایی، وتو ب دیتنا من کهیفخوش
دبی، ئهز ههست پی دکهه کو تو ژ ههمی مروځان شارهزاتر
وپراستگوټری.. ههتا بو تهناهییا دهولهتی ژی تو گوشتی
نهگوهدار ځاینان لهقددهی ولهشی وان ددپینی وهکی من
دقیټ، بهلکی پتر ژی، ئهگهر ئهز ل شوینا کاربدهستان بام دا
دهرهجا (لیوا) دهمه ته، نه ب خودی دا دهرهجا (موشیر)
دهمه ته، مانی تو یا ژ ههژی و ب کیږهاتی یی..

پوژا تۆسکا ژ ئیښا خو رابوویهقه.. عهطوه بهگی فهرمان
دا بېته شاهی، لهو وی شاعر وهونهمه ند ژ ناڅ گرتیان ئینانه
دهر وکوم کرن وداخواز ژی کر کو ههر د وی گاقی دا ئهو
شعران ب ځی بیرهاتنی قههینن، ههر وهسا وی داخواز کر
ئهو سترانان بنځیسن وئاوازان بو بدانن دا ههمی پیکځه وان
سترانان قهگیږن.. وی سوز دا گرتیان کو پوژهکی بکهته
بیښه دان، وی تهعزیبی تیډا راوهستینت ئهوا ل نیڅا مهیدانا

سۆر ھەرگاڧ يا بەردەوام مەيدان تەحقيقى و مرنى يا ھەردەم
ئەو لاواز دكرن..

شاعرهكى مەزن ژ گرتيان پاكرفه دا شعرهكى قەھىنت..
ھندى ئەو ھاتى نەزانى دى چ بېژت، دەقى وى تىك ئاليا..
عەطوھى ب قى چەندى نەخوش بوو، لەو قامچى ژ ئىكى
وەرگرت و داننا شاعرى وگۆتى:

– كوپرى صەى شعرهكى بېژە.. تە ب سەدان مالكىت
شعرى دژى من وحوكمەتى يىت قەھاندىن.. ئەز دزانم، ما تە
بەحسى مە نەكرىە دەمى تە گۆتى:

بى فامن ھەمى عەقلى د دەستان دا

دەستىت وان گەلەك ھەژ پىسىي دكەن!

وڧى گاڧى تە نەڧىت ب ساخلەميا تۆسكايى چو بېژى،
ب شەرەفا من ئەگەر توڧى گاڧى شعرهكى ب تۆسكايى
نەبېژى دى قەزىەكى ب دويڧ تە قەنم وتە پىشكىشى
دادگەھى كەم.. يان دى بۆ تە قەزىەكى دوست كەم..؟ ھەما
ئەو شعرا تە قەھاندى وتىدا گۆتى.. گۆتى.. ژ بىرا من چوو..
ل ئەفسەرەكى زڧرى وگۆتى:

– ئەفسەرى ھېژا! قى شاعرى چ گۆت بوو؟ تو دزانى
كانى وى چ گتېوو..

– ئەز بەنى ئەو د شعرەكا دريژ دا دييژت:

ل شه ځه کا تاري ل چريا دووئ
 ب ترس رابووم ځه ژ بهر په ويني
 من ديت صه هاتن ژ راست و ژ چهپ
 هي پرش کړنه من د گهل په ويني
 عه طوه کهنی وگوټ:

- جوانه ئه ځه (راست وچه په)، گوهي خو بدئ نه گهر ځي
 گاځي تو شعره کي نه بيژني نه ز دي له شي ته ب قامچيان پرت
 پرت که م..

شاعري گرتي گوټ:

- نه فهندي، بو نفيسينا شعري وهخت پي دځيت..
 - تو ب سهرئ دهیکا خو! تو ياريان ب من دکهي؟
 - ونه وهه وجهي قه له م وکاغه ز وبئ دهنگي يه..
 - نه زئ دبېژمه ته شعره کي ب تو سکايي قه هينه، نه گهر
 ته وه کر دي به خشيشه کي دمه ته..

چا ویش ئه مين نه وي ب دلره قی و خرابکاریي ناقدار
 گوټ:

- يه عنی ته په رتال هه يه وخه لکي برسپه.. حه يوان دي
 باخځه..

شاعري هه ژار بيرا خو ل شعره کا ميري شاعران (شهوقي)
 ئيناځه نه وای دشانوگه ریا خو یا ناقدار دا ب که فتنه

(کلیو باترا) یی ٚه هاندی.. ئەو شعر ب خاتر خواستنا (رۆما)
ٚه هاتبوو ٚه هاندن.. شاعری ٚیا هندهک په یفان بگوهورت
وناقی ٚۆسکایی ٚکه ته دناق ٚا.. سه ری ٚۆ هژاند وگۆت:
- باشه ئەز دی بیژم..

عه طوهی ژ که یفان دا دهست قوتان، و ل گرتیان خوړی:
- دهستان بقوتن.. هه می دهستان بقوتن.
دهنگی ٚهست قوتانی ٚلند بو.. گرتیه کی ٚه دهنگه کی
ٚلند ٚه گۆت:
- بژیت ٚۆسکا..

ئەو گۆتنا هه ٚلند بوو.. وه کی یاری پیکرنه کی ٚهنگی
وان ٚلند بوو:
- ٚۆسکا ٚۆسکا.. بژیت ٚۆسکا..

عه طوهی سه ری ٚۆ هژاند.. زیده که یفا وی هات، که نی
وگۆت:

- ب خودی ٚه ٚه دهنگه هزار جاران مه زنترو ب هیژتره
ژ دهنگی ٚهلاتیان وه کی ل مهیدانا (عابدین) ٚلند دبت ده می
سه رۆک دئیتته هنداقی وان.. تو چه ندا عه زیزی ل بهر من
ٚۆسکا!

بى دەنگى جارەكا دى بەلاق بوو، شاعرى ھەژار
پېشكەفت و دەنگى خو بلند كر، ئەو دەنگى تىرى كزگريوك،
وگوت:

دلوڧانيا تە ئەى تۇسكا ل گەنجى خو ببۇرىنە
توبۇيا دلپەقى ئەقرو خەما تو ژوى بېرەڧىنە
سلاڧەك بو تە ئەى تۇسكا ژ دەربەدەرەكى بېرزە
ل سەر ەردى وەلاتى وەى ەجەب پا ئەڧ نەخۇش تەرزە
ئەڧىندار وەەمى دلداز دلىت وانن گەلەك نازك
نزانم بو دلى تە بەس د گەل گەنجى تەيە گازك؟
پەنجە سۇرىت تە يىت بەخشن رەقى ونەڧىن وپر كەربە
د گەل ەندى دڧىتن ئەم ھەر وەەر بىين تو دل بەر بە!
نە تاوانبارى ئەى يارى ەڧالى نە گونەھكارى
گونەھ ھەر يا خودانىيە كو تو ھىلاى وى غەددارى
بى گومان ەطوہ بەگ د چو پەيقان نەگەھشت، مۇسىقا
وكىشا شعرى دل ژى ستاند، ھەر وەسا لەشكەرى ژى پويته
نەددا گوتىن وى، ھەر چەندە ئەو گرنژىن دەمى دىتى
مەزنى وان كەيفخۇش بوو و دەست قوتان و تۇسكا بلند كرە
سەر دەست و سەرى خو و دگوت:
- تۇسكا تۇسكا بىرىت تۇسكا..

گرتیان وله شکهری ژى پیکفه نهف گوتنه د گهل وی
دوباره کر.. نهفسرهکی د گوهی ههقالی خو دا گوت:

- بهگی مه نهقرؤ زیده یا فه خواری..

- بهلی، من دیت دهمی وی د ژورا خو فه پهرداغ فر دکرن.

- هه هی هه هی!! کهسهک چویی ژ دنیا یی د گهل خو نابهت.

نهفسره کهنی وهیدی گوته ههقالی خو:

- بهلی.. هندهک په می دی د گهل خو بهت.

ئینا ههر دووان ل پشت عهطوهی بهردا که نیی.. پشتی

هه می بووین، عهطوهی گوت:

- هشیار بن!

هه می پراوهستیان (هشیار) نهفسره وله شهر وگرتی.. خو

سه ژى، عهطوه بهگی کورت فهبری وگوت:

- چه تا دو سه عهتیت دی دورسته بو گرتیان ب که یفا

خو ل ههوشی بین و بچن، بچنه ده ستاقی، سه ری خو یان

جلکیت خو بشوون، وهه گرتیه کی صابوینه کی بدهنی..

گرتیه کی گوت:

- وجهی ده سنقیژی بهگی مه..

عهدهت بوو نه ده بیټ گرتیخانی نه ده اتنه فه کرن ده مه کی

کورت تی نه بت.. وهه گرتیه ک دقیا ژ دو سی ده قیقان

زیده تر نه مابا تیغه، لهو گه لهک ئالوزی وته نگافی بو گرتیان

چى دېوون، نه خاسمه بو وان يىت قەبز.. وئەو ژى گەلەك
بوون، كەيفا ھەمى گرتيان ب قى گۆتنى ھات وپشتە قانیا
وى كر..

عەطوھ بەگ گرنژى وگۆت:

- ئەدەبان ژى دى قەكەين.. بەلى ب شەرته كى.

ھەمى بى دەنگ بوون.. عەطوھ د ناڧ پىزىت وان دا چوو
وگۆت:

- من نەقىت دەنگەك يىتە من.. ھوين ھەمى من دنيا سن..

ھەما دەنگەك ھاتە من دى ل قان ھەمى بپياران لىقە بم..
ھەوہ زانى؟

ھەميان ب ئىك دەنگى گۆت:

- بەلى ئەفەندى..

- كانى جوقى سترانان.. دا ئم ئاھەنگا خو ب دويمامى

بينين؟

كۆمەكا گرتيان پيشقە چوون.. سەریت وان د تراشى
بوون.. ھەمى دزەرپەتخى بوون.. چاقىت وان يىت رەش
وسادە د تژى مەعنا بوون، مليت خو دانە ئىك، سىنيكىت
خو يىت فافونى د گەل پەرداغ وكاچكان.. چونكى ئەو
ئاميرەتيت وان يىت مۆسىقى بوون، ژبلى دەنگى دەقى
ودەستان..

سەرۆكى جوڭى راوهستيا ودهست ب سترانى كر:

تۆسكا تۆسكا پوهنیا چاڭى

نى ته خه ويا دزى ژ چاڭى

خیر ئیشه لالا

پشتى ته وه لالا

ولا پشتى ته

پشتى ته وه لالا

ل سهر چاڭا بوو ل سهر چاڭى..

عه طوه بهگ گهرم بوو، تۆسكا ويڤه ليڊا وړابوو ره قاصى

دهست قوتان وستران گوټنى زيده بوو.. هندی گرتى هاتنى

نه شيان كه نيا خو څه شيړن.. ئه فسه ره كى د دلى خو دا گوټ:

- بهگى زيده كر.. خودى ستاره كهت!!

عه طوه بهگى گوټ:

- گرتيخانه هه مى.. نه لقن.

ستران راوهستيا.. هه مى بى دهنك بوون.. چاڅيت

هه ميان مانه ل وى تياتروى بهرى نوكه راووييه ره قاصى

كانى دى چ بيژت.. مانه ل هيڅيا فهرمانا وى، تو بيژى نه و

ل گوټنا خو ليڤه بيت؟

عه طوه بهگى گوټ:

- هوین هه می چه یوانن.. دبی ئە دەبن.. هەر سهیهك بچته
زیندانا خو..

د گاقی دا قامچی ل پشتی گرتیان بارین.. خو پشستا
ئەندامی جوقی ستران و موسیقی و شاعری مەزن ژێ..
پشتی بیست خەبەرەن مەیدان قالا بوو.. بەس عەطووە بەگ
وزەلام و سهیی و مان، دەرگەهی زیندانان هاتنە گرتن،
یوسفی شاعر ل قورنەتی زیندانی پوینشت و کەفتە هزران،
رزق ئیبراهیمی سوودانی یی گرتی گۆتی:

- خودانی شعرا بەرکەفتی هزرا چ دکەت؟

یوسفی شاعر سهری خو هژاند و گۆت:

- رۆما یا دسوژت و نیوون یی سترانان دیژت..

رزقی مەخسەدا برایی خو یی موسلمان زانی، وپی
هەسیا کانی ئەو چەند کول و کوڤانانی دادکەت، لەو وی
ب یاری ڤه گۆت:

- ل مصری میری شاعران شهوقیه، ویی نیل حافزه، یی
گەنجان پامیه، ویی گوندیان عەبدلموتتەلبه، و ل لوپنانی
مەتران خەلیل مەترانه، و ل هەریبی شاعری تۆسکایی مەلا
یوسفه..

هەمی کەنین خو یوسف ژێ.. یوسفی گۆت:

— ئەو داستانان من ل سەر نەخۆشییەت مە ل حەربیی
 دیتین نقیسی، پۆژەکی ل جیهانا عەرەبان دی کەفتە سەر
 ھەمی ئەزمانان.. ئەزی پەر باورم کو ئەم دی دەرکەفین،
 وخەلک دی پراستی زانن.. دی زانن کو سەرۆک یی ب دو
 پرویانە، پرویەک ئەو یی ئەم دینین و دنیا سین ونەخۆشیی
 ژێ دادکەین.. و ئەو پرویی وی یی دورست یی وی ددەتە
 نیاسن.. و پرویی دی ئەو یی خەلک وی پی دنیا ست دەمی
 ئەو گۆتاران دخوینت.. جقینان ددەتە سەرۆکی جیهانی،
 و ئازادیی دخوازت.. ئازادیی بو کی؟ مە ئازادیا وی دیت ئەو
 ئازادیا وی دقیت.. ئازادیا وە ل تە دکەت تو ب کوتەکی
 باخقی.. شعری ب فەرمان قەهینی.. سترانان ب فەرمان
 بیژنی.. ئەو شعرا من گۆتی ژێ من ژ بەر ھەو گۆت، ئەز
 ترسیام ئەو نەخشیی بگەھیننە ھەو ئەگەر ئەز نەبیژم.. لەو
 چی تشتی ھاتیە بەر دەقی من من گۆت..

برادر عەبدلحەمید ئەلنەجار یی فلسطینی گۆت:

— دکەفتە عەقلى کول دەمی رۆما دسوژت نیرون سترانان
 بیژت.. بەلی کورپیت رۆمای ی ب خو سترانان بیژن دەمی ئاگر
 لەش ومالیّت وان دسوژت ئەقە تشتەکی غەریبە..

یووسفی شاعر سەری خو ھژاند وگۆت:

— وەرن دوعاییت پیغەمبەری خوینن..

یووسفی ناڅی خودی ئینا، و د گهل هر هفت هه قالیت
 پروینشتی دهست ب خواندنا قورنانی و دو عایان ب دهنګه کی
 نهرم کر، هندهک پروندک هاتنه خواری.. سهر هژیان ودل
 چوونه عهسمانی.. سهر ل بهر خودایی زیندی یی چو جارن
 خه و نه ئیتی چه میان، بیڼه کا خوش و پاک ژ جان ودلان
 دهرکهفت، پشتی بیڼه کی یووسفی ب پرویه کی گهش گوت:
 - ئەم نوکه د گهشته کی داینه بو نک خودی..

پیک یا دویر ونه خوشه، بیرهاتن د تهعلن، سهرهاتی
 ب ترسن.. زهلام ب سیپیکان قه دئینه هلاویستن، رح
 ب ساناهیل پشت شویره و سیاجیت ستریکری دئینه
 هلکیشان بیی ئیک ل جیهانا مهزن پی به سییت.. شه قیت
 رهش وسور وهکی که قرانه ب پیقه ناچن، و د تژی ترس
 وره زیلینه..

فیرسی مله تی ژی ب دهقی یی شه پری نه یاران دکهت،
 نهو ب هزاران کوپیت مله تی دهاقیتته ناڅه ئیتوینا شه پری
 دینان شه پری شکهستن و خوساره تی.. و ژ دهرقه د گرتیخانا
 مهزن دا ب هزاران مروقییت شهریف و ماقویل دئینه
 قه شارتن.. کوړه ماران سهریت خو ژ کونان ییت ئیناينه
 دهری دا سترانا مرنی بیژن، د بنی نهالیت کهسک دا پهوینا
 گورگانه ژ برسان دا.. تری دئیتته دزین.. بچویک دئینه

خندقاندن.. ئەڤ بەحهشتا خودی دانایه سەر عەردی یا
بوویه دەشتەك قانونا دیوان لی دئیته ب کارئینان..
یوسفی شاعر گۆت:
- ئەگەر خودی عەبدەك قیا دی بەلایی ئینته سەری..

نافېرا يازدى

چەند پوژەك د سەر مەحمود ئەلصەقرى پرا بۆرىن
د (شفاخانى) قە، ھۆ دېيژنە خەستەخانى ل گرتىخانا
حەربى، ل سەرى گەلەك كەيفا گرتيان ب قى پەيقي دەت..
چونكى ژ دەر قەى گرتىخانى ئەق نا قە بۆ وى جەى دئيتە
گۆتن يى جۆتتار كەريّت خو لى دەرمان دكەن.. بەلى پوژ بۆ
پوژى پەيقا (شفاخانه) بۆ تشتەكى نە يى غەريب، چونكى
كۆمەكا گرتيا ھەبوون نە بۆ وەرزشى ونە بۆ فيركرنى بەلكى
بۆ تۆل ژى ستاندنى نيژىكى چار سەعتان دا كەنە غار.. نە
بەس ھندە بەلكى دا لەشكەر قامچيان ھلگرن و ل رەخيّت
وان پراوەستن وقامچييت خو داوەشينە پشت وسەريّت وان
وخو وان قامچى ل ديميت وان ژى ددان، لەو ھندەك گرتى
كۆرە دبوون، وھندەك دلگرتى دكەتنە لاييت ريكي، ويينا
ھندەكان چك دبوو ودكەفتن.. بەلى ھەر ئەو ژ قامچيان خلاس
نەدبوون دا رابىن وجارەكا دى بدەنە ريكي وكەنە غار، و د
گەل ھندى ژى بارا پتر ژ وان خو ب دەست قامچيان قە
بەرددان چونكى وان ھند ھيژ نەبوو ئەو قوينغا دريژ بېنە
سەرى..

وپیره میړ وئی شه وی وکوران کومه کا تایبته هه بوون
 دگوتنی: (کوما شفا خانې) شهرت نه بوو نه و ل خه سته خانې
 بیڼه نقاندن.. پوژ بو پوژې کوما شفا خانې بهر ب زیده بوونی
 څه دچوو، جاره کی عه طوه بهگ ب گه پړانه کی پادبوو ل ناڅ
 گرتیخانا حه ربی، ته ماشه دکره خه لکی میرنشینا خو یا
 خه مگین، نه و کوما شفا خانې دیت هیدی هیدی ب پیڅه
 دچوون و ب په خ وان څه کومه کا دی ب غار دچوون.. ئینا
 خوړی:

- نه ویت هه کینه؟

چاویش یاسینی به رسف دایی:

- کوما شفا خانیه نه ز به نی..

- نه و هه می..؟

- به ئی.

- نه چو گوتنه.. بلا هه می تی که ل بن وخوش بچن.

بو خاترا فه رمانا وی چاویشی قامچی ل وان پاکر

وگوت:

- هه می خوش هه پرن.. کوړی صه ی تو وئو ی هه..

گاڅه ک پیڅه نه چوو نساخ تی که لی ساخان بوون،

دیمه نه کی ب گری بوو، خودانیٹ ئی شا دلی وزه ختی وشه له لی

ل بن قامچیان دکره غار، هنده ک دکه فتن وگیژ دبوون، ری

تژی مروقییت کهفتی بوو.. دلی هندهکان پاره‌ستیا، نیکی
 بییها وی چوو ونه زځپری، ب دو چاقییت تژی پوندک څه بهری
 خو دا عه‌سمانی، زه‌حمه‌ته‌کا زیده برحه‌تا گوتی: (یا
 خودی).. نیکی دی دلی وی پابوو خوین.. دیمه‌نه‌ک بوو دلی
 مروقی تژی خه‌م دکر، خودانییت دشداسا وشاشکان پی‌کڅه
 غاردان دکر..

دختوری ده‌ستی وی یی پاستی د به‌ریکی دا بوو ب په‌خ
 عه‌طوه‌ی څه پاره‌ستیا بوو، لیځه‌ک ل یا دی نه‌ددا.. عه‌طوه
 به‌گ که‌نی وگوتی:

- ما من نه‌گوته ته‌ئو وه‌کی کتکانه هر نی‌ک ژ وان یی
 ب حه‌فت رحانه؟

دختوری گوت:

- ئە‌څ‌چهنده دی زیانی گه‌هینته ژیا‌نا هنده‌کان نه‌خاسم
 ئە‌و دلیت ئیش هه‌ین خو‌ل به‌ر څی زه‌حمه‌تی ناگرن..
 عه‌طوه به‌گی ب یاری څه گوتی:

- پا بوچی دلیت وان خو‌ل به‌ر چوونا د نا‌څ‌کومه‌لیت
 نه‌ینی دا دا گرت؟ بوچی دلیت وان بو خو‌گوری‌کرنا د ریکا
 خودی دا خو‌ئاماده کر؟ ئە‌څ‌ه ریکا خودی‌یه بلا شه‌هید بن!
 - گه‌له‌ک ژ وان دگریتنه وه‌یشتا تاوان ل سه‌ر مسوگر
 نه‌بوویه، ئە‌گه‌ر نه دا ئە‌و بو دادگه‌هی ئینه‌هنارتن..

- دختور، نهو هه می وهکی ئیکن.. ئیخوانچینه، تیشکیٔ
حه یوانانه.

- ژ لایٔ مرؤقینیٔ ٔهه دٔقیٔت..

عه طوه بهگیٔ ئاخفتنا وی بری:

- تو ب سه ریٔ بابیٔ خؤ که ی! به حسیٔ لایٔ مرؤقینیٔ
نه که.. هه میٔ هه یوانن.. دا بجینه شفاخانیٔ سه ح که ی نه
نساخان، نه ز دترسم دلٔ ته بمینته ب هنده کیٔ نه ژه ژی
ٔه..

عه طوه ب نک خهسته خانیٔ ٔهه چوو، ودختور ب بیٔ
دهنگیٔ ب دویٔف وی که فت.. عه طوه ب ژور که فته قائیٔشا
ئیکیٔ.. خؤ نیژیکیٔ ئیکیٔ کر باش سه حکریٔ وگوت:

- نه ٔهه کیه؟ مه حموود سه قر؟ خودیٔ مالا ته ویران که ت!
تو وهکیٔ هه سپان ییٔ لیٔ هاتیٔ هوین چ شهیتانن.. وتو زادیٔ
ژی دخویٔ؟ برایٔ من خوزیکیٔ ته.

مه حموودیٔ ب دو چأقیٔت گهش به ریٔ خؤ دایٔی.. ییٔ
پویس بوو بهس ده ریٔیه کیٔ کورت دپیان بوو، دا ژ برینیٔت
وی نه گرت، هژماره کا زیٔده ژ برینیٔت وی که ویا بوون،
بیٔنه کیٔ د عه طوه یٔ فوکر ی، نهو زادیٔ د ده ٔقیٔ وی دا
نه جویٔ، راوه ستیا.. پاشیٔ هیٔدیٔ هیٔدیٔ نان وپه نیر د ده ٔقیٔ
خؤ دا ئینان و برن، پویٔ وی ییٔ وهرمتیٔ بوو..

دختوړی د گوهی عه طوه بهگی دا گوت:

- خودی خلاص کر.. نیف عه زابدانا وی دیتی تیرا هندی

هه بوو پی بمرت..

عه طوهی گوت:

- دختوړ، تو ژی نه ترسه.. مروقی خراب نامرت.

عه طوهی پتر خو نیژیک کر وگوتی:

- دی.. به لکی پیچه کی ب عه قل که فتبی مه حمودی

صه قر!

مه حمودی خوارن به سکر، نهو نان وپه نیری ژ بهر وی

مای دانا ب پرخ خو ځه.. به رسقا وی نه دا، سهری خو نرم

کر..

عه طوه گوت:

- نه ز دبیرم هنده تو ساخ بووی، وئم دشین جاره کا

دی ته حقیقی ب ته بکهین.. مانه دختوړ؟

دی مه حمودی ژ ترسان دا خو قوتا، نهوی باش دزانی

ته حقیق چیه، قامچی وسوتنا ب ناگری وپین وشه ق وخه بهر

ودرهو نه ځه یه ته حقیقا وان.. خوزی هه ژ سهری نهو مربا،

دیاره نه خوشیا وی یا بی دویمایه، نه ځه کی کریه د سهری

عه طوهی دا کو من چه کی هه؟ پانی وی چو چه ک نینه،

هه قالیت وی ییت گرتی به حسی چو چه کان نه کریه، نیشان

هه می دبیزن کو نهفه تاوانباریه یا ژ وی دویره "نه خوزییت
وی کهسی ژ قهستا بیته گرتن، ل گرتیخانا هه ربی "بهلی،
مهحموود راست دبیزت، چونکی یی تشتهک کری دی شیت
بیژت: من یی هو کریه هه، بلا پاشی وی فریکه نه دادگه هی
وحوکمی مرنی یان یی گرتنی بو بیته دان، هه ما بهس نهو
ژ قی جهی نه خوش دهرکهفت بلا خو بمرت ژی.. بهلی یی چو
نه کری نهو دی چ بیژت؟ خونه نهو دی هندهک چیروک
وچیقانوکان ژ نک خو چی کت؟ یان دی هندهک تاوانان
ژ درهو ب خو پادته؟

پشتی قی بی دهنگیی دختوری گوت:

- چه رمی پییت وی هه می ژ بهر لیّدانی یی پابووی، لهو
چی نابت نهو ب ریقه بچت ونه شیت هه ما..
عه طوهی گوت:

- نه موشکیلهیه.. نه م دشیین وی هلگرین و بهینه ژورا
ته حقیقی..

دختوری د گوهی عه طوهی دا گوت:

- هه نه خوشیه کا بگه هتی دی کوژیت..

- قیجا ما چیه دنیا پشتی وی خراب نابت، صهیه که
وخلاس وچوو!

- عه طوه بهگ مه سه له ب بهر هندی ناکه قت .. تشته کی بی مه عنایه .

عه طوه گر نژی وگوت :

- تو نوژداری یان محامی یی ؟

- تو دزانی ..

- ما بوچی ئه و ئعترافی ناکه ت وخو خلاس بکه ت .

د گهل بجویکیا په نجه رکی وهه بوونا شفشی هنده ک
حه تاقی ل مه زه لکی ددا، بیرا مه حمودی ل ره حما خودی
هات، ده می ئه و ئینایه خه سته خانی ئه و گه له کی پیته کی
هنده ک دهرمانان بوو ئه گهر میکرووب دا له شی وی خو،
دختوری گوت : مه شرانقییت په نسلینی - تشتی ژه میان
ب سانا هیتر - نینن، خو حه بکییت سلفادیازین ژی نه بوون ..
به لی پوژه کی برینیچی ده شرانقییت په نسلین ستر
بتومیسین ئینان، مه حمودی گوتی :

- ته ئه و ژ کیقه ئینان ؟

- ههش به، پسیار نه که ..

- تو ب خودی که ی، من دقیت بزنام .

- براییت ته ئه ویت د گرتیخانا مه زن قه ئه و ییت بو ته

کپین، ده می وان زانی تو یی هه وجه یی، نه بو ته ب تنی

بهلکی بو هنده کیت دی ژی.. سهد شرانقه من ییت ئیناین..

تو دزانی ب چهندی؟

- ب چهندی؟

- ب سهد جونه یهان!

- چاوا ئهو شیان بکرن؟

- من گۆته ته پسیار نه که، مه ژ دهرقه ییت کپین، ئهو

گران ل سهر ون پراوه ستیان، شرانقه کا ب چار قرشان وان

ب جونه یهه کی یا کپی..

- به لی خو گرتیه کی پاره قی نینن..

- بگره وخوبی دهنگ بکه.. ما دی ته حقیقی د گهل من

که ی..

بیرا مه حمودی ل وان شه قان هات ده می تا ل وی دژوار

بووی وئهو ژ بهر دئاخفت، جاره کی گوهیت وی ئهف دهنگه

گه هاندی:

— إنا لله وإنا إليه راجعون.. أشهد أن لا إله إلا الله وأن

محمداً رسول الله.. بهری وی بدهنه قیبلی و ل سهر شاهده

بدهن..

به لی ئهو نه مر.. چونکی پوژا وی نه هاتبوو.. ئه ری ما

عه طوه بهگ وسه روکییت وی ییت مه زن هزر ناکه ن ئهو

پوژه کی دی مرن وقی جیهانی ب هه می خووشی ومه زنی

وی ٲه هیلن.. مه حموود ژ دالغیت خو هشیار بوو.. دختوړ
د گهل عه طوه بهگی یی ٲاوه ستای بوو.. عه طوه ی هزیت
خو د ناخفتنیٲ دختوړی دا دکرن.. وی گوٲ:

- ل کوچکا کوٲاری هزر دکن مه حموودی تشته کی
مه زن یی ٲه شارتی..

- هزر تشته که وړاستی تشته کی دیه..

- ما نه ز چ بکه م؟

- تو دشیی کاربده ستیٲ مه زن ب ناخفتنا خو قانع
بکه ی، تو ژ وان چیٲر دزانی تو یی ل ٲیړی د ناٲ دا..

- گوٲنا من چو بها نینه.. گومانا وان یا د سهر ٲشت
ٲاستیا مه دا که س گوهی خو ناده ته مه..

چه ند گاقه کان عه طوه د گهل دختوړی ژ جهی وی دویر
که فتن، عه طوه ی گوٲ:

- چو ب دهستی مه نینه.. یان نه و دی جهی چه کی نیشا
مه ده ت یان دٲیٲ نه و بمرت دا نه و چه ک نه ئیٲه ب کار
ئینان.

- ونه گهر وی چه ک نه بت.. عه طوه به گ؟

عه طوه ی ملیٲ خو هژاندن گوٲ:

- چو زیان ناگه هته مه..

- به لی ئیک ژ مه دی کیٲ بت..

- ڦيڄا ما چيه.. چپكه كه ژ دهر يايه كي.. دندكه كا خيزيه
ژ هژماره كا چيايٽ تڙي خيز.. دختور! عهد وعه سمان
ب مرنا مه حموودي تيك ناچن!

- جهريمه يه مروڦ بي حهق رحه كي بكوڙت..
- حهقي شولا مه نينه.. حهقي نه وه يا مه زن دبيرن، نهو
چيتر دزانن، دختور! گهلهك دريژ نه كه نه گهر دي ته ژي
كهينه د زيندانه كي دا، يان كييم كييم دي ته ژ فيري
ڦه گوهيزين..

بيي خو دختوري هند ديت گوت:

- خوزي!!

عه طوه لي زڦري هر وه كي تشتهك ژ نوي هاتيه يري:
- ژ بير نه كه ته گوتبوو وي بهيلن بهل كي ل پاشه پوڙي
مفايي ژي ببينن.. نه دويره نه گهر جاره كا دي پشتي نهو
ساخ دبیت وه لي بكهينه ڦه نهو ئعترافي بكهت..

- من ژ بير نه كړيه عه طوه بهگ..

- پا ڦيڄا؟!

- من گهلهك هزريٽ خو يټ كرين..

- د چ تشتي دا؟

- نه ز دبيرم كهس رها خو تي نابهت دا هندهك پارچيٽ
چه كي ڦه شيټ، نهو عه زابا دژوار يا گه هشتيه وي تيړا

هندي هه‌بوو نه‌و هه‌می تشتان بیژت.. له‌و نه‌ز دیبژم نه‌ویت
مرین هه‌میان چو تشت ل نک نه‌بوو بیژن.
له‌شکه‌ره‌ک ب نک عه‌طوه به‌گی قه‌ هات ته‌مه‌نه‌ک بو‌ وی
قه‌دا وگۆت:

- نه‌ز به‌نی ته‌له‌فونوه..

عه‌طوه به‌گ ل هیقیا ته‌له‌فونوه‌کی بوو له‌و خو‌ش چوو..
مه‌حموود ژ بیر کر.. دختۆر ل پاش خو‌هیلا.. دختۆر ب نک
مه‌حموودی قه‌ چوو، تی فو‌کری وگۆتی:

- چ‌حاله‌؟

- حه‌مد بو‌ خودی بت.. نه‌ز سو‌پاسیا ته‌ دکه‌م..

- سو‌پاسی.. بو‌چی؟

موژیلانکی‌ت مه‌حموودی ته‌پ بوون وگۆت:

- هنده‌ک ژ ئاخفتنا هه‌وه‌ من گو‌ه لی بوو.. ویا من گو‌ه لی

نه‌بوو ژی نه‌ز تی گه‌ه‌شتم.

دختۆری ب مجدی قه‌ گۆتی:

- ته‌ گو‌ه ل چ‌بوو؟

مه‌حموودی چا‌قی‌ت خو‌ل قانی‌شی گ‌ی‌ران‌دن وگۆت:

- با‌پیری من صو‌وفی بوو، هه‌رگا‌ف وی شع‌ری‌ت صو‌وفیان

نه‌و‌یت به‌حسی ق‌یا‌نا خودی دکه‌ن دو‌باره دکرن، جا‌ره‌کی من

گو‌ه لی دبوو وی دگۆت:

"ژ مه حبووب دووركرم چه رخی فەلك وى پور هلاقیتەم
 نزانم دى ل كوو دت من د قى دەوران وچه رخی دا
 ل بال علمى ته مه علوومه ژ ژینى من تو مه قصوودى
 فدايى جان مه دى جان بت د قهستا وهصل ودينى دا"
 دختورى ب نهرمى قه دهستى خو دانا سهر مى
 مهحموودى وگوتى:

- مهحموود تو يى جحيلي، چەند سالان تو بمينيه گرتى
 ههر دى دهركه قى، زوى يان درهنگ.. قيجا يا پیتقیه تو
 چاقى خو بدهيه خو..
 مهحموودى گوت:

- دختور، مهخسه دا ته چيه؟
 - نهگەر تو تشتهكى ژ چهكى دزانی نیشا وان بده دا رحا
 خو خلاس بكهى..

ب دو چاقیت صافی ئەو تى فوكرى وگوت:
 - تو راستيى دزانی..
 - كوپى من، ئەو ژ ته باوهر ناكهن..
 - قيجا ئەز چ بكهەم؟
 دختورى ژى نهزانی دى چ بیژت، سهرى خو هژاند
 وگوت:
 - ئەز ژى نزانم..

— ئەگەر تول شوينا من بايه دا چ كەي؟ سويند بت
ئەگەر ئەز شيا بام دەر كە قەم دا ھندەك چەكى كېرم وقە شيرم
بەس دا وان بەلا خو ژ من قە كرىا.. بەلى چ ب دەستى من نينه
ما دى چ كەم؟

نيزيك بوو دختور بکەتە گرى.. بەلى ئەو شيا خو،
ددانىت خو ل سەر ليقا ژيرى شداندىن، دەستى خو ژ سەر
ملى مەحمودى پاكرو ب سەرى وى دا ئينا خوار.. وبەرى
دەر كە قەت گوت:

— خودى د گەل تە بت.

* * *

عەطوھى دەستكى تەلەفوونى پاكرو:

— ئەلۇ.. بەلى، دى باشە.. تو چ دىيژى؟ ل ئەسكەندەرىي؟
ل كىژ ئوتىلى؟ ل ئوتىلا مصرى؟ ئاھ.. ئەق ئوتىلە ل كىژ
جەھنەمى يە؟ تو يى پشت پاستى؟ دى باشە.. سلاقيت من
بگەھينە عەبدلمەجيد بەگى، ئەز گەلەكى مەمنونم ژ وى،
گوھى خو بدە من، ھشيار بى ھشيار.. زيرەقانىيەكا باش
ل وى ئوتىلى بکە.. تە زانى؟ ب خىر بچى.. ژ ويىرى نە لقى
حەتا ئەز ب خو بيم.. ئەرى ئەرى ئەز ب خو.. باى باى.

عەطوھ بەگى دەستكى تەلەفوونى دانا.. يى عىجز بوو
بەلى يى كەيفخوش ژى بوو، خوھ ژ ئەنيا خو قەمالى، پاشى

جگارەك بەردایى.. دوکیلا وی ب خوۆشى و خوۆمه زنکرن قه
هلیکیشا.. بطلی خوۆی و یسکیی ژ چه کمه چی ئینادر،
پەرداغەك تژی کرو ب ئیک قورچی قه خوار.. دەنگی
ئەفسەری ئەمنی ل پشت هاته گوھان، گۆت:

- هه چیی ب تنی قه خوۆت ئەو یی..

عه طوهی نه هیلا ئەو گۆتنا خوۆ تمام کهت.. گۆتی:

- دی وەرە د فنیئت خوۆ دانه.. ئەز دزانم توچ قه لسی

پیسی و کوپی صهی..

که نییئت وان ییئت ژ دل تیکه ل بوون..

عه طوهی ب هاریکاریا جاسووسیئت خوۆ دەنگ و باسیئت
نه بیلائی هەمی زانین، نه بیلا یا ل ئەسکه ندهریی، یا چوویه
جهه کی بەرزە.. دلی وی یی دبیزتی ئەو له عنەتی یا ژ بهر وی
پهقی، هەر وهسا وی زانی کو دختوری یی گۆتیە وی دقیت
تو چه د پۆژەکان هەتا دو هەفتیان دەرکهقی، دی باشه
دختور ئەقه ب ساناھی د سەر ته پرا نابۆرت، به لی هەتا پۆژا
ته دئیئت..

ئەو ب هاریکاریا هه قاله کی خوۆ ژ زهلامیئت موخابه راتی
ل ئەسکه ندهریی زوی شیا ب جهی وی بکهفت، گرفتاری
گه له کا ئالۆز نه بوو ل بهر وان.. هەر ئۆتیلەکا هەبت وان
فه رمان دایى کو ناقيئت وان که سان بدهنى ییئت هاتین لی

ئاكنجى بووين .. ب قى د دو سى پوژان دا ئەو شيان
 ب جەي خەزالا رەقى - وەكى وى دگۆتە نەبىلايى - بکەقن..
 عەطوھى بېريار دا ئەو سوباهى سپىدى ب شەمەندەفرا
 راگەھاندنى بچتە ئەسکەندەريى، پاشى لىقەبوو وگۆت: دى
 ب تورمبىلا خو چم، ئەو تورمبىلا ژ جەيىت بلند بو وى ھاتى
 ديارى ژ بەر وەفادارى ووان کارىت باش يىت وى کرين..
 گۆت: ئەز دى ھاژۆم.. دا ل دەمى زقېرنى نەبىلا ب رەخ
 تەنشتا وى قە پروينت، و ب شەقى ژى دەمى ئەو ب خوشى
 ل مەلھا وسىنەمايى دبۆرينن..

وى سنبىليىت خو يىت زەر بادان وگۆت:

- ئەزم عەطوھ پوژ ددرىژن بو من وتە..

عەطوھ بەگى گازی جيگري خو کر وگۆتى:

- گوھى خو بدى.. سوباهى ئەز نائىم.. ھشيارى صەيان

بن ئىك نساخ بت يان تبلا ئىكى بىشت ئەز دزانم پاشى دى
 چ کەم..

جيگري گۆت:

- وتە حقيقان چ لى بکەين؟

- بەردەواميى بدەنى.. ئىك تە حقيقى رانە وەستينن ھەتا

ئەز دئىم..

- وگرتيىت دى؟

- دەرگه هیئت زیندانان لی بگرن وه نه بت ئیک ژ زیندانا خو
دەرکهفت..

- خو دهرنه کهفته دهستاقی ژی؟

- گوټنا من یا ناشکه رایه.. دەرکهفتن ژ زیندانی نابت..
ما دی چ چی بت نه گهر دانه کی مانه د ژورقه؟
و ب یاری قه گوټ:

- مانی نه وه می حه ز ژ خه لوی دکهن، دا عیباده تی
خودی بکه ن..

عه طوه دەرکهفته مهیدانا سور، ههر نه دیمه نه یی
ژ میژره وهره نه ئیته گوهو پین، بهس مروټ ییت هاتینه
گوهو پین.. بهری وی ل دیمه نی بوو به لی هزرا وی دویر چوو
بوو، چوو بوو نه سکه ندهریی ل نک ئاقا ده ریایا شین، جاده
وکورنیشی، شه قییت گهرم وسور ل بن پونا هییت نزم.. چیا
وده ریایا و داروبار چنه ل بهر قان جهیټ خوش!؟

پی حه سیا کو بینا وی هات و پشت راست بوو.. ماده م
هنده دهستی وی دچت وهوسا زوی ب جهی وی کت.. لازم
خول وییری نیشا بدهت، ووی بکهته د ناټ زهند و باسکیټ
خو دا و بدهته بهر سنگی خو، نه گهر شیا با وی بخوت
وداعیرت دا وه کت.. وه هنده ک که سیټ پاشمای ل هنده ک
جهان دکهن.. نه گهر نه وه مصری نه با دا ئیک ژ وان بت ییت

مروڤان دخون.. بى گومان نوکه نهو توخمه مروڤ چو
ئاستهنگان ل بهراھيا خو نابین.. دى پویس دهکهفن،
نه دویره گوشتى مروڤان بخون.. وچ يا بو وان خوش دى
کهن.. چ خوشه هوسا!!

پوژهکى عه طوهى دیمه نهکى عنتيکه دیت، دیت
له شکهرهک يى گوھى محهمه دئەلشاوى يى گرتى شاگردى
کوليزا نوژداريى ددهته بهر لهقان و ب ددانيت خو يى دبېرت،
عه طوهى گه لهک پى خوش بوو، ب چاقهکى بلند بهرى خو دا
وى له شکهرى، پينجى قرش دانى وروتبا وى بلند کر،
خيتهکا دى ب زهنگا وى قهنا.. چەند پوژهکان پشتى هنگى
له شکهر ههمى بوونه (له قهاقيژ).. ههتا ئەڤ چەندە بو
عه طوهى وهه قاليت وى بوو جهى پیکه نينى.. دویماهيى وى
ئەڤ کاره پراوهستاند ده مى گوتى:

— گهلى له شکهرى هوین ب قى کارى خو پى ل حهقى
صه يى من ددانن.. لهق بهس بو صه يانه.. هوین وهکى وان
باش لهقان نادانن..

ئيقارى عه طوه زقېرى مال دا کارى خو بو وهغهره
سوباھى بکهت، بو ئەسکه ندهريى..

ناقبرا دوازدی

نه بیلا د مه زه لا خو ځه ل ئوتیللی یا پوینشتی بوو.. یا
بی دهنګ ورحتت بوو، تیږخه و بوو بوو، و بهری پوژ بهه لیت
وی نقیژا خو کریو، پاشی تیښته کا سقک د گهل
په رداغه کی چاوشیری ځه خوار بوو.. پوژیت بوری ب خوشی
د سهر وی را بورین، وی چو نه خوشی تیډا نه دیتن، نه و پوژ
تی نه بت یا کاغه زهک تیډا بو سهر وکی نقیسای، ل دویماییا
کاغه زا خو وی گوټبوو: "نابت نه ځه ل سهر دهمی ته
بیته کرن.. مه خسه دا من نه وه دورست نینه نه و بیته کرن، تو
دژی زولمی یی پراوه ستای و ته دویمای بوزمانی مه لکان
یی نه باش یی دانای، تویی ته پیگاځیت باش ل سهر پیکا
دادیا جفاکی هاځیتین نه و دادیا ل دلی خه لکی هه میان دئیت،
ځیجا چاوا د گهل ځی هه میی زولم ل بی گونه هان بیته کرن
ودلره ځی د گهل کوږیت وهلاتی بیته ب کارئینان؟ مانی نه م
هه می خویشک وبرا وکوږ وکچیت تهینه، و نه گهر هندهک
هه بن زولمی ل بهر خو شرین بکه ن ب هیجه تا پاراستنا
ته ناهیا وهلاتی وپاراستنا رحیت کاربده ستان، ب من وهره
تو ب ځی چه ندی یی رازی نینی، ب ځی کاری که رب وکین

ونه خوښیې ل پاش خو دهیلت، وهزر ویریټ نازاد
 سهرنخوین دکهت چونکی پاشه پوژا خودانیټ وان دېته گرتن
 و ژ کارنیخستن، و ل دویماهیې ههمی قیان وریز بو ته بن
 ئه ی سهروکی هیژا، وهیقا مه ژ دل نه وه خودی هاریکاری
 ته بت بو کرنا چاکیی..".

نه بیلایی د پهنجرې پرا ته ماشه ی هه لاتنا پوژې دکر،
 نه و یا دلخوش بوو ب وی جوانیا ل دور وپه خین وی هه ی
 ووی بی دهنگیا جه د ناڅ خو دا پیچای.. کانی نه څه وکانی
 نه و زیندانا پرهش وتاری نه و ل نیقا موخابه راتا گشتی؟!
 نه و ژنکا هه ژار هاته بیرې.. دیمه نی وی خو ل هزرا وی دا..
 ده می پوندک ژ چاقان دپه شیان و دیمې وی یی زهره سپی
 تژی برین بووی.. "هه یلا سه لوایی ژاری!! کانی نوکه حالی
 وی چیه خوزی به حسی وی ژی بو سهروکی کرېا د کاغه زا
 خو دا.." گیولی وی نه خوش بوو وعه وره کی خه مان ب سهر
 پویټ وی دا هاته خوار، ئاخینکه کا په شیمانیی پراهیلا..
 قیا خو ژ بیر څه کهت ده ست دا پوژنامه یا سپیدی.. دیمه نی
 سهروکی وه کی هه ر جار ل سهر په ری ئیکی بوو، ناڅ
 ونیشانیت گوتاران ب نقیسینه کا سور ومه زن هاتبوونه
 نه خشانندن.. فه رمانیت دژی به گلهر وکه څنه په ریس
 وصه هیونیټ داگیرکه ر دئاشکه را بوون.. وبروسکیټ

بیروڙباھی وسالوځدانیت حوکمکرنا ګونه هکار و تاوا باران
 د ګل وینه ییت وان .. ژبلی خه بهر و ګوتنیت سه قهت بو
 حوکمه تیت دی ییت عه ره بان نه ویت ب حوکمه تیت که قنه
 په پړیس هاتینه نا فکرن .. هندی نه بیلا ل کورته چیرو که کی
 یان شعره کی ګه پړیا دا بخوینت چو ب بهر چاقان نه که فت نه و
 چند مالکیت شعری نه بن نه ویت ب زاری عامی ب شو پرش
 و شو پر شقانان هاتینه قه هاندن، خو کاریکاتیر ژي - نه ویت
 نه و حه ز ژي دکه ت - ل سهر سیاسه تی بوون، ودری
 سهر وکی فرهنسا هاتبوونه نه خشاندن، نه و بهر په ر وهر گیرا
 دا بهری خو بده ته تالعی خو کان ی ستیرا وی (الجوزاء)
 چ دبیرت، نه و نفیسینه دیت: "ته و تالعی ژقانه، نه و شه قه
 ده لیقه یی ژ ده ست خو نه که" لیقا خو یا ژیری شو پرکر،
 پاشی ده ست دا چار ګوشه ییت "خاچه پړی" قه له می خو
 راکر دا حه رفان بدانت، به لی .. ګیولی وی لی نه دا، که فته دلی
 کو بچته سینه مایی ل پیش فلمه کی بیانی یی ب نا و وده نگ،
 بلا .. سپیدی نه و دی چته پیش فلمی، چونکی سپیدی کیم
 خه لک دئینه سینه مایی .. وپشتی نه و ژ سینه مایی
 دهر دکه فت دی چته (محطة الرمل) و فرا قینی ل ویری خوت،
 ل وی جهی مرو و و تور مییل تیک دهلنگن، جهی کار
 و بزاقانه، به لی هیشتا زویه له و نه و ب دلی خو رابوو و جلکین

خو کرنه بهر خو، ب تبلیت خو ییت نازک دیمی خو یی
گهش گهشتر لیکر.. ب نیشانان دنیا دی یا سار بت لهو
نیشارهک دانا سهر سهری خو، وگورهکا دریژ د گهل بلوزهکی
سور کره بهر خو..

دو جاران دهرگه هاته قوتان.. د قودیکی پرا بهری خو دا
خو وگوت:
- که ره مکه..

بی گومان کارکه ری ئوتیلی یه یی هاتی دا سینیکیت
قالا بزقرینت.. ده می دهرگه هقه بووی، د قودیکی دا دیمی
وی دیت.. پیسترکی د جه دا گرت.. پشتی بینه کی گوت:
- کیه.. عه طوه؟

بو حیل هیلا وی ژ که یفان دا وگوت:
- ﴿أینما تكونوا یدرکم الموت ولو کنتم فی بروج
مشیده﴾.

زهر بوو.. لی زقری وگوت:

- أعوذ بالله..

ب ژور کهفت ودهرگه ه ل پشت خو گرت وگوت:
- بی گومان نه هاته یا ب خافله تی هه بوو، ما هاتنا
هه قاله کی عه زیز ته که یفخوش ناکهت؟ ته باوهر نه دکر نه
دی ئیم، خو شه یتان نه شییت خو ل بهر عه طوه ی هه شیرت..

پاشی دهستیت خو ل دور وی ئالاندن وگوت:
 - بی گومان ته گهلهك ب هاتنا من خوشه.. چونكى ده می
 مروقی ب تنی گهلهك نه خوشه..
 خو نیژیکی وی کر دا ماچی كهت، به لی وی ب زیره کی
 خو ژ ناف دهستان ئینادر وهیدی پاشقه چوو وگوت:
 - ما تو ناروینی بیئا خو قه دهی وقه هوه کی قه خو ی؟
 ناقچاقیت وی تیك چوون وگوت:
 - ئەف خو نازدار کرنا ته ته من دکوژت..
 - شهرمه عه طوه..
 - شهرما چ ههیه د ناقبه را زهلامی وژنا وی دا؟
 - هیشتا ته ئەز ماره نه کریمه..
 - ئەف گوتنه ل نك من ب چ ناچت.. ئەز ژ قاهیره نه هاتیمه
 قیری دا یاریان بکه م..
 - کی جهی من نیشا ته دا؟ پانی من بو کهسی نه گوتیه؟
 - دلی من..
 ب گومان قه گوت:
 - دلی ته؟
 - به لی رجا من..
 - دیژن: ته چو دل نینن..
 ئەگەر من حەز ژ ته نه کر یا ئەز ب قی رهنگی نه دهاتم..

- دلی ته تو نه ئینای ..

- پا چ ؟

- شه هود ته کا پیس یا له شی ته ..

عه طوه که نی وگوت:

- دل ژي هر پرته کا له شیهه، وئو خوینا ژي دهر دکه فت

دچته هه می له شی، برای من یی دختر قی چندی دبیرت،
مه عنا دل ژي له شه ..

- تشت هه می نه ئوه یی دئیتته دیتن.

نه بیلا کویر چوو هزاران وگوت:

- ئه گهر دل هه می وه کی ئیک بان بوچی باشی و خرابی دا

هه بت، بوچی دله کا دا یی ترژی قیان بت ئیکی دی ترژی کین؟

ئه فله ل دلی عه طوه ی نه هات:

- دل دشیته هه ردووان پیكفه بهه وینت ..

- هندی ئیک .. عه طوه؟

- ئه ز نزام ..

- تو بهس تیقلی راستیی دنیا سی ..

- من ته حه مولا فله سه فا ته نینه.

عه طوه ی ئه و حشکی د نا ف ده ستیته خو دا گفاشت ودا

بهر سنگی خو وشداند وگوت:

- دى وه ل ته كه م تو فان فله سه فيت ژهنگى و كه فن
 هه ميان ژيبر بكه ي.. نه م يى ل چه رخي بيستى..
 وي دقيا خو ژ نافه ده سان بينته دهر به لى نه شيا، پى
 حه سيا كو بينا وي يا نيژيكى پويى وي دبت، ده ستيت وي
 وه كي ناسنى نه و گرت بوو، ليقيت وي گه هشتنه ليقيت وي
 نيژيك بوو بينا وي چك ببت، وه كي دهنگى وي كتكى نه وا
 دئيته خندقان دن ژى هات، ده ستيت خو قه كي شان پاشى
 د پويى وي يى سور وهران دن.. پاشقه چوو پشتى ده ستيت
 خو به رداين وگرنژى:

- نه ز بى نه ده بى و دژواريى دپه ريسم!
- تو مروقه كي بى قيمه تى..
- قيمه تى شوله ژ مهيه ويا نه م تيدا؟
- به لا خو ژ من قه كه وه ره..
- نابت، قى جارى..
- دى خو د پهنجرى دا هاقيم..
- گليزى ي ب ده قى دا هات و ب كه يف قه گوت:
- هنگى خوشيا من دى تمام بت.
- وى ب عيجزى قه گوت:
- تو صه يى..
- ته چ دقيت بيژه.

- تونەشیی ب تەعدایی من کەیه یا خو.

- پا ب چ دی شیم؟

- ب ئەخلاقیت باش وپاکیی..

- یارا من، ئەز ب هەمی پیکا هاتمە تە وئەز نەشیام.

- چونکی هزرا تە نە وەکی هزرا مروۆقەکی باژیری

وہەقچەرخە..

- نەزانی! ہەقچەرخی وشارەزایی نە وەیە وەکی تو ہزر

دکە ی.

پاشی جگارەك بەردایی وپوینشتە سەر کورسیکی

ل نیژیکی پەنجەری.. عەرەکی دوکیلی ژ دەقی خو بەردا

وگۆت:

- مەعنا تو یا مجد ی ل سەر مارەکرنی ئیکەمین جار؟

بەرسقا وی نەدا، ل چانتی خو گەپیا.. ہندەك تشتیت

بچویك کرنە تیدا.. گوہ ل وی دبوو:

- ئەو کەسی شەقەکی بداننە عەطوہی بہایەکی گران دی

دەت.

- وئەو کەسی زۆریی ل من بکەت ژ ہەژی کوشتنی یە..

- یارا من تو یا منی.. زۆری بو وی تشتیہ یی نەیی

مروۆقی بت.

- ئەز نە بەنیمە..

- ب ناڤى ڦيانى تو يا منى .
 - ڦيان نه زورى وته عدايى يه .
 - يه عنى تو ئيدى حەز ژ من ناكەى ؟
 دهليفه يه كى خو بى دهنك كر، پاشى گوت :
 - عه طوه ..

- چاڤيٽ عه طوهى !

- هيقيدارم .. نوكه ئەزا بيٺا خو ڦه ددهم، دهم نه يى
 هندى يه ئەم بگههينه ئيك .. نوژدارى گوتە من : گيانى ته يى
 ڦههه پفتى، نهكو كارى ته ئيشا من نوى بكەت .. تو ب خودى
 بهلا خو ژ من ڦهكه حەتا ئەز ساخ دبم، تو گهلهك يى پرهقى
 د گهل من، تو هزر دكهى دى خوشيى بو من چى كهى .. ما
 دهه پوژ چنه ؟

ب دو چاڤيٽ تىرى كين بهرى خو دايى :

- يه عنى دهست ڦالا بزڦر مه قاهيره .. ئەز ئەوى من هزر
 دكر دى (عهككايى) ڦهكه م ؟ !

ڦيا دلى وى خوش بكەت لهو گوتى :

- (عهككايى) ؟ ژ ميژره وهره جوهيان عهككا يا ستاندى ..

ناڤيٽ هاتينه گوهورين، وخهك زى ..

- ب خودى ڦهكرنا وى ب ساناهيتره ژ ته .

- عه طوه خو بى تو ره نهكه ..

كهنى حه تا تژى چاقان پوندك بووين.. نه بيلايى گوتى:

- دى دهر كه قم؟

- بو كيغه؟

- بو سينه مايى.. تو ژى دى ئيى دا دهست قالا نه زقري؟

- منى گوتيه ته: دورست نينه ييت وهكى من بچنه ههمى

جهان.

پى حه سيا كوئو خو گهلهك دببنت، وي ب قى چه ندى

نه خوشه، قيا ريكه كى بو قى ناستهنگى بببنت، لهو گر نژى

وخو نيزك كر.. دهستى وي گرت وگوت:

- دقيت د گهل من بييه ئاههنگا سپيدى..

پاشى كهنى وگوت:

- تو دى وهكى وان بچويكييت خواندنگه هى بى ئه وييت

ژ خواندنگه هى دپهفن ودچنه سينه مايى.. نابت تو داخوازا

من ب جه نه ئينى دى ئيى ل سهر دفنا حوكمه تى وپرياريت

سهر وكاتيى..

وى بهرى خو دا ديمى وي يى پاك وهكى فريشته يان،

وگر نژينا وي يا شرين وغه مگين، ههر زوى قانع بوو وهيدى

گوت:

- باشه دى د گهل ته ئيم كانى دى چ چى بت..

دەست دا سنبیلىت خو، جگاره بهره ره خهكى دهقى
 خو.. ل بهر قودىكى پارهستيا وگوت:
 - ئاخ! نه بيلا عه طوهي مهله واني ل دويڤ خو بكيشت،
 و ب سهر شوپرى قه نهو ب دويڤ وي بكهفت وهكى پهزهكى..
 دا كو نهو قان هزران ژ بيرا وي ببهت، گوتى:
 - تو حهز ژ درامايى دكهى؟
 - دراما چيه؟
 - نهو چيروكيى ب ترس وخه من..
 عه طوهى گوت:
 - ههر پوژ نهز وان دبينم..
 - نه ق چيروكا نه قروكه دى بينى پهنگهكى نوييه.
 - مه خسه دا ته چيه؟
 - ههر مروقهك خو تيرا دبينت..
 - ما نيك ههيه خو نه نياست؟
 - نه م هه مى دوه ساينه.. نه م دره وان ل خو دكهين، وخو
 دسه ردا دبهين..
 - يارا من، نهز كویر ناچمه تشتان، نهز ب سهر قه سهر
 قه ته ماشه دكه مه تشتان.. و نه قه تيرا من ههيه.
 زه ندكا وي گرت وگوت:

- ب ناڤداچوونا کوير دى دەرگههى بو جيهانه کا تڙى
نهينى وعه جيبي ل بهر ته ڦهکەت.
- وه نينه..

- نهو جيهانا د کويراتيا مه دا ههى راستيه.
- ژڅى دئيتنه زانين کونوت ژسهدى خهک راستيى
نزانن.
وى گوت:

- نه وهسا ژى! بهلى ههر کهسهک هندى ژى دزانت هندى
دشيئت.

ب کهرب ڦه لى زڅرى:
- بوچى څى زهحمهتى هميى بدهينه بهر خو؟ بوچى نه
دنيايى ب ساناھى نابورينين؟
- ب کويراتى وراستى ب تنى مروڤ دئينه ژيک جودا
کرن.

- حوکمهکى کورهيه..
- خودى دبيژت: ﴿وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ﴾ وههر
نهو بهرى مه ددهته هزرکړنا دوى تشتى دا يى ل دهوړ
وبهري مه ههى.. نهگهر نهڦه يا باش نهبا عهسمانى بهري مه
نه ددايى.

هيدي گوت:

- ئەم ل عەردى دژين.

- ما بۆچى ئەم بەرى خۇ سەر ئەقراز ناكەين؟

- چو پەرب مە قە نينن.

- بەلى يى ب مە قە ھەين..

ژ نەچارى كەنى وگۆت:

- دى.. دا بچينە سينەمايى، دەمى ئەز دزقېرمە قاهيرە

دى بېژمە ھەقالىت خۇ ئەز چووبوومە سينەمايى.. ھنگى

ئەو دى يارييت خۇ ب من كەن..

نەبىلايى چانتى خۇ پاكىر وگۆت:

- ما ھەقالىت تە شۆلە ژى يە؟

- ھەقالىت منن ودئاقلدارن.. ژيان ل بەر وان كار وجرە

وخوشىه..

نيزيك بوو بېژت: ئەو كۆمەكا دەھبانە، بەلى ترسيا ئەق

چەندە وى ھەمىي بەھپىنت يا ئەو گەھشتىي، گېرنژى

وبەژنا خۇ ب شىرىنى لەقاند وگۆت:

- نوکە دا بچينە سينەمايى..

ناقبرا سیزدی

عهطوه ب قی پهنگی رازی نه‌بوو، پوژه‌کی هزر نه‌دکر
ژنه‌ک دی هه‌بت قی چه‌ندی د‌گه‌ل ده‌زگری خو‌که‌ت،
ده‌زگری وی نه‌وی هیژا و خودان مه‌نصبه‌کی بلند... زه‌لامیت
وه‌کی وی نه‌گه‌ر ل ده‌زگه‌هیئت حوکه‌متی فه‌رمانان بده‌ن هه‌ر
وی گا‌فی فه‌رمانیت وان دی ئینه ب جه‌ئینان، ب‌یرا وی دئیت
ده‌می هونه‌رمه‌نده‌کی داخ‌وازا ئیک ژ وان ب جه‌نه‌ئینای،
قیجا وی ل پی‌ش چاقیت که‌س وکاریت وی ب زوری ئینا
ووی چو مه‌فه‌ر نه‌دیتن و خو‌ب ده‌ستان قه‌ به‌ردا! و ب ده‌هان
چیرۆکی‌ت ب قی پهنگی وی به‌یستینه وگه‌له‌ک جاران وی
ب چاقیت خو‌دیتینه، ما بو‌چی دی د‌ویر چت؟ گه‌له‌ک ژ قان
که‌سی‌ت هه‌ ییت مه‌زن (شد‌وو‌ذا جنسی) یا ل نک هه‌ی،
هنده‌ک ژ وان قی چه‌ندا هه‌ دبیزنه وی ب خو‌... به‌لی نه‌ف
چه‌نده به‌ایی وان زه‌لامان نائینته خواری، تیرا وان هه‌یه نه‌و
بو‌کاربده‌ستان د‌دلسۆز بن، وپشتی هنگی هه‌چیا وان د‌قی‌ت
بلا نه‌و بکه‌ن، چو ئاسته‌نگ د‌ناقبه‌را وان ود‌زیی وورگرتنا
به‌رتیلان وژی ستاندنا مالی دا نینه، دورسته بو‌ وان نه‌و
بازرگانیی ب پاره‌یی‌ت قاچاخ بکه‌ن، یان د‌پوینشتنی‌ت خو‌

يٲٲٲ تايبهٲ دا ته ماشه بكه نه فلمه كى پويچ، دا پشتى هنگى
ئهو ب خوژى ب بى شهرمى قه وى كارى بكه نى وان
د وى فلمى دا ديتى ..

ما بوچى دى دوير چين؟ مانى ئهو ب خو ههر كه سه كى
دژى ده سه لاتى پاره ست زه هره دهن يان دكوژن، چ ل ناڤه
وه لاتى ب خو بت يان ژى ژ ده رقه وى وه لاتى بت، گه لهك تشت
ل وه لاتى و ژ ده رقه ژى دئنه كرن بى دينهك يان وژدانهك
وان ژ قان تشتان بده ته پاش .. ئهو كار هه مى يٲٲ بووينه
ژ تشتٲٲ رهوا و دورست، ويٲٲ بووينه پرك ژى بو ديار كرنا
دلسوزى بو ده سه لاتى، راسته د ناڤه وان دا هندهك كه س
هه بوون ب قى پيسا تى درازى نه بوون، وپشكدارى ژى تيدا
نه دكر، بهلكى دليٲ وان ژ نه قيانا قى چه ندى دتري بوون
بهلى پا وان ژى فه رمانيت كار بده ستان ئيكسه ر ب كار
دئنان، پوژه كى ئه فسه ره كى ژ قى پهنگى ل پيش چاڤيت
عه طوهى ناخفتن ژ گرتيه كى ئيخوانان وه ردگرتن، دهسته كى
تزيان قى بوون وزكر د بهر را دكر، وده مى قامچى دبارينه
سه له شى وى هه ژارى ووى هه وار دكر وكه س د هه وارى
نه دهات، ئه فسه رى (چاك) ژ قى گوٲنى پيڤه تر نه دگوٲ:
- كوپى من، ئعترافى بكه دا ژ قى عه زابى خلاس بى ..
ئه قه د بى ره حمن، ئهو ته ناهيلن هه تا ئعترافى نه كهى.

- بهگ مانیؑ تو دزانی ئە چو تشتی ناڤه شیرم..

ئەفسەریؑ (چاک) سەریؑ خو هژاند وگۆت:

- ئەز چو نزانم.. من چو نەدیتیه، بەس ئاخفتنان ئەز

تۆمار دکەم.

- من ژ وان بیاریزه.. ئەزیؑ بیؑ گۆنههم.

- تو دیؑ خو پاریزی ئەگەر ئعترافیؑ بکە.

* * *

بیھنا عەطوه چوو سەریؑ دفنیؑ، ب چی پەنگیؑ هەبت
لازم بگەهته سەرەکی د گەل نەبیلائیؑ، ھندەك جاران دکەفتە
دلیؑ وی ئەو نەبیلائیؑ بپەقینت وەکی گەلەك کاربەست دکەن
بەلیؑ ئەو نەدویریا وەکی وان بکەت، چونکی ئەو ژ وان
کیمتەر، پشتی ھنگی نەکو کاریؑ وی ئاشکەرا ببت قیجا
مەنصبیؑ وی ژ دەستان دەرکەفت، ئەو مەنصبیؑ ل بەر دلیؑ
وی گەلەکیؑ شرین و ئەو گەلەکیؑ پیؑ شاھی، وەر جارەکا
ئەو مەنصب ژ دەست وی چوو ئەو دیؑ مرت، وەکی ویؑ
ماسییؑ ئەوا ژ ئاقیؑ دیننەدەر، لەو کرە دلیؑ خو ئەو ویؑ مارە
بکەت.. ئەگەر خو حەفتیەکیؑ بت ھەیفەکیؑ بت یان چەند
ھەیفەکان بت، پاشی بلا ویؑ بەفاقیتە سەر شارعی سەر شوپ
وبیؑ خودان، پشتی وی تشتی ژئیؑ چیؑ دکەت ییؑ وی دقیت،
وتینکا خو پیؑ دشکینت، ئەو نەشیٔ چو جاران دەمەکیؑ

دریژ د گهل ژنکه کی ب تنی بقه تینت، خو د گهل زه لاهه کی
 ژی، بی گومان نه فچهنده پاشکه فتنهک بوو بو وی ژ وی
 ریباری یا وی بو خو دانای، به لی ژیان پی شکه فتن
 وپاشکه فتنه، نه و ل ده می شه ری فلسطینی یی فی ری قی
 تشتی بوی. ل نه سکه نده ریی نه و د گهل نه بیالیی چوو
 سینه مایی، چاقیت وی مابونه ب فلمی قه، دهستی وی
 گرت.. وی نه قیانا خو بو وی دیار نه کر، خو بسته کر
 وپشتا دهستی وی ماچی کر، ل تاریی ب دو چاقیت وه کی
 برویسیی به ری خو دا وی، پاشی جاره کا دی ل فلمی زق ری،
 پی حه سیا کو دهستی وی رح تیدا نینه، یی ساره وه کی
 به فری.. پتر وه کی یی مریانه، خو ل سهر کورسیکی لقلقاند،
 د فلمی فوکری چو ژی نه زانی، نه و جره کی شیا د فلمی دا
 دهاته کرن نه و ب لای خوقه نه دکیشا، بهس چاقیت وی
 ل ژنکیت جوان بوو ده می ب نازکی دهاتن ودچوون.. بیهنا
 وی تهنگ بوو، دم ل بهر وی گران دبوری، دقیا ب زویترین
 دم فلم خلاص ببت، ل نه بیالیی زق ری.. وی های ژ تشته کی
 نه بوو ژ بهر پرویدانیت فلمی، عه طوه ی گو ت:

- نه ری چ تشت ژ قی فلمی ته لای خوقه دکیشت؟

وه کی وی که سی ژ خه ونه کی هشیار ببت وی هشییت خو

ئینانه سهری خو وگو ت:

- ته چ گوت عه طوه؟

- چيروكا قى فلمى هه مى يا قالايه..

- چاوا.. نهو ل سهر هندهك هزر وبيريت نوى دئاخفت..

ما تو نابيني؟

- سهري من لي بوو نيش..

چانتى خو فكه وگوت:

- نه سپرين ييت د گهل من ههين.

- شه قى نه به.. چى گاڤا نه م ژ فيري دهر كه فتين دى

چييم.

ب حيبه تى فكه بهري خو دايي:

- نه قى چيروكى خه لاتي نووسكار ودهه خه لاتين دى ييت

جيهاى ژى ييت وهرگرتين..

چو پويته ب گوتنا وي نه كر، مليت خو هزاندين وگوت:

- نه شهرته نهو تشتي ل بهر بيانيان يى خوش بت ل بهر

من ژى يى خوش بت..

- به لي هندهك تشتي ههين هه مى مروقان دقين.

ل فلمى خو زقري.. به لي عه طوه ب هزريت خو فكه چوو

جيهاى خو يا خوشتقى، گرتيخانه يا (هربي)، بيريا صه ييت

خو كر، نه كو هندهك نه خوشيان گه هيننى، به لي ما ئيك ههيه

ته خسيري د دهر حه قا وان دا بكهت؟! ههر وهسا بيريا

گرتیان کر، دلی وی دگوتی نه گهر نه وی حازر نه بت نه فسه ر
باش ب کاری خو پانابن، نه خوشیا وی زیده بوو، پشتی نه و
فراقینی د گهل نه بیلایی دخوت لازم بزقرت، و بهری نه و بچته
مالا خو دقیت سح بکته گرتیخانه یی، دا بزانت کانی شول
چاوا ب ریقه دچت، نه و ب خوشیه کا زیده دحه سییت گاڤا
ل پشت میزا خو دروینت..

دهمه کی نه و ژ هزیت خو هشیار بوو، دیت نه بیلا یا
دکته گری ویا دره جفت، ب ترس څه گوتی:

- چ چی بوویه؟

- تشته کی ب ترسه گه لهک..

- نه ز تی ناگه هم..

- ما تو نابینی؟ بی وژدانا یاری وی کوشت..

- قیجا ما چیه؟ خه لک هه ر پوژ دمرن..

- مروڅه کی راستگو وشه ریف بوو، دلی خو دابوویی..

وه کی پیغه مبه ران د ناڅ کومه لی دا پاک دژیا.. نه څه گونه هه کا
گه له کا مه زن بوو.

عه طوه ی دهستی وی گرت وگوت:

- نه څه چیروکه.. چ راستی بو نینه..

- کریاریت وی دراستن.. نه می ب چاقیت خو دبیینن..

- بهس بو خو ژبیر څه کرنی یه..

- وبۇ چاككرنا مروّقانە ژى عەطوھ..
- يارا من سىنەما ژى بازىرگانىيە.. ئەو پاران ژ ھەوھ چى
- دكەت وھەوھ ب شرانقەكا بچويك بەنج دكەت..
- نە ھەمى گاڤان..
- ژ جھى خۇ رابوو و ب مجدى قە گۆت:
- دا بچين..
- چاوا بچين؟ ھيشتا چيروك ب دويمايى نە ھاتىيە..
- مانى قە ھەرەمان مر..
- عەطوھ مرن نە دويماييە.. قە ھەرەمان ھيشتا يى ماى.
- يى ماى بو قە شارتنى..
- نە خيىر.. خەلك دى رابنە سەر خۇ، سەح بكى.. چاوا
- وان دۆرل تاوانبارين كوزەك گرت.. من نە گۆتە تە؟ چيروك
- ھيشتا يا ماى، لەشى قە ھەرەمانى مر بەلى ھزروبىرىت وى
- مانە ساخ و كارتىكەر.. بەرى خۇ بدى چاوا ھەمى گرتن
- وسەر شوپ بىرن، ئەقەيە مرنا دورست بەرى خۇ بدى..
- عەطوھ پويىنىشت.. دەستى وى شىداند وگۆت:
- نەبىيلا ما تو دىن بووى؟ خەلك ھەمى يى سەح دكەنە
- تە..
- ئەقەيە قە ھەرەمانا دى..
- بىژە: بىژنا دى..

- وئ پشٹی میړی خوئی شهید ئالا یی هلدای..

- هشیټ خو بینه سهری خو نه بیلا.. ئەڅه نابت، ئەو دی

بو خو ل میړه کی دی گه پریټ، ژن بی زه لام ناقه تینت،

نه خاسم ل ئەمریکا..

- تو د چیرۆکی ناگه یی.

ئەڅه گوت وبهری وئ ل شاشی بوو، عه طوه که نی

وهیدی گوت:

- بهس ئەز بهری خو بدهمه سهری چیرۆکی دی زانم

کانی دویمایی دی چ چی بت..

چیرۆک نه بهس ئەو رویدانن ییټ چی دبن.. یا گرنکتر

هزر وبیرټ وینه..

- هزر وبیر چنه؟

به رسقا وی نه دا.. بهری وئ ل فلمی بوو، عه طوه نه چار

بوو بی دهنګ پروینته ب رهخ وئ څه حه تا فلم خلاس دبت

وپه یقا (دویمایی) دهر دکه څت، یا ل سهر وی ئەوه ئەو بیهنا

خو فره بکهت، چونکی ژن - ب هزرا وی - وهکی بجویکانه

ب تشتیټ بیخیر ودره وڅه موژیل دبن، لهوا ئەو بهس ب کیړ

تهختی ویاریان دئین، ئەو خه لك دخه له تن ئەویټ دیژن: ژن

یا خودان هزر وبیره، شولا ژنی بهس چیکرنا خوشیی ویاری

وئ زمان دریزینه.. وهسا دیاره وئ چو مفا بو خو ژ وی

پوژى وهرنه گرتيه يا نهو تيدا هاتيه گرتن، ل گوندى وى
 گوھ لى دبوو خه لکى دگوت: "په راسيه کا کچى بشکينه دى
 دو په راسى بو چى بن" نه فه راسته، ژن چيکريه کا عننيکه يه
 مروځ ب زه حمه تى بگه هت، عه طوه دى دديت به س قامچى
 نهينيا ناشکه را دکه ت، وتشتى به رزه ديار دکه ت، ئيشانندن
 نهو کليله يا دهرگه هيټ گرتى فه دکه ت، ئيشانندن يا ژ مرنى
 نه خوشتړ..

نيزيک بوو سه عه ت بېته ئيک، هه ردو پيکفه ل شارعى
 (محطة الرمل) ل ناقدارترين مهيدانا نه سکه نده ريى دچوون،
 عه طوه دى به رچاڅکه کا په ش يا دو ده ستي زهر پيڅه دابوو
 بهر چاقيټ خو، ب خومه زکرن فه ب په خ نه بيلايى فه
 دچوو، ده مى ديتى نهو خوشا دچت ويا دچته د ناڅ خه لکى
 دا، گوتى:

- دقيټ پيڅه چوونا ته يا ژيهاتى بت، ويا هيدي بت..

- نه مى ل شارعى..

- ل شارعى ژى دقيټ مروځ ب توره ب پيڅه بچت..

چو پويته نه دا گوتنا وى، وده ستي خو دريژکره

خوارنگه هه کا کيم بها وگوت:

- سه بکى.. هه مى نيڅرويان نه ز فراقيني ل قيږى

دخوم..

عه طوه ب قی چهندی رازی نه بوو، وخو پاشقه بر وگوت:
.. نه فجهه ب کیر ته ناییت..

زانی ناخفتنا د گهل وی یا بی فایده یه، لهوا گوت:
.. ته کیفه دقیت دا بچینی..

ئو خوارنگه ها وی ئو بریی دهرجه ئیک بوو، جبهه کی
جوان.. گلوپیئت شورکری ییت گریډای ب بانه کی خوشکوک
قه، کورسیکیټ ب پهنگه کی تازه هاتینه ب پرزکرن، پتريا
وان ییت پوینشتی بیانی بوون، وهندهک ژ مهزنیټ باژپری
بوون، عه طوه ب لای قورنه ته کی قه چوو دویر ژ پیکا هاتن
وچوونی، هردو ل بهر میزه کا بچویک پوینشتن، خزمه تکاری
لیسته یا نا قیټ خوارنان پیشکیشی وان کر.. ئیکه مین جار
پیشکیشی نه بیلای کر، وپشتی وی خوارنهک بو خو
هلبژارتی عه طوه ی ژی وه کی وی کر، بهری خزمه تکار بچت
گوت:

.. وقه خوارن بهگ؟

.. به لی.. ویسکی.

نه بیلای ب بیخیره تی زاد دخوار وکه فتبوو دالغهیان،
هیشتا هزرا خو د چیروکا فلمی دا دکر، بین بو بینی بیریا
سهلواپی دکر، پوی په تخی یی تژی برین، وئو دورنده ییت
ل ناقاهیی موخابه راتا گشتی دله ییزن.. کریاریټ گیانی وی

دههژینن.. بهری وئ ب عه طوهی کهت.. دیت چهنگال وکیړک
د دهستان دا بوون ووی گوشت پرت پرت دکر و ب لهز
دخوار، وبین بو بینئ دا پهرداغه کی تژی کهت و ب سهر دا
کهت، وپیژت:

- ما تو ژی قه ناخوی؟

- نه و دا پیژت:

- دی ئاقئ قه خوم..

دویمایی عه طوهی گوت:

- نه قه ژی ههر ئاقه.. نه گهر ههر پوژ تو دو پهرداغیت
ویسکیئ قه خوی ئیشیت ته هه می دی چن، ودلی ته دی تژی
خوشی بت..

بهری وئ ما لی.. چاقئ وی قئ کهفت.. گرېنژی وگوت:

- تو هزرا چ دکه ی؟

- تو زه لامه کی چو جاران هزیت سوباهی ناکه ی..

- نه ز ناکه هم..

- دل وهشیت ته ب پهنگه کی غه ریب یی ل بن کونترولا
ته..

- ما نابیژن: پاشه پوژ یا د دهستی خودی دا؟

- به لی وهیه..

- ماده م نه ب دهستی مهیه بوچی هزیت وی بکهین؟

نەبیلایی گۆت:

- ھند کاری بۆ دنیا خۆ بکە ھەر وەکی تو چو جاران

نامری..

ب ترانە قە گۆتەنای وئە تمام کر:

- وھند کاری بۆ ئاخەرەتا خۆ بکە ھەر وەکی سوباهی دی

مری..

- بە ئی وەھە..

- ئەز ژ مرنی ناترسم.

- بە ئی بی گومان ئەو ھەر دی ب سەر تە دا ئیت عەطوھ.

- ئەقە نە ب دەستی مەھە..

وئە دەقی خۆ ژ خوارنی پراوەستاند وگۆتی:

- تە باوەری ب خودی ھەھە؟

بێنەکی خۆ بی دەنگ کر، پاشی چاقیت خۆ گرتن..

کیڤک وچەنگال ژ دەستی خۆ بەردان.. پاشی گرنژی

وگۆت:

- ما خونە تە حقیقە؟

- تە بەرسقا من نەدا..

- یارا من، ئەگەر خودایەك ھەبا ستالین ب سەر نەدکفت

وحەسەن ئەلبەنا نەدھاتە کوشتن..

تبلیت وئە قەلەرزین، کاجک ب زاد قە بەردا وگۆت:

- دياره وئسكی كار د سهری ته دا كر؟
یی بهره وام بوو د خوارنا خو دا.. وگوت:
- ته راستی بقییت.. نهز چو جارن هزریت خو د قان
تشتان دا ناكه م..

- نه ؤ تشته بناخه یه..

- نه ل نك من..

پشتی دهمه کی بی دهندگ بووین، وی گوت:
- د گهل هندی یا پشت راست به.. بابی من موسلماننه کی
چاك بوو، گه لهك تشت ژ خودی وفهرمانیت وی ئه وی ییت
نیشا مه داین، ئه ؤه چهند ساله من دان وستاندن ل دور قی
بابه تی نه کرینه.. د گهل هندی ژی من باوهری ب هه بوونا
خودی هه یه..

نه بیلایی گوت:

- نه گهر مروقی باوهری ب خودی هه بت دی فهرمانیت
وی ب جه ئینت.

- نه ؤه مه سه له كا دیه، مانی د چو كتی بییت خودی دا
ناقی وئسكی نه هاتیه!

وده ست دا كه نیی.. پاشی پهرداغهك تژی كرو ب نیقی
كر.. وان هند دیت زه لامهك ل بهر چاقیت وان دیار بوو..
ب توره قه ته مه نهك بو عه طوهی قه دا وگوت:

- ئەز بەنى تە چ فەرمان نینن؟

عەطوھى كۆرت قەبىرى وگۆت:

- سوپاس.. سلاقىت من بگەھىنە عەبدلمەجىد بەگى..

زەلامى ب تۆرە قە خو چەماند حەتا بەرى وى ب عەردى
كەفتى، پاشى چەپ دا وچوو، بەرى نەبىلايى مال وى ..
دەت ئەقى زەلامى گەلەك خولكى وان ددا يىت ئەو گرتى
وېرىە موخابەراتى.. بى گومان ئەو نە ژ وانە، بەلى ئەو ژى
ژ وى تەرزىە.. نەبىلايى گۆت:

- ئەقە كىيە؟

- ئىك ژ جاسووسىت مەيە..

- دەت وى جەي من نىشا تە دابەت؟

عەطوھ كەيفخوش بوو، كەنى وگۆت:

- تو كىقە بچى تو نەشىي ژ توخويىبى مىرگەھا من

دەركەقى..

وى ب پكدارى قە گۆت:

- عەردى خودى ژ جىھانا تە يا بچويك بەرفرەھترە..

وى دەستى خو ھژاند:

- تو چ بکەى وکىقە بچى ھەر دى د ناۋ تەبلىت من دا

بى.. ھوسا..

بركه هاتى.. دهستيت خو ليكدان، خزمه تكار هات،
عه طوهى دهقى خو ب كه فكه كا سپى پاقرگر و د بهر را
گوټ:

- حه قى ته..

خزمه تكارى كاغه زه كا بچويك كره د دهستى وى دا..
عه طوهى دهست دا بهريكا خو دا جزدانكى بينته ده.. گوټ:
- بهس چارده جونه يه؟

پاشى وى پازده جونه يه ژ جزدانكى دهريخستن
وهاقيتنه سهر ميژى وگوټ:

- ييت زيده بو ته به خشيش..

خزمه تكارى ب كه يف قه گوټ:

- خودى عه مري ته دريژ كهت.. وعه مري خاتوينى ژى.

پشتى خزمه تكار چووى نه بيلايى گوټ:

- دانه كى خواري ب مه عاشى منى هه يقه كى؟

دلى وى تژى خوشى بوو، دهستى وى گرت و ب كه يف
قه گوټ:

- مليون جونه يه وپيلاقا ته! تول نك من ژ هه مى

خزينيت جيهانى ب بهاترى.

چانتى خو هلگرت و د بن ليث ليقان را گوټ:

- سوپاس.

د تومبیلې دا ب پړخ وی څه پوینشت، وی نهو ب نک
نوتیلې څه بر، ده مې گه هشتینه نوتیلې وی گوتې:

- نه ز دی ل هیڅیا ته بم، ژ حه فته کی زیده تر هه دارا من
نائیت.. پستی تو د زږې ب دو سې پوژان نه ز دی ته ماره
که م دا ژ څی نه خوشیې دهرکه ښ.. من تو بو خو ب تنی
دقیې.. بای بای!

دهنگ ژ خر خالیټ تورمبیلې بلند بوو ده مې وی ده ست
ب هاژوتنی کری، بهرې نه بیلایې مال وی حه تا وی شارعی
دریژ خلاص کری و ل پېش چاقان وندا بووی، گاڅا قیای
ب ژور که فته نوتیلې راوه ستیا وپشتا خو دا دهرگه هی..
و ب نک جادی څه چوو، ژ دل دقیای تیکه لی خه لکی ببت
وباخفت.. دا نه خوشیېت خو ژ بیر بکه ت..

نافبرا چاردی

دهمی گرتنی دریژ بوو. نه خوشیا گرتیان هه می نهو بوو
وان نه دزانی کانی حالی مروقیّت وان ژ دهرقه ی گرتیخانی
چییه، نه خاسم حوکه مه ت ناهیلت که س ژ وان بیّت سه را
مروقی خو بده ت، وخو نه دهیلا ئیک کاغه زه کا قه کری ژ ی بو
مروقه کی خو فریکه ت.

گه له ک ژ گرتیان دخودان کار بوون، تشت ژ دهرقه
دئینان، وهنده ک ژ وان بازرگان بوون دخودان سویک ودکان
بوون، پشتی گرتنا وان دکانیّت وان هاتبوونه گرتن، ومالیّت
وان مانه بی رزق ومالخوی. وهو گرتییّت فه رمانبه ر ییّت
کیم نه ویّت هیشتا نه هاتینه حوکه مکرن، حوکه مه ت دویماهی
قانع بوو کو مه عاشیّت وان بده ته مالیّت وان پشتی هه ر ئیک
مروقه کی پیش خو قه ددانت، به لی گرتییّت دی حیبه تی مان
دی چ که ن؟ وان داخواز ژ ریقه به ریا گرتیخانی کر کو
ده ستویریا وان بده ن دا نهو کاغه زان بو مالیّت خو بنقیسن
دا به لکی بشین ب قی ریکی کاریّت خو خو ب ریقه ببه ن،
به لی داخوازا وان نه هاته ب جهئینان، ده می گرتیان دیتی نه ق
ریکه ب ده ست وان قه نائیّت که فته دلی وان نهو ب دزی قه

کاغەزان بۆ مالیت خوۋ فریکەن.. بەلئى ما چاوا دى شىن قى
 چەندى كەن وئەو يىت ل پشت شفشيت زىندانى ل نيشا
 مەيدانا خوينەلو؟ پشتى هنگى خوۋ لەشكەرەك ناهىلت ئىك
 ژوان د گەل باخفت ئەگەر بەحسى چ ژى بت، چونكى كارى
 وان ب جهئىنانا فەرمانانە وبەس، وئەگەر ئەو ژ قى چەندى
 سست بوون يان قەمان ب دژوارى دى ئىنە پاشقەبرن، ونە
 دويرە خوۋ بىنە كوشتن ژى وەكى گەلەك جارەن چىبوى.

يوسفى شاعر گۆت:

- خوشتقييت من.. قان پوژان ميراتى مە ل دادگەهى دى
 ئىتە ليكقەكرن، ودقيت ئەز ژى يى حازر بم، بەلئى ئەز نزانم
 كانى ئەز دى چ كەم..

رزق ئىبراهيمى سوودانى شاگردەيى كوليزا مافان گۆت:

- ئەگەر ب قانونى بت دقيت تە ببەنە دادگەهى..

يوسف كەنى وگۆت:

- رزق! هشار بى، نە وەبت بەحسى قانونى ل قىرى

بكهى.

برادرى فلسطينى عەبدلحەمىدى نەجار گۆت:

- سوپاس بۆ خودى.. وەلاتى من جوھيان يى ستاندى،

وان مال وزەقى وجهى مە ب دەست خوۋ قە برىنە.. من ب خوۋ

چو نىنە، بەس تەختەكى دارى ب تنى من يى ھەى ئەز

ل سهر دنقم، د گهل دوشهكهك و به ته نيه كي و چه ند كتيبان..
من ب خو شوله ژ چو نينه.

مه عروفي حه ضهري يي نه فسه ر ل لايه كي زينداني
پوينشت بوو و چه ندهك ژ قوراني ژ بهر دخواند، و بين بو
بيني رادبوو نقيژه كا سوننه ت دكر، وان هه ميان گه لهك حه ز
ژ مه عروفي دكر نه خاسم سه يدايي عه بدلحه ميدي نه جار،
چونكي مه عرووف ئيك ژ زيره كييت ناقدار بوو ل شه پري
فلسطيني.. خو هندهك پوژنامه ييت عه ره بان ييت مه زن
ل دور كارييت وي ل شه پري سالا ۱۹۴۸ ي ناخفت بوون،
د گهل هندي ژي نه و مروقه كي پاك وخوشكي و دلسوزه..
مه عروفي گوت:

- مه هه ميان رحيت خو ييت هاقيتين.. ونه و كه سي رحا
خو پيشكيش بكه ت د خه ما مال وخاني وعه ردي نابت، نه قه
هه مي نامينن، وان بهيلنه ب هيقيا خودي قه وه چيا وان
بقيت بلا بكن..

يووسفي شاعر گوت:

- نه قه راسته.. به لي عه يالي مه حه قي ل سهر مه هه ي كو
نه و بينه ب خودانكرن.

مه عروفي گوت:

- ﴿ومن يتق الله يجعل له مخرجاً﴾.

عهبدلحه مید رابوو قه وگۆت:

- من گوھ ل لهشکهرهکی بوو دگۆت: ئهزى ئامادهمه
کاغهزىت ههوه بگههينمه ماليت ههوه وبهرسقيت وان بو
ههوه بينم، بهلى ب پينچ جونهيهان.
يووسفى گۆت:

- ب پينچ جونهيهان! گهلهکن، بهلى د گهل هندى ژى ئهز
دى وان دهم چونكى مه چو ريكيت دى نينن.. ومن حهفتى
جونهيه ل كهسهكى ههنه دقيت بيژمه مروقيت خو دا ژى
وهرگرن..

شيخ عهبدلحهميدى دويچوون كرحهتا ئهولهشكه
نياسى، وئهل سهر هندى پيك هاتن كوگرتى ههمى
كاغهزىت خو بدنهه فگرتيهكى دبىژنى: قورى، وئهل
گرتيهكى جوهى بوو ب تنى د زيندانهكى دا هاتبوو دانان،
ودهستويى بووى ههبوو ئهوله بو پاقژكرنا مهزهلين
ئهفسهران وچيكرنا خوارنى وچايى بووان ژ زيندانا خو
دهركهقت، لهوپتر دههمى ئهوله ژ دهرقهى زيندانا خو بوو،
وقورى مروقهكى غهريب بوو، سوورهتا ياسين وهندهك
سوورهتيت دى ييت كورت ژى ژبهربوون، بهلى ئيخوانان
جارهكى ئهوله ديت وى ستيرا جوهيان ل سهر دهركهه
زيندانى دنهخشاند وهندهك پهيف ب زمانى عبرى نقيسين،

ئېك ژ خەباتكەريّت فلسطينى يىت كەقن رابوو ھندەك
 پېدادان، و دەرسەكا وەسا نيشا وى دا ئەو چو جاران ژ بىر
 نەكەت.. راستە لەشكەرى نۆبەدار ئەو ژيگقەكرن وتوليت وى
 ل خەباتكەرى كەقن قەكرن، بەلى دلى خەباتكەرى تەنابوو..
 وەر تىشتەك وەكى بەرى لى ھات..

دويمايى قورى رازى بوو كاغەز و پارەيان بگەھىنتە وى
 لەشكەرى.. ئەو لەشكەرى حىنچ و بەطران ب دورستى
 ب كارى خو پانەبوو، كاغەزىت گرتيان ھەمى برن ھاقيتە
 د پۆستەكى دا ل تاخى (عەباسىيە) بىي پىلان لى بدەت،
 فەرمانبەرى پۆستەى دەمى ئەف كاغەزە دىتەن گومان بو وى
 چىبوو، پشتى زىرەقانان كاغەزەك ژ وان قەكرى زانى كو ئەو
 كاغەزىا ژ گرتىخانەيا ھەربى دەركەفتى، كاغەزىت دى ژى
 قەكرن ئەو ژى دوەسا بوون.. قى چەندى گرفتارىيەكا مەزن
 پەيدا كر، چونكى وان ھەر د گاقى دا ئەف كاغەزە دانە
 موخابەراتى و گرتىخانەيا ھەربى، وان تەحقيقەكا ب ترس
 و دژوار د گەل خودانىت كاغەزان كر، پەنگىت ئازاردانى
 وقامچيان شيان راستىي ژ دەقى گرتيان بىننەدەر، بەرى
 قورى ووى لەشكەرى كاغەز برين دانە مەيدانا سۆر، پۆژەكا
 گران وزىدە نەخوش بوو.. ھەر چەندە وى پۆژى چەژن ژى
 بوو!

بهايه کي گران هاته دان وئەو کهفتنه ژيړ نازاردان
 وزيره قانيه کا دژوار.. نه خاسم يووسفی شاعر وشيخ عهد
 لحه ميدي نه جار ورزق ئيبراهيم ومه عروفي نه فسهر..
 پشتي هنگي حوکه متي دهستويريا گرتيان دا ئەو
 کاغه زيت فه کري بو مروقيت خو بنقيسن، به لي ب شهرته کي
 هه ر کاغه زهک ژ هه شت پريزان پتر نه بت.. وئە فسه ره کي
 تايهت وان کاغه زان ببينت.. پشتي قی ته نگا قی قوری
 زقري زيندانا خو، ودهستويري بو نه هاته دان ئەو ژي
 ده رکه فت.

زيندانا يووسفی شاعر وه کي قانيشا خهستي لي هات
 بو، هه ر ئيکي خو هاقيت بوو سه ر جهه کي، يي وهستيای و
 ب ئيش وژان ژ بهر وي قوتانا وان ديتي، د هه مي گه ل برين
 وئيشان عه بدلحه ميدي نه جار ژ ترانه ييت خو فه نه دبوو،
 پرته کا په مبي د ده رمانکي سور دا، دا د برينيت خو بدهت،
 وگوت:

— خوشتقييت من! ئە فه هه مي بو مه خيرن.. ب خه م
 نه که فن، ئە فه نه ئيکه مين پاريه ئەم دادکه ين ويی دويماهيي
 ژي نابت.. من کاغه ز نه دنقيسي به لي هه وه وه ل من کر ئەز
 بنقيسم.. وه کي براده ري مه يي مه زن مه عروفي.

مه عرووف گر نژي وگوت:

- ئەزىي پېتقى نەبووم كو كاغەزەكى بۇ مروقيت خو
بنقيسم، بەلى من دقيا خو ژ ناڤان ديواريت زورداري
دەريخ، هوين دشيئ بيژن: نەگوهدانهكا بچويك بوو من
كرى، ئەز نەياري دەست داهيلانى مه.

شيخ عەبدلحەميد كەنى، يووسفى شاعر گوت:

- بوچى تو دكەنى؟

- ئەزى ب تە دكەنم، كاغەز بەس نەبوو تو بنقيسى، تو
پادبى شعرەكا بەركەفتى ژى د گەل دەنيىرى، حەتا هەر
مالەكى سى قامچى دايەنە تە.. (الحمد لله) تە داستانا خو يا
دريژ نەنارت ئەگەر دا تە گورين ونەدويرە حەتا قى گاقى
ژى تول ژيەر قوتانى بايە..

د سەر ئيشانى پرا هەمى كەنين.. عەبدلحەميد بەردەوام
بوو وگوت:

- وبراى مه رزق خودى ژى رازى بت، پادبت عەريزەكى
ل سەر حالى مه دنقيست، دقيا بگەهيىنتە دەستى نائى
گتشى..

رزقى ب پويهكى گەش قە گوت:

- ئاخفتنەكا راست بوو دقيت هاتبا گوتن..

ئەفسەرى گرتى مەعرووفى گوت:

- نائبی گشتی بهیلنه د حالی وی دا.. راسته نهو یی
بهردایه بهلی نهو ژی د گرتیخانهیه کا مه زن دا دژیت.

عه بدلحه میدی پرته کا په مبی دا ف رزقی وگوت:

- هه ژاری قوړی! ده می ب (عهروسه) یی څه گریډای
وقامچی لیداین وه کی کتکی دنگ ژ بهر دهات، ودگوت:
سُرائیلا تاوانبار نه مینت، بن گوریون نه مینت، نه ز مصریمه
ره حمی ب من بهن..

یووسفی شاعر دهست هاقییتی وچه ند مالکه کیټ نوی
ژ داستانا خو یا ناقدار خواندن، وبریان نهو مالک دوباره
کرن دا ژ بهر بکه ن..

نه خوشیا گرتیان ل قی چهندي پانه وهستا، چونکی
نه فسر وله شکر ل ناڅ دهغه لیټ وان گه پریان.. پرتیت
صابوینان هویرکرن، قه دیت صه موونان که رکرن، جلك
دپاندن، ل ئامیری (لاسکیان) دگه پریان، ژ بهر کو وان پوژان
هندهك ئیزگیټ جیهانی سالوڅه تیټ گرتیخانه یی به لاڅ
دکرن، ونه خوزیټ وی یی قه له م وکاغه زهك ل نك هاتبا
دیتن..

هوښا و ب نه خوشترین په رنگ پوژیت جه ژنی بوړین، نه
خوارن نه نفستن نه سهره دان ونه که یف.. گاڅ ب پوندك
وبرین ویرهاتنان څه دبوړین.. راسته هندهك جاران که یفا

به‌لہ‌نگازان ب رہما خودی دہات، به‌لی ترس ونه‌خو‌شی چو
دہمان ل گرتیخانہ‌یی وندا نہ‌دبوو، نه‌و گرتیخانہ‌یا (باستیل)
ھیلايه ب توڑا خو‌قہ.

مه‌عرووفی نه‌فسہر گوٚت:

- جه‌ژن نہ‌یا ویه‌یی جلکیٚت تازه‌دکته‌به‌ر خو‌.. جه‌ژن
یا ویه‌یی ژ خودانی پوڑا دویمایی دترست.
عه‌بدلحه‌مید گرنژی وگوٚت:

- سوپاس بو خودی، هہر پوڑ جه‌ژنا مه‌یه‌..
رزق ئیبراهیم رابووقه‌و ب سہربلندی به‌ژنا خو‌بلندکر،
به‌ری خو‌دا کوله‌کا بجویک وسیمه‌کری، ب دہنگه‌کی خوش
نه‌ف شعرا (موتہ‌نہ‌بی) یا ناقدار گوٚت:

عید بأیة حال عدت یا عید

بما مضی أم لأمر فیک تجدید

چا‌ف ب پوندکان تہر بوون، عه‌بدلحه‌میدی قیا خوشیی
په‌یدا که‌ت، له‌و گوٚت:

- یوسف تو‌ژی دکه‌یه‌گری؟ تو شاعری ته‌نگا‌قییٚت
مه‌زن؟

ب دہنگه‌کی تژی برین قہ یووسفی گوٚت:
- پوندکیٚت مه‌د محرابا راستیی دا نقیژن..
رزقی گوٚت:

- ئەز نە ژ ترسان دا دکە مه گری، به لى ئەز پى ل بى
 دەسه لاتا خو دخورم، نه شيان قه يده كا نه خو شه، ئە گەر ئەو
 ل بهر سنگى من راببانه شه پرى ئەز ب دلشادى دا مرم..
 دەمى كليل د سقاته يى دەرى پا زقپرى، هه مى بى دەنگ
 بوون.. له شكه رهك ب پويه كى گرتى قه ب ژور كهفت، هه مى
 رابوونه قه.. و ل دويش فه رمانى وان ته مه نا له شكه رى بو
 وى قه دان، وهه ميان گو ت:

- به لى ئەفه ندى..

وى گو ت:

- ها بگرن.. ئە قه ژى دى ل نك هه وه بت..

چا ق مانه ل دەرى.. جحيله كى به له نگاز وپويس ب ژور
 كهفت، ژبلى ده رپييه كى كورت چو جلك ل بهر نه بوون،
 چيرو كا عه زابدانه كا نه خو ش ل سه ر له شى وى يا نقيسى
 بوو، هي دى هي دى وى گا قيت خو ها قيتن.. به ته نيه كى كه قن
 ب تنى د ده ستان دا بوو، پشتى ده رگه ه هاتيه گرتن وى
 ب ده نگه كى ره جفى قه گو ت:

- السلام عليكم..

- وعليكم السلام..

هه ميان جهى وى كر، مه عرووفى به ته نى ژى وه رگرت
 وگو ت:

- خودیٰ خیرا ته بنقیست برا..

سه‌ریٰ خو هژاند.. سوپاسیا وی کر، پاشی پوینشت
وبینا خو هلكیشا، بی دهنګ ما.. پاشی میقانی نوی ګوت:
- برایی هه‌وه مه‌حموود سه‌قر ژ (منیه البندره)..
مه‌عرووفی ګوت:

- توب خیر هاتی..

رزق ئیبراهیم نه‌شیا بیېنا خو زیډه‌تر فره‌ه بکه‌ت له‌و
ګوت:

- ژ بهر چ وان تو ګرتی؟

- ژ بهر چوننه!

عه‌بدلحه‌میدی خو کره د ناڅ سوچه‌تی ړا وګوت:

- رزق! بهیله دا بیېنا خو بهلكیششت پاشی..

مه‌حموود ګرنژی، ګرنژینا وی پویی وی یی زه‌ری
ووه‌ستیای ګه‌ش کر.. وی ګوت:

- خودیٰ دزانت من چهند پی خوش بوو ئەز ئینایمه‌نك
هه‌وه، قامچی هند بو من دنه‌خوش نه‌بوون هندی مانا
ب تنی بو من یا نه‌خوش.. ئەڤه نعمه‌ته‌كا مه‌زنه ژ خودیٰ ئەز
د ګه‌ل هه‌وه باخقم.. هوین دی من ژ بیرڤه‌که‌ن ودلی من خوش
که‌ن.. ئەګه‌ر قی ګافی بمرم دی ګه‌له‌کی که‌یفخوش بم.

رزقی لیقیت خو دانه بهر ددانان وګوت:

- وان گەلەك نەخۆشى يىت گەھاندینە تە..

- چو نینە مادەم د ریکا خودی دایە، بەس ل سەری ئەز
ب ئیشانی حەسیام.. پشستی هنگی یا ژ من قە لەشی من
هەمی هاتە بەنجکرن، لەوا من خوۆ ب دەست وان قە بەردا..
ما دا چ کەم؟ ل وان گاغان ھندی تول دۆر خوۆ بزقەری ژ
خودی پیقەتر تو کەسی نابینی.. لەو وان گاغان ژ هەمی
گاغان پتر مروۆ نیژیکی خودی دبت.. تو دی گازی کەیی ئەو
دی د بەرسقا تە ئیت، گازندەیان دی بو کەیی ئەو دی دلی تە
نەرم کەت، ئەو گاڤ خۆشترین گاڤن ل ژیانی.. ئەو دەم د سەر
دفا وان شەیتانان پرا ییت ب قامچیان ل دۆر تە دزقەرن دەمی
خەلوییه..

دەنگی زەنگەلەکی بلند هات، هەمی بی دەنگ بوون،
لەشکەرەکی ژ دویر گازی کر:

- ژ هەر زیندانەکی دو کەس بوۆ وەرگرتنا خوارنی بلا
بین.

عەبدلحەمید ورزق پابوون، مەعرووف ژى د گەل وان
پابوو قە، بەلی عەبدلحەمیدی گۆتی:

- مەعرووف برا تو پوینە، ب خودی تو ناچی..

مەعرووف نەچار بوو بزقەرتە جەیی خوۆ.. چوونا خوارنی
شکەستەنەک بوو بوۆ خودانی، چونکی ئەو کەسی دچتە

خوارنئى بى گومان ب قامچيان دئيتته هارژوتن ورهزىلكرن، لهو مروقيت نساخ وپير نه دچوونئى.. گرتيان ئەڤ چهنده د ناڤ خو دا كربوو، مهعرووفى گهلهك پئى نهخوش بوو دهمنئى هه قاليت وى دگوتئى: تو نهچه.. هندهك جاران ئەو ب تهعدايى دچوو، چونكى ئەو ژى ئىك ژ وان بوو، دقيا وهكى وان نهخوشىي ببينت، مانئى دقيت ههمنئى پيڤكه پشكداريئى دخوشى ونهخوشىي دا بكن، د سهر هندنئى ژى را ههر زورداريهكا لى هاتباكرن وى بو خو دهرژمارت چاكيهك ژ وى خودايى يئى عهبدئى خو ب بهلايان دجهربينت..

پشتى هنگى رزقى گوت:

- برا مهحموود! ئهري پاسته تو سهروكى كوومهكا نهينئى

يئى؟

مهحموود گرنژى وگوت:

- ئەز ژى وهكى تهمه.. بهلى ئەڤه تالئى منه رزق!

- ب نيشانان ڤه تالئى ته يئى بهركهفتى ومهزن بوو..

- ئەڤه ژ ڤهنجيا خودئى يه د گهل من.. چو تشتئى بهرزه

ل نك من ب خو نهبوو، وئەز تئى نه دگههشتم كانئى بوچى ئەو

وه ل من دكن، ئهري تو بيژئى ئەز تشتكه بى من كارهك

كربت بيئى ئەز بزائم؟ دويماهيئى من گوتته خو: لازم نينه ئەز

ب عه قلی بچمه قی کاری ئەگەر دی دین بم، چونکی ل قی
 جهی نه عه قل ههیه ونه قانونین ونه مرو قاینی..
 زه لامان ب دله کی قه کری دهست ب خوارنا نیسکی کر،
 پشستی بی نه کا کورت سینیک قالا بوون و نان نه ما، شیخ
 عه بدلحه میدی گو ت:

- ئەز تیر نه بووم.. پرته کا نانی تیرا من ناکهت..

ب بی نته نگی قه رزقی گو ت:

- حه مدا خودی بکه برا.. برسی ببه دی یی ساخله م بی.

عه بدلحه میدی لی قی ت خو ب ئە زمانی ته پرکرن و گو ت:

- خوزی ئەز ژی د گهل وی بامه..

رزقی گو تی:

- د گهل کی؟

- د گهل دختور عه جمی و صه یان..

زه لام هه می که نین.. مه حموود ژی که نی.

نافيرا پاردي

نه بيللا ژ کرياريټ عه طوهي حيبه تي دما، نهو نمونه کي
عننيکه يه ژ زه لاما، وي د ژيانا خو دا زه لام ژ ځي پهنګي
نه ديتينه.. ب نيشانان څه نهو ژ هندي مه زتره وهکي وي
هزر دکر، نه گهر نه چاوا نهو دا ب جهي وي که څت؟ يان چاوا
دا وي ژ ناف په نجيت زورداريي ئينته دهر پوژا نهو هاتيه
گرتن؟ پشتي هنگي کي هنده پاره يان دده تي؟ وي پوژي
جزدانکا وي يا تژي پاره بوو.. نهو پيحه سيا کو وي بيست
جونه يه پيش وي څه دابوونه ئوتيلي.. راسته ل سهری نهو
د مه سلا وي دا حيبه تي مابوو، هه ز ژي دکر ودځيا شوي
پي بکه ت، به لي نه څرو وي هه نه څيت وي ببينت، نه دويره
ژي دترست، نه څ چهنده نيشانا باشيي نه دگه هاند، بهر بهر
يا بو وي ناشکرا دبت کو ژين د گهل وي ناچته سهری، به لي
چاوا دي شيت خو ژ ده ستيت وي خلاس که ت؟ وي منه ته کا
مه زن لي کر پوژا نهو دايه بهردان، نه شيت ځي قه نجبي ژ بير
بکه ت، و د سهر هندي ژي را هه ده مه کي دي وي بچتي
هه چيا وي دځيت دي د گهل وي و مروځيت وي که ت، ژ بهر
ده سه لاتا وي ودوستينيا وي د گهل مه زنان، ديسا ژ بهر

دلبره قى وبى ره حميا وى، مه سه لى پتر شاره زايى وبينفره هى
 پى دقيت، چونكى ناسن ب ناسنى دئيتته چه ماندن.
 نهو خوشيا نه بيلا پى دحه سيا ده مى ژ نوى هاتيه
 نه سكه نده ري نه ما.. نه ف ئوتيله ب دلى وى نينه، لازم بو خو
 ل جهه كى ته نا بگه پريت، چونكى چى گا قا عه طوه ي بقيت
 دى ئيتى، لهو وى ل نيقا شه فه كى ئوتيل هيل پشتى پاريت
 خو ييت مايى ژى وه گرتين وچوو نك هه قاله كا خو ل تاخى
 (محرم به گى) دا ئيجازا خو لى ببورينت.. ب راستى بيئا وى
 ل نك هه قالا وى پتر دهات، ده مه كى خوش د گه ل بوراند، چو
 ئالوزى ونه خوشى نه ديتن، بيره اتنيت كه فن نه بن ديسا ترسا
 ژ پاشه پروژى.

ده مى زقپىنى بو قاهره نيژيك بوو، چ پروژك بوو! ديت
 عه طوه ل ويى يى پوينشتى بوو.. ده يكا وى ب دلوقانى قه
 نهو دا بهر سنگى خو، تژى ماچ دانانه پويى وى، بابى وى
 ژى نهو نه نيا وى ماچى كر ودوعا بو كرن، بچويك وخه لكى
 مالى هه مى پى وه ره اتن وكه يفخوشيا خو ب هاتنا وى
 دياركر، دلى وى تژى قيانا ژ راستى بوو، نهوا ژ دلى دزيت.
 عه طوه حيبه تى ما، ته ماشه كره قى ديمه نى، نه بيلا ب ك
 وى قه چوو وگوت:

- تويى چاوانى عه طوه؟

وی هەردو لەپیت خۆ کرە دناقیك دا ودانانە بن ئەرزەنکا
خۆ وگۆت:

- وەکی تو دبینی.. ئەز ل هیقییا تە شر بووم، نەخاسم
دەمی ئەز چوویمە ئەسکەندەریی و من تول ئۆتیلی نەدیتی.
- تو چووێه ویری؟

- بەلێ، مانێ یا دورست نەبوو قی دەمی هەمی ئەز تە
بەیلیم وپسیارا حالێ تە نەکەم..

وی سەری خۆ هژاند وگۆت:

- ل من نەگرە..

- هەردەم تو ژ من دەرەقی.. نزا بوچی؟

- عەطووە قی هەزری نەکە.. من نەدزانی کو تو دی ئییە
ویری، ئەگەر من زانیبا دا مینمە ل ویری.

ب کەرب قە بەری خۆ دایی وگۆت:

- تە دزانی..

- تو یی دلخرابی.. من ژ کیقە دزانی؟

- ب زیرەکیا خۆ..

دا کو باوەریا وی ب خۆ بینتەقە نەبیلائی بو خۆ گۆت:

- دقیت تشتەکی بکەم دا شولا خۆ ب بی دەنگی ببەمە

سەری..

ب نك قه چوو دهستی خو دانا سهر ملی وی، ژ پيان قه
پاوه ستيا ب په خ قه وگوت:

- نه قه شه قه كيغه بچين؟

گړنژي و ب كه يف قه گوت:

- مسوگهر نه م ناچينه سينه مايي..

- نه ز دزانم.

وی گوت:

- پوینشتنا ل ئوتیلا (میناهاوس) زیده یا خوشه.

وی گه لهك ب هه ز ژ ئوتیلان نه دكر ووی ب سهر و به ری
وان نه خوش وو، جلكیت شه قبیریان، پهرداغ وړونا هییت
نزم، زه نگیښت پاران به رده نه سهر میزان.. نرانت بوچی،
به لی نه و پی دحه سییت كو وژدانا وی قه بویل ناكه ت وپی
نه خوشه، به لی چو چاره نینه، دقیت هندهك جاران ل دویف
وی بچت دا باوهریا وی پی بیت بهلكی پشته هنگی نه و
پكه كا قورتالبوونی بو خو ببینت..

عه طوه راست رابوو قه وگوت:

- ما بوچی نه م قی گاقی ناچين؟

دهيكا وی گوت:

- نه و ژ بهر سه فهری یا وه ستيايه، بلا بیهنا خو قه دوت،

هوین دشیڼ ئیقاری بچن.

دهيك حيبه تي ما دهمي کچا وي لي ڦه گيراي:
- نه دادی من دقيت قی گافی بچم.. نه زار ځه طوهی
خه رېم بوویم.

عه طوه گرنڅی، ودهیکی گوت:
- به لي..

عه طوهی ناخفتنا وي پری وگوت:
- به لي چ؟؟ خه سیا من!

دهیکی سهری خو هژاند:
- چونه..

نه بیلايي ل سهر ناخفتنا وان گوت:
- سوباهی دی چمه خواندنگه ی.. ودي کهمه بهر کاری
دا قی هفتیا بوری به دهل ڦه که م، لهو دقيت نه ڦه شه ڦه بچم.
عه طوهی گوت:

- نه ڦه خواندنگه هه وه کی گرییه کی یه د هه فکی را، ما
بوچی و ناهیلی؟

- هیشتا زویه بو قی چندی..

د تورمبیلا وی یا که شخه دال بهر ته نشتا وی پوینشت
بوو، پشتي دایه ری ب چهند دهقیقه یه کان گوتی:
- عه طوه.

- چاقیت عه طوهی.

- من داخوازەكا ھەي دى سۆزى دەيە من بو من ب جھ

بينى؟

- ما ئەز دشىم داخوازا تە ب جھ نەئىنم؟

- دى سويند خوى؟

- ئەز ب ژين وقەدرى تەكەمە ل نك من.

دەستى خول دور ستويى وى ئالاند وگوتى:

- من دقيت سەرا سەلوايى بدەم.

- سەلوا؟ سەلوا كىه؟

- ئەوا گرتى د گەل من..

ب حىبەتى قە لى زقېرى وگوت:

- بوچى ھزرا وى تە د قى گاڤى دا كر؟

قيا سەرى وى مەزن كەت.. لەو گوت:

- من سۆزا دايى، من دگوتى دەزگرى من مروڤەكى مەزنە

وى باوەر نەدكر.

عەطوھ كەنى وگوت:

- ئەز دزانم ئەقە ژى پەنگەكى خومەزنكرنى يە.. ئەز

ژنكان باش دنياسم، باشە.. جارى دى چينە گرتىخانەيا

حەربى.

نەبىلايى گوتى:

- ما ئەول ويىرى يە؟

- حەتا ئەم نەچىنە وىرى ئەم نەشىين قى بکەقین..

- مانى ئەو يا ل موخابەراتا گشتى..

- وىرى جەھكى وەختىه، دەمەكى كىم گرتى لى دىمین.

ب تورمبىل قە ژ دەرگەھى گرتىخانەى دەرباس بوو،
لەشكەرى پستالا خۆل عەردى دا و دەستىت خۆ بو تەمەنى
بلندكرن.. دەرگەھىت گرتى د گاڤى دا قەبوون، نەبىلا
ب حىبەتى د قان تىشتان دفوكرى، دلى وى خۆ دقوتا، ئەرى
حالى سەلوايى نوکە چىه؟ وى ژ دل حەز ژ وى كچى كر..
ودلى وى دما پىڤه، دبت پوژەك د سەر پرا نەبورت ئەگەر ئەو
هزرا وى نەكەت.

گاڤا تورمبىل گەهشتىه مەيدانا گرتىخانەى جنىقەك
ب نەبىلايى كەفت ژ بەر وى تىشتى وى دىتى.. وى باوهر
ژ چاقىت خۆ نەكر، ئەقە زەلامەكە ب پىيان قە يى ھلاويستىه
وسەرى وى يى سەرنشېڤه، ب وەرىسەكى قە يى گرېدايه،
گاڤا لەشكەرى وەرىس كىشابا ئەو ھەژار دا بلند بت، وگاڤا
وەرىس بەردابا ئەو دا شوپر بت حەتا سەرى وى دكەفتە
د ناڤ گەپرا ئاقى دا ولاڤ لاڤ دكر، پەقىشكىت باى ب سەر
ئاڤى كەفتن ونىزىك بوو ئەو بخەندقت.. نەبىلايى ژ بنى پىيان
كرە ھەوار وگۆت:

- ئەقە چىه؟ ئەڤ زەلامە دى مرت..

عه طوهی ب دهنگه کی زقر څه گوت:

- هښ!! شهر ما مه نه به، نه و یی که فتيه پکی و نعترا فی
ناکته ..

- نه څه هو فاتیه .. عه طوه تو یی ب فی چه ندی رازی یی؟

- نه څه فه رمانا منه ..

- نابیت ..

- مه سه له ب ته نا هیا وهلاتی څه یا گریډایه .. دوریت
مصری هه می دوژمن ونه یارن.

ل سهر ملی خو زقری بهری خو دا مهیدانا مه زن، دیت
قه صابخانه یه، چه ند قامچی نزم دبن قیپری ونالین وهه وار
بلند دبن وجهی ترثی دکه ن، خوینا سوړ ژ له شیت پویس
دهر دکه فته، بیڼه کی باش تی فوکری .. پاشی دلی وی هاته
گرتن وکته فته.

دلی عه طوهی ژ که نیی خراب بوو، پاکر وبره د مه زه لا خو
څه وگوت:

- ژنک د دل نازکن!

د گاقی دا هنارته د دویف دختوری را، صه دره وین
وله ش ددراندن، عه طوهی فه رمان ب راوه ستاندنی دا .. هه می
بی دهنگ بوون، له شکهری ده ست ژ ته عزیبی کی شان، و
(موحه قق) مانه ل جهی خو .. دختوری شرانقه ک بو دانا هه ر

زوی هشیار بوو، بهرې خو دا دهوړ و بهریت خو دیت هه می
چاځن.. خوړې:

- نهغه چیه هوین دکهن؟

عه طوه ی گوټ:

- نهغه هه ردهم چی دبت.. ل هه می جه وهه می دهمان..

- وهی بو خولی سه ریا مروقی!

عه طوه کهنی وگوټ:

- نهغه گوټنه ته ژ کیژ فلمی وهرگرتیه؟ بی گومان ته نهو

یا ژ زارقه کهری مه زن (یوسف وهبی) گوھ لی بووی..

وی دهست دا زه ندکا عه طوه ی وگوټی:

- عه طوه، بوچی تول قی جهی دژی؟ نه ری نهغه یه کاری

وی له شکهری یی تو ئیک ژ نه فسه ریټ وی؟

عه طوه ی جگار هک هلکری وگوټ:

- به لی.. مانئ له شکهره نه قرو شه ری دکهت، ودادیئ

ب کار دئینت، وته ناهیی دپاریزت، وشقانیئ ل هه می لاییت

ژیانی ل مصری دکهت.. ما ته گوھ ل شوړه شی نه بوویه؟

وی ب حیبه تی قه گوټ:

- شوړه ش؟

- به لی شوړه ش گوهورینه د هه می تشتان دا.. ییت به ری

مه سه رنخوین بوون وئهم یی ریکی راست دکهین.

دهستى خو دريژ کره کوميت پراوهستياى ل مهيدانا سوړ
وگوت:

- نه ویت هه نه حاکمیت بهری هه وه بوون ..

- راسته .. به یی نه و یی ل بهر سنگی مه پراوهستن.

- فیجا چ تیدا هیه؟

- خیانت وغه در وتیچوونا وهلاتی تیدا هیه ..

- کی وه گوتیه عه طوه؟

- مه ..

- هوین کینه؟

- کوپیت ملله تی، نه ویت بارى پراستنا وی هلگرتی.

- نه وهش پی وهریت هه ژى کوپیت ملله تینه ..

دهستى وی گرت و ب نهرمی فیه گفاشت وگوتی:

- نه گهر تو نه بای ئیکى دی با نه گوتنه کری دا وی

فه کوژم، قى گوتنى ل بهرانبهر کهسى دی نه بیژره، ژ باشیا

تالعی ته چو هه قال نه ماینه ل فیړی، هشیار بی فان هزیت

خرابکهر به لاقه نه که ی.

چاقیت خو دانانه سه ریك وخو بی دنگ کر .. دهنکی

وی هاتی:

- دی تشته کی فه خو ی؟

- سوباس .. دلی من یی دهلاییت، دا بچین.

- چ؟ ما ته نه ڦټ سته لويي ببيني؟

- کاني يه؟

- بينه کي خو بگره..

عه طوه ل دويږ وي کاري دهرکه فته.. د دهرگه هي مه زلي
يي څه کړي پرا وي سته حکر، زه لام په زيل وسه رشور وکه سیره
دپراوه ستياي بوون، خه مي ب سهر وان دا گرتبوو، هنده ک
ژي ل عهردي ددریژکړي بوون نه دلځين.. هيدي گوت:

- خودي! نيري دبت ته څه پيکا خوشي وځيان ونازاديي
بت؟ نه و کيژ دینه څي گوتني دبیرت؟ چاوا مروڅه کي عه قلدار
دي څي باوهر که ت؟ من هزره داقیت پیلانه کا مه زن ل څي
جهي يیت هاتینه څه هاندن، وئارمانجا وي نه وه گياني
ملله تي هلوه شینت، وهری وي بده ته هندي کو وي باوهری
ب بهايیت بلند نه ئینت.. وهی بو څي به لایي! من چو ژ څي
همی نه دزانی، نه ز نه و دیروکی بو جیلی نوی دبیرم ووان
فیري قاره مانې ونازادی ودادیي دکهم، وبو وان ب چاکي
به حسي شوپه شگيران دکهم و دیروکا وان یا وان جوان بو
څه دگيرم؟ نه و چ گونه هباري بوو من دکر؟ نيري ژ نه څرو ويځه
ما دي شيم ل بهرانبهر قوتابيان پراوه ستم و ب څي کاري پريم؟
نه ز د ناڅ دره وه کا مه زن دا دڅيام.. خه و ژ چاقیت من په څي،
ما دي چاوا پشته نه څرو نغم؟ پوژنامه دره وان دکهن،

هۆنهرمه‌ند دره‌وان دكه‌ن، ئيژگه‌ خه‌لكى د سه‌ردا دبه‌ن،
حاكه‌م دره‌وان دكه‌ن، وپترين مروّف دحيّبه‌تینه‌ پشتى وان پى
ل به‌ر خو به‌رزه‌ كرى ونیشان ل به‌ر چاقان وندا بووين
ونارمانج ژ ده‌ست دای..

عه‌طوه‌ ب ژور كه‌فت وگۆت:

- تو سه‌لوایى نابینى..

ب ترس پابووڤه‌ وگۆت:

- مریه‌؟

- نه‌.. يا هاتیه‌ به‌ردان، وئه‌ڤه‌ ناڤ ونیشانیت وینه‌..

كاغه‌زه‌كا بچوك هاقیته‌ به‌ر.. ده‌مى وى كاغه‌ز پاكرى

وئه‌و تشتى لى نفیسی خواندى.. وى گۆتى:

- هشیار بى سه‌را وى نه‌ده‌ی..

سه‌رى خو پاكر وگۆت:

- بوچى؟

- چونكى زیړه‌قانى لى دئیته‌كرن؟

- قیجا ئه‌و چیه‌؟

- ئه‌و ئه‌ڤه‌یه‌.. دا هه‌ر كه‌سى قیا خو بگه‌هینتى بیته‌

نیاسین كو مروّفه‌كى خه‌طه‌ره‌، و نه‌دویره‌ بیته‌ گرتن.

سه‌رى خو هژاند وكه‌ڤته‌ هزران.. پاشى چانتى خو ڤه‌كر

وكاغه‌ز به‌ردا تیدا وگۆت:

- به لى كه سهك نه شيٽ نه خوښيى بگه هينته من هندی نه ز
ده زگرا عه طوهى بم..

وى ب قى گوتنى خوش بوو، وگوت:

- به لى.. نه ز دى بيژمه وان كو تو ژى يا مهيى.

- يه عنى چ؟

- يه عنى تو جاسويسا مهيى..

- ته چ دقيټ بيژى؟

ده ستنى خو دانا سهر مى وى وگوت:

- مه سهله نه هند يا ب سانا هيه.. لازمه تو بهايى بدهى،

كاره كى مهن دى كه فته سهر مليټ ته..

- بارى چ؟

- دقيټ تو راپورته كا به رفره بنقيسى كانى چ د ناڅبه را

ته وسه لوايى دا چيىوو، ب قى چه ندى دى بيه نيك ژ وى

موخا به راتى يا خلمه تا سهروكى دكه ت.

به رى خو دايى باوه ر ژ گوهيټ خو نه كر:

- ته پى خوشه ژنا ته جاسوس بت؟

عه طوه كه نى وگوت:

- تو ب قى چه ندى ب نه ركه كى پيرو زى وه لاتى دى

رابعى.

وی د دەرگه هی څه کری پرا بهری خو دا مهیدانا سوړ،
زه لام نیف پویس ل بهر پوژئی دراوه ستای بوون، نه څه
په په کی خوینه لویه ژ په پین دیروکی، په په که په یقیت وی
ب خوینی ویبیکا چاقان ودلان ییت هاتینه نفیسین.. وی
گول عه طوهی دبوو وی دگوت:

- ل سهری مه سله عنتیکه وغریب دئیته پیش چا، بی
گومان دی زه حمه تی کیشی، چونکی توفیری قی کاری
نه بووی، وچونکی نه څه کاره د هزارا ته دا ب هندک نه خلاقیت
خراب وبی بها څه دئیته گریدان، دی باشه.. ل سهری نه
همی ب قی په نگی بووین، بهی پوژ بو پوژئی گوهورین دی
ب سهر بیر وباوه ریت ته دا ئین، وتو دی ب که یفه کا زیده
حه سییی ده می بو ته مسوگر دبت کو تو یا ب کاره کی
گرنگ رادی پیخه مهت پاراستنا سهروکی ووهلاتی..

نه بیلایی ده ست دا چانتی خو.. پوندکه کی موژی لانکییت
وی ته پکرن، بهی وی نه و څه شارت، وگوت:

- دا بچین.. من دقیت بنقم.

- ومینا هاوس؟

- بلا بو سوباهی بت.

- ههمی گاغان تو دودی و ل سهر چو گوتنان تو

راناوه ستی، و نه څه که رییت من څه دکه ت.

- من هیقیه تول من ببوری..

- بلا من قه بویل، نه ژ بهر ته، بهلکی چونکی نه ژ شه قه

کونگره یه کا گرنگ هیه وپیٚتیٚیه نه ز بجمی.

بارانه کا هویر یا وهکی پوندکان ژ عه سماني دهاته

خوار، ل عه وران خوړین بوو خه م ودویراتی وخاترخواستن

ژی دهاته زانین.. خه لکی دکره غار هر وهکی وان دٚیا ژ وی

سه رما وبارانی پرهن نه وا دایه دویف وان.. سه لوا د دلی وی

دا بوو، دگری و ب هه ردو چاٚتیٚ تژی ترس قه ته ماشه

دکر.. دیسا نه و زهلامی ژ پیان قه هلاویستی، ده می وهکی

قه له نده ران شوړ دبوو و مرن ب چاٚتیٚ خو ٚیٚت وهرمتی

ددیت، ل ویړی صه یان ژی وهکی له شکهر وئه فسه ران ب له ز

دبه زین وفه رمان ب جه دئینان، نه بیلایی د پهرنجه رکا ته پر پا

سه ح کره عه سماني.. به لی دیمه ن یی ئاشکهره نه بوو، نه

تشته کی دیار بهر چاٚ دبوو ونه هیقیه کا گرنژی.

نافر شازدی

نه بیلائی هزرا وی تشتی نه دکر یی دهیکا وی گوتیی
دهمی زقریه مال، گوتی : کاغهزهکا ب له ز ژ کوچکا کوماری
یا گه هشتی، تیدا داخواز یا هاتیه کرن نه بیلا قهستا وان
بکته دا گوتنن وی وهریگرن دهر باره وی کاغهزا وی بو
سهروکی هنارتی.. نه بیلائی ب قی چهندی خوش نه بوو،
دیاره نهو په شیمان بوویه کو وی نهو کاغهز هنارتی، هر
تشته کی وی د کاغهزا خو دا نفیسی وی ل دهمی بینته نگیی
نفیسیبوو، وهی بو قی گرفتاریی! نه ری جارها دی نهو دی
تووشی زقرؤکا پسیار وهرسقان بت؟ ب وی قه نائییت نهو
جارها دی ب قی کاری راببت، یان بینا خو ل سهر فره
بکته، نه ری نهو جابه کی بدهته عه طوهی دا نهو د گهل وی
بییت؟ نوکه ژ هه می ده مان پتر نهوی هه وجهی یا ب وی
هه، هر وه کی بییت وه کی وی ژی دپیئتفینه بو قی ژیان
نه گهر نه نهو دی کفته گرفتارییت بی هژمار وقه دری خو
ورزقی خو ژی دی برت و ژ دهست دت، بهی.. نه، مهسه له
چه ند یا مه زن ژی بت دقیت نهو نه بیژته عه طوهی، وی
بریاره ب زیره کی بهرانبه ری پاشه پروژا خو راوه ست

وهه چيا دبت بلا ببت.. ماني وهلات ئيکه، هندهک سهروبهري خهلهت وي يي ديتي وهول وي باوهري يه کونه سهروبه ره نه د خيرا دهسههلاتي دايه ونه د خيرا وهلاتيان ژي دايه.. وژ بهر راستي وئيمانته وترسا وي ل سهر خيرا وهلاتي وي قيا مهسلي بو سهرؤکي ب خو قهگيرت چونکي وه کهي ئيکي يه ل وهلاتي.. ماني نهگهر ههر کهسهک خو سهرشوپر وي دهنک بکهت دا خو ژ وهستيانييت مسوگهر بدهته پاش وخو ژ گوماني دوير بيخت سهروبهري مه پتر دي خراب بت، وخهلهتي دي کهقنه سهرک وهول دي بنه نهگهرا پهقينهکا ب ترس بهس خودي دزانت کاني دويماهيا وي دي چ بت..

نهبيلايي خو ب گرنگيا وي کاري قانع کريي وهول پي رابووي، وخو ديت يا درست، وگوته دهیکا خو:
 - بوچي دهمي نهز کههشتيم ته نه دگوته من؟
 - چونکي عهطوه يي حازر بوو، ومن نه قيا ل نک وي باخقم.

- قيجا چاره چيه؟

دهیکا وي گوت:

- وان هرژمارهکا تهلهفوني يا دايه من دا تو د گهل وان

باخقي وژقانهکي ژي وهرگري..

نه بيلايي هژمار ژي وەرگرت ودهستکي تهله فووني پاکر،
خوب وان دا نياسين وژي زاني کو سوباهي دهمژمير يازده
بهري نيڅرو ژفاني وي يه ..

بابي وي ب ترس څه گوټ:

کچا من ب بهر نه دکهفت ته نه څ چنده کري، وئز دييژم
نه گهر نه مه سه لي بيژينه عه طوهي چيتره هيشتا ژ دهست مه
دهر نه کهفتي ..

نه بيلايي ب پکداري څه گوټ:

- من ودها نه څيټ ..

- بوچي کچا من؟ ما دوهي وي تو ژ دهستيت وان قورتال
نه کربووي؟

- راسته .. به لي څي جاري يان نه ز دي خو ژ دهستيت وان
ئينمه دهر يان دي چم بي زڅرين .. وبوچي دي ترسم؟ من چو
گونه نه کرينه باب!

- کچا من، نه څرو ب گومانه کا ب تني مروڅ بو مرنې
دئينه پراکيښان.

- نه ز کاره کي څه طهر ب ناشکه رايي دکه م، و ل بهر من يا
ب زه حمت نينه نيشانان پيشکيش بکه م ..

بابي وي نه ژ دل گرڼڅي وگوټ:

- نيشان!

- به لئ.. يا ل سهر کاربدهستان ئه وه ئه و بچنه موخابه راتا
گشتی یان گرتیخانه یا هه ربی دا ببینن چاوا مروؤقینی
دکهفته بن بیان.

بابی وی ب دلوؤقانی قه دهستی خو ب سهری دا ئینا
خواری وگۆتی:

- ئه ری تو باوهر دکه ی جه لاد بیی فه رمان دی کاره کی
کهت؟

- ئه و تشته که نائیته باوهر کرن.

بابی وی ب خه م قه بیئا خو ه لکیشا وگۆت:

- خودی ره حمی ب ئیمام محهمه د عه بده ی ببه ت ده می
دگۆت: له عنه تا خودی ل سیاسه تی بت.

نه بیلا که ته رکی وگۆت:

- ئه م د ناڤ شویره که ئاسنی دا ناژین وه کی جیهانا
شیوو عیان.

- ناڤ ونیشانان به یله، یا ئه قرو چی دبت دیمه نه کی
ئاشکه رایه بو ژورداریه کا بی هه قکو یف..

چاقییت ده یکی ب پوندکان ته ر بوون وگۆت:

- ئه م ب ته ناھی دژیا یین.. خودی ئه قه چ به لا بوو ب سهر

مه دا هاتی؟

بابی گۆت:

.. ئەقە ھەزکرنە خودی یە، مە کارەکی وەسا نەکرێه
هەژێ قی چەندی بێن..

نەبیلائی قەستا مەزەلکا خو کر، ژ دال بەری خو دا
رەفکی کتیب و دەفتەری خواندنگەهی و کاسییت
مۆسیقی.. ھزری دختوری کرن، زوی قەستا تەلەفوونی کر،
دختور سالم ل عیادا خو بوو، ژ دەنگی وی دیار دبوو کو
ئەو ب زقپینا نەبیلائی یی کەیفخۆشە، ب مجدی قە وی
دەست ھاقتی و پسارایا حالی وی کر، ل دویمایی ل سەر
ھندی پیک ھاتن کو ئەو بچتە نک وی، ب دلی دەیکا وی نەبوو
وی دقیا کچا وی پیچەکی بیھنا خو قەدەت، بەلی نەبیلا یا
دودل و حال نەخۆش بوو، نەدشیا پروینت یان بنقت یان خو
ب خواندنێ و گوھدانا موسیقی قە موژیل بکەت.. پشتی
بیست خەبەرەن گەھشتە نک دختوری.

دختور باش تی فوکرێ و گۆت:

- سوپاس بو خودی، ئەز دبینم تو یا چیتری..

ل بەرانبەر وی پروینشت و دەستکی چانتی خو تیگقەدا
وگۆت:

- من نەباوەرە..

- رەنگی تە ھندی دگەھینت کو تو ژ بەری چیتری.

- ھیشتا گرفتاری یی ل ھیفیا من..

ب خه م ځه وی گوت:

- پیتځیه تو ب ځی حالی یا رازی بی و د گهل بژی وهکی
هر کاره کی ب سهر مروځی دا دئیت.

ب حیبه تی ځه به رسقا وی دا:

- ما نه ځه یه دهرمان؟

- جانا من! هندهك دهرمان هه نه د دهرمانخانه یان دا
نینن.

- نه ز دشیم ژ دهرځه بکرم.

- مه خسه دا من نه دهرمانیت دختورانه..

- پا مه خسه دا ته چیه دختور؟

- رحه تیا گیانی.. نه دئیته کړین ونه دئیته فروتن.

نه بیلا د ئاخفتنا وی گه هشت لهو سهری خو هژاند،

دختور سالم یی به ردهوام بوو د ئاخفتنا خو دا:

- خودی نهو رحه تی یا دای ویا کریه مافهك بو هه میان،

وهکی ئاف وای ، به ئی هندهك حاکم دهرگه هی ئی دگرن ووی

دئیځنه گرتیځانی..

وی ب که رب ځه گوت:

- نه ځه ته عدایی یه ل سهر حه قی خودی.

وی دهستی خو ب لایی وی ځه دریژ کر وگوت:

- من هیقی ژ ته هه یه.. دیوار ب گوهن!

وی ب بینتهنگی څه گوټ:

- ما دی هر دبی دنگ بین؟

- نه گهر خه لك بی دنگ بانه گرتیخانه ب مروځین

شهریف تژی نه دبوون.

دهست پی کر بیره اتنیټ خو بو وی څه گیران.. نه و

نه خو شییټ وی ل گرتیخانه یا هر بی دتین، ویا عه طوه

به گی د گهل وی کری، ونه و ده می ب زه حمهت یی وی ل هر

دو حه فتییټ بوړین دیتی، ب گری څه گوټ:

- نه ز شوی ب عه طوه ی ناکه م..

دختوری ب حیبه تی څه گوټی:

- بهایه کی گران تو دی ده ی..

- بلا.. نه گهر خو ژیا نا من ژی بت!

- یا درست نینه تو ژیا نا خو بکویه بهایی کاره کی هنده

بچویک.

- نه څ کاره ژ مرنی گرانتره.

پشتی ده لیځه یه کی دختور که فته هزران گوټ:

- چاره ل نک من هه یه..

نه بیلا رابوو سهر بیان.. خو نیژیکی وی کر، دهست دا

دهرچکی کراسی وی یی سپی و پاقر و ب لاوازی څه گوټی:

- چاره چیه؟

سماعا خو یا بهر گوهان ل دور تبلا دهستی پراستی
زقړاند وگوت:

- بارکړن..

- بو کيځه.. دختور؟

- بو ژ دهرځه ی ولاتی.. دهمه کی هند کو تو بشیی
ته ناهیی بو خو بزقړینی، وگیانی ته رحهت ببت.. هر وده سا
دی ژ عه طوه ژي خلاس بی.

نه بیلا ما، سه حکره واران.. د پهنجره ی پرا بهری خو دا
ثاقاهییټ بلند، مناره وگوبه دان، ودوکیلا کارگه هان،
وعه سماني بهر فراهه وشین.. وهیدی گوت:

- هزره کا جوانه..

- به لی هندهك تشه هه نه دقیت هزی لی بکه ی..

- وهکی چ؟

- یا نیکی: دقیت دهستویری ژ جهی کاری وهرگری، ویا
دی: دقیت پیځه بهریا ته ناهیی ژي دهستویری بده ته ته..
- پراسته.. نه ځه گرفتاریه..

دختوری چه قینی ژ تبلیت خو ئینا وگوت:

- ما ته ناسنامه یا زانکویی نینه؟

- بوچی؟

- ئەگەر تە ئەو ھەبت تو دى شىيى پەساپورتى بۇ خو
دەريخى بىيى بىيى ئەز خودان كارم، دى ل جھى كارى
نقىسن (قوتابى) يە، ومن برادەرەكى ھەى ل فەرمانبەريا
پەساپورتان كار دكەت دى شىت ھاريكاريا تە كەت..

- خو ش ھزرە.. راستە، من ناسنامەيا زانكويى يا ھەى.
- دبت ئەقە بچتە سەرى ئەگەر ئاسايش مايى خو
د چوونا تە نەكەت.

- من باوەرە ھەر تىشتەكى وان ل سەر من ھەبت نوکە
عەطوھى ژى برىہ..
دختورى گوت:

- مروقەكى من يى ل کويىتى، ئەو دىت كارتهكى بو تە
فېرى بکەت وداخوازا سەرەدانى ژ تە بکەت، ودهليقەيا
کارەكى ل ويىرى بو تە ببىنت..

نەبىلايى ھزرا خو ژ ھەمى لايان قە د قى كارى دا كر،
دەنگى دختورى ھاتى ئەو ھشياركر:

- بەلى چى نابت كەس ب قى كارى بھەسييت، خو مالا
تە ژى.

سەرى خو ھژاند يەعنى: بلا، دختور د گوتنا خو دا يى
بەردەوام بوو:

- ل قى جھىٰ نہ خوش تو نہ شىٰی ژ ئىشىت خو یت
گیانی دەرکەفى.. و دەرمانى ته ئەوہ تو دەرکەفى، و نابت
بزرڤرى حەتا..

نەبیلاىى ھىدى گۆت:

- حەتا سەرۆبەر دئیتە گوھۆرین..

پاشى وى مليت خو ھژاندن و ب بى ھىقى قە گۆت:

- ب نیشانان قە گوھۆرین یا دویرە.. دەستى وان یى

ل سەر ھەمى تشتان.. ووەلات ھەمى یى کەفتیە بن دەستى
وان.

د پەنجەرا قە کرى ڤا بەرى خو دا قاھیرە یا مەزن و گۆت:

- ئەز ناچم بەرى کو بچمە کوچكى.. و نك سەلوایى..

نەبیلاىى دەست دایى وچىروکا کاغەزا خو بو سەرۆكى

بو دختورى قە گىڤرا، و گۆتى کو ژفانى وى د گەل وان

سوباھىە، و پیتقیە ئەو بچتە نك سەلوایا رەبەن ژى ئەوا قى

دویماهیى ھاتىە بەردان، دختورى شیرەت لى کر کو وى

گەلەك ھای ژ خو ھەبت و باوہریا عەطوہى ب دەست خو قە

بینت حەتا ئەو ڤى یا وان دانای ب سەرکەفتنى ب دویماهیى

یت و ژ ناڤ پەنجیت وى ڤرەقت.. و ل وى دەمى دختور

سالمى شیرەتیت ب بەا دگۆتنە وى ئەڤ پسیارە ھاتە سەر

ھزرا وى:

- دختوړ! بوچی تو ژى نائی؟

- من دشیا وه بکه، بهی من وه نه کر..

- تو نه ویریای ژ ترسیټ رها خو دا؟

دختوړ گړنژى وگوټ:

- باشه.. حالې وه لاتى دى چ بت نه گهر هه مى شه ریف

وئازادىخواز ژى مشهخت بوون؟ ب ملیوونان مروځ دى

مهحتل بن، وئهو چو هاریکاران نابینن، نه زل قیږى دى مینم

دا ئیمانته دختوړیې ونه دختوړیې ژ سهر ملیت خو ږاکه،

ما تو نزانى کو دادگه ها (الشعب) حوکمى (گرتنا ههروهه

د گهل کاریټ ب زهحمهت) یې دانایه سهر برایه کى من.

ب حیبه تى څه خوړى:

- برایى ته؟

- بهی.. چو مال نینن هندهک ژ زولم وزوړداریى نه دیت

بت.

دختوړ ل بهر چاڅیټ وى وه کى قههره مانه کى نه فسانه یی

لى هات، یې مه زنتر ژ ترس ومرت ورتنه کيا حاکمان، ووى

زانى کو د پشت قى دست بهردانا ملله تى یا ناشکهر را ږا

ئاگره کى هلکرى ههیه، نه گهر چ خولى ب سهر کهفت بت ژى

بهی په لیټ وى ئاگرى نه څه مرینه، وبه رگرى ل تاریتړین

پوژیت پر بى هیقى جوانترین نیشانا زیره کیى یه..

نه بيلايي ب پرکداری څه گوټ:

- نه زړی ناچم..

دختور ب نک وی څه چوو وگوټی:

- چی نابت.

- پا بوچی چی دبت تو بمینی؟

- هر ئیکی جهی خو وکاری خو ههیه..

- وره ځین دی کاری من بت؟

- نه خیر.. ژ دهر څه تو ب شه څو وروژ دی خو بینی خودان

کار پیڅه مهت سهر به ستی ونازادی.. ته مال وقله م ونازادیا

لځینی دی هه بت، هر وه سا دهلیڅه یه کا چاک بیی کار تی کرنا

چو لایان، وهر که سهک بو کاره کی یی هاتی هه دان.. نه ز

ل ځیری و هوین ل ویری، لازم هوین کاریت مه ب پیڅه بهن..

تو قانع بووی؟

سهری خو هراند وگوټ:

- به لی..

دختور بینه کی که فته دالغان وگوټ:

- وپشتی دهمه کی یی کورت بت یان یی دریژ دی زڅپری

ودی بینی ئالایه کی که سک یی ل عه سمانی ده ژییټ، ب

حرفیټ روټا هیی یی ل سهر هاتی هه نقی سین: (ادخلوا مصر

إن شاء الله آمین).

هیدی وی گۆت:

من دقیت نوکه بچم.. ئەزا جیهانهکا تژی ئازادی وڤیان
وتهناهی دبینم، نه زیڕهقان لی هه نه ونه قامچی ونه سه.. نه
عه طوه ونه گرتیخانه.. جیهانا خه ونا نه یا تژی گول ورحان
وپه یقیت شرین وشه ریف..

دختۆر سالمی ئەو ئاگه هدارکر:

- به لی نه مینه ب خه ونیت گولگولی قه.. بلا هه ر ل بیرا ته
بت کو واجبه کی مه زن یی ل سه ر ملیت ته هه ی.. و ژ بیر
نه که کول سه ر ئا خا وه لاتی ب ملیوونان مروۆ وه کی په زان
به لکی کریتتر ژێ دئینه پراکیشان..
- ئەز دزانم..

- وچاوا پیغه مبه ر ب دوعا ونقیژان ب تنی ب سه ر
نه یاران نه که فت به لکی ئەو ب کار وخه بات وخوه وخوینی
ژی ب سه ر که فت.. وه سا ل هه می ده مان دقیت خوگۆریکن
هه بت..

- ئەز دزانم..

- بی گومان، مانی تو سه یدایا دیروکی یی..

ل په نجه ری زڤری وگۆت:

- دیروک!! من ئەو وه کی چیرۆکه کا خو ش وشرین
دخواند.. که یفا من ب سه ر هاتییت وی ده ات.. به لی ئەقرو

باوهری بۆ من چیبوو کو دیروک تشتهکی دیه.. سهربوړهکا
زیندی وگهشه د سهر دریژیا دهمی پابهلی گوریا وی
نهقهمریه، دیروک نه سهرهاتییت زنجیرانه نه هیدی ب پیکا
خو دچن، بهلکی نهو ههقرکیهکا تهعل وخوینهلوویه.. بهراهی
ودویماهییه.. گوهورینا تهقاییه د ژینی دا.

دختوری ب گرنژین قه گوټ:

- نساخ ییت ل هیقیا من..

- نهز دی چم.. من گهلهک ژ دهمی ته یی ب بها بر بهلی
دقیټ تویی دلشاد بی، ته دهرمانهکی دورست نیشا من دا..
- هیقیا من نهو..

چوو دهستی ودهرکهفت، ژ عیادی دهرکهفت مروقهکا
دی، سهربوړا ب ترس وعهزاب وحه لاندن بوړین، وپیکا خو
د دویف دا هات، ما بوچی نه بیلا دی ترست؟ گهلهک گهلهک
دی مرنی بینت، نییدی نهو ژ مرنی ناترست، وی خو نیاسی،
وپیکا خو زانی، نهقه جوانترین تشته وی ب دهست خو
نیخستی د ژيانا خو دا.

* * *

دهرگههک وی قوتا، پشتی دو دهقیقان دهرگهه قه بوو..
پویهکی نه نیاس دیت، سهلوایه.. برین وسه لخن ل دیمی
وی نه ماینه، لهو دیمهکی پاک وپاقر بوو..

كهيف ژ چاځيټ سه‌لوايي څه‌په‌شي وگوت:
- نه‌څه توي؟

زوي بره ژور، وسه‌لوايي گوت:
- ته خه‌له‌تیه‌کا مه‌زن کر ده‌می تو هاتی..
- بوچی؟

- نه‌و زیړه‌قانیی ل مالا من دکه‌ن.
- من ناگه‌ه ژ هندي هه‌بوو.. من که‌س ل دوریت مالا ته
نه‌دیت..

ئاخینکه‌ک هاته سه‌لوايي وگوت:
- دلی ته یی صافییه.. به‌قال زیړه‌قانیی ل من دکه‌ت،
خودانی ئوتی‌خانی.. وکی دزانت؟ نه‌دویره هنده‌ک جیران ژي
ب څی کاری پادبن، نه‌ئز ب سهر که‌سی څه دچم ونه که‌س
ب سهر من څه دئیت..
نه‌بیلايي گوتی:

- خو بهیله ب هیڅیا خودی څه.. حالی صابری چیه؟
- یی نقستییه.
- وزه‌لامی ته؟
- چو کاغه‌زیت وی ئیدی بو من نائین.. دیاره حوکه‌مه‌ت
کاغه‌زیت وی ووان پاریت نه‌و بو من دهنی‌رت دبه‌ت..
- بوچی تو ناچییه نک وی؟

- من ل بهر بوو بچم.. بهلې ناهیلن.

- ب چ حهق ئهو وه دکهن؟

سهلوايې ب کهسه ر څه بهرېخودايې وگوت:

- ما کی دویرت وی پسیاری ژ وان بکهت؟

- پا چاوا تو دژي؟

- نه ز خدامینيې ل مالا دکهم.. شويشتنيې.. مالينيې..

زادليڼانيې.. چي شولې ههبت.

نه بيلايې ب عیجزي څه گوت:

- نه څه تاوانه ئهو دکهن.

سهلوايې ب کهسه ر څه بيڼا خو بهردا:

- نه بهس هنده.. چي جهي نه ز بچمي ئهو ب دويځ من

څه ديځن، لهو هر زوی ب هاندانا وان خودانييت شولان من

دکهنه دهر.. نه ز نزانم حوکمه تي چ ژ من دقييت و نه ز نه

لايه کم د جره ی دا..

نه بيلايې چانتي خو څه کر وهنده ک پاره ئينانه دهر

وگوت:

- بگره..

- چي نابت..

- نهو حهقي ته يه.. ژ نه قرو ويځه خه مان نه خو.. نه ز دي

ته ب خودان کهم.

سەلۋايى پاريىت ۋى زفړاندن وگوت:

- تو د من ناگهۋى .. دهم بو دهمى دئین مالا من سهرىك
وبنك دكهن، وگاځا وان هندهك پاره ل نك من ديتن هزر دكهن
ئيك ژ ئيخوانان ۋه و ييت بو من ئينايين..
نه بيلايى گوت:

- قيجا چيه؟ خهلك هه مى هارى ئيك ودو دكهن..
سەلوا ب ته على ځه گرڼزى وگوت:

- دى پسپارى ژ من كهن ۋه ژ كيځه هاتينه .. ۋه گهر
نه بيژمى دقيت ته حه مولا قامچيان بكه م، ۋه ز ځه كا لاوازم
من هيژا قامچيان نينه، نه دويره ناځى ته بيژم ۋه و
نه خوشيى بو ته چى بكهن .. قيجا نه خوشيى بو من وبو خو
چى نه كه.

نه بيلايى پاره زفړاندن وگوت:

- ناځى من بيژى، بو خو نه كه خه م، ۋه ز دى دهر كه قمه
ژ دهر ځه، ۋه و نه شين بگه هنه من، وپشى ۋه ز دچمه سه فهرى
ۋه ز دى ريكه كى بو ته بينم، پشت راست به.
سەلۋايى پاره ژى وهر گرتن، چاقيت ۋى تږى پوندك
بوون، ب نازكى نه بيلاد بهر سنگى خو و ب كزگريوك ځه
گوتى:

- تو دزانی بۆچی وان ئەز بەردایمە؟ دا زیرەقانیی ل من
بکەن وخەلەکا پەییوەندیی ل ناڤبەرا من ومییری من بزانی،
خودان خیر چاقی خوۆ ددەنە من، وان دقیت وەلاتی بکەنە
دەحل بوۆ دەهەبە وەرچان، خودی د گەل وان بکەت!
نەبیلا زقیری مالا خوۆ یا وەستیای.. پی ھەسیا کو ھەوا
وی یا دئیت.

نافېرا همدی

نه بیلایې هزړیت خو د سهرهاتییت پوڅا بوړی دا دکرڼ،
قان سهرهاتیان پهرده ژ سهر چاڅییت وی پاکر، ب کورتی وی
های ژ خو نه بوو، راستیا وی تشتی چی دبوو نه دزانی،
کاری خو دکر.. دخوار وځه دخوار، وړادبوو ودنقست، کتیب
دخواندن وگوهی خو ددا موسیقی.. دلې خو بو څیانی
وژیانې ځه دکر و ب چو بیټنه نگیی وشراتیی نه دحه سیا..
ژیانه کا بی دهنګ وجوان بوو، چو تشتان خو شیا وی شیلې
نه دکر.. به لې پوڅا وی عه طوه تیډا نیاسی هه می تشت سهر
نشیف بوون، جیهانه کا دی ل بهر چاڅییت وی ئاشکه را بوو،
جیهانه کا زیډه زیډه عنتیکه، یا وهکی شه ځی تڅی تاری
وبه رزه یی وترس وځه ونیټ نه خو ش، بی گومان دوهی دهمی
وی های ژ خو نه نهو یا که یفخو شتر بوو، به لې پشتمی پیی
وی ته حسیه د ناک وی جیهانا سیمه کری دا تهنای
وبنه جهی ژ ده ست وی دهرکه فت، ونه خو ش و عه زابا نه فسی
وهزکرنا ب وهستیان ځه ما د ده ستان دا، نیاسینا ځی دهمی
نوی مرو ځه کا دی ژ وی دا چی کړن، نهو ل هنده ک سهر
وبه ریټ و هسا ئاگه هدار کریټ چو جاران نه دهاته سهر

هزرا وی، و تشتی عنتیکه ئەو ئەو یا پەشیمان نینه ژ وی
تشتی بۆری، ئەو وی دهرژمیرت بهایی زانیی، سەربۆر یا
تەلە بەل یە ب مفایه، بەل یە پا تشتی ب دورستی ئەو
غەمگین کری ئەو بوو وی مروقیت خوژی د سەربۆر خۆ یا
رەق دا پشکدار کرن، ئەو گەلەکا هشیارە ل پاراستنا دەیکا
خۆ یا نساخ و بابی خۆیی پیر و مالا خۆ یا دلشاد ب ئەقین
وبنەجهیی، هزریت خو کرن کو ئەو شەقە عەطووی بکوژت،
دەست دایی و پیک بو خو دانان، دەمەکی دریز ژ شەقی
ب قی هزری قە بۆراند، سەردانا وی بو گرتیخانەیا حەربی
ئەو قانع کر کو عەطووە و هەقالین وی کۆمەکا کوژەک و خوین
میژانە، و ئەو ژ دلنەرمی و مروقینی د شویشتینە، ئەگەر خو
(ئیخوان) دتاوانبار ژ بن - و ئەقە گۆتنەکا پەوایه - نە
ژ دادیی یە ئەو قی د گەل وان بکەن یا کول دریزیا دیروکی
مللەتی نەدیتی نە ژ دەستی ئنگلیزی داگیرکەر نە ژ دەستی
جوهییت سەرداچووی، قیجا پا توچ دیبژی بو وان براییت
ل وەلاتی قان کاریت کریت دکەن!

بەل یە ل دویمایی ئەو گەهشتە هندی کو کوشتنا ئیکی
یان دووان چو گوهورپینی نائیختە رژیمی، ئەو رژیمە
ستەمکاری بو خو کریه پیک و ئازاردانا لەش و گیانان بو خو
کریه شیو، رژیمەکا هۆسا ب هزاران بەلکی سەدان هزاران

چه كدار بكهت، دا گهلهك پهنگيٽ تاوانان د دهر حهقا بي
 گونهه وخودان نامويسان دا بكهن، ومانى ههقركى د ناقبهرا
 چاكي وخرابيى و دادى وزورداريى دا يا بهردهوامه، وقابيل
 وهابيلي ژ ميژه وهره شهپر وجهنگه.. وئهگهر دهردهكى
 بنگههئ خو دانا جههكى فايده ناكهت تو نساخهكى يان
 دهان قهدهر بكهى، بهلى گوهورپينا تهقايى ئه وهيزه يا
 ب دورستى دشيت گهشاتىي بدهته ديمهني ژيانى.. هندی
 عهطويه وهكى پارچهكا چهكى هشكه يى ژ دهرقه دئينن..
 ئه و ئاميرهتهكه زوردارى وي ل دويق دلى خو دئينت ودبهت،
 وبهرى وي ددهته وي ئارمانجا وي دقيت، وئهگهر رژيم وان
 ههمى دهستان بپرٽ ييت مرنى وويرانكرنى هل دگرن وبهرى
 توپا خو ددهنه سنگيٽ بي گونههان هنگى خرابى دى بنپر
 بت وتهختى زورداريى دى كهفت.. وههر پزيمهكا پزى يا
 ههبت - وهكى ديروكى نيشا داي - ئهگهر يٽ نه مانا خو د ناڤ
 خو دا هل دگرت.. وخرابى هيژه.. وپهيقه.. وپيڅستنه..
 وشكهستنا وي بي چهك وهيز وپهيق وپيڅستنى نابت،
 بهلى تووفانا بوش و ب ترس خوش يا دئيت وخرابى
 وگونههيٽ خو د گهل خو هل دگريت، ونه دويره تشتهكى
 مهزن و ب ترس ل قى دهمى سهري هل دت، دلى وي وه
 ديپزتى..

نەبیلا وەستیای ودامای ژ سەر تەختی خو پابوو، بە ئی یا
 ل سەر وی ئەو بوو ئەو پاب و بچتە کوچکا کووماری ل دویف
 ژقانی خو.. دقیت ئەو خو هشیار ونەرم وەلیم بکەت،
 ئەگەر نە دەرگەهی گرفتاریی ل سەر وی دی قەبت، و بزاقیت
 وی ییت ل پاشەپوژی دی لەنگ کەت و سەفەرا وی تیک
 دەت، و مەعنا قی ئەو ئەو حەتا حەتایی دی مینتە د ناڤ
 پەنجیت شەیتانی دا، و عەطوہ دی وی گەهینتە خو، و ئەو
 خەونیت ئەو ب پاشەپوژەکا گەش قە دبینت هەمی دی
 هەرفن..

بەری ژقانی ب چاریک سەعەتی ئەو ل ویی بوو..
 زەلامەک هاتە بەراھیی وگۆتی:

- خیرە.. تە چ دقیت؟

- من دقیت سەرۆکی ببینم..

- هەما هۆسا ب ساناھی؟!

- پیئشەوایی مللەتیە و ئەن ئیک ژ مللەتیمە، ووی یی
 گۆتی: دەرگەهی من هەردەم یی قەکریە.

وی زەلامی گۆت:

- راستە.. بە ئی..

- بە ئی چ؟

- من دقيّت ئەگەرا سەرەدانی بزنام.

- ئەگەری دى بۆ وى بېژم..

- باشە.. نابت تو وى ببینی حەتا وى تىشتى تە دقيّت

بېژىي ل سەر كاغەزەكى بنقىسى وئەم دى وى كاغەزى نىشا دەين.. ئەگەر نە تو وى نابینی.. فەرمان ب قى پەنگىه.

نەبىلايى زوى كاغەزەك ئىنا دەر، وئەوا وى دقيّت بېژتە سەرۆكى ب كورتى لى نقىسى، زەلامى كاغەز ژى وەرگرت،
باش خواند پاشى گۆت:

- تو بېژى ئەز ژ دلسۆزامە بۆ شوپرەشى و سەرۆكى؟

- بى گومانە..

- بەلى باوەريا تە ب سەرۆكى.. تىشتەكى ل سەر تە فەر
دكەت.

- ئەو چىه؟

- دقيّت تە باوەرى ب دورستيا كارى سەرۆكاتىي هەبت،
ويى چرەكيشى ودان وستاندننى قەبويل بکەى.

- بەلى من باوەره كو فەرمانىت سەرۆكى ب رېكەكا
خەلەت وشيۆهيهكى نەدورست دئىنە ب جەئىنان..

زەلام گېرنژى وگۆت:

- كەس نەوېرت وە بکەت.

- مانی یی وه دکهن، ته (حهربی) دیتیه؟ پوژهکی تو
چوویه د ئاقاهییی موخابه راتا گشتی قه؟

- به لی.. په یوهندی د ناقبه را مه ووان دا یا بهرده وامه.

- یه عنی هوین دزانن چ ل ویری چی دبت.

- بی گومان.

نه بیلایی ب حیبه تی بهری خو دایی، وی گوت:

- بو زانین سهروکی کاغه زا ته باش خواند، وهندهک
خیجیت سور ل بن هندهک پرستان کیشان، کاغه زهک نینه بو
وی بیت وئو نه خوینت، وهر گوته کا ههبت وئو که یفا خو
پی دئینت و ب پیکا خو یا تایبهت وئو مفایی ژئ وهر دگرت،
تو نزانن کانئ ئیخوانان چ ل بهر بوو، وان دقیا سهروکی
بکوژن، ووهلاتی ویران کهن، ودهسهلاتی بیخنه دهستی خو
وخو بدهنه د گهل توخم په پیسی ومهژی هسکی وقه رقه شی،
ما ته باوهری ههیه ئهوروپا یان ئه مریکا یان روسیا رازی
ببان کو دهسهلات بو وان با؟ سهرکه فتنه وان دا ئازادیا
وهلاتی تی بهت ومه که ته د ناقله پیته داگیرکهری بی رحم
دا.. ونه ژعه قلیه ئهن د گهل که سی یی نهرم بم ئه وی
کوشتنا من بخوازت..

نه بیلایی گوت:

- ما بوچی مه حکمه کا عهده تی د گهل وان نائیته کرن؟

— ل وان دهمیّت شه‌پیت ناخوویی هه‌بن، یان ته‌ناهی
وهلاتی د ترسی دا بت، مه‌حکه‌میّت عه‌ده‌تی دبئی مفانه.

- چو شه‌پیت ناخوویی نه‌بوون..

- مه‌ئو ژ به‌ریک بر.. نه ژ عه‌قلی بوو ئه‌م خو ل هیقیی
بگرین هه‌تا ئه‌و چی دبت.

- به‌ئی هنده‌ک بی گونده‌ییّت ئه‌ز باش دنیا سم ل وی‌ری
بوون..

- گومان د وی چه‌ندی دا نینه.. چونکی ده‌می فتنه‌ پوی
دده‌ن ئه‌و بی گونده‌هان ژی د گهل خو دبه‌ن، به‌ئی ل دوياهیی
سه‌روبه‌ر ئاشکه‌را بن.

نه‌بیلائی خو ل سه‌ر کورسیکی لقلانده‌، تبلیت خو
په‌رخاندن پاشی گووت:

- ما بوچی ئه‌م دان وستاندنئی د گهل وان ناکه‌ین ل سه‌ر
هزریّت وان؟

— هزریّت وان ب سه‌ر قه‌ دکه‌قنه‌ عه‌قلی مروّقی.. وان
دقیّت شریعه‌تی ئیسلامی بیته‌ ب کارئینان، وکه‌س نه‌شیّت
بیژت: ئه‌قه‌ نابت.

- یه‌عنی: ئه‌و دحه‌قن.

- نه‌ مه‌سه‌له‌ هو یا ب سانا‌هی نینه.. هژماره‌کا ئه‌گه‌ران
هه‌نه‌ دقیّت ژبیر نه‌که‌ین.

- دى شيم زانم كانى نهو چنه؟

زه لام گر نژى وگوت:

- مهسه له نه نهقهيه.

- پا مهسه له چيه؟

- نهگوهدارى وچه كداريا وان.. نه م دهستويړي بو قى

چه ندى نادهين نهگهر وان چو هيجهت ههبت ژى، ژ بهر هندى
مه بهرگريا بزاڅا وان كر نه خاسم شيوهي وان يى خهلهت
يان لايى سياسى د گازيا وان دا، نه م هه مې موسلمانين، ما
وه نينه؟

وى دزاني كانى چهند دره و خهلهتى دگوتنا قى زه لامى
دا هه بوون، چونكى نهو دزانت كو نه ئيخوان بوون ل سهرى
ته عدايى كرى، نهو دزانت كو سهروكى ب خو ژى هندهك
پهيوه ندى د گهل وان هه بوون، ووان هه ل سهرى دهستيت
خو كربوونه د دهستيت شوپره شگيړان دا، بهلكى گهلهك
نه نداميت مه زن د (جقاتا سهر كرده تى) يا ئيكى دا ژ وان
بوون، نهو هاريكاريان وان ژ بهر هندى بوو دا مللهت نازاد
بت، وړى ل بهر شريعه تى خودايى بيته قه كرن، وسهردارى
بو بيته زقراندن، هه تا دادى بگه هته هه ميان، بهلى شوپره شى
غه دره ل وان كر، پتر ژ جارهك ودو جاران نهو هاقيتنه د بنى
زيندانان دا بيهن ل وان تهنگ كر.. نه رزاق ژ وان بېرى

وده ځيټ وان گريډان، وگرفتاري ئيک ل دويښ ئيکي
 ئيخستنه پيکا وان.. وهر وهکي ژ (ته حقيقي) ديار بووي
 پيښهري گشتي هاي ژ پويدانا (مهنشيه) نه بوو، وکسهکي
 دي ژي ژ مهزن وئندامان.. وئهو که سيټ ب وي چهندي
 رابووين ههر زوي حوکه تي حوکه قناره کرنې دانا سهر
 وان وئهو کوشتن بهري راستي ديار ببت، لهو راستيا وي
 پويداني يا قهشارتیه د ناڅتاري و بهرزه ييه کامه زن دا، وخو
 نه گهر ولسا ژي بت ووي کوما بچويک نهو کار کربت، چو
 مه عنا بو هندي نينه نه ځي جزايي گران ددنه بهر وان
 هه ميان، وځي ويرانکړنا ته ځايي يا ستوينيټ هه ځي
 وئزاديي ل دلي مصري، بهلکي ل دلي جيهانا ئيسلاي
 هراندين..

پوژنامه وئيزگيت جيهانا ئازاد هه ميان نه رازيبوونا خو
 ژ بهر ځي کاري ديار کر، وئيشارهت دا دلره ځيا بي وينه يا
 ده سه لاته مصري نهو ده ستويري نه دا يه که سي کو دان
 وستاندنه کا ساخلم د گهل هزر ويريټ ځي کومي بکهت،
 لهو ههر که سي نهو تاوانبار بکهت نه شيټ هيچ بهر ځاني
 ژ هزرا خو بکهت..

نه بيلايي ب ځي هه ميي وپتري ژي دزاني، وئهو پي
 دحه سيا کو د ناڅبه را وي وکه فتنه د چالا زورداريي دا

مویه که، لهو ههر زوی و ب هشیاری حسیب د گهل خو کر،
پاشی ژ قهستا گرنژی گوت:

- قی کاخی ئەز تی گه هشتم!

- هیفیا من ئەو کو تو قانع ببی.

- ئەز قانع بووم.

- ئەقە ب تنی بهس نینه.

- نه بیلایی ب گرنگی قه گوتی:

- پا چ ددی؟

- تو ژ جیلی شوپره شی یی و باره کی مهزن ی ل سه

ملیت ته هه ی، ودقیّت تو قی چه ندی بو ههر که سه کی
نیزیکی خو بیژی.

- نه بیلایی ب دهنگه کی بلند کره که نی، زه لامی ب حیبه تی

به ری خو دایی، ولی خو پی:

- بوچی تو دکه یه که نی؟

وی خو نیزیکی وی کر و د گوهی وی دا گوت:

- ئەز ژ ریخستییت ملیمه ییت به ره قانیی ژ شوپره شی

دکه ن.. و ئەز هاریکاریا موخا به راتی ژی دکه م..

زه لامی ژی حیّل کره که نی و چوو دهستی و گوتی:

- ئی دا ژ سه ری وه بیژی!

- ما عه طوه ی نه گوتیه ته؟ ئەو دهزگری منه..

زهلام گرنژی وچاقیٰ خو نقاندن وگوت:

- ئەم ھەمی تشتان دزانین، وسەرۆکی ژى ئەو تشتی
ب سەری ته هاتی زانی، ووی ل بەره خو ژ وی عیجز بکەت،
پاستی ئەوا ب سەری ته هاتی ترانهیهکا دارگران بوو..
نەبیلا ژ گوتنا وی گوهشی، هویر سەحکری وگوت:
- مەخسەدا ته چیه؟

- ئەو یاریهک بوو ژ عەطوهی پشتی ته خو ب دەست قە
بەرەندای، وی دقیا ئەو دەرسەکی نیشا ته بدەت دا تو خو
ب دەست وی قە بەردەى، وی ئەو مەسەله د گەل ھندەك
هەقالیت خو ژ زەلامیت موخابەرەتیی تەرتیب کر، ئەو
زەلامیت تو گرتی، مە گەلەك ب ھندی کرە کەنى.. عەطوه
مروڤهکی ئەحمەقە، یی کیم مەژیە، ئەم باش وی دنیا سین،
لەو ئەم حسیبی د گەل وی ناکەین سەرا ئەحمەقییت وی
بەلکی ئەم خو پیڤه موژیل دکەین وپی دکەینه کەنى..
وی چاقییت خو گرتن، سەری وی زڤری، باوەر ژ گوھیت
خو نەکر، بەلێ پا دقیت ئەوشانوگەریی ببەتە سەری، چاقییت
خو قەکر وگوت:

- ئەز ناھیلەم تو بو خو یاریان ب دەزگری من بکەى..
- ئەز یاریان پی ناکەم، دی ئیک ودو بینینەقە وتو دی
د گەل مە بی وشەقەکا خوش دی بۆرینین دەمی دوبارە ئەم

وی دئینینه بیرا ته یا ب سهری ته هاتی، و د سهر ههمی
 تشتان را عه طوه مروقه کی غه ریبه، و سه روک هه ز ژی دکه ت.
 نیژیک بوو پوندکهک ژ ناڤ موژیلانکیٔ وی قه په شیٔت،
 به لی وی ئه و پوندک قه گرت، و د بن لیقلیقکان را گؤت:
 (سه یی پیس) زه لامی های ژی نه بوو ب به رسقدا نا
 ته له فوونی قه یی موژیل بوو، پشتی زقپی خو نیژیکی وی
 کر، ب خوشتقی قه دهستی خو ب ملی دا ئینا خوار،
 وگؤتی:

- قی گاقی گؤنا ته چیه؟

- ما ئه ز سه روکی نابینم؟

- به لی.. به س پشتی سی پوژیت دی، چونکی ئه و یی
 حازر نینه، به لی یا ژ من قه هه وجهی وی چه ندی نینه،
 و ل پاشه پوژی گه له ک دهلیقه بو ته دی هه بن تو وی ببینی..
 مانئ تو ژنا زه لامه کی دلسوژ و مه زنی..

پاشی که نی وگؤت:

- ویی یاریکه ر ژی!

- ئه و دهلیقه یا ژیی منه.. من گه له ک پی خوشه ئه ز وی

ببینم..

زه لامی پلاکی ئامیره ته کی بجویک شداند وگؤت:

- ته دقیت گوھی خو بدهیه دهنگی خو؟

دەمى ۋى گۆھ ل دەنگى خۇ بوۋى ئەو زىدە مەندەھۆش
 بوو.. د سەر كەرب و كىنا خۇ ۋا ۋى گۆت:
 - من نەدزانى دەنگى من ھندە ۋى خوشە..
 زەلامى گۆت:
 - سەرۆك ژى دى گۆھى خۇ دەتى..
 ب ھىقى قە گۆت:
 - من دقئت ھندەك پەيقيت دى ژى بېژم..
 - بېژە..

دەنگى خۇ خوش كر وخو گرت ھەتا ئامىرەت ئامادە
 كرى وگۆت:

- سەرۆكە ئەو ئومىدا ب مليوونان دلان خۇ بو ھلاقيتى
 ھەر ژ ئەلندا دىرۆكى ۋەرە، ئەو ھىقىا ھەژار وقەلەندەر
 وستەم ليكرىان ژ سەدەھان سالان ۋەرە.. ئەى سەردارى
 نەمر ھەرە ۋئەم يىت ل دويق تە.. دليت مە چاقدىريى ل تە
 دكەن، وليقيت مە دوعايان بو تە دكەن.. تويى ئيكةمين
 حاكىمى ھيقين مصرى ۋى حوكمى ل ۋەلاتى دكەت ژ ھزاران
 سالان ۋەرە..

نەشيا گۆتنا خۇ بەتە سەرى، بەردا گرىى.. دقيا
 بەروقارثيا قى گۆتنى بېژت، دقيا پيش غەمگين ۋەھەژاريت
 ۋى قەسابخانەيا بەرفرەھ قە يا ل گرتيخانەيا ھەربى ھەى

باخفت، دڦيا بکته گري ژ بهر نه هيلانا حه قی وژيانا
عهبدان، وجيهانا درهو ودورياتی يا کو خه لک بو دئینه
پاکيشان، وهکی کو نوکه د گهل وی ب خو دئته کرن..
زهلامی گوټ:

- ب راستی تو گهرم بووی.. سهروک ب گوهدانا دهنگی
ته دی که یفخوش بت، نه زی پشت راستم ل دهمه کی نیژیک
کاره کی مه زن دی که فته دهستی ته.. به لی ژبیر نه که ی بو مه
به خشیشی بینی..

نه بیلایی پروندکیټ خو هشکرن وگوټ:
- من هیقیه ئه وا چی بووی تو بو عه طوه ی نه بیژنی..
چونکی نه زن ئه و قی چه ندی بزانت دی من هیلت.
- نه شیټ..

- چوا؟
- دترست که ریټ سهروکی ژی قه بن.
- یه عنی: په یوه ندی د ناقبه را من ووی دا ههر دی مینت.
- گومان د هندی دا نینه.

زهلامی جگاره کا کینت هلکری وگوټ:
- د گهل هندی ژی نه زن دی هیقیه ته ب جه ئینم.. نه زن
نابیژمه عه طوه ی.
- نه بیژنی کو نه زن ب یاریا وی حه سیایمه.

.. ئەقە تىشتەكە ل نك سەرۆكى ب خو ئەوى بکەيفاً خو،
بەلى ئەز ب خو نابىژمى..

راست رابوو قە دەستى خو ھژاند:

- باى باى..

بىي ھاي ژ خو ھەبت ب پيڤە دچوو، دلى وى چوويى
ل سەر پيىت خو بچت، ليڤيىت جادى دتري مروڤ بوون،
جامخانەيىت جەيىت بازرگانىي دتري پەرتاليىت جوان وپر
بها بوون، تورمبيلان جادە پىرى قەرەبالغ دکر، پەيڤيىت
ئەقینداريى دەاتنى.. خو ژ وان تولاڤيىت خازوک ژى ئەويىت
ل بەر ديواران خو دريژ کرى، ب جلکيىت خو يىت پيس
وپرچيىت قژ وپيىت پرويت قە..

بەرى بيىنەكى تىشتەكى زورى عنتيكە و ب سەير بوو بو
وى، د ناڤ ئاخفتنا وى دا نەگوھدان وپەخنەكا دژوار تيىكەلى
ئيىك بووبوون، ژبلى دەست بەردان وياوهرى ب دەست خو قە
ئينانى، ھەر تىشتەكى د مەژيى وى دا ھەبت ھژيا، پى
حەسيا كو پيىت وى نەشيىن وى ھلگرن.. بەلى وى خو
قەگرت وزوى گاڤيىت خو ھاڤيىت، ھەر وەكى ئەو ژ دەردەكى
دەرەقت، تو بيژى وان ئيىك د دويڤ وى دا ھنارت بت دا بزانن
كانى ئەو دى چ كەت؟ پاصەك ب بەر چاقان كەفت ل بەر
ترافكلايىتى يا راوہستياى بوو ونيزيك بوو بدەتە پى، خو

هاڻي ته به راهيئي، پاشي پاشفه چوو وبو لايي پاستي چوو..
دهسٽڪي ده رگه هي گرت، شوقييري خو نه رازي ڪر وئي
خوري:

- نه ڦه ته خير نه نيزيڪ بوو پي ل ته بدانم؟

- ببوره..

ل جهي دي يي راوهستانا پاصي و د ناڦ ڪوما بوش يا
مروڦان را خو ئينادر، پاشي خو هاڻي ته سهر ره صيفي،
ل پشت خو زڦري ڪه سهڪ نه ديت، بهرده وامي دا چوونا خو
پاشي ته ڪسيهڪ گرت وڦه ستا عيادا دختور سالمى.. له شي
خو يي وهستي اي هاڻي ته سهر ڪورسيڪه ڪي ل ويڙي ودهست
ب گريي ڪر، دختوري ههر زوي شرانقه ڪا ته ناهيئي بو دانا،
پاشي گوهي خو دايي.. تي گه هشت ڪو په شي مانيه ڪا بو وي
چي ببووي ڪو وي پاستي نه دگوت ته وان، بوچي نه دگوتي:
هوين زوردارن، خائينن..

دختور سالمى دهست ڙي بهردا هه تا وي هه مي ڪوليٽ
خو ده رڪرين، ويجهه ڪي ته نا بووي.. پاشي گوتي:
- نه ڦه تشهه ڪي ته بيغيه..

- چاوا؟

ما.. د مه زلي فوڪري وگوت:

— دەمى ھەقالەكى پېغەمبەرى ب گرى قە ھاتىيە نك
 وليبۆرين ژى خواستى ژ بەر وى تەعداييا كافران لى كرى
 وعەزاب داي ومەجبور كرى كو ئەو خەبەرەن بېژتە
 پېغەمبەرى، موخەممەد - سلاق لى بن - گېرنژى وگۆتى: (ئەگەر
 ئەو دوبارە زقېرىن، توژى وى گۆتنى دوبارە بكە..) نەبىلا!
 توژى يا مەجبور بووى.. دلى تە ھىشتا ب ئەقېن وچاكى
 وباوھىرى خۆ دھلاقىت.. قەيدى ناكەت تە چ گۆت بت.

نەبىلايى پۈندكىت خۆ ھشك كرن وگۆت:

— ئەزل بەر چاقىت خۆ كىم بووم، يا ژ من قە ئەز
 مروقەكا پىسم وچو نىنم، ئەز ژ پاشقەبرن وشفشەيان
 دترسم، ئىدى پا كى دى شىت پەيقا راستىي بېژت؟
 دختۆر سالمى ب دەنگەكى موكم قە گۆتى:

- تو..

- چاوا؟

- ب كارى خۆ..

سماعا بەر گوھى ژ ستويى خۆ قەكر وگۆت:

— ئەو كەسى كرنا چاكىي بكەتە دلى خۆ، دى ب دەھان
 دەرگەھىت قەكرى ل بەر سنگى خۆ بىننت، وخەباتا ب دەقى
 ب سناھىتەرىن رەنگىت خەباتى يە، پەيىف ھارىكارىي

د چيكرنا گوهورپينى دا دكهن، به لى پهيښ نه هه مى تشته..
هندي پهيښ نه بنه كار سه روبه ر هه ر وهكى خو مينت.
پاشى لى زقپرى وگوټى:
- ته كاغه زيت سه فه را خو به ره فكرينه؟
ب دو چاقيت غه مگين فه سه حكرى وگوټى:
- نه گهر خودى هه ز بكهت نه قرو دى ده ست پى كه م..

ناقبرا ههژدی

دهمی شهقی چهنگیت خو ب سهر دنیایی دا بهرداین،
گرتیییت زیندانا (٤٧) ی ل گرتیخانه یا ههربی پوینشتن،
شیخ عهبدلحه میدی نه جار به ته نیی خو یی قریژی وکه قن
دخو ئالاند وگۆت:

- هوین دزانن بوچی ئەز بوومه ئیخوان؟
مه عرووفی ئەفسەر ته ماشه کری، لیقهك ل یا دی نه دا،
به لی رزق ئیبراهیمی پسار ژی کر:
- بوچی؟

- چونکی من وه زانی کو ئەون هیقی بو پزگار کرنا
فلسطینی.

یووسفی شاعر خو کره د ناقرا وگۆت:
- ئارمانجا مه زن ئەوه قورئان و شریعت بینه ب کار
ئینان.

رزق ل یووسفی زقری وگۆت:
- چو جودایی د ناقبه را ههردوان دا نینه..
یووسفی لی قه گیرا:

- ئەزىل سەر گۆتەن خۇيى مجدم، ئەگەر داديا خودى
ل عەردى دەسەھەلات بت زۆردارى دى شكىت وئازادى بو
ھەميان دى پەيدا بت..

مەعرووفى ئەفسەر ب گىرنگى قە گوھى خۇ ددا وان، ئەو
ب خۇيى كىم ئاخفتن بوو وگەلەك ھزىت خۇ دكرن، وى
ھەردەم شىرەت ل برادەرىت خۇ دكر كو ئەو خۇ ب كىتابا
خودى قە بگىر ھزرا خۇ د پامانىت وى دا بگەن.. داخواز
ژ وان دكر كو ئەو دەمى خۇ ب عىبادەتى وزكرى خودى قە
ببۆرىن، ئەو ل وى باوهرى بوو كو ھەر كەسەكى ھزرا خۇ
د كىتابا خودى دا بگەت دى ژ گرفتارىان خلاس بت وپرى
ل بەر سنگى دى ئاشكەرا بت، وتارى وبەرزەيى دى ديار بن،
مانى باوهرىەكا بى ھەد وى ھەيە كو موسلمانى پاست
ب پۇناھيا خودى دبىنت، وراستى ھىز ھىقىي زىندى
دكەتەقە، وئارمانجا داخوازكەرى ب جە دبىنت..

مەعرووف ژ بى دەنگيا خۇ دەرکەف وگۆت:

- گەلى برايان! جىھانى ھەمىي ئازادى لى نىنە.. ئەقەيە
ئەو بىر وباوهرىا من يا نەھزىيت.

قوتابىي حقووقى رزق ئىبراھىمى گۆتەن وى قەبرى
وگۆت:

- پىتقىيە ل سەرى ئەم ئازادىي دەسنىشان بگەين..

- ب کورتترین پهیځ ئەز دبیژم: ئازادی ئەو یە تە بقییت
 بکە ی و بیژی بیی تو پی ل توخوویییت خودی بدانی..
 دەمەکی ئەو بی دەنگ بوون پاشی مەعروفی گۆت:
 - ل سەر قی پیک ی تو دشیی پی بکە قی.. داهیینان
 و بەرەمی ببەخشی دا کەیفی بو خو و بو خەلکی هەمی
 رەنگ و هەمی ئایینان چی بکە ی.. پستی قی چەندی تو دی
 گەهیە ئارمانجا بلند، کورازیبوونا خودی یە..
 کەسی جابا وی نەدا، بە ئی گرتیی نساخ مەحموود
 صەقری گۆت:

- ما ئەقە کارەکی ب ساناھیە؟

- ل هەر دەمەکی بارەکی گران هەیی پیئقی ب قوربانیت
 مەزنە.

رزقی قیا دویراتیا مەسە ئی ئاشکەرا بکەت لەو گۆت:
 - پوژەهلاتا شیووعی گەفان ل مروئینیا مروقی دکەت
 و تاوانیت کریت دکەت و خوینی بو هەژاران دکەتە پاری..
 و پوژئاڤا د گەل ئەمریکا ئازادیی بو خو دخوانن و بو وان
 خەم نینە ئەگەر ئەو مللەتان داگیر بکەن وان بیخنە بن
 دەستی خو، وخییر وخییراتییت وان بو خو ببەن.. ئەق توخم
 پەریسیە ژ جوینەکی کریتە، خو ئازادی ل وەلاتییت وان ژ ی
 یا کەفتیە دەستی خودانییت پاره وکاران دا، لەو ئازادی

بهس يا مایه د گوتنیت پیس وگرداری ودهرکهفتنا ژ چاکیی
 ودینی را.. تو ب خودی کهیه بیژنه من پوژنامه وکوڅار
 ونیزگه وتشتیت وان ییت دی د دهستیت کی دانه؟ نهز
 نعرفی دکهم کو وان دادیا کومه لایه تی وسه ربه ستیا هزر
 وزانینی یا ب کارئینای، وان ریبه ریټ مه زن ییت ههین..
 بهلی نازادیا راست نه وه یا مروڅ پی که یفخوش وقورتال دبت
 ژ قه یدیت هه وجهی و مایتیکرنا هیژیت سیاسی وئابوری
 وهزی.

دان وستاندن ل سهر څان مهسلان د ناقبه را وان دا یا
 بهردهوام بوو.. رزقی هندهک دهقیټ قانونا وولاتینی یا
 نه ته ویت ئیکگرتی ل سهر راستیا ناخفتنیت خو ئینان،
 یووسفی ژی دم بؤ دمی دا نایه ته کا قورئانی یان گوتنه کا
 دورست ژ گوتنیت پیغه مبهری یان گوتنه کا فقهرانه کی
 موسلمان بیژت.. دوباره گوتنا وان زڅری سهر مهسه لا
 فلسطینی، مه عروفي دهست دا به حسی سهر و بهری، ژ بهر
 کو نه مریکا و نه وروپا پشته قانیت صه هیونیا نه، نه ویت
 کارتیکر نه کا مه زن ل سهر ژینا وان یا سیاسی وهزی هه ی،
 هه وه سا پروس ژی هاریکاریا ئسرائیلی دکهن، و حاکم
 ومه زنیت جیهانا ئیسلامی ژ بهر لاوازا خو نه شین بهرانبهر
 قی پیل پیر هیژ راوهستن، ژبلی کو دپاشکهفتی وژیک

دویرن.. د گهل هندى ژى ملله ته كى وهكى ملله تى مصرى -
د گهل سهنگى خو ژى - نه شيت ب واجبى خو رابست،
وقامچى پشنى لى شين دكهت وزوردارى لقينا وى شل
دكهت..

عه بدلحه ميدي نه جار ل وى ده مى گوت:

- ژ بهر هندى هه ردهم من دگوت: نوميد ب ئيخوانان فه
يا گريدياه، چونكى بهس نه ون ييت لاگريا كهسى نه كرى، نه
يا پوژه لاتى ونه يا پوژنا قايى، وان خو نه ئيخستيه بن
فه رمانا چو مير وحاكمان.. نه ون خه باتى د ريكا خودى دا
دكهن.. نه زى گه هشتيمه وى نه گه را گرنه يا د پشت وى
تيكچوونى را هه ي يا كو هه تا نوكه نه ته عليا وى دادكهين،
نه و ژى نه و تبليت نهينينه ييت بزاقى دژى مه دكهن..
تبليت وى ئيگرتنا پيس يا د ناقبه را شيوعى وصه هيونى
وداگيركه رى نه نگلو نه مريكى دا هه ي.. نه و هه مى دورژمني
ئيسلامينه، نه و ئيسلاما نه گه ر پابوو سه ر پيان وئالايى وى
سيبه ر ل خه لكى كر دى مه صلحه تيت وان تيك چن..

عه بدلحه ميدي نه شيا گوتنا خو تمام بكهت، چونكى
دهنگى له شكه رى نوبه دار هاتى ده مى ل نيقا شه قى خورى:
- گرتى عه بدلحه ميدي نه جار.. گرتى عه بدلحه ميدي
نه جار.. كورپى صه ي ده سنى خو ل ده ركه هى بده..

عهبدلحه مید ب ترس قه پابوو، و ب لایی دەرگه هی
زیندانی قه چوو، ودهستی خۆ ل دهری دا وگۆت:

- زیندانا چل وحهفتی ئەز بهنی!

ب ترس قه هه می بی هنگ بوون، چاڤ مانه ل سه مئا
دهرگه هی گرتی، عهبدلحه میدی هییدی ل پشت دەرگه هی
گۆت: (خیربت یا ره بیی) یووسفی د بن لیقان پرا گۆت:
(پوژیت شهرمزاریی دبی دویمهینه) ورزقی گۆت: (وهی بو
به رزه بوونا مافیت مروقی ل قی جه هه می) به لی مه حموود
سه قری ب دهنگه کی لاواز قه گۆت:

- داخوازا سلامه تی و موکمی بو برایی خۆ بکه ن..

مه عرووفی ئەفسه ر بی دهنگ ما و به ری وی - د سه ر
تاریی پرا - ما ل دەرگه هی قائیم و ب هیژ، دەرگه ه قه بوو،
گرتی پابوون وته مه نا له شکه ری قه دان وگۆتن: (تمامه ئەز
به نی) مه عرووف ما ل جهی خۆ پوینشتی وته ماشه کره قی
دیمه نی، ل قی ده می له شکه ری ب که رب قه سه حکری،
و به ری ئەلمتریکا خۆ یا هلکری دایی ولی خوری:

- چه یوان.. بوچی تو پانابی؟

بیی مه عرووف ژ جهی خۆ بلقیت گۆت:

- ههش به.. ئەزمان پری!

هه میان هزر کر ئه و له شکهر دی قامچیان ل وی باریت،
 به ئی تشتی چییووی ئه و هه می زیده زیده حیبه تی کرن،
 چونکی چو جاران وان ئه ئ تشته نه دیت بوو، ب ترسه کا نه
 یا کیم قه ئه و له شکهر پاشقه چوو، پاشی ل عه بدلحه میدی
 خوړی:

- تو عه بدلحه میدی؟

- به ئی..

- یه لالا..

پاشی ده رگه هاته گرتن.. پشتی بییه کی وان گوھ ئی
 بوو له شکهری (سریعا مارش) ب عه بدلحه میدی کر، و وان
 شیا گوھ ل دهنگی قامچیان ژی بن ده می ب سهر له شی وی
 دا دبارین، ولیمشتا خه بهر وگوتنیّت کریت ژ ده قی وی
 له شکهری ده رکه فت..

مه عرووفی گوت:

- وهرن دا هنده کی ژ قورئانی بخوینین ودوعایان بو وی
 ژ خودی بکهین..

وان ده ست ب خواندنی کر، وتاریی هژماره کا پوندکان
 ل سهر پروییّت پیّتی قه شار، عه بدلحه مید هاته سهر هزرا
 هه میان دلیّت وان ب هیژ خو قوتان، ههر وهکی پرته کا له شی
 وان هاتیه ژیقّه کرن، پرته ک ژ وان یا ل ویرا هه.. د گهل وی،

و پرتا دی یا د گهل وان.. له شه که ب دلره قی دئیته
بزگانندن.. پشتی ژ خواندنې خلاس بووین یووسفی
دهستیت خو بلندکرن و ژ دل دوعا بو عه بدلحه میدی کرن
وهه میان گوټ: (نامین).

مه عرووفی خو بو نفستنی ناماده کر وگوټ:
- تشتی نه زی ژی عه جیبگرته نه وه مروټ چو جاران
پیټه ناچت..

چو دهنگ ژ که سی نه هاتن، پشتی بیڼه کی یووسفی
گوټ:

- ما ئه م دی شین نقین؟

رزقی گوټ:

- ئه م دی مینینه ل هیفیا وی هه تا نه و دزقرت..

مه حموود صه قری ب دهنگه کی لاواز گوټ:

- بهلکی پشتی پوژه کا دی یان دوویت دی یان سییت
دی ژ نوی بزقرت..

یووسفی گوټ:

- وهندهك هه ما هه ر نه زقرینه..

مه عرووفی خو د خه وړا بر وگوټ:

- ب ناقي ته خودی من ته نشتا خو دانا و ب ناقي ته نه ز

دی وی ړاکه م.. نه گهر ته ړحا من ستاند تول من بیوره،

وئەگەر تە ئەز ھېلامە ساخ تو من بپاريزه وهكى كو تو
به نييت خو ييت چاك دپاريزى..

* * *

ھندى عەبدلحەمىد ھاتى ۋى تىشتى بىنتە بىرا خو يى
بوويە ئەگەرە برنا ۋى چو تىشت نە ھاتە بىرى، ب پەنگەكى
زوى شلىتا ژىنا خو دوبارە كر، ژ لايى فېربوون وجفاكى
وسياسى وھەتا ئەقىندارىي ژى قە.. بەلى يا بى مفا بوو..
ھزار جاران بو مرقى باشترە ئەو سەرا كارەكى ۋى كرى
پسىار ژى بىنەكرن، بەلى ئەگەر ئەو سەرا كارەكى ۋى نەكرى
بو دادگەھى بىتە پاكىشان.. ئەھا ئەو كوشتن!

د جەنگىت خوینەلو دا عەبدلحەمىدى ب دلەكى ۋەكى
ئاسنى بەرگريا جوھيان دكر، ۋەسا ھەت و دچوو تو دا
بىژى ۋى كارەكى عەدەتى يى ژىنا خو يا پوژانە دكر، بەلى
ئەقە ئىكەمىن جارە ئەو ب دلەكى ب ترس قە و ب ھزەكا
ھژھژو ك قە قەستا تە حقيقى دكەت، جوھى دوژمنن دوژمنن
ئەقە تىشتەكى خويا وئاشكەرايە، ۋئەو تىشتەكە د ھزرا ۋى دا
يى بئەجھ بووى، ئەو داگىركەر وزوردار وستەمكارن چو
دەلىقە بو دودلىي د قى چەندى دا نەمايە، بەلى ئەقرو ئەو
يى ل بەرانبەر ھندەك برادەرىت خو، كارى وان د دوژمنى
وزوردارى و دلەرقىي دا ۋەكى كارى جوھيانە، لەو ئەق چەندە

ل به وی ژ جه نگیٚ گران ئه ویت پرح تییدا دئینه کیٚشان
 نه خوشتره.. ده می ئه و گه هشتیه مهیدانا سور جهی
 قه صابخانا بهرده وام، (موحه ققی) بهری خو دایی وگوت:
 - بکه د گهل کوما مهسه لا سووری.. مه خسه دا من
 به لا قوکیٚ سووری.

عه بدلحه مید د گوتنا ئه فسه ری نه گه هشت، مه خسه د
 ب به لا قوکیٚ سووری چیه؟ ووی چ ژئیه؟ عه بدلحه میدی
 خو د ناٚ هنده ک زه لامیت نه نیاس دا دیت، ل سهر ملی خو
 زقپی دا ئه وی ب پرخ خو ٚه ببینت، ههر زوی له شکهرکی
 قامچیه ک تی وهراند وگوتی:

- سنگی ته بو دیواری.. وده ستیت خو بلد بکه..

ئه و ب قامچیان گه له ک دئیشا، له شکهری نه ژ دل فه رمان
 ب جه دئینا، دوباره عه بدلحه میدی هزیت خو د ئاخفتنا
 موحه ققی دا کر (به لا قوکیٚ سووری) بی گومان ئه و به لا قو ک
 هرژماره کا چاپکریانه هیپرشئ ده که نه سهر دسه هلاتا مصری
 وبه پره قانیی ژ هه ژار وگرتیان دکه ن.. عه بدلحه مید نه شیٚت
 هزره کا دی بکه ت ژبلی قئ چهن دی.. ئه گهر نه ما بوچی ئه و
 دا وی کیٚشنه قئ جهی وله شی وی یئ نیٚف پویس خوینه لو
 که ن؟ به لی وی گو ه ل قئ چهن دی نه بوویه ونابت وی ب خو
 دست د گهل هه بت، ب خافله تی ٚه - بیئ ئه و وی له شکهری

ببینت یی ل پشت وی راوهستیای - ل سهر ملی خو زقپری،
 چ دیت؟ وهی خودی! کچهک ل نیژیکی وی بوو.. چه ند
 حیبه تیئو گرت دهمی دیتی له شکه رهک ب نک وی قه چوو
 جهه کی حه سساس ژ له شی وی گرتی، ژنکی هه وار
 رادهیلان، ول وان دخوپی: (ههی پیسه مروقه)، وی دشیا
 ببینت وگوو لی ببت دهمی قامچی ب له شی وی دکه فتن
 وقیژئی وهه وار ژئی رادکرن.. هندهک خه به ریټ پیس ییټ
 عه قل باوهر نه کهت دهاتنه گو هیټ وی، مه سه له پتر ل بهر
 ئالوز بوو، عه بدلحه میدی نه زانی کانی ئهو پیچه کی ما یان
 گه له کی، چونکی ئهو یی موژیل بوو گو هی خو ددا گری
 وهه وار وپسیار و به رسقان، دا به لکی تشته کی ژ مه سه لی
 بزانت، دویماهیئو ئه فسه ر ب نک وی قه هات وگوټ:

- عه بدلحه مید..

- ئه لی ئه فه ندی.

- ئه ز حه ز ژ چه پ وچوپران ناکه م.

- به لی..

- عه بدلحه مید! کی به لا قوکیټ سووری ره قان دینه؟

- به لا قوکیټ چ؟ ئه ز چو ژئی نزانم..

- من دزانی تو ئه زه ره یه کی ره قی، وتو زوی ئعترافی

ناکه ی.

- سويند ب خودی ئەز چو ژى نزانم.
- څه شارتن مفايى ته نادهت.
- ب خودی هندی ئەز هه مه من سوورى نه ديتيه.
- عه بدلحه ميد.. كورې من د من بگه هه.. ته به لاڅو ك
- ل ئەزهه رى ييت به لاڅ كرين..
- عه بدلحه ميدى گوت:
- به گى من، ب دهان هزار كهس ل ئەزهه رى هه نه..
- به لى عه بدلحه ميد كه ب تنى يى ل وىرى..
- څيجا بوچى ژ هه ميان دى ئەز نهو بم؟
- دويچوونا مه هندی دگه هينت كو ته دهست د گهل قى
- گونه هباريى هه يه..
- دهليلى وه چيه؟
- ئەفسه رى شه قه ك لى دا وگوتى:
- تو پسيارا دهليلى ژ من دكهى، كورې..!
- ب خه م څه عه بدحه ميدى به ريخودايى وگوت:
- چونكى ب پراستى ئەز چو ژ قى مه سه لى نزانم..
- پسيار كه رى تفا خو داعيرا.. بينا خو ب فرهى څه
- هلكيشا وگوت:
- دى باشه.. كچكا ديژت: من گو ه ل دو قوتا بيبىت
- ئەزهه رى بوو د پاصى دا به حسى به لاڅوكان دكر..

- ئەو ھەردو كىنە؟

- سەيدايى عەبدلحەمىد ئەم نزانىن.. ئەگەر مە زانىيا دا

مەسەلە ب دويماهى ئىت.

پاشى ئەفسەر ل سەر مىلى خۆيى پراستى زقېرى وگۆت:

- وەفاء وەرە..

كچك ھات.. دقەلەرزى، ئەسەرى گۆتى:

- نەترسە كچا من! ب تنى مە پراستى دقئىت، توقى

زەلامى دنياسى يان نە؟

وى سەرى خۆ ھژاند وگۆت:

- ئەى بەگ درەو ھەرامە، ئەز وى نانىاسم..

ئەفسەرى دەستى خۆ ھژاند.. پتر ژ پازدە كەسان ژ وان

يىت ب پەخ عەبدلحەمىدى قە دپىزكرى وبەرى وان ل دىواى

ودەستىت وان دبلند ئىنان و د بەرەبدلحەمىدى پرا بۆراندن

بەلكى ئىك ژ وان وى بنياست، بەلى كەسى ئەو نەنياسى..

ئەفسەرى ھىدى گۆت:

- ل قىرى ب ئاخفتنا نەرم ناچتە سەرى.. وچو مەسەلە

ئاشكەرا نابن، بەس قامچى مەسەلى بىنر دكەن.

د گاقى دا قامچى ل وى كۆما مروقان ھاتنە باراندن،

وودەفاء ژى ئەوا ب قىژيىت خۆ دل دحەلاندن ئىك ژ وان بوو،

عەبدلحەمىي نەجار ب قى چەندى گەلەك نەخۆش بوو، بىرا

وی ل خویشکا وی هات ئەوا ل زانکۆیا بهیرووتی دخوینت،
 ئەو ژنی دعهمری وهفائی دایه، کی دزانت؟ نه دویره وان دل
 ب وهفائی قه نهبت، ونه دویره ژ لهشکه ری پەش بخوازن
 نامویسا وی پویچ بکه، قیجا هندی ئەوا ساخ بت یا دلکول
 وبی هیقی بت.. مانی جوهیان ژنی هندهك جارن ئەق کاره
 کربوو، ل قیری ژنی - وهکی وی گوھ لی دبت - لهشکه ری
 نهزان وی چهندی دکه.. حینجیا زۆرداریی چو توخویب
 بوو نین، عهبدلحه میدی ل پۆژهکی ژيانا خو گوری وهلاتی
 کربوو، وگیانی خو بو خودی پیشکیش کربوو، نیزیك بوو
 ئەو بیته کوشتن ده می ل سه ر ئا خا خو وی بهرگیا پیلیت
 داگیرکه ری صه هیوونی یی غه دره چی دکر، ده می وی
 باوه ری ب (مه بادئیت ئیسلامی) ئینای وخو دایه د گهل
 پیریت ئیخوانان وی دزانی کو دژواریا جهنگی وی د پیا
 مه بادئیت وی دا یی کیتر نابت ژ دژواریا چهنگی وی د پیا
 وهلاتی وی دا.. ئه ری بوچی ئەو کاره کی ناکهت هه تا قی
 کوما گرتیان خلاس بکهت نه خاسم نامویس وپاشه پۆژا قی
 کچکی؟ عهبدلحه مید ب دهنگه کی بلند خو ری:

- به سه.. ئەز دی راستیی بیژم..

ئەفسه ری کره غار و نک وی قه چوو، دهستی خو
 دریزکره قامچی هلگران دا کو ژ لی دانی پراوهستن..

ئەفسەر ب پەنگەكى كرىت گرنى:

- بېژە عەبدلەمىد.. تو زەلامەكى زىرەك وراستگۆيى..

زىرەكى ئەو تو راستىي بېژى نە كو خۆل بەر تەعزىيى

بگىرى.. چونكى تەعزىب يا ژ ھەژى بى عەقل وھەيوانانە..

وتو زەلامەكى دىندار و خودىناسى..

عەبدلەمىد ما.. تى فوكرى.. ب تەعلى گرنى.

ئەفسەر خورى:

- باخقە..

عەبدلەمىدى گۆت:

- من بەلاقۇك يىت پەقاندىن.. راستە ئەز نەچوويمە

سوورىي بەلى (ولەيد عەبدەررەھىمى) بۆ من دھنارتن..

ئەفسەرى ب گرنكى قە گۆت:

- ولەيد كىيە؟ ل كىقەيە؟ وتە ئەو ل كىقە دىتيە؟

- ولەيد ھەقالەكى من بوو د شەپرى دژى جۇھيان دا.. ئەو

يى سوورىيە و ژ ئىخوانە، خەلكى ھەلەبىيە ھەكى ل بىرا من

ماى.. وى بەلاقۇك ب پۆستەي بۆ من دھنارتن..

ئەفسەرى نە ژ دل سەرى خۆ ھژاند وگۆت:

- ب پۆستەي!؟

- بەلى..

- كانى بەلاقۇك؟

- من ئەو ھەممى يىت بەلاقىرىن

- ل كىقە؟

عەبدلحەمىدى بىنەكى خۇبى دەنگ كر پاشى گۆت:

- ل جادەيان، و د تۆرمبىل وپاىان دا، ل پەيمانگە ھىت

ئەزھەرى..

- ما تو ھژمارا بەلاقۆكان نزانى؟

- نىزىكى سەدان بوو يان پتر..

- تو ناقى وان نزانى يىت تە بەلاقۆك داينى؟

- نەخىر..

- تە چو نەداينە ھەقالىت خۇل ئەزھەرى؟

- من ئەو ھزر كر، بەلى من وە نەكر..

- بوچى؟

- ئەز ترسىام ئىك ژ وان بىتە گرتن ومن ئاشكەرا بكەت..

ئەفسەرى ھىدى گۆت:

- شەيتان! ترسكارى مەزن تويى..

دويمايى ئەفسەرى گۆت:

- تە چو بەلاقۆك ل نك خۇ نەھىلاينە؟

عەبدلحەمىدى خۇ كرېت كر وگۆت:

- نە تىشتەكى بەرەقلە تىشتى ئەز پى بىمە گونە ھباركرن

ئەز وى ل نك خۇ بەھىلم..

د گهل هنديٰ ئەفسەرى ھەر زوى گازى ھەقالەكىٰ خو کر
وداخواز ژى کر کو ئەو ب لەز برووسکەكىٰ بو وەزارەتا
ناخووى ليبدەت بو خاترا تەفتيشکرنا مالا عەبدلحەمىدى
وھەقاليت وى ب ڕەنگەكىٰ باش..

پاشى ئەفسەر ل عەبدلحەمىدى زقړى وگوتى:
- ھيقيدارم تو دەقى بەلاقوکیٰ ب دورستى بو مە بيژى..
عەبدلحەمىدى ب يارى قە گوت:
- ب دورستى..

- بەلى.

دەمەكى عەبدلحەمىد بى دەنگ بوو، مانى چيروک ھەمى
يا چيکريه، وى ئەو يا ژ بنى پى خو چيکرى، مەخسەدا وى
پى ئەو بوو ئەو قان ھەژاران خلاس کەت، دا ئەو بزقړنە نک
کەس وکاريت خو، ديسا دا ئەو وەفائى وى کچا ھەژار ژ ناڅ
لەپيت گورگيت بى دل ونامويس وداى بينتە دەر، خو ناڅى
وى ھەقالى سوورى ژى وى ژ نک خو چيکر بوو وچو پاستى
بو نەبوون، قيجا مادەم چيروکا بەلاقوکان ھەمى درەو بت ويا
چيکرى بت چاوا ئەو دى دەقا بەلاقوکان بيژت؟ کارەكى
گرانە بەلى يا ل سەر وى ئەو ھەو وى بېتە سەرى وخو
گوريکرنى ب دويمامى بينت.. ئەو دزانت ئەقە درەون ئەو
دکەت، بەلى درەويت مروقيت شەريفن ييت قوربانيان د ريکا

قورتالكرنا هه ژاران دا ددهن، زوړی ل عه بدلحه میدی ب تنی
 بیته کرن سځکتره ژ هندی کو ئه څه می بی گونه هه بو
 ته عزیبی یان مرنی بیته پراکیشان، چونکی پسیار که ران
 دقیت ئه و هه ر بگه هه نه نجامه کی نه گهر خو ل سهر حسیبا
 نامیس و پاکیا ژیانی بت.. بهی ما به لاڅوک دی به حسی
 چ که ن؟

ئه فسه ر خوړی:

عه بدلحه مید باخه .. باخه دا قان هه ژاران خلاص بکه ..
 - ئه فسه ری هیژا، تو مسوگهر بزانه کو ئه څه میه دی
 گونه هن ووان چو ده ست د گهل قی چهن دی نینه ..
 - نه ز دزانم .. نه ز دزانم ..

عه بدلحه میدی دهنگی خو خوش کر وگوت:

- به لاڅوک به حسی دسه ردا چوونا شوپره شی دکه ت ووی
 زورداریا نه و ل بی گونه هان دکه ت، ولاگریا وی بو هیژیت
 داگیر که ر وخاچپه ریسیت دژی ئیسلامی، دیسا نه و به حسی
 نه مانا نازادییت گشتی وپیلیدانا ده ستوری دکه ت، وکوشتنا
 هرژماره کا مهن ژ ئیخوانان بیی گونه ه، و به حسی وی پیسیی
 دکه ت یا هه می لاییت ژینی ل مصری څه گرتی، وجاسووسیا
 مله تی هه می، وی سته مال سه یداییت زانینگه هان
 دئیه کرن، وده ریخستنا وان ژ کاریت وان، وترساندنا بارا

پتر ژ پړوناكېر ونقيسه ريت ئازاد، ديسا ب كارئينانا
پيسترين پړيكان د گهل خودانيټ هزرا ئيسلامي، يان بيرهكا
ئازاد، وتزيكرنا مزگهفت وپه يمانگه هيت علمي وسه نديگايان
ب زهلاميت ئاسايش وموخابه راتي..

عه بدلحه ميد دهمه كي قه ما، ئينا ئه فسهري گوت:

- وچ به حسي دادگه ها (الشعب) ژي نه كړيه؟

دوباره عه بدلحه ميد گرنيژي وگوت:

- گوت: ئه وه كي حوكمي (قهرقوقوشي) يه، ونه يا

دستووريه، وقازييت وي هژماره كا سهر د اچووي ونه زانانه..

ئه فسهري گوت:

- ئه لاه ئه لاه!! وچ ددي؟

- وحوكميټ وان بهري مه حكه مه كړني ددانايينه..

- خوش! وان بيژيان چاوا زانيه؟!

- وپورژنامه وكوڅار مه سه لي ب دادي ناداننه بهرچاڅ،

بهلكي وان ئارمانجا خو يا كړيه كړيټكرنا ناقي ئيخوانان،

وخه باتا وان ژقه ستا، ووان ل سهر بهرپه ريت خو يټ پيس

گهلهك درهو يټ ب وان رادايين..

پرويي ئه فسهري سور بوو.. ب كه رب قه گوت:

- پاشي چ؟

- پاشی داخواز ژ ملله تی کړیوو کو ئه و ب شوړه شی
 ږابن دژى زوړداری ونه چاکیى، دا کو دهرسه کا بنږ نیشا
 دهسه لاتی بدن.. وگوټ بوو: بى گومان سه رکه فتن هر دى
 نیت، ودهوله تا خرابیى سه عه ته که به لى دهوله تا حه قیى حه تا
 قیامه تی یه..

ئه فسه ی ددانیت خو ل سه ریک شدانن و ب که رب فه
 گوټ:

- تشته کی دی مایه؟

- نه..

ئه فسه ری گوهی عه بدلحه میدی گرت و حیل کیشا وگوټ:

- ما تو دویری ئاخفتنه کا هو سا د ناڅ خه لکی دا به لاڅ

که ی، کوږی صه ی؟

- ئه فه بوو یا چی بووی..

- قناره کرن بو ته یا کیمه..

- کار ب دهستی خودی یه.. یا وی بقیت ئه و دکه ت.

- به حسى خودی نه که..

- من ژبلی وی که سی دی نینه..

- هوین (ئىخوانیت شه ی تانینه)..

ئه فسه ر بیڼه کی بى دهنگ بوو، پاشی گوټ:

- تاوانباریت مهسه لا به لاڦوکیت سووری هه می بلا بینه

نک من ..

تاوانبار هه می - د گهل وه فائی ژی - ل نک وی کوّم بوون،

ئه فسه ری گوته وان:

- ببۆرن .. ل مه نه گرن ژ بهر وی نه خوشیا بو هه وه

چیبووی .. به ئی گونه نه یا مهیه ونه یا حوکمه تی ژی یه،

ئه ڤو نه مروڤه ئه وی دبیرژی: عه بدلحه میدی نه جار نه گه را

هه می گرفتارینه، هه وه گوّه ئی بوو چاوا وی ئعتراف ب کاری

به لاڤکرنا به لاڦوکان د ناڤ خه لکی دا کر؟ یه عنی: گونه هباری

به رانبهر وی ئاشکه را بوو، و گونه هبار ژی ئه ڤهیه د ناڤ هه و

دا یی پاره ستیایه، ڤیجا یا ل سهر هه وه ئه وه هوین

دهر سه کی نیشا وی بدهن ئه و چو جاران ژ بیر نه کهت ..

پاشی قامچی ژ له شکه ران وهرگتن وهر ئیک ژ وان

قامچیه ک دا ڤی، و عه بدلحه مید کره د ناڤ وان دا وئه و ئی

کوّم کرن وگوته وان:

- دی هوین هه می داننی ..

گاڤا دیتی کهس ژ وان نه لڤی .. ل وان خوړی:

- ئه گهر هوین نه داننی ئه م دی دانینه هه وه .. یه لالا.

وان هه میان قامچی پاکرن ودانانه عه بدلحه میدی ..

د سهر ئیشانی را ئه و دگرنژی .. ئه فسه ر خوړی:

- ئەقە لیدان نینه..

پاشی دەست ھاڤیتە قامچیەکی و قیت کره
عهبدلحه میدی ب دلرەقی.. پاشی ل گونه هباران زقپری
ووهکی دینان قامچی د وان وەرکرن دا کو ئەو ژ دل قامچیان
بداننه عهبدلحه میدی.. ئینا ئەو مهجبور بوون یا ئەفسه‌ری
دقیت ئەو بکه‌ن.

عهبدلحه میدی ب بی دهنگی و ب دەست به‌ردایی خو دا
به‌ر لی‌دانیت وان.. وه‌فائی قامچیا خو ھاڤیت و قدقدکا
عهبدلحه میدی گرت و گۆتی:

- بوچی ته وه کر؟ حه‌رامه بو ته.. ما ته پی خوشه ئەوا
ب سه‌ری مه‌ هاتی ژ به‌ر ته؟ تو نزانی ل قان سه‌عه‌تیت بو‌ری
من چه‌ند نه‌خو‌شی دیتن.. نی‌زیک بوو عه‌قلی من بچت..
خودی د گهل ته بکه‌ت.

پۆندکه‌ک ژ ناڤ موژیلانکی‌ت عه‌بدلحه‌میدی ده‌رکه‌فت
وگۆت:

- ببۆره وه‌فاء خانم.. من چو ل سه‌ر خو نه‌هیلا دا کو ئەز
ته قورتال بکه‌م.. مه‌خسه‌دا من ئەوه.

- ما ته وژدان نینه؟ پا چاوا ته قرئان ژ به‌ر کریه؟

- وه‌فاء خانم.. مرو‌ڤ هه‌می خه‌له‌ت دبن، به‌لی خودی حه‌ز
ژ وی دکه‌ت یی ل خه‌له‌تیا خو لیقه‌ ببت.

.. مه لا.. خودی د گهل ته بکته!

ئهفسهري دهستی خو بلند کر دا ئه و لیډانی ب دویماهی
بینن پشستی دیتی عهبدلحه مید دلگرتی کفته عهردی..
پاشی وی گوته لهشکه ره کی:

.. هلگن و بهن بکهنه د نأقی دا حه تا ئه و هشیار بیت، دا
ته حقیقا وی تمام بکهن.

پشستی وان عهبدلحه مید راکری ئهفسهري خوا خو
قه مالی وگوت:

.. باشه.. ئه م دی هه وه بهردهین.. دوچونیټ مه بو مه
مسوگر کر کو هه وه چو د گهل ئیخوانان نینه، وگونه هکاری
دورست عهبدلحه میدی نه جاره، بی گومان ئه و یی د ناقد
کو مه کا ب ترس دا، وئارمانجا وان ئه وه سهر و بهری
دهسهلاتی ل وهلاتی بگوهوږن، وبی گومان تبلیټ
موخابه راتا ئه مریکی وان دلقلقینت.. هوین دی چه ندی
ب بهر فردهی د پوژنامه یان دا خوینن ده می هوین دئینه
بهردان.

پوندکیټ که یفی ژ چاقیټ وه فائی هاتن، وگوت:

.. ئه ری ئه ز دی ئی مه بهردان؟

.. مسوگره ..

.. ئه قرو؟

- نه .. نه نه قرو ..

- بوچی؟

پيله كا كه يـفـخـوـشـيـى ب سهر نه فسهرى دا هات وگوت:

- دقيت عه بدلحه ميد نـعـرـافـى ب وان ههمى تشتان بكهت

بيت من گوتينه هه وه، پاشى دهرگه هـى ته حقيقى بيته گرتن،

و ژ بير نه كهـن هـندى شوينيت قوتانى ل سهر له شيت هه وه

مابن هوين نائينه بهردان، پاشى خـهـك دى چاوا به حسى مه

كهـن؟ دقيت برينيت هه وه خو ليك بدن وچو شوينيت وان

نه مينن ..

وه فائى ب هيقى ورجا قه گوت:

- نه ز ژ مال دهرناكه قم، وكهـس من نابينت .. وئاخفتنهـك

بو كهـسى ژ دهـقى من دهرناكهـقت ..

نه فسهر گرـنـژى وگوت:

- بهـلى .. مانى يى گوتنهـكى بكهت دوباره دى زقـرـته قى

جهى ..

وه فاء ب ديناتى قه خوړى:

- نابت .. نابت .. من نه قيت بزقـرـمه قيـرى .. نهـگـهـر نهـز

زقـرـيمه قه دى مرم ..

- خانما من، پشت پراست به، وپه یوهندی د ناڅبه را مه
وته دا دی یا موکم بت، تو دی چاڅه ک بی ژ چاڅیت مه.. نه څه
نه گهر ته بقیت تو بییه بهردان..

- مه خسه دا ته چیه؟

پشتا خو دایې وگوت:

- هر تشته کی دی ل دهمی وی زانی..

پشتی نه فسه ری چنه د گاڅه ک هاڅیتین لی زڅپری وگوت:

- ئەم دی ته بهینه گرتیخانا (القناطر الخیریة) وهک
دهسپیک بو بهردانا ته، چونگی گرتیخانا ژنکان یا ل ویری،
وهه قالیت ته دی بهینه که لی وهک ئاماده کرن بو بهردانا وان..
همی چوونه سهر وستوییت ئیک، وهفائی خو ژبیر کر
وهه کی وان کر.. ل وی دهمی که یفی ئهو ژ بیرڅه کرین
له شکهره کی ژ بیان څه هاته وان:

- کوپړی صهی! تو ویی دی ویا دی بهر یخو بدهنه
دیواری..

هر زوی بهری وان پک وړک ما ل دیواری که پ وتاری..
دوباره له شکهری گوت:

- دهستیّت خو بلند بکن..

دهستیّت وان ییت سپی تاله سهر نه قراز بوون.

له شکهره کی هی دی گوت ته هه قالې خو:

- ته دیت چاوا دیار بوو کو ئه و جاسووسن؟

هه قالئ وی ئی قه گئیرا:

- ب هزرا من ئه و کوړ عه بدله مید جو هیه .. سهر
وسیماییت وی وه دبیزن، من کربوو دلئ خو بیرا ئه فسه ری
ل هندي بینم .. ئه ز ب خودایئ که عبئ که مه ئه و هه می
شه ی تانن .. خودایئ مه هاریکاری ته بت ل سهر وان ئه ی
جه مال ئه ی عه بدن ناصر ..

وه فائئ د دلی خو دا گوټ:

- ئه ز ژینا خو هه میئ دی بوړینم بیئ تشته کی ببینم یان
گوډ لی بېم، دی ده قئ خو دوریم .. من د پاصئ دا گوډ ل دو
قوتابیان بوو به حسئ به لا قوکیټ سووری دکر، ئینا من ئه و
بو ئه فسه ره کی مرو قئ خو کر .. یا ژ م قه دی ئیمه
خه لاتکر، به ئی مخابن ژبلی قامچی وخه بهر ویا ریپی کرنئ
تشته که من ژ وان نه دیت .. من پسیارا وی ئه فسه ری مرو قئ
خو کر، وان خه بهر گوټنه وی وده یبابیټ وی، من هند خو
دیت وان ئه ز ب که زیان قه هلاویستم وقامچی ل من باراندن،
ئه ز ئه و ا من دنیا هژاندي ده می ل قوتابخانا سهره تای
ماموستایا من شه قه کا هیدي دانایه من .. ده یك و بابئ من
که فتنه پکی و ل وه زار هتا په روه رده یئ شکاییت لی کر ..
خوزی من خو بی ده نگ کریا .. ما چی نابت خودانیټ

به لاقوكان دپراست بن؟ بى گونه هې وځيان وزيره كې ژ چاځيت
 عه بدلحه مېدى دديار بوون.. مه عنايهك د گرنژينا وى دا
 هه بوو، به لى نه ز تى نه دگه هشتم.. دلى من ديژرت نه قى
 زه لامي تشته كى قه شارتي يى ل نك هه ي.. نه و جيهانه كا
 تژى بهرزه يى وه يزه، خو دهمى وى ئعتراف ژى ل سهر خو
 كرى، نه و ب باوهرى دئاخفت.. ل قيرى هه مې كه س
 ب لاوازي قه ئعترافى دكهن نه و ب تنى تى نه بت، ده ستيت
 من بشكين چاوا من نه و قوتا، دهمى دلى وى بوورى من دقيا
 وى بده مه بهر سنگى خو، دا برينيت وى بو دهرمان بكه م
 وئاقى بده مې.. يى ديار بوو كو نه و يى تينى بوو، به لى يى
 بينفره بوو، خو ل بهر دگرت، دهمى نه و كه فتى من نه
 نيشانيت ئيشى ل نك ديتن نه ييت ترسى.. به لى بوچى وى
 وه كرى؟ ما فايدى به لاقوكان ل بهرانبهر هيژا دژوار وزوردار
 چيه؟ كاغه ز بهرانبهر توپ وقامچيان نه شيت چ بكه ت..

وه فاء ژ بهر وى دهنكى ل پشت وى هاتى ژ خه ونيت خو

هشيار بوو:

- وه فاء خانم..

- به لى..

- وهره..

- بو كيځه؟

- پاشی دی زانی ..

ل مہزلکا عہطوہی وی مروقیٰ خوئیٰ نہفسہر دیت ..
وی گوت:

- خودیٰ مالا تہ ویران کہت عہطوہ .. تو دیوی! نہقہ تہ
چ ل کچکی کرہ؟

عہطوہی ب فیلبازی قہ گوت:

- پیٹقییٰ کارینہ ..

- ما رحم د دلیٰ تہ دا نینہ؟

- رحم مہسلہکا دیہ .. مانیٰ نہقہیہ یا زیندیہ ل پیش
چاقیت تہ ..

وہر دووان بہردا کہنی ..

زہلامی خو نیژیکی وہفائی کر وگوتی:

- ب خہم نہکہقہ .. کاریت نہمنیٰ پیچہکیٰ دتہمسارن ..
بہلیٰ تہ باوہر بت کو کارہکیٰ ولاتینیٰ ییٰ مہزن تہ بو
دادییٰ پیشکیش کر .. مسوگر ل سہر ہندیٰ تو دیٰ نییہ
خہلاتکرن ..

وہفائیٰ ب گری قہ گوت:

- بہس بہلایا خو ژ من قہکھن ..

مروقیٰ وی گوتی:

- دو حەفتیان تو دی مینیە د گرتیخانا (القناطر) یا ژنان
قە، پاشی دی ئییە بەردان..

عەطوہی ب تەمساری قە گۆت:

- دو حەفتیان.. ئەقە دەمەکی درێژە.. وە دیارە ژفانەکی
گرنگ تە یی هەی؟!

وی بەری خو دا پویی وی یی کریت وگرنژینا وی یا
پیس، پاشی موژیلانکیت خو دانانە سەریک، و ب دەنگەکی
قەشارتی قە گازی خودی کر:

- خودی! بەس تو دزانی ئەزا د چ حالی دا..

بەری خو دا کونجەکی ل مەزلی، دیت عەبدلحەمید یی
پوینشتیە ونەشیّت خو ل سەر پییّت خو بگرت، ژ بەر وان
نەخۆشییّت وی دیتین، دلی وی چوویی خو تی وەرکەت
وماچی کەت، وپۆندکان ل بەر دەستی وی ببارینت، بەلی
وہکی مروّقەکی شەلە ی پراوەستی.. گوھ ل ئەفسەری بوو
گۆت:

- نوکە دی زقزییە زیندانا خو دا کو بینا خو چەند
سەعەتەکان قەدە ی و بخوی وقەخوی.. پاشی دی تەحقیقی
ب دویمای ئینین..

عەبدلحەمیدی گۆت: ما هیشتا ھندەک مایە؟

بوو حیلحیلا ئەفسەری وگۆت: گەلەک، یا تیرا دبنی مای!

نافېرا نۆزدی

عه بدله مید وهستیای زقپری زیندانا خو، ژ وهستیانی
نیژیک بوو بکه قت، سلاڤ کره برادهان وځیا بگرنژت، بهلی
گرنژینا وی مالکهک بوو ژ شعرهکا ب مهنا کو ب دورستی
بهحسی بیرهاتنیټ شهقهکا دریژ بوو.. ئەو شهقا و خهو تییدا
نه دیتی، هه می تیگه هشتن کو برایی وان یی د نه خوشی
وته نگاځیی دا وئو یی بیئا خو فره دکهت.. وی خو بهردا
ب رهخ مهحموود صهقری قه، جلکیټ وی ژ خوینی پیس
بوو بوون، هندهک خیحیټ رهش ئه ویټ ل سهر دیم ولهشی
وی چیروکا زورداریا بی دل تۆمار کربوو، بی دهنگیی
پیخه مهت ئیشیټ مروقی خو دریژ کر.. بهلی وهکی هه ر جار
رزق ئیبراهیم نه شیا خو بی دهنک بکهت، بهلی مهعرووفی
پشتی باش تی فوکری هه می تشت زانین، لهو زقپری هم هم
وقورئان خواندنا خو، ل وی ده می مهحموودی چاځیټ خو
داناینه سه ریک ویرا خو ل پوژنیټ ته حقیقی ئینایه قه،
ویووسفی شاعر چاځیټ وی د جه دا دزقپرن ونیزیک بوو
بانی کون کهن..

رزقی گوټ:

- جلكيٽ ته دته پرن ..

عه بدلحه ميدي ئي ڦه گيڙا:

- وان ئهن هاقيتمه د ئاڦي دا دا هشييار بيم ..

- هه تا ڦي دهره جي؟

- هه چيئي دلي وي ببورت ئهو وه لي دكهت ..

- ئهن دزانم .. به لي .. دا چ بيڙم؟ ماني ئه ڦه دهمه كي دريڙه

ته حقيق د گهل ته يا ب دويماهي هاتي ..

عه بدلحه ميدي ب ئيشان ڦه ددانيٽ خو ليك شدانن

وگوت:

- داستانه كا ديه خودي ل سهر مه نقيسي، ما كهنگي

دويماهي بو ته حقيقا وان ههيه؟

- ئه ڦه كاره كي غه ريبه ..

- رزق! چيركا مه د گهل وان چيروكا مرن ومانئ يه، ئهم

يان ئهو .. هو سا ئهو هزر دكهن، جهي مه پيڪڦه ل ڦي

جيهاني نينه .. وان نه ڦيٽ گوھ ل ئيكي ببت بيڙت: (نه) ..

وعه بدلحه ميدي دهست ب ڦه گيڙينا چيروكا به لاڦوڪيٽ

سووري كر، وڪاني چاوا داخوازكرنا وي تشته كي زيده بوو

چونكي به لاڦوڪ ل خانه قاهيٽ ئه زهرى يٽ هاتينه

به لاڦكرن وئهو قوتايي ئه زهرى يه، پاشي به حسي

ته حقيقي بو وان كر، وڪاني چاوا وي بريار دا ئهو قوربانئي

بدەت دا بى گۈنەھىت ھەژار قورتال بىكەت، نەخاسم ۋەفائا
كچ ئەوا وان جزايى (سەنمارى) دايى، ھەميان گوھى خۇ ددا
چىرۇكا وى يا سەير يا نيزىكە نەئىتە باۋەر كرن،
عەبدلحەمىدى ل دويماھيا گۈتتا خۇ گۈت:

- و ب قى پەنگى ئەز بوومە سەرۈكى پىخستىيەكا نوى يا
نەينى، وسەرۈكى كۈمەكا داخووا گوھوپىنا دەسەھەلاتى
ل ۋەلاتى دكەت.. ئەو كارى پۈژەكى نەھاتىيە پىرا من..

مەعرووفى خۇ درىژ كرىبوو سەر نقىنان وگوھى خۇ ددا
چىرۈكى، ل دويماھىيى ئەو پويىنىشت وگۈت:

- ئەز نە د گەل تەمە ل سەر قى چەندا تە كرى..

عەبدلحەمىدى ب حىبەتى قە بەرى خۇ دايى وگۈت:

- ئەز شىام ھندەك بى گۈنەھان قورتال بىكەم.. ۋەفرمانا
بەردانا وان دەر كەفت..

- ب قى چەندى ئەم كاغەزى ددكەينە د دەست وان دا،
دا كو ئەو يارىيان بو خۇ ب مە بىكەن ۋمە گۈنەھبار بىكەن
بەرانبەر ھەمى خەلكى.. مسۈگەر ئەو دى قى چەندى
د پۈژنامەيان دا بەلاق كەن وگەلەك زىدەھيان ژى دى پىقەنن
دا كەريىت خەلكى پى ژ مە قەكەن..

- ھەچيا وان بقیّت بلا بىكەن.. ل نك من ۋەكى ئىكە ئەز
گرتىيەكى تاوانبار بىم يان ژى گرتىيەكى ۋەسا بىم چوژ مەسەلا

وی یا دیار نهبت، وبی گومان چوونا مه بو گرتیخانه ییت
 مهدهنی پشتی دانا حوکمی ل سهر مه بو مه گهلهک چیتره
 ژ مانا مه ل قییری.. ودهمی نهفه وره - نهگهر خودی هز
 بکهت - ل سهر مه رادبت دی لیبورین ژ گرتی ومه حکومان
 گرت.. ب راستی حوکمهت چو جوداهی نائیخته ناقبه را
 ههر دووان..

مه عرووفی تبلا خو یا شاهی دریژ کر وگوت:

- مه سهله یا ودهسا نینه وهکی تو هزر دکهی..

- چاوا مه عرووف؟

- دقیت نهه راستیی بیژین..

عه بدلحه مید گرنژی وگوت:

- راستیی؟

- بهئی.. وچو ددی نه..

دهمهکی بی دهنگ بوون.. پاشی مه عرووفی گوت:

- یا تو دکهی وهکی خو کوشتنی یه..

عه بدلحه میدی ب نه خوشی قه گوت:

- نهه هزر دکهم نهو خو گوریکنه..

- نهه نه دگهل ته مه..

- مه عرووف! وان دقیا نامویسا وهفائی کریت کهن..

- تو نه یی بهرپسیاری ژ وی چهندی..

- و ته عزیزبی نیژیک بوو هندهك ژ بهر بمرن..

- ما گونه ها ته چیه عه بدلحه مید؟

- یا ژ من قه خودی ب قی چندی دی ژ من رازی بت..

- بهس ئهو وی دزانت.. ئه ز دزانم ئنیه تا ته یا باشه،

وکار ب ئنیه تانه، وهر کهس وئنیه تا وی، به لی بهرگریا

دره وان ژ تشتیت فهره، دقییا ته خو ږاگرتبا..

- ئه گهر ئیک ژ وان مربا، یان ئه ز مربام؟

- مرن ب دهستی خودی یه..

هه می بی دهنک مان، چاڤ دلقلقین وسهر دتژی حیبه تی

وکه رب وشوږه ش بوون، رزق ئیبراهیم نه شیا پوینشتی

بمینت، لهو ما ژ پییان قه، د زیندانا تهنگ دا هات وچوو،

بیڼ بو بیڼی ږادوه ستیا، جار بهری خو ددا مه عرووفی، و جار

بهری خو ددا عه بدلحه میدی..

مه عرووف زڅږی وگوت:

- مه حموود صه قری وه کر.. خو ب پاستیی قه گرت..

ئه گهر وی ئعتراف کړیا کو چه کی ل نک وی.. ئه ز دبیرژم ئهو

دا هندهك چه کی به نه د خانیی وی قه و ژ دره و دا بیژن: یی

ویه، دقیت هه رده م پاستیی ل ناډ چاقیت وان بدهین..

عه بدلحه میدی ب حیبه تی قه گوت:

- نوکه ئه ز چ بکه م؟

مه‌عرووفی گۆت:

- مه‌سه‌له‌ یا دیاره‌..

- چاوا؟

- ل گۆتئیت خو لیقه‌ ببه‌، بیژه‌ من چو تشتی هؤسا
نه‌کریه‌، وسه‌به‌ب ژ یی‌ ناشکه‌رایه‌، بیژه‌: هه‌چی تشتی من
گۆتی من ئەو ژ ترسیت ته‌عزیبی دا گۆتبوو، وبۆ ته‌ هه‌یه‌ کو
تو گۆتئیت خو ئیمزا نه‌که‌ی خو ئەگه‌ر ئەو ته‌ قناره‌ که‌ن
ژی..

عه‌بدلحه‌میدی ب بی‌ خه‌می قه‌ گۆت:

- ئەز ب خو ژ مرنی ناترسم..

ل قییری رزقی خو کره‌ د ناڤرا وگۆت:

ئعترافا ب کوته‌کی وته‌عزیبی د قانونی دا چو بهایی
خو نینه‌..

یووسفی شاعر لی قه‌گیپرا:

- رزق، کانی قانونی وزفتی بهیله‌..

پاشی یووسفی تفا خو داعویرا وگۆت:

- نه‌ ئعترافکران وان گیژ دکه‌ت، ئەو دی زانن کو هنده‌ک
که‌س هه‌نه‌ به‌رگریا وان دکه‌ن وبه‌لاقوکان دژی وان به‌لاقه‌
دکه‌ن، ئەقه‌ به‌سه‌ دلیت وان تژی ترس وسه‌هم بکه‌ت..
چونکی ئەو نه‌شیاینه‌ ده‌ستی خو بداننه‌ سه‌ر وان که‌سیت

قى كاری دكهن.. بى عەزابدان تو وان حىبەتى و ب ترس
بهیله وهكى كو ئهو مه عەزاب ددەن..

عەبدلحەمیدى سەرى خو ھژاند وگۆت:

- يەنى تەحقیق ب دویمایى نائیت، وچىروكا تەعزىبى
دى دريژ بت؟

مەعرووفى ب باوهرى قە گۆت:

- ما كى گۆتیه ئىدى ئهو زۆردارىيى ناكەن؟ دىروكا وان
يا پەش وچوونا وان ب ناف زۆردارىيى قە، ھەردەم وان بو
زىدەتر حىنجىيى پال ددەت.. ئهو ژ كاری خو لیقە نابن،
چونكى دبت لیقەبوونا وان وان نەھىلت.. ئهو سەح ناكەنە
مەسەلى كانى ئهو پراستە يان نە.. بەلكى بەرى خو ددەنى
كانى مفایى وان تىدا ھەيە يان نە.. مللەتەكى بى وژدانە..

ئەنیا عەبدلحەمیدى خوھ دا.. وگۆت:

- چ چى دبت بلا چى ببت.. ھەچیا خودى ھەزكرى دى
ئهو بت..

مەعرووفى گۆت:

- دقیت ھەر ژ نوکە بریارا خو بدەى..

- پى نەقیت ئەزى قانەم ب گۆتنیت تە..

وان ھند دیت ب خافلەتى قە دەرگەھ ھاتە قوتان، ھەمى
رەبوون، رزق ئىبراھىم ب نك دەرگەھى قە چوو، دەرگەكى

نیاس هاتی، دهنگی برایی وان ئیسماعیلیه، ئەو گرتیی
 دستویری هە ل هەمی لاییت گرتیخانی بگه‌پییّت، دا کو
 پییش (قووری) یی جووی قه‌ خلمه‌تا له‌شکەری بکەت،
 ئیسماعیل گه‌له‌کی شارەزا وزیرەک بوو، هەر کەسی وی قیابا
 دشیا ژ به‌ر کار وشارەزاییا خو‌ب لایی خو‌ قه‌ بکیشت.. هەر
 وه‌سا ئەو دشیا باوه‌ریا خەلکی ب دەست خو‌ قه‌ بینت..
 ئیسماعیلی گۆت:

- گه‌لی براده‌ران..

رزقی گۆت:

- به‌لی..

- باش گووی خو‌ بدەنه‌ من، ئەقرو من یی زانی کو
 پێخراوه‌کا نوی یا ئیخوانان یا هاتیه‌ گرتن، وه‌ژمارا
 ئەندامیّت وی شه‌ش سه‌د کەسن.. دیاره‌ ئەم دی زی‌ده
 گرفتاریا بینن.. بینا خو‌ فره‌ه کەن وخو‌ به‌یلنه‌ ب هیقییا
 خودی قه‌، پاشه‌پوژ هەر بو‌ چاکانه‌..

رزقی قیا هیشتا تشتان بزانت به‌لی ئیسماعیلی خو‌
 قه‌کیشتا و ب نک زیندانه‌کا دی قه‌ چوو، دا قان دهنگ
 وباسیّت غەریب بو‌ ببه‌ت حه‌تا وان ئاگه‌ه ژ خو‌ هه‌بت وخو‌
 بو‌ وان کاران به‌ره‌ه‌ قه‌ بکەن ییّت کو ل قان ده‌میّت هو‌سا چی
 دبن..

رزقی گوٽ:

- لازم نه بوو نه څه پيڅراوښت نوي بينه چيکړن.. پتر نه خوښي وگرفتاري دي گه هنه مه..

مه عرووف گرنڅي وگوٽ:

- هنده کان هر دکر خلاص ئيدي ئيخوان نه مان، به لي نه ز دبيژم: کاروان يي ب پيڅه دچت، وجهنگي بهره وامه، وهه څرکي هر دي مينت هندي ژيان ههبت، د سهر وي زورداري ودرواريا هم ژ وان دبينين.. به لي نه ز ب خوشيه کا نه يا کيم دحه سيمم..

يووسفی شاعر سهری خو هژاند گوٽ:

- ﴿کُتِبَ اللَّهُ لَآ غَلْبَ اَنَا وَرَسُلِي﴾ نه څه نايه ته که ژ قورئاني خودي ته نکيد تيدا کريه، هر وهسا نهو دبيژت: ﴿وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ شهرتي ئيکانه يي سهرکه فتني باوهره.. وهی بو وی شهرتي!!

ب راستي نه څي خه بهري حيبه تي و دلوقاني، هر وهسا ئوميد ژي ل نک ئيخوانيت گرتي پهيدا کر، چونکي مه عنا وي نه وه - وهکي مه عرووفي گوټي - کو جهنگ يي بهره وامه و ب دويمامي نه هاتيه، نه څه چنده بو دسه هلاتي ناشکرا دکهت کو دژواري وهيژ پتر نه ياران چي دکهت، وزيده تر بهرگريي پهيدا دکهت.

د گهل وان ئیشانیّت عهبدلحه مید پیّ دحهسیا وی څیا
عهوریّت خه م وکوڅانان ژ سهر دلّیت براییّت خو ږاکهت، ههر
وهسا وی څیا ییریّت زڅرینی بو ته حقیقی و خه میّت وی ژ بیرا
خو ببهت، له و گوّت:

- نه گهر هات وئهن ژ څیری دهرکه فتم دی و هفائی ماره که م
ههر چهنده وی شهقه ک ژی یا دانایه من.

رزقی ب توندی څه گوّت:

- دی وی ماره که ی یا شهقه ک دانایه ته؟

عهبدلحه مید که نی وگوّت:

- بهس ب څی چهندی ئهو دی داخوازا لیږورینی ژ من
کهت..

یووسفی شاعر بهری خو ب نک رزق ئیبراهیمی څه دا
وگوّت:

- ئه ری ما تو باوهر دکه ی ل څی ده می ژنکه ک دویرت
شوی ب ئیک ژ ئیخوانان بکهت؟

رزقی ب پکداری څه گوّتی:

- ژن هه ز ژ زیره کیی دکهن..

یووسفی به رسقا وی دا:

- حوکمهت دبیرته څی زیره کیی: خیانهت.

- ته شوله ژ دره ویت حوکمه تی نه بت.

— خەلك باوەر ژ وی تشتی دكەت یی د پوژنامەیان دا
دئیتە نفیسین.

— یوسف توژنكان ب نەراستییت شعری دنیا سی، وان
هزرەكا تایبەت هەیه.. قیان ل نك وان ل سەر بناخەیی
تیگەهشتی رانابت.. بو نموونە: كچەكا سپی وەکی ماستی
حەز ژ من دكر هەر چەندە ئەز زیدە یی پەشم ژی..
هەقال هەمی ب تۆرە كەنین.. مەعرووف تی نەبت ئەوی
ب دەنگەکی بلند كره كەنی، ل وی دەمی رزق ئیبراھیمی
گۆت:

— بوچی هوین دكەنە كەنی؟ ب خودی وەسا بوو.. چی
جەیی ئەز دچوو می ئەو ب دویف من قە دەت..
یوسفی گۆتی:

— پا بوچی تە ئەو ب خو نەدئینا؟
— یا ی ستارە بوو.. وپشتی هنگی خوشتقیا من یا
ل سوودانی..

یوسفی گۆت:

— یا پەشە..

— بەلی..

— ویا جوانە ژی؟

.. گه لهك.. ويا خوانده قايه ويا ب ستاره يه، وبابى وى
ئيك ژ زه لاميت (ختمى) ييت ناقداره..

يووسفى ب يارى قه گوټ:

- نه كو تول فيرى گيرو بى، قيجا هه تا تو دزقېرې نهو
شوى بكهت ودو سى عه يال ژى هه بن.. ونه دويره ناقي ئيكى
كربته جه مال ويى دى عه طوه..

گيولې رزقى تيك چوو، سه رى خو ب كه رب قه هژانده
وگوټ:

- ژنكيټ مه وه ناكهن..

يووسفى ب ترانه قه گوټ:

- ژنك ل هه مى جهان وه دكهن..

مه عرووفى خو كره د ناڅ سوحبه تا وان پړا وگوټ:

- رزق، خو عيجز نه كه، ژنك هه مى وه كى ئيك نينن..
هندهك ب سوژ ووفانه وهنده كيټ بى سوژ ژى هه نه.. د گهل
هندي ژى شريعت بو وان دورست دكهت نهو خو بده نه
بهردان نه گهر زه لاميت وان دهمه كى دريژ بهرزه بن، دا نهو
به رب خرايى قه نه چن، وئه قه چهنده تشته كى دورست
وبه رعه قله.

رزق پوينشت، ههر وه كى ب دلخوشى قه ژ عه سمانه كى
بلند داداى، پاشى سه رى خو كره د ناڅ له پيت خو دا وگوټ:

- نیژیکه هر شهف ئهز وی د خهونا خو دا ببینم.

مه عرووفی گوټ:

- خودانیټ ریټباز و مه بده ئان تشتیټ گران و ب بها

د ریټکا خو دا گوټری دکهن، چونکی وان دنیا پیخه مهت
رایبونا خودی یا فروټی..

رزقی ب شهرم قه گوټ:

- ده ستویریا من بده مه عرووف.. پا ژنکا ته چ دکهت؟

مه عرووف گرڼژی وگوټ:

- دلی من دبیرته من نه دویره ئه وژی د گهل وان بت یټ

ژ نوی گرتین.. ئه و د هه می تشتان دا وه کی منه.. ئه م د ژین
وپاشه پوژی دا شریکیټ ئیکین..

عه بدلحه مید د خه و چوو، ودهنگی وی هیدی بلند بوو،

برادران پی زانی.. مه عرووفی گوټ:

- خو بی دهنک بکهن، برایی وه شقیدی نه نقستییه، وه

دیاره ئه و گه له کی وهستیای، قیجا مه جالی بدهنی دا بیئا خو

بدهت، هه ټرکیه کا دریزیا ل به راهیا وی هه ی.. خودی وی

بیاریزت..

بی دهنکیا ب ترس دوباره زټری وی جهی..

ناقبرا بیستی

چه‌ند پوژەك د سەر نه‌بیلائی پرا بۆرین ئەو شیا بزقرتە
سەر هیژا خو پشستی قەگەریا یە قوتابخانە یا خو، هەردەم وی
دقیا خو وەسا دیار کەت هەر وەکی چو چی نه‌بووی،
قوتابی ب دەست قوتانەکا گەرم هاتنە بەراھیی، پی حەسیا
کو ئەق دلیت بچوێک وی دحەبینن وپشتەقانی وی دکن،
وچو دەمان وی ناهیلنە ب تنی وئەقە تیرا وی هەیه، راستە
ئەو بەریکان تژی ناکەت بەلی پا ئەو دل وگیانی وی
دەولەمەند دکەت، چو جارێ هیقیا وی ژ جیلی نوی نه‌هاتیە
بیرین.. بەلی رێقەبەر - خودی لی نه‌گرت - ب هشکی قە چو
بەراھیی نه‌ وەکی هەر جار، بەلکی وی ب زیرەکی و قەشارتی
قە داخوژا هگواستنا وی بو قوتابخانەیه‌کا دی کر، چونکی
ئەق قوتابخانە ژ بەری وەرە ب بی دەنگی وناشتیی یا هاتیە
نیاسین، وچو جارێ گرفتاریییت سیاسی نه‌کەفتینی،
نه‌بیلائی ب قی ئیشارەتا وی نه‌خۆش بوو، لەو گرنژی
وگۆت:

- کەس نه‌شییت من ژ قی قوتابخانی قەگوهرت، من
باوهریه‌کا موکم ب قی چه‌ندی هەیه..

پښتانه بهرې ب مهنده هوووشې څه بهرې خو دايې وخو بې
 دهنګ کر، بهلې ماموستايېن دی هر خو د مهسهلې نهگه هاند،
 نهگه ر چ بهرې خو دانیت وان بو نه بیلايې دتیر مهنا ژې بوون،
 کیم ژ وان پسیار ل دور نه بیلايې پریزکرن، وی ژې هندهک
 بهرسقیت تینکاتی پې نه شکیت ددان.. راسته نهو د ترسیان
 په یوه نديت خو د گهل وی موکم کهن بهلې د گهل هندي ژې
 نهو گه لهکا هیژا بوو ل نک وان..

عه طوهی زیده زیده له زل وی دکر دا نهو داو هتا خو
 بکهن.. ووی ژ لایې خو څه دلې وی خوش دکر، د گهل
 دهر دکه فته بازاری ژ بو کرینا زیړ وجلکان، نه خاسم جلکیت
 بویکینی، خو وه دیار دکر کو نهو پویته ی پې دکهت، ودلې
 وی خوش دکهت، لهو هتا گوهان نهو د خه ونیت خو ییت
 پیس دا مابوو، نه بیلا دچوو نک دختور سالمی، و د گهل
 هندي ژې موعامله تیت خو درست دکرن دا سه فهرې بکه ته
 کویتې.. وفیل بازیا وی گه هشته هندي وی هندهک جاران
 کاغز بو پښتانه بهریا (جهوازاتې) ژ نک عه طوهی دئینان
 ب هیجه تا هاریکاریا مروڅه کا خو. و ب قی پهنگی نهو شیا
 پاسپورته کی بو خو دهر بیخت بیی بیژت: نهز ماموستامه،
 هر وه سا شیا قیزی ی ژې بو خو وهرگرت، لهوا هر زوی
 جههک د فروکه کا کویتې دا بو خو حجز کر بیی ئیک ژ کهس

وکاریت وی یان هه قالیت وی پی بزنت، ب پاستی دختور
سالمی گه لهک هاریکاریت پیتهقی بو وی کرن، پی نیشا دا
وکاغن بو نفیسین دا جههکی وکارهکی ب ساناهی بو خو
ل ویری پهیدا بکهت، وهندهک پاریت ل وی دهمی ب دهست
کهسی نه دکه فتن ژی دانی.

بهری نه بیلا سه فری بکهت ب پرژهکی قیا سهرا سهلواپی
بدهت، وئو ژقی چه ندی نه دترسیا چونکی خو ئه گهر
زه لامهکی ئه منی وه دیت با ژی، ئه و دا بیژتی: ئه ز هاریکارا
هه وه مه، وتیرا وی هه یه ئه و ناخی عه طوهی بینت، دا
دهرگه ه بو وی ل تاق بن.. ل دوریت سه عهت هه شتی
ئیقاری وی خو گه هانده سهلواپی، د گهل زیرهکی وپشت
پاستیا وی دلی وی خو دهلاقی، ئه گهر ئه قه حالی وی بت پا
حالی سهلواپی نوکه دی چ بت؟ دهرگه ه قوتا، پشتی ده مهکی
کیم پرویهکی زه رپه تخی دیت، چاڤ پتر کویر بوووون،
موژیلانک دتهر بوون ژ پوندکان.. یا دیار بوو کو ئه و یا
دترست، زاروکی وی یی زه عیف ل بهر سنگی وی یی
نقستی بوو.. نه بیلاپی گوتی:

- حالی صابری چیه؟

- وهکی تو دینی.. کهرم که وهره ژور.. تو ب خودی
کهی زوی خو گیرۆ نه که..

نه بيلاب ژور كهفت وگوت:

- چ تشتی نوی چیبوویه؟

سهلوا پروینشت و بیی وی پوندکیټ وی هاتنه خواری،

وگوت:

- گرتن بو من خوشتر بوو ژ فی ژ یانی.

- مه خسه دا ته چیه؟

بهر بهره سهلوایی پوندکیټ خو زوها کرن وگوت:

- هر پروژ دئینه فیی.. نه فسه ری تشته کیټ عنتیکه یی

ژ من خواستی..

نه بیلایی د بن لیقلیقان پرا گوت:

- نه فسه ییټ پیس چو جاران پیساتیی ناهیلن..

* * *

سهلوا یی گوت:

- وی هزری بکه.. وی داخوازا ژ من کری نهز خو ژ میری

خو بدهمه بهردان..

- نابت..

- نه فیه پتر ژ جاره کیټ یا بووی.. نه فسه ر دبیرت: نهز

گهلهك ژ وهفاداریا ته نه یی رازیمه، و دبیرت: میری ته

ژ ههژی هندی نینه، چونکی وی خیانه تا ل وهلاتی خو کری،

وهزارا خو د پاشه پروژا مالا خو دا ناکهت.. ووی گوت: وی

ژنه کا ئه لمانی یا ئینای وکوره کی ژئی هه ی، وینه یه کی
میری من د گهل ژنا وی یا نوی وکوپئی وی نیشا من دا .. د
سه ر هندی پا ژئی گوټ: بابی صابری مروقه که مه یی
قه دخوت وره قاصی د گهل ژنکان دکه ت .. یا ژئی ژئی مه زنتر
ئه وه ئه فسه ری داخواز ژ من کر ئه ز شوی ب وی بکه م ..

نه بیلا ژ گوټنا وی عه جی بگرتی بوو وگوټ:

- باوهر ژ ناخفتنا وی نه که.

سه لوایی گوټ:

- وینه؟

- وان یی چی کیری ..

- چاوا؟

- فه ند وفیلیت وینه یان تشته کی ئاشکه رایه، دو وینه یان

ددانسه به ریک وپیچه کی تی دخه بتن وینه یه کی ژئی چی
دکه ن .. وه کی وان دقیت ..

سه لوایی گوټ:

- بوچی ئه و وه دکه ن؟

- ئه قه ریکه که ژ ریکیت وان بو ویرانکرنا ژیا نا خه لکی

ونه هیلانا وان، عه زابدانا له شی ریکه که .. پرت پرتکرنا

گیانی ریکه کا پیستره .. چاندنا گومانی د ناچه را مروقان دا

په یوه ندییت مروقینی یی لاواز دکه ت وباوهریی ژ دلان

دکيښت.. و ب ځي چهندي ټهو دي شين دستي خو داننه
سهر ستويي خه لکي.

ناخينکه هاته سهلوايي وگوت:

- وه يلا ل مني! خودي، ټهز چ بکه م؟

نه بيلايي ب موکمي څه گوتي:

- خو ل بهر بگره..

- خو ل بهر بگرم؟ چ نه مايه ټهز دي که څم..

- ټهو نه شين چول ته بکه ن.

- نه کو جاره کا دي ټهو من بگرن.

- ما ته نه گوت: گرتن ژ ځي حالي خوشتره؟

- به لي ټهز وه دبيژم.. به لي صابر، خوزي وان ټهو هيلابا

د گهل من..

نه بيلايي سهر ي خو هژانده.. ددانييت خو ل سهر يک

شدانده وگوت:

- صه نه..

- ما بهايي خه بهران چيه؟ ټهو کورسيکيت وان ناهرين.

- راسته..

سهلوايي سهر ي خو ب نک عه سماني څه بلند کر وگوت:

- مه ژبلي وي که س نينه.

نه بيلايي هيدي گوت:

- ئەز گۆرى خودى بىم!

دەمەكى بى دەنگ بوون پاشى نەبىلايى گۆت:

- نە دويرە ئىدى ئەز تە نەبىنم ھەتا دەمەكى درىژ.. تو
ھەر دى ل بىرا مەن بى، خودى دزانت مەن نەدقيا ژ تە دوير
بکەقم.. بەلى بلا تە باوهرى ھەبت کول دەمەكى زوى ئەم دى
ب سەرکەقەن، ھەندى ئەزا ساخ مە ئەز دى پىشتەقانا تە بىم،
ئەقە سۆزە..

سەلوايى دەستى نەبىلايى گرت وماچى کر وگۆت:

- دى کىقە چى؟ خودى دزانت ھەر ژ پوژا ئىكى وەرە
دەمى مەن تول زىندان تارى دىتى مە گەلەك ھەز ژ تە کر..
نەبىلايى ئەو دا بەر سنگى خو وپوندک ژ چاقىت وى
بارىن وگۆت:

- ل دەمى وى دى زانى.. دويرکەفتنا لەشان چو بەا نىنە
مادەم رح دىزىكى ئىکن.. پىشتى ھنگى ژى، ژ مالى نەترسە،
ئەز دى ھەمى تىشتان بو تە ب سەروپەر کەم.

نەبىلا کەفتە ھەزا، بەرى وى مال بلندى وگۆت:

- ھەر پوژەكى تو دى گەھىيە زەلامى خو.. شىرىنيا دىتنى
تەعليا دويراتىيى دى ژ بىرا تە بەت، ئەو بەس دى مینت
بىرھاتن.. داستانا خەباتا شەرىف دى بتە سترانەك ل سەر
دەقى ھەو ھەردووان..

جاره‌کا دی نه‌بیلا که‌فته هزران و مالکه‌کا شعرئ د گهل
خو خواند، پاشی گوٚت:

- نه‌ز خودانی قئ شعرئ نانیا سم.. نه‌و شاعره‌کئ نیاس
نینه، به‌ئ په‌یقیٚت وی خو ل نیقا دئ من دده‌ن، بی گومان
وی ژئ ته‌علیا ئی‌شا ونه‌خوشیا زولم وورداریئ یا دیتی..
سه‌لوايي پوندکیٚت خو زوها کرن وگوٚت:

- ژیان یا شرین وجوان بوو، نه‌م دکه‌یفخوش بووین، مه
ب کرنا نقیٚژان شوکرا خودئ دکر.. مه یاری دکرن ودخوار
وخه‌ون ددیتن.. ل پوژه‌کا تاری ونه‌پیروژ چرا قه‌مری..
هره‌باهه‌کئ شیٚت یاری بو خو ب وی چرایي کرن.. له‌و نه‌م
که‌فتینه د بن نه‌خوشیان قه‌..
نه‌بلایي گوٚت:

- شه‌یتان نه‌قینئ دسوژن..

- بوچی؟

- چونکی نه‌و شه‌یتانن.

- نه‌قه‌ه‌رامه..

نه‌بیلايي گوٚت:

- نه‌گهر نه‌و بشیٚن چرایي قه‌مرینن ژئ، چو جاران نه‌و

نه‌شیٚن پوژئ ره‌ش بکه‌ن..

نەبىلایى چانتى خۇ ھلگرت، پاشى سەلوا دا بەر سنگى
خۇ و ب كزگريۇك قە گۆتى:

.. ب خاترا تە..

پاشى صابرى نىقىستى ماچى كرو ب لەز دەر كەفت..

* * *

ل جادا دريژ وتژى برك وجوڭ ئەو چوو، پۇناھيا
گولۇپىت كارەبى يا كىم بوو ونىزىك بوو بمرت، ھندەك
گولۇپان چوتى نەما بوو وكۆرە بوو بوون، پەنجەركىت
خانىان دگرتى بوون، پۇناھى ب زەحمەت دشيا تىپرا
دەر كەفت، عەسمان ل ھنداڭى وى وەكى دەشتەكا دريژ بوو
پەشە عەوران گرتبوو، ژ دوير قە دەنگى رادىوئى ھاتى،
ھندەك پەيقيت مىرىنى وچەلەنگىي يىن قالا دخواندن، ژيان
يا تژى درەو ونەخۇشى بووى، د گەل ھندى ئەو ئەقیندارا
قى ولەتییە.. ئەو ھەز ژى دكەت د سەر وى ھەڧركيا
بەردەوام وزۇرداريا دژوار پائەوا لى چى دبت، ھەز ژ ھەما
وى يا ب تۆرە دكر ئەوا خۇ ب بىنفرەھىي قە دگرت، ھەز
ژ بەرگريا وى يا بى دەنگ دكر ئەوا ھىشتا نەپەقى، ل دوير
ئەو مزگىنيا سپىدەھەكا پاك دىبىنت، منارەيىت بلند ونەمر
ناقى خودى ژى رادبوو، ھەمى تىشت دى چن، ب تنى
خودايى مەرد دى مینت يى نە چو جاران دمەرت ونە

دشکیت، پا مروځي بې فامه، نهو دندکه کا بچويکه ل ځي
جيهانا بهر فرده وبې دويماهي.. و دندک چهند بکهت ما دي
شيت چ کهت؟ ما دي شيت ب مليوونان ستيرين ب مليوونان
سالان ژي دوير ب سهرک دا نينته خوار؟ عه طوه وييت
وهکي وي تفهکه شهيتانه کي نساخ د پويي مروځيني
وهرکري..

بيي وي قيړيهک ژي بلند بوو:

- نه مينت تاري..

هشيت وي هاتنه سهری، مروځهکي کوره يي ب گوپال
ديت، نهوي کوره پاوه ستيا و ب نک وي څه بهري خو دا
وگوت:

- نهري خونيشادانه؟

وي بهري خو دا يي، نيزيک بوو نهو بکهفته د برکا ناڅا
پيس دا، وي خو نيزيکي وي کر، ودهستي وي گرت وبهري
وي دا ريکا پاقر، کوره لي خوړي:

- توکي يي؟

وي ب کورتي گوتي:

- نه زه هژاره کم..

سهری خو هژاند وگوت:

- خودي نامويسا ته ستاره بکهت، کچا من..

پاش بو ئحم ئحما وی وگۆت:

- وی گۆت:

گهلهك ییٲ ههین.. د گرتیخانهیان ٲه.

- گرتیخانه خوشتره.. ههچکو مروٲه خوارن وٲه خوارن

ونٲستنی ٲی دبینت..

نه بیلالی ٲ ناخفتنا وی بٲری وگۆت:

- وئحتیماله ٲی بیٲه کوشتن ژی..

- ژیا نا مه ژی وهکی مرنی ٲه.

وی گۆتی:

- تو چاوا دژی؟

- ئەز قورئانی ل سهر گۆٲان دخوینم، هندهك جاران ژی

ئەز خواستنی دكهه.. وی چانتی خوٲه كر، هندهك پاره

دهریخستن وكرنه د دهستان دا وگۆت:

- هانی بگره..

دهست هاٲیٲتی و ب حیبهتی ٲه گۆت:

- ئەٲه چیه؟ جونهیهه؟

بهرسٲا وی نه دا، وی پاره ب نك لیٲیٲ خوٲه بر وماچی

كر وگۆت:

- ئەٲه كرامهته، بی گومان تو ملیاكهتی ژعهسمانی

هاتی.. خهك دبیرنه من: تو خودان كرامهتی، مسوگهر تو

ملیا که تی.. ب دهان عه زو حال من بو سه روکی وبو
وهزاره تا کاروباریت کومه لایه تی وئه وقافی ییت هنارتین بهی
دبی فایده بوون..

پاشی ب دهنگه کی بلند گوت:

- یی زیندیه ونامرت.

و ب پیکا خو چوو وهندهك شعرین صووفیان خواندن..
پوندکیٔ وی بارین وگاڤیٔ خو ب لهز هاڤیتن، کانی ئەڤ
شعره وکانی شعریت نزاری وشاعرین دی ییت مهزن؟
شعریت وان وهکی وی سؤراق و سپیاقینه یا پیرهژن د خو
ددهن وخو پی جحیل دکهن.. ئه ری تو بیژی کی ئەڤ شعره
گوت بت؟ ئه و ژی شاعره کی نه نیاسه.. کیم کیم ل بهر وی..
یا ل سهر وی ئه و ئه و ته کسیه کی بو خو بگرت دا پی
بگه هته دختور سالمی هیشتا وی عیاده نه گرتی، دڤیت
خاترا خو ژی بخوازت وسوپاسیا وی بکهت سهر
هاریکاریا وی، ل دمه کی کورت ئه و شیا بگه هته وی ری..
ب سهر دهره جان کهفت، دلی وی خو دقوتا.. بوچی دلی وی ل
شان پوژان هنده خو دقوتت؟ زه نگل لیڤا، بهرده سکی
دختوری ب خافی قه هاته بهراهیی، وی گوت:

- دختور چوویه قه؟

ئەو ما تى فوكرى.. يى ب خەم بوو، نەئاخفت، دا بىژى
بەستىي ئەوى گرتى، ب ترس قە لى خوړى:

- باخقه..

ب هسكى قە گوټ:

- نه يى حازره..

- ئەو ل كېفهيه؟

- ئەز نزانم..

حه فكا وى گرت، ولى خوړى:

- دقيت ئەز بزانم.

- به لا خوژ من قەكه.. مالا من ويران نهكه..

- مه خسه دا ته چيه؟

- يى برى.. نساخهك چاره سهر دكر.. ئەو ب نساخ قە بر.

- گرت؟

سهرى خو هزانند وگوټ:

- وهكى براىي وى گرتى.

پوندك د چاقان دا هسك بوون، پيستركى گرت،

به رده سكى گوټى:

- هره هيشتا كهسى تو نه ديتى..

ب بينتهنگى قە گوټ:

- وتو! دى چ كهى؟

- نزا.. رزقی من وعه یالی من ژى خه ما خودی..

پینچ جونه یه ژ چانته ی دهر یخستن وکرنه د دهستان دا،
ب له زب دهره جان دا هته خوار.. بهری خو دا لایى خو یی
چه پی وراستی، گه هشته جادی، ل پشت خو زه لامه ک دیت
ساکو یه کی خولیکی دهر بوو، دهستی وی گرت وگوئی:
- ناسنامه یا خو..

وی ئه وهی دی ئینادر ودا قی.. هنده ک تشت ژى
نقیسین ل سه پهره کی، وی پسار ژى کر:
- ئه قه بوچی؟

- ته چ دکر ل عیادی؟

- وه کی ههر نساخه کی..

- بهرده سکی چ گوته ته؟

- گوئ: دختور یی ب شوله.. یی چوویه سه فهره کی
وئو نزانته کانى کهنگی ئه و دی زقرت.. ئه قه خه مساریه کا
زیده یه، چاوا دختور دچته سه فهری بیی بیژته نساخیت خو
ووان بهیلت مه حتل..

زه لام گر نژی وگوئ:

- باژیر یی تژی دختوره..

- ئه قه راسته سوپاس..

ب لهز خو هاقیت، عهرد ل بن پییت وی ب ترس دهژیا،
 ماریت قییری ژ جینهکی عنتیکه نه، ل زځستانان خو
 ناڅه شیرن، هه می ده میت سالی دگه پریین.. سلاڅ کره مروقییت
 خو، پاشی چوو مه زه لکا خو یا نقستنی ودهرگه ه ل خو
 گرت..

دهیکی خو ب نک سوې څه خشانند وگوت:

- هه ی ژاری نه بیلا.. نه ز نزام چ ب سهری وی هاتیه..

بابی ب خه م څه گوت:

- څان پروژان نه وهندهک تشتی غه ریب یا دکهت..

بیڼه کی ما پاشی گوت:

- کی دزانت به لکی پشتی شویکرنی باشر لی بیت..

دهیکا وی ب پشت راستی څه گوت:

- من نه باوهره.. کچا منه وئز وی باش دنیا سم.. نه څه

شویکرنه بوو ستريا بنی پی مه.. خودی تو مه ستاره که ی..

بابی وی ب عیجری څه گوت:

- ما وی چ ددی دقیت؟ عه طوهی کاره کی مه زن یی

د دهستان دا هه ی.. مال.. ساخله می.. دی بیژنی گایه..

نه بیلا بهری بنقت تشتی خو لیکدان.. قورئانا خو یا

بچویک ژي نهوا دختور سالمی بو وی کریه دیاری ژ بیر

نه کر، بیرا وی ل سالمی هات نهو دیمی تژی باوهری

وگرنژین، هزریټ وی کویر بر.. هزریټ وی کرن، ئه‌ری نوکه
 ئه‌و ل کیفه‌یه وئه‌و چ ل وی دکه‌ن؟ دیمه‌نی کریټ هاته‌به‌ر
 چاقان.. قامچی، عه‌رووسه، خوین، قیژی، پسپارکه‌ر.. ئه‌ری
 تو بیژی ل ناف دیمه‌نی تژی که‌ر ب ونه‌قیان گرنژینا وی
 قه‌مرت؟

دیمی خو دانا سه‌ر بالیفکی و بو زارزارا وی گری وگوت:
 - ئه‌ی خودی ئه‌قه گه‌له‌که!! بوچی تو زوری و زورداران
 ناسوژی.. مانی ئه‌قه ل به‌ر ته نه یا ب زه‌حمه‌ته تو یی قاهر
 وقادری..

ل سه‌عه‌ت چاری سپیدی ژ نفینان ده‌رکه‌فت بیی خه‌و
 چاقیټ وی ببینت، ده‌سنقیژ شویشټ ونقیژا سپیدی کر،
 پاشی ب سفکی وهیدی چوو، ده‌رگه‌ه قه‌کر، و ل هیفیا
 ته‌کسیی پاره‌ستی، سه‌رمایی وه‌ه‌وای پیټ مروقی به‌ستی
 دکر.. ئه‌و یا پشت راست بوو وپی ده‌سیا کو خودی وی
 شه‌رمزار ناکه‌ت، ژ بیر کر خاترا خو ژ ده‌یباب و مروقیټ خو
 بخوازت.. چو نینه، مانی ئه‌و هه‌ر پیټ د دلی وی دا، ووی
 کاغه‌زه‌ک بو وان ل پاش خو هیلیه، هه‌ر وه‌سا ئیک بو
 عه‌طوه‌ی ژی سه‌رداری گرتیخانه‌یی.. وه‌کی خه‌ونی ده‌م
 د سه‌ر وی را بوری.. چوونا بو بو فروکه‌خانه‌یی، بۆرینا وی
 د ده‌رگه‌هی پاسپورتان را.. چاقیټ ئه‌فسه‌ران ئه‌ویټ

وهغه ركه ران تېكفه ددهن وباش د پاسپورتيټ وان دفوكرن..
 تهفتيش.. پروينشتن ل سهر كورسيكا فروكه يي.. دم گران
 وهيدى ب ريځه دچوو.. دهقيقهك دا بيژى سالهكه، وي باوهر
 نه دكر دى فروكه وي بلند كه ته بهر عهسمانى.. دويماهيى
 ژقانى فرينى هات.. په ر ژقرين.. د په نجهركى را بهرى خو
 دا.. ناقاهييت بلند تاقا پوژى لى ددا.. دا بيژى نهو خانيت
 ياريانه.. جاده وهكى دهزيټ پشه وزراقه بوون.. باش
 گوهي وي ل گازيكه رى نه بوو ده مې ب مايكرفوونى هيڅيا
 خيرى بو وهغه ركه ران كرى، وده مې شيره تيټ كه څن دوباره
 كرين كو جگاران نه كيښن وقائيشيت خو بشدين..

فروكه كهفته د ناځه عه وران دا.. ب په ننگه كى غه ريب وي
 بيټا خو هلكيشا، ب كه يفه كا وهسا حه سيا يا چو جارن
 د ژينا خو دا نه ديتى.. تهيركى گرتى ژر كه ها خو ده ركه فت
 وبهر ب بلنديټ شرين ځه چووى ونازاد بووى.. ب خافله تى
 ځه پونا هيى هدا له ش وگيانى وي تژى كر.. چاڅيت وي
 كه فتنه د ناځه پونا هيا خودينيى دا..

تشتى خوشيا وي ته عل دكر ب تنى ديمه نى سه لوايى
 بوو، ل وي مالا غه مگين د گهل صابري نه وي ل بهر سنگى..
 وديمه نى سالمى ب كراسى وي يى سپى ځه نهو پنيټ
 سور يټ كه فتينى ژ بهر خوينه پاك.. وعه طوه يى حه يوان

د ناڅه صهيان دا وقامچي د دهستان دا.. نه څه كابويسي
ب ترس نه وي ب دويښ وي څه خول بهر عهسماني ژي د ناڅه
عهوران دا، ول سهر پهرېت قيانا مه زن نهوا بهر ب بلنديت
بهرفره څه دچت..

ناقبرا بیست وئیکی

خیزان هه می هژیا ده می ب مه سه لی حه سیاین، ده یکی
گریه کا ته عل کر، هه وه سا کوپ وکچان نه خاسم زاروکان،
ب دهسته کی له رزی قه بابی وی ئه وه کاغه ز هلگرت یا
نه بیلایی بو وان هیلای.. بو جارا پینجی یان شه شی وی ئه وه
خواند:

"بابو.. دادی.. خویشک وبرا ییت من ییت خوشتقی..
ئه قه هه زکرنا خودی بوو.. چو پوژان من هه زرا قی
چه ندی نه دکر.. ئه ز ب بی دهنگی دژیام، من دخواند
ودنقیسی وگوداریا موسیقی دکر.. وکچک فیرو دکر.. من
نه دزانی ژیانای لایه کی دی یی نه نیاس هه یه، به لی ده می بیی
خو من ئه وه لا نیاسی، خافله تی ب من کهفت، به لی.. من
جیهانه کا نوی یا ب ترس و سار دیت، یا تژی ده حل و دیو
وئازاردان بوو.. من دیت ل ویری مروقه خرابتر ژه یوانه تان
دئینه ب ریقه برن.. من دیت ژین وه کی بویکه کا لاستیکییه
د ده ستیت بچوکیکت مه زن دا، گه پیرانا من د قی جیهانی دا
قویناغه کا ب ترس بوو، راسته ئه وه قویناغه کا کورت بوو به لی
ل سه ری ئه ز قه جنقیم، من هیژ نه ما، نیژیک بوو عه قلی من

بفرټ.. من هزر نه دکر ئه څه ل چهرځی بیستی چی دبت، هر
 وده سا من باور نه دکر ئه څه دی بهایی وی ځین وپشتگریی بت
 یا هر ل سهری مه ب دی خو دایه شوپره شفقانان.. شوپره ش
 دشیا گهش ببت و بهری ژ خو بدت نه گهر مه نهو ب ئاڅا
 ځیان و نازادی و براینیا راست ئاڅا دابا، به لی دفن بلندی
 و نه زنه زیا مروځی وبی نه خلاقیا وی پاشه پروژا مه کره
 د ده ستیټ نه زان و حیڼج وبی ره حم دا، نهو ده ستیټ وان
 نه خلاقیت پاک و بلند نه نیاسن یټ مروځینی ل درټیا
 زه مانۍ خه بات بو بنه جه کرنا وان کری.. هو سا خودی
 هه زکر نه زل گرتیخانه یا هه ربی و ل ئاڅاهی موخابه راتا
 گشتی و ل ژوریت سهروکاتیا کو ماری وان تستان بینم یټ
 زاروک ژ بهر وان پیر بن.. من هندک هه ژاریت بینفره دیتن
 نه خو شی و عه زابه کا وده سا دبینن یا نه مروځ و نه هه یوان خو
 ل بهر نه گرن.. من چه ند عه بدک دیتن قامچی و هندک
 ئامیره تیټ ره زیلکرن و ژورداریی د ده ستان دا بوون. وان
 خه لک ساخ دکرن و دمراندن، هر وه کی نهو.. حاشا.. شوینا
 خودی عه مری دده نه خه لکی. ب راستی ل سهری من باور
 نه دکر ئه څه چی دبت.. یا ژ من څه نه زانقستی بووم و نه څا
 نه ز دبینم کابویسه یان ژی خه ونه کا نه خو شه.. نه څه بوو
 غه در و خیانه ت و سهر داچوونا کریټ، من چو ری نه دیتن نه ز

پى ژ فى نه خوشيى قورتال بىم ژ بلى ئىك ژ دو پىكان: يان
 ل گوڤرى بىمه ميقان، يان ژى وهغهرى بكه مه ژيانهكا نوى كو
 نهز بشيم وهكى مروڤان لى بژيم، وپاشى كارهكى بكه بهلكى
 بشيم قان زنجيران ييت خهك گريدان بشكىنم.. راسته نهزا
 لاوازم ودهنگى من يى بى هيژه نه شيته دهنكى بلندى
 راگه هاندنا درهوين، وديعايه تيت بى بناخه شق كهت، بهلى
 من هيڤيا هه و نهزا ب باوهرم كو دبت كو مهكا دهنگيت بى
 هيژ بشين چيروكا غه درامه زن بو مروڤان ل لاييت جيهانى
 قه گيرن.. يان كيىم هندهك پيزان ژ وى چيروكى..
 ل جيهانى هندهك خير وئوميد يا ماي ﴿انه لا يئس من
 روح الله إلا القوم الكافرون﴾ نه ديره وهغهرامن قه كيشت
 ودرىژ ببت، و دبت نهز ب سهركه قم يان نه.. يا گرنگ نه وه
 نهز تشتهكى بكه م، چونكى د سهر لاوازي وبى هيژيا خوڤا
 نهز پى دحه سييم كو بارهكى گران يى ب هيڤيا من قه
 بهرانبهر خودى وجيليت بين، وبهرانبهر وى ديروكا نه م
 ب خوه وخهبات وخوگوريكرنى چى دكهين..

دهيكامنا خوشتقى.. ماچهك ژ نك من بو ديمى ته يى
 پاقر، ديمى ته ههر يى ل بهر چاقيت من.. خويشك وبرايت
 من ييت بچويك، دهنكى هه وه يى نهرم وئاوازي هه وه يى
 شرين ههر دى د گوهى من دا بت، و نهز دى مينم دوعايان بو

هه وه كهه كو خودی سوباهیا هه وه گه شتر لی بكهت ژ نه قرویا
مه.. وبهری هه وه بده ته پیکا قیان وناشتی وبراینیی..
و ب خاترا هه وه..".

نه بیلا

نیزیک بوو عه قل ژ سه ری عه طوه ی بفرت ده می نه و
پشتی نیقرو هاتی دا سه ر وبهری دویمایی یی داوه تا خو
دورست كهه، وان گوئی نه بیلایی وه غه را کریه کویتی،
وی هزر كر نه و یی ترانه یه كا هه سستی گران ب وی دكهه، له و
وه کی مروقه کی دین بو حیل حیلا وی به لی ده می وان كاغه زا
وی یا گرتی دایه قی ب كه رب قه وی نه و قه كر وده ست
ب خواندنا وی كر:

"عه طوه نه و شرینیا سه ركه فتنی یا تو پی دحه سییی
دره وه كا مه زنه.. هه رده م له شكه ر وصه و سه روکیته ته
نه شین ته ژ كه فتنی وروی ره شی قورتال بكهه.. نه و تر
وتانجیت ب سنگی ته قه هه ین نیشانا بی عاریا ته نه،
چونکی بهایی وان یی پیسه.. نه و سه ره كانیا پوی ره شی
وشه رمزاریینه، نه نیشانا سه ركه فتن و سه ربلندیینه.. ژنه كا
لاوازا وه کی من ب پكداری و باوه ریا خو ب خودی وهنده ك
هزر كرنی مه زنی ودفن بلنדיا ته ده پری قه دته، وه ل ته
بكهت كو تو ب کییمی و نه خوشیی وده ست قالا یی

بجه سییی، تو نزانى مروڤ کیه، چونكى قهت جاره کا ب تنى
 ژى ته خو نه کړیه مروڤ، باوهریا ته ب صهییت ته پتره
 ژ باوهریا ته ب کهس وکار وهه قالیت ته.. ئه ی عه طوه تو
 حه یوانه کی تامسار وصه یه کی پره وړه ویی! پوژه کی تو ژنه کا
 وهسا نابینى قه درى ته بگرت.. ره زیلیا ته گه هشته هندى کو
 تو شه ی تانیت موخابه راتى به رده یه من، دا ئه و وی دیمه نى
 زارقه کرى دهر بهینن، پاشى تو ب خو دئى ومن ژ وى
 گرفتارى دئینه دهر یا ته ب دستین خو ئه ز کریمه تیدا؟!
 ئه قه چ بیخیرى وبى مه ژیا تیه! مه عنا چیروک یا هو سایه؟
 وړېبه ریت هه وه ژى ب قى رهنگینه؟ وهى نه خوزى وی
 ملله تى یى هوین ب قى شیوه یى پیس، و ب قى فله لسه فا
 پرش وسه رداچووی حوكمى لى دکه ن! ژ ئه قرو وئقه ده ستى
 ته یى گه نى ناگه هته من.. وهى خودى! ئه ز چهن د
 ب دلره شى و بینگه نیى دحه سیام ده مى من تو ددیتى؟! ییت
 وهكى ته نابت ببنه خودان مال وعه یال، چونكى تو مه عنا یا
 ئه قیندارى و دلوقانیه نزانى، چونكى تو یى دلره ق
 وشاذنى، به لى تو یى هو سایی، و تو ب خو ژى قى چهن دى
 دزانى، وخه لك ل هه مى جها قى گو تنى دیژن.. به لکى خو
 هنده ك پوژنامه ییت عه ره بى وجیهانى ئه ق چهن ده یا گو تى..

ده می تو فان پیزکا دخوینی، ئەز دی یا دویر بم
 ژ پەنجیت تە یین سۆربووین ژ خوینا وان شەهیدین چاک
 یین تە ژ قەستا بەری وان دایە مەیدانا مرنی، دی بیژی تو
 یی یاریا شەترەنجی دکە ی ئەوا جارەکا ب تنی ژی تو تیدا
 سەر نە کەفتی، وەکی وی مروفا من گۆتی ئەوا بو جارا ئیکی
 تو ب من دایە نیاسین.. ئەز دی یا دویر بم، بە ئی قەلەمی من
 دی د دەستی من دا بت، و ئەز دی تیریت وی ییت کۆژەک
 د تە وەرینم، ئەز ل کاری خو یا ب لەز نینم، پۆژ د ناڤبەرا
 من و تە دانە و پیک یا دویره.. هیژ ئەزا گەنجم، و من هیقی
 ب خودی هەیه کو ئەو عەمری من دی درێژ کەت حەتا ئەز
 ب چاقیت خو دبینم تو دبیه پیترانک، مەخسەدا من حەتا تو
 دبیه عیبرەت بو مەزنی بچوێک، بەلکی تو یاریا بو خو
 ب گۆتیت من بکە ی، چونکی هیژ هەمی نوکە یا د دەستی
 هەوە دا و ئالایی سەرکەفتنی یی ل گەل هەوە، بە ئی بلا ل بیرا
 تە بت کو ئەگەر ئەو بو ئیکی مابا نە دگەهشتە تە.. و ل بیرا
 خو بینە قە کو تو ژ وی مەزتر نینی یی ئافراندی.. ئە ی
 عەطو، ل بیرا خو بینە قە کو تو بەری چەند سالەکان زارۆک
 بووی، تە دمیزتە ب خو قە، و تۆل سەر چالەپکان ب رێقە
 دچووی، وەکی بچوێکەکی پیس.. ژ بەر مەژی هەشکیا تە
 ووی قۆپیا یا تە دکر، سەیدا ییت تە ل خواندنگەهی پاتکا تە

ژ زلله هان پرهش دکر.. ما ساله کی تو ژ خواندنگه هی نه
هاتبوویه دهر یخستن ژ بهر قوپیایی؟؟ من کر بوو دلی خو کو
دوعایان بو ته بکه م کو خودی بهری ته بده ته پیکا راست،
بهلی من باوهره - وبلا خودی ل من نه گرت - کو یین وهکی ته
چو جاران نائینه سهر پیکا دورست چو جاران، چونکی ته
ئو نه قییت وتو بزاقی ژی بو ناکه ی.. بهلکی تو هزر دکه ی
کو ژیا نا ته - ئه و تو دبورینی - کاکلکا راستیی یه، پوییت
ته دپرهش بن! تو نرانی کو که یفا ئیخسیری چه نده ده می ئه و
ژ نه یاری خو دپرهقت، ل عه سماني ب پرخ عه وران قه دفرت..
که یفه کا مه زنه، ئه و بو مروقی مسوگر دکهت کو ئازادی
جوانترین تشته د ژيانی دا.. ده می من ئه ق پریزکه دنقیسین
هیشتا من ئه و نه دیتی به لی ئه زا ب هیقیمه کو وی ببینم،
ومن باوهریه کا موکم هیه کو تو ناگه هیه من.. ژ بهر
شکهستن وکهر با خو دا بمره.. کانی بجه پینه ده می ژنه کا
خودیناس، یا قه دری ئازادیی دزانت، ودخوازت خه باتا خو
ب پیقه ببهت تف دکه ته پوی ته، دا کو مروق ب قیان
وئاشتی بزین و ل سهر خوین و مال و نامویسا خو دئیمن
وپشت راست بن.. گه له که له عنهت ژ نک من ل ته بن، پیش
وان دلیت بهنده وار وهه ژار قه ئه ویت ب ئاگری زورداریا ته
هاتینه داخکرن.

وسلاڦ ل ته نهېن!! "

نه بېلا

* * *

دنيا د چاځيڼ عه طوهى دا زځپرى، ب بيڼ تهنگى څه خو
بهردا سهر كورسيكه كا نيږيك، ئه نى لى سور بوو وخوهى دا،
چاځ لى سور بوون، پيى خو ل عهردى دا وپړهوى:
- عه طوه دزانت چاوا دى تو لى څه كهت.

بابى وى هيڅى ژى كرن وگوت:
- عه طوه بهگ، بيڼا خو فرهه كه، هر تشته كى ههبت
چاره سهرى بو ههيه.

ب دو چاځيټ كه رب وكن ژى دډرت بهرېخو دايى وگوت:
- ته ديت چ يا نفيسى؟

- حه قى من نينه ئه ز وى بخوينم..

عه طوه راست رابوو څه وخوړى:

- هوين ب هه مى فيليټ وى دحه سيان..

بابى پير گاځيټ خو ب نك وى څه هاځيټن، و ب له رزين څه
گوت:

- كورپى من، ب خودى مه ژى وهكى ته چو ژى نه دزاني،

هه ما مه هند ديت ئه و ب خافله تى څه يا چووى..

عه طوه كولمهك ل ديوارى دا وگوت:

- چاوا ژ مال دهرکهفت؟ ما هوین دنقستی بوون؟ چاوا پاسپوړت بو خو دهریخست؟ چاوا؟ چاوا؟ ئەز نه هندی خشیمم.. هوین دی بهایه کی گران دهن.. کانی وی کاغه زی بینه یا وی بو هوه هیلی.

دهستی پیره میړی قه دلهرزی دهمی کاغه ز دایه قی، عه طوه ی ژ له پیښ وی قه پره قاند، و ب له ز د سهر ریژکیټ وی دا چوو، ل دویماهیې گوت:

- ئەق نیشانه به سن کو مه حکه ما وی پی بیته کرن..

- مه حکه ما وی؟

بابی ب حیبه تی قه گوت، عه طوه ی ب پکرداری قه لی قه گیرا:

- به لی.. خو ئەگەر یا ئاماده نه بت ژی.

- کوړی من، ئەقا وی کری خه له تیه که ژ بهر تشته کی یا هاتیه کرن، هه یامه که ودی زقړته سهر هس ویریټ خو.. هنگی ئەو دی چانتي خو هلگرت وزقړته قه، ئەز دی کاغه زه کی بو نفیسم، یان دی چمه نک وی وئەز نازقړم هه تا وی نه ئینمه قه.. عه طوه، بلا که س قی چه ندی نه زانت، ئەم ب عه قلی دی چینی هه تا مه سه لی چاره بکهین.

عه طوه ی ستویی خو ب نک بابی نه بیالیی قه دریژ کر وگوت:

- من دندکه کا عه قلی نه مایه.. ب پرهنکه کی ره سمی ئه م
 دی داخوای ژ حوکه مه تا کویتی کهین دا ئه و وی بده نه
 دهستی کاربده ستیت مصری بو دادگه هکرنا وی.
 پاشی وی ئه و کاغه ز ییت د ناغه دهستی خو دا هژانندن
 وگوت:

- وئه قه ده لیله.

پاشی عه طوه ی خوه ژ ئه نیا خو قه مالی، و بیئا خو
 هلکیشا وگوت:

- ئه گهر ب ریکیت دبلوماسی نه چته سه ری.. ئه م دی وی
 ره قینین وئینین.. گه له ک جاران مه وه کریه.. ئه گهر ئه قه ژ
 چی نه بو، دی کوژین یان ژه هری دینی.. هه قالیت مه ژ ژن
 ومیران ل هه می جهان ژ دنیایی هه نه.. پیتقیه هوین قی
 چه ندی بزائن.

بی دهنگی ده سه ه لاتدار بو، دهیکا نه بیلایی ب گوپال
 قه هات، پوندکان دیمی وی یی زهر ته پر کربوون، وی گوت:
 - عه طوه کوپی من.. ئه قا تو دیژی گرفتاریی چاره سه ر
 ناکه ت.. دا ب حيله بازی بجینی.

عه طوه ی گوت:

- مروقییت لاواز حيله بازیان دکهن.. به لی ئه م هه چیا مه
 دقیت دی کهین.. ئه م دشین ده سه ه لاتدارییت دهوله تان

بگو هوږپښ، شوږه شیت ملی هلكه ینی دژي وان حاکمین نه
 دویقه لاندك بن بو مه.. نه مین ستوینیت (کوچکا سپی) یا
 نه مریکی و(کرملنا) رووسی دهژینین، نه ری تو بیژنی نه م
 بهرانبهر پیشیه کا دیژنی: نه بیلا، دی لاواز بین؟ سویند بت
 ب شهره فا من کو نه ز خوینا وی فرکه م.
 ژنکی خو نیژیک کر، وی دقیا دهستی خو ب ملی وی دا
 بینته خواری، به لی وی ب هشکی دهستی وی پاشقه لیډا
 وگوټ:

- هوین ژي دی ئینه حوکم کرن..

پویی پیره میړی زهر بوو، وگوټ:

- کوړی من، ما گونه ها مه چیه؟

- قه شارتنه تاوانی.

- تاوانا چ؟

- هیشتا ته نه زانیه؟

- نهو بو خو یا دهرکه فته ژ دهرقه ی وهلاتی.. و ژ مافیت

هر که سییه وی چه ندی بکه ت.

وهکی شهیتانی عه طوه که نی، به ری خو دا بابی

نه بیلایی وگوټ:

- قان گوټنیت بی مه عنا تو دشی ل مه حکه می بیژنی،

ده می پیسار ژ ته دئینه کرن..

پاشی وی هەردو کاغەز بلندکرن وگۆت:

- وئەقە؟ مانە دژیاتیا رژیمییه؟ وخەبەریت ئاشکەرانە

ب دەسخەتی وی ب خو بو هەندەک کەسیت بەاگران و خودان

دیروک دژپۆرەشی دا؟

عەطوہ ب نک زەلامی قە چوو وگۆت:

- نە بەس هوین، هەر کەسی هاریکاریا وی کری بو

دەریخستنا پاسپۆرت و قیزایی، ئەو ژنی دی ئیتە حوکمکرن،

وەلات گیلەشو ک نینە.. ئەم ب دەستەکی ژ ئاسنی حومکی لی

دکەین.

عەطوہ ل سەر پی خو زقپری، و ب نک دەرگەهی خانی قە

چوو بە لی بەری دەرگەهی ژ کەرب قە بگرت، گۆت:

- دەمی نەبیالی ل کویتتی گوھ لی دبت کو بابی وی

ودەیکا وی وەمی مروقییت وی ل گرتیخانا حەربی بو

پسیارکرنی هاتنە پراکیشان.. هەنگی ئەو ب خو ئەگەر یا

خودان وژدان بت دی زقپرت، یان ژنی دی دین بت، یان دی

خو کوژت ئەگەر بپیارا زقپرنی نەدەت.. چو پریکییت دی وی

نینن.

عەطوہی دەرگەھ دائیخست، باب کەفت و دەستی خو

دانا سەر سنگی خو وگۆت:

- یا خودی حەز بکەت دی ئەو بت.

ژ دیمى وی دیار بوو کو ئه و یی دئیشت، خوههکا سار
ئه نیا وی گرت، ب دهنگه کی نزم قه گوټ:

- فرهکا ئاقی.. دهیکا نه بیلایى..

ژنکی گوپال هاقیت وخو ب نک قه چه ماند وگوټ:
- ته خیره، نه ز قوربان.

- بیئا من یا ته نگ دبت، وئه زی نه خو ش دیم.. زوی
هندهک ئاقی بگه هینه من.

ب دهنگه کی بلند وی کره هوار، خه لکی مالی ب ترس قه
ل دویف دهنگی وی دهرکه فتن، هر ب له ز ته له فوون بو
دختوری کر.. دم گران ب ریقه دچوو، یی تژی ترس
وسه هم بوو، بین بو بینى دهیکا نه بیلایى دا که ته گری
وبیژت:

- نه ز قوربان، تو کوشتی، خودی د گهل وان بکهت، نه و
خودان هیزی تولقه که ره، مه کهس نینه هوار بکهینی ژبلی
وی، نهی خودی هه ما ژ بهر من وزاروکان تو وی بیاریزه..
تویی شافی، نه م داخوای ژ کهسی دی ناکهین.
دهمی دختور هاتی، وهری خو دایی، گوټ:

- نه ترسن وعیجز نه بن، هندهک عیجزی یا بو وی
چیپووی له و دلی وی یی وهستیای، دقیت چه ندهکی رحهت
ببت، ودرمانی ل وهخت بدهنی، ویا باش نه وه ئامیره تی

ئوكسجينى بۇ بدانين.. لەو ئەز دىينم يا چيترە ھوين سى
چار ھەفتىھەكان وى قەگوھيژنە خەستەخانى دال ويري
چاقديري لى بكن.. جارەكا دى دى بيژمە ھەو: عيجز
نەبن.

دەيكى ب گرى قە گۆت:

- ئەز گورى تە بم.. خوزى ئەز ل شوينا تە بامە! خودى
د گەل وان بكت..

باب گرېژى وگۆت:

- نەگرى دەيكا نەبيلايى.. عەمر ب دەستى خوديە.

جارەكا دى وى ب سوحبەت قە گۆت:

- مروقى خراب يى عەمر دريژە.

* * *

عەطوھى قەستا ئافاھيى موخابراتا گشتى كر، وگەھشتە
ھەقالەكى خو، ومەسەلە ب دريژى بو وى شروقهكر، پاشى
ھەردو كاغەزىت نەبيلايى ب دەستى خو نقيسين دانەقى،
ھەقالى وى گۆت:

- باشە.. قىجا چ بكن؟؟

- صالح بەگ، تودزانى يا پيىتقى چيە ئەم بكن..

صالح ل كاغەزان زقري وگۆت:

- بى گومان ئەڭ پىزكە نەبىلايى تاوانبار دكەن، بەلى
كويت وسعوودى قەبوئل ناكەن ئىخوانان تەسلىمى مە
بكەن..

- نابت..

- ئەقەيە تشتى دبت ئەى عەطوہ!!

- ب چ حەق؟

- باش گوہى خو بدە من.. عەطوہ مە گەلەك قەكۆلین
د قى بابەتى دا كرىە، ئەو ل قان ولاتان ھزر دكەن كو
كەسى خو بچتە سەر بەختى وان، چى نابت بو وان ئەو وى
تەسلىمى مە بكەن.. عەدەتت وان يىت عەرەبى دھۆسانە..
ئەو خيانەتلى ل مىقانى ناكەن، ئەگەر ئەو ب مانا وى دخوش
نەبن ژی، دى بىژنى: ولاتەكى دى بو خو ھلبىژرە.. بەلى
كو ئەو وى بدەنە مە، ئەقە نابت، پشتى ھنگى ژ بىر نەكە كو
مە ژى ھندەك نەيارىت وان حەواندىنە، وئەم وان تەسلىم
ناكەين..

عەطوہى ب ئەحمەقى قە گۆت:

- بوچى ئەم ئىك وان ب نەبىلايى ناگوھۆرىن؟

- ئەقە سىياسەتە بلندە، ئەم مايى تى ناكەين عەطوہ، تو
قى تشتى دزانى.

عەطوہ ژ سەر كورسىكا خو راست رابوو، وگۆت:

- پا ئەم دى مرقىت وى گرین، بەلکى ئەق چەندە بېتە
ئەگەر زقپىنا وى.. ما گەلەك جاران مە وەكرىه.

صالحى ئاقرەك لىدا وگۆت:

- عەطوھ!!

- ئەمربكە..

- ئەز نەشىم قى كارى بكەم..

- توكارىت مەزنتەر و ب ترستردكەى..

- ئەزدزانم.. بەلى قى مەسەلى ئەز نەشىم..

- بۆچى؟

- چونكى سەرۆك ب كارى مە لى بۆرى حەسىابوو..

- كىژ كارى؟

- كارى گرتنا نەبىلالى..

عەطوھ مستا خوڭ پاكرو ل مىزى دا، وگۆت:

- موستەحىلە.. كى گۆتىي؟

- ئەز نزانم.. بەلى گەلەك كەنىيا وى ب مەسەلى ھات..

د گەل ھندى ژى وى ھندەك گەف وگورپىت نەخوش ل مە
كرن..

- ئەقە تىشتەكى عنتىكەيە.. چاوا وى زانى؟ نىزىكە دى

دىن بم..

صالحى ب خەمسارى قە گۆت:

- ئو ھەمى تىشتان دزانت.. ب سەدان جىھاز ل وەلاتى
ھەنە عەطوھ، ما تو نزانى؟! پىشتى ھنگى تو مروڭھەكى
دەقبەردايى..

عەطوھى ئىشارەت دا خو وگۆت:
- ئەز؟!

صالحى مليت خو ھزاندىن، وگۆت:
- خودى دزانت.

عەطوھى ب كەرب قە جگارك ئىنادەر، صالح بەگى ئەو
بۆۋى ھلكرى، عەطوھى جارەكا دى خو پەزىل كر وگۆت:
- بۆچى ئەم قى جارى ناجە پىنين، ب پەنگەكى وەسا
بكەين سەروك پى نەھەسىيىت؟

- عەطوھ ھشىت خو بىنە سەرى خو..

- ئەم برايت ئىكىن صالح..

- راستە بەلى مالا مە خراب نەكە..

- ب قەشارتى قە.

- وئەو جىھازىت ل ھەمى جھان بەلاڭكرىن؟

- صالح، ئەز وتو ھەر شۆلان بۆ ئىك و دو دكەين.

- ھەر تىشتەكى ھەددى خو ھەيە.. ل من نەگرە.

دەلىڧھەكى عەطوھ كەفتە ھزران پاشى گۆت:

- ما ته پي خوشه ژنه کا کيټر ژ پينجی کيلويان بشيته

من؟؟

- چو نينه دا فير ببي..

- فيري چ؟

- فيري بينفره هي وفيلبازي.. هه مي تشت ب هيڙي

نائينه وهرگرتن..

- من نه و ژي کر، به لي نه ز ب سهرنه که فتم.

- چونکي تو نه ياري ده مي يي عه طوه، ته دقيت به ري

وهختي پراکي.

جاره کا دي عه طوه ي کولما خو ل ميڙي دا وگوت:

- من چاره يه کا بنپر دقيت..

- چاره بينفره هيه.

- بينفره هي چاره نينه.. نه و به نجه که من نه قيت نه ز فر

که م..

- مه سه لي بهيله ب هيڙيا من قه.

- هه تا که نگی؟

- جاره کا دي دقيت بينفره هي هه بت.

- يه عني: مروقيت وي ياريان دي بو خو ب من کهن، دي

هزر کهن نه و گه فيت من ل وان کرين ژ قه سستا بوون، قيڄا

ئاگري شکه ستنی وپاشقه چووني هه ري من سوژت، نه ز

عه طوه مه ئه وى خه لك هه مى وى دنيا سن، ژ دهرقه وى وه لاتى
نه بىلا دى شه رما مه بهت، وگو تاران نقيست، وسرودان دژى
مه قه هينت، وخونيشادان دى دهست پى كه نه قه..

پاشى ئه و ل صالح به گى زقپرى وگو ت:

- توب خودى كه يه، و جا سه رو كى يان به رژه وه نديا
دهوله تى د قى چه ندى دا هه يه؟ نه قه چ ب سه رى هه وه
هاتيه؟ عه قلى هه وه ل كي قه مايه؟ خه مساريا مه ل دهمه كى
هوسا خيانه ته..

صالح به گى ب مجدى قه گو ت:

- سه رو كايه تى ب تنى دشيت شولان بسه نگينت وفه رمان
و پرياران بدهت.

عه طوه وى قيا دهر كه قت، به لى به رى ئه و بچت وى گو ت:

- نه ز ب خو مه سه لى بو سه رو كاتى دى رو ن كه م.

- د خيرا ته دا نابت.

عه طوه زقپرى جهى خو دلى وى ژ ترسان دا خو ده لا قيت،

و پويى وى يى سور به هى..

- چاوا؟

صالحى برسقا وى نه دا.. وى گو ت:

- ل دريژيا كارى خو هيشتا من تشته كى وه سا نه كرىه

گومانى بيخته دلسوزيا من.. تو قى چه ندى باش دزانى،

جارهكا ب تنی ژى من فەرمانهك ل عهردى نهدايه، ئهو ژى
قى تشتى دزانن..

صالحى گۆت:

- مهسهلى بهیله ب هیفیا من قه، ئهزدی خه می ژى خوم،
بهلكی ئه م وی تشتى بکهین یی کهیفا ته پی بیئت.
عه طوه رابوو قه.. سه ری صالحی گرت وپیقه ماچی کر
وگۆت:

- تو هه ری یی چه لهنگی.. ئه ز ته دنیا سم صالح، تو
ب سه ری بابی خو کهیه تو هاری من بکه..
صالح گرنژی ولیقا ژۆری ل یا ژیری نه دا.. عه طوه هه ر
ما دودل، بیینه کی کویر چوو، پاشی گۆت:
- یه عنی ئه ز ژ قی بزنام کو سه روکایه تی یا ژ من رازی
نینه؟

صالح که نی وگۆت:

- جامیرو خو ب خه م نه ئیخه..
- خه ما من یا مه زن سه روکایه تییه.. ئه وه هه می ژیا نا من.
- نه ترسه..
- به لی ئاخفتنا ته هندهك مه عناییت ب ترس ژى دچن.
- تونه یی ئیکدلی وته دقیت مه عنایان ژ هه می ئاخفتنان
بییهی.. مه خسه دا من ئه ق هه میه نه بوو.

هەردو پيچەكى بى دەنگ بوون، پاشى صالحى گۆت:
 - ئەزى ب شۆلم.. تو ژى، ما رىكخستىهكا نهينى يا نوى
 يا ئىخوانان نه هاتيه گرتن؟
 عەطوھى سەرى خۆ ھژاند وگۆت:
 - بەلى، ئەز دى چم.. تۆلا خۆ ژ نه بىلايى ل وان قەكەم،
 ئىك ئىكە دى وە ل وان كەم ئەو بهايەكى گران بدەن.

ناقبرا بیست و دووی

ل قان پوژیت دویمایی ل گرتیخانه یا حرابی (هلهکهفتنا نهخویشی وپاشقهبرنا ب هیمن) بوو تشتهکی عهدهتی وپوژانه، ههر پوژ سپیدی پشتی تیشتی، گرتی دهاتنهبرن بو مهیدانی، پاشی جوقی ب زهحمهت ئهوی بیهن چک دکر، ب ری دکهفت.. ژ بلی قامچییت زهبانیان، ولههییت خهبران ئهویت بی حسیب ژ دهقییت وان دهردکهفتن، وبهردانا صهییت فیړکری دا ئه وگوشتی ههژاران بدهنه بهر لهقان، یان ب کیلیییت خو چهرمی وان بدرینن، د گهل پهوینا صهیان لهشکه رژی ل گرتیان دخوپین و ل وان دکرنه قیژی، دا بیژی وان وصهیان غاردانه د دلرهقیی دا کانی کی دی بهری کی ړاکهت..

ل نیقا مهیدانی عهطوهیی مهلهوانی ب پویرتی خو یی زهر وقرآثرقه رادوهستا ودهستییت خو دکرنه د بهریکا قاپویتی خو دا، و ل دور وپرهخییت وی تابوورین تهعزیبی ب پیقه دچوون، وئو دهیلا د نیقا خو دا، بی گومان ئهقد تابوورییت پوژانه د گشتی بوون، ژ ههمی گرتیان دگرت، دگونههبار بان ب تاوانهکی یان نه، بهلکی هندهک ژ وان ههما

هەر بى گونەھ ھاتبۈونە گرتن، ۋەندەك ژى ژ بەر چوونا وان
 پوژەكى ژ پوژان د كۆمەلا ئىخوانان دا ھاتبۈونە گرتن..
 ۋە ھۆيت ئىقارى ل مەيدانى دھاتنە پراۋەستاندن، ئەوان
 عەزابەكا دى بۆ ھەبوو، ژ بلى وى يا وان سپىدى د گەل
 گرتىپ دى دخوار.. ۋاشكەرايە كو ئەف دژواريا د تەعزىپى
 دا يا ل قى دويماھىي بەلاقبۈوى، ژ بەر كەشفكرنا وانە بۆ
 رىكخستىيەكا نوى ۋەكى ئەو دىيژن، ب پاستى ئەو نە
 رىكخستىيەكا سىياسى بوو، ونە يا دىنى ژى بوو، بەلكى ئەو
 كۆمەكا خودان خىران بوو، وان خو دابوونە ئىك، ۋەندەك
 پارە بۆ وان مالىن سەميانىت وان ھاتىنەگرتن وماينە بى
 خودان بيش دكر، و ب دزى قە بۆ وان دھنارت، دا كابانىيت
 وان مالان بشين زارۋكىت خو ب خودان بكن، وپارىي ژيانى
 ب دەست خو بىخن، ودا بشين مەصرەفى خواندنى وكرىيا
 خانى ۋەقە قى كارەبى پەيدا بكن..

ئەو ئەفسەرىت ب كارى تەحقىقى پادبوون قەجنقن
 دەمى دىتى ھندەك شاگردەيىت خواندنگەھى ھەيقى پىنج
 ھەتا دەھ قورووشان ۋەك ھارىكارى وبيش بۆ دئىن، بەلى بۆ
 وان ديار نەبوو كو ئىكى داخواز كربت كو ئەو كۆمەلا ھاتىيە
 قەدەغەكرن دوبارە بزقرتەقە، يان كارەك كربت بىنا
 نەيارەتتىي ژى بىت، لەو وان ناقى قى رىكخستىي كره

(جيهازي پاره داني)، قی ریکخستیي حوکمهت زیده ناراند،
 وبی حسیب که رب لی قه کرن، ده می گرتیه کی دست دایه
 شروقه کرنا قی کاری، وبو وان دیارگری کو نه و کاره کی
 ب گونه نینه، چونکی نه و کاره کی خوړی ئینسانیه، وچو
 په یوه ندی ب ئنقیلاب ونه یاره تیي قه نینه، به لکی چو
 ئنیه تیي قه شارتی ژی تییدا نینن.. موحه ققان ترانه ییي خو
 ب وی کرن و نه و تی گه هاند کو حوکمه تی هزره کا دی هیه،
 چونکی نه و کومه له نیشانا هنډیه کو ره حمه ک هیه خه لکی
 دگه هینته ئیک، و نه و ره حمه معنایا ئیک گرتنی و قیانی
 ودوستینیه کا که قن دده ت، وی کومه لی ترس تییدا هیه،
 چونکی دویر نینه نه و پیش بکه قت و بته ریکخستیه کا
 نهیني یا چه کدار، چه کی بکرت ونه یاره تیي بکه ت، وخوینی
 بریژت.

هژماره کا دی یا گرتیان گو ت: نه ل مصری ونه ل چو
 جهیي دی ییي دنیایی، قانونه ک نینه کومکرنا هاریکاریان
 ب خیانه تا مه زن بده ته نیاسین، نه خاسم بو هه وه دیار بوو
 کو نه ب تنی موسلمان ب کومکرنا قان بییشان بو خیزانیي
 ئیخوانان رابووینه.

پشتی هنگی، وپشتی سه رها تیا مه نشیي، ب کریترین
 رهنگ سه رده ری د گهل که سیي ریکخستیا نوی هاته کرن،

وهەر چهنده مهحكه ميٽ بۆرين دئاشكهرا بوون، وپوژنامه
 ودهزگههيٽ راگههاندنيٽ نهو ب پهنگهكيٽ قارٽي دابوونه
 نياسين رٽي، بهليٽ قٽي جاريٽ مهحكه مه ب دزي قه و ل هندهك
 جهين لهشكهر ي وبٽي جهماوهر وپاريژه رٽي هاتنهكرن..
 قازيٽيٽ ناقدار ليوا (صهلاح ههتاته) دا پوينت، و ل ههر
 ملهكيٽ وي نهندامهكيٽ دي دپوينشت، ل ويٽهتر چهند
 نقيسه رٽي دپوينشتن، ل بهر سنگيٽ وان كوومهكا گرتيان
 دداناي بوون، و ل پشت وان هژمارهكا وان زيهرهقانا يين
 نهو رٽي گرتيخانه يين لهشكهر ي ئيناي رٽي پيان قه بوون، بيٽي
 نهو ب خو رٽي بزنان كانٽيٽ نهقا چيٽ دبت چيه! چونكي بو
 وان چيٽ نه دبوو نهو د گهل ئيكيٽ رٽي وان باخفن، يان بهرسقا
 پسيارا ئيكيٽ بدن..

ل قٽي جهيٽ تاريٽ رٽي گرتيخانه يا ههربي كاريٽ زيده
 نهخوش ورهزيل دهاتنهكرن، گرتيٽيٽ بيٽي مهحكه مه هزر دكر
 پوژيٽ نهخوشيٽيٽ وتهعزيبيٽ نه مان، پشتيٽيٽ وان دهمين دريٽ
 ل پشت شوپرهيتٽ بلند بۆراندن، رٽي بهر هندیٽ نوپكرنا
 تهعزيبيٽ ب پهنگهكيٽ نه ييٽ كيٽم رٽيٽ بهراهيٽيٽ دبوو نهگهرا
 پهيدابوونا هندهك نهخوشيٽيٽ نويٽ بوٽيٽ وان، پشتيٽيٽ هنگيٽ
 چهند ئيشيٽيٽ نويٽ رٽي د ناڤ وان دا پهيدا بوون، بوٽيٽيٽ نمونه:
 چاقيٽ نورهدينيٽيٽ گرتيٽ تاريٽ بوون، نوژداريٽيٽ گرتيخانه ييٽ

ئەگەر ئاقى چەندى كره عىجزيا نه فسى، وسەعد زەهرانى ژى
 شەلەلى بوو، ئىدى ئەو نه دشيا نه پابت نه ب پىقە بچت،
 و د گەل ھندى قامچى ھەر ئاقى دكەفتن.. ئەگەر ئىشا وى ژى
 ۋەكى نوژدارى گوتى، عىجزيا نه فسى بوو، ۋەوسا دلگرتن
 و دىناتى و كەفتن ب پەنگەكى بەرفرەھ چى دبوون، تىشتى
 بوو ۋە ئەگەر ھندى ھندەك ژ وان دلى خو ببەنە مرنى، دا ئەو
 ژ قان نه خوشيىت لەشى ونە فسى خلاس بىن، و وان ئەقە
 نساخە نەبرنە خەستە خانەيەكى يان جەھەكى تايبەت، بەلكى
 ئەو ھىلانە د گەل گرتيان، دا ئىش و كو قانىت وان زىدەتر لى
 بىن، و د سەر وى خو پراگريا غەرىب ژى پا يا پتريا وان، بەلى
 ھندەك كەسىت كىم ھەبوون ھزر دكر تەنگا قى ھەما ھندەيە،
 و حالى وان ھەر يى بەر ب نه خوشيى قە دچت.. لەو وان
 پسىيار دكر: ئەرى بوچى ئەم و حوكمەت پىك نائىن وخو تىك
 ناگە ھىنين؟ پتريا وان ژ ئاقى پسىياري درازى نەبوون، ۋەما
 وان ئەقە مەسەلە ئىكجار قەبوئل نە دكر، ھەر چەندە ئارمانچ
 ژى پزگار كرنا كەسىت مايىنە ژ مرنى، و دويمايى ئىنانە بو
 ئاھەنگا تەعزىبى، و خلاس كرنا نساخ و خىزانايە ژ كەفتن
 ونە ھىلانى.. و ئەو كەسىت قىاين د گەل حوكمەتى پىك بىن،
 ھەر چەندە دكىم بوون ژى، بى ھىقى وبى ھىز نەبوو بوون،
 و دلىت وان ژ ئارمانجى سار نەبوو بوون، بەلكى مەخسەدا

وان ئەو بوو ھندەك نەرمی بێتە ب کارئینان، دا دژواریا
 نەیاران کیم ببت، وگرتی بشین ھزریت خو د سەریت خو دا
 کووم بکەن، وبیھنا خو ھلکیشن، ل پشت دەرگەھیت گرتی
 دان وستاندنیت گەرم ب شەف وپوژ بەلاقبوون، بەلئ مەعروفی
 ب باوەریەکا موکم قە گووت:

- گەلی برا، ھوین دەورست نین.. حوکمەت رازی نابت
 د گەل ھەوہ پیك بێت، چونکی ئەو یا ب ھیژە، و ژ کار
 وکریاریت بەرپسپارا تشتەك ب تنی دئیتە زانین، ئەو ژ ی
 نەھیلا نا مەیه.. قیجا چ ب کوشتنی بت، یان ژ ی ئەو
 نەفسیت مە بەھرفینن، یان توقی ژیکفەبوونی د ناڤ ریزیت
 مە دا بچینن، یان ھزر و بیریت مە تیک بدەن، دا ئەم خو
 ژ خەباتا خو یا بووری د ریکا خودی دا پاشقە ببەین.. ئەقەیه
 ئارمانجا حوکمەتی یا ئەو دەلیقە یەکا ب تنی ژ ی خو ژ ی
 نادەتە پاش ئەم چ بکەین چ نەکەین.. قیجا یا ل سەر مە
 ئەوہ ئەم دبێنفرەھ بین وخو بەییلینە ب ھیقیا خودی قە، و بێر
 و باوەریت خو ژ دەست نەدەین مادەم ئەم ییت ل سەر ریکا
 راست یا خودی وپیغەمبەری نیشا مە دای.. ھەوارکنا نە
 ژ خودی بت شرکە، قیجا ھوین ھاریکاریی ژ خودی بخوانن
 و بیئا خو فرەھ بکەن، پاشەپوژ یا چاکانە.. ھزر نەکەن ئەو
 نەخووشییت ھوین ئەقرو دبیینن دویمایا شەریە، نەخیر!

دویماهی هیشتا دیار نه بوویه، وشه پیت بیر وباوهران نه
 پوژده که یان هه یفه که یان ساله که، ئەو جهنگه کی بهرده وامه،
 ب هیژترین پژییم بهلکی ب چهند سه عه ته کان ب سه ریك دا
 بیت، و حاکمی ده سههل وزوردار نه دویره روح ژئی بیته
 ستاندن ل وی ده می ئەوی پروینشتی دکه ته که نی، یان ده می
 ئەو شه تره نجی دکه ت، یان ده می هنده ک بریاریت گرنگ
 ئیمزا دکه ت.. ژیان د دهستی خودی دایه.. وپشتی هنگی ما
 ئەم چینه؟ ده مه کی هژمارتی ئەم ل قی دنیا یی دئیین
 ودچین، بهلکی ئەو ده می دریزبت یان یی کورت، به لی
 د گهل هندی ژئی ئەو یی هژمارتیه، قیجا له ز وترس یا چیه؟
 د چهند ده لیقه یه کان دا، هژیانه کا ب تنی ده هان هزار مروژ
 وئا قاهیان ویران دکه ت، مه سه لا مرنی وژینی بهیلنه ب هیقیا
 خودی قه.. هه ر وه سا مه سه لا رزقی ژئی، خوشتقیی مه
 پیغه مبه ری خودی راست دبیزت، ده می گوتی: «د دنیا یی دا
 رحه تی نینه.. وده هه لی بو رزقی پی نه قییت.. و د مرنی دا
 مه هده ر نینه» ژ ده رقه ی شویره ان مه هزر ویرییت خو به لا قه
 دکرن، ونوکه ژئی ل قی جهی ئەم نه خوشیی ژ ته نهایی
 دبیین ئەم ب رهنگه کی جوانتر هزر ویرییت خو یی به لا قه
 دکه ین..

که سى نه قيا به رسقا مه عرووفى بدهت، رزق ئيراهيمى
 باش گوهى خو ددا هه ر ئاخفتنه کا ژ دهقى وى دهر دکه قهت،
 يووسفى شاعر ب سه رقه دا بيژى نه و کوير يى چووى، بهلى
 گوته نييت مه عرووفى ب په نگه کى موسيقى وسه ليقه د هزرا
 وى دا کو مبوون، و بوونه بنيات بو شعره کا وه سا يا خه لک
 ل دريژيا ده مان دى قه گيړن، عه بدلحه ميد نه لنه جار د گه ل
 برين وئيشيت خو دبوو نمونه يى حه رف و په يقان،
 مه حمود سه قر نه وى برينيت وى ساخ بووين، يان نيژيکه
 ساخ بن، نه و ژى بى دهنگى پوينشتى بوو، گر نژينا وى يا
 غه ريب ب سه ر ديمى وى يى زه ر دا هاتبوو خواري، پونا هيا
 جوان و دلکيش ژ چاقيت وى دفرى، بى دهنگى دريژ بوو،
 هه ر که س د جيهانا خو يا تايبه ت دا دگه رپا، مه حمود
 سه قرى بيريت (نه مه لى) دکرن.. نه و يى تينيه، و په رداغ
 د ده ستى وى دا يى دبر سقت، نه و په رداغى تينکاتى پى
 دشکيت، عه بدلحه ميدى بيريت وى هه ژارى کرن يا دهاته
 ته عزيزدان ده مى پسپارا به لا قو کيت سوورى ژى داهاته کرن،
 دلى وى خو ده لا قيت بو بيره اتنا وى:

- ساخ!! ده مى نه ز ژ نوى دهر دکه قمه دنيايى، نه ز دى
 چمه نک وى.. وهى خودى!! نه ز نا قونيشانيت وى نزانم..
 چو نينه دى قى که قم.. دلى من دى وى نيشا من ده ت، بهلى

تو بیژنی ئه‌و شوی ب شاگردیه‌کی فه‌لسطینی یی فه‌قیر
 بکه‌ت، یی کو نه‌دویره گاڤا ده‌رکه‌فت مصر وی ده‌ریخت؟
 به‌لی.. که‌نگی دی ده‌رکه‌فت؟ ئه‌فه ده‌رکه‌هی ره‌ش یی گرتیه،
 و ل پشت ده‌رکه‌هی شویره‌هه‌نه، و شویره‌هه‌نه، و تیلّیت
 ستریکری، و سیاجیّت بلند زی‌ره‌قانیّت هه‌رده‌م هشیار ل سه‌ر
 رادوه‌ستاینه، و غه‌داریّت وان د ده‌ستان دانه.. و گازیّت
 وان ییّت عه‌ده‌تی بلند دبن: ئیک دورسته.. دو دورسته..
 سی دورسته.. وه‌وسا نانقن، به‌لی ئه‌قیندارا دلی یا ل ویرا
 هه.. ل دویر، ئه‌و پی ده‌سییّت کو ئه‌و یا نیژیکی ویه، یا
 د دلی وی دا دژیت.. ((ژ که‌ره‌ما خودی د گهل مه‌ ئه‌وه ئه‌و
 نه‌شین ب خه‌ونیّت مه‌ بجه‌سیین، ئه‌گهر هه‌ر ئیک ژ مه‌ ئه‌و دا
 هزار بی به‌ختیان ب دویف قه‌نن، ما جوداهیه‌ک د ناقبه‌را
 هشیار و خه‌ونی دا هه‌یه؟ مروّف د گهل هه‌ر دوان دژیت، بو
 نموونه ده‌می ئه‌و ل نک من یا ئاماده، دلی من خو ده‌لاقیّت،
 ونوکه ژی ده‌می ئه‌و دئیته بیرا من، دلی من خو ده‌لاقیّت..
 ئه‌فه ئه‌زی دشیم وی ببینم، و ده‌ست بکه‌می.. د گهل وی
 باخقم و ئه‌و د گهل من باخقت.. پیک بیین وژیک جودا ببین..
 هه‌ر وه‌کی ئه‌ف چه‌نده ب هشیاری چی دبت.. ئه‌ز نه‌ یی
 دینم، به‌لی.. ب راستی ئه‌ز چو جوداهیی د ناقبه‌را هشیاری
 و خه‌ونی دا نابینم، چی گاڤا ئه‌ز گازی وی دکه‌م، ئه‌و

د گازيا من دئيت، هەر تشتي مه د هزرا خو دا دقيت نهو
 هەر زوى دئيت.. بىي گوستيركا سولهيمانى يان شهملكا
 فرينى.. نهى دلى من! نهى حنيرا مهزن، تو ژ چ تشتى هاتيه
 دورستكرن؟ تو حنيرهكى ژ حنيريت هاتينه چيكرن...))
 دهنكه ژ دهرقه هات:

- گرتى عهبدلحهميد نهلنهجار.. گرتى عهبدلحهميد
 نهلنهجار.. دهرگهه بقرته كورپى صهى!
 د گاځى دا عهبدلحهميدى خو ل پشت دهرگهه زيندانى
 دا، و ب كه رب قه دهرگهه لهقاند:

- عهبدلحهميد نهلنهجار، نهفهندي، زيندانا ٤٧ نهفهندي.
 لهشكهرى ژ دهرقه پيى خو ل عهردى ددا. عهبدلحهميدى
 رازيبوونا خو ب نهمرى خو دياركر.. چاځيت برايان ييت
 تژى دلوقانى مانه لى، وليت وان دوعا بو وى دكرن،
 پوندكه ب سهر پويى مهعرووفى دا هاته خواري، وى نهو
 قهمالى و ب زيرهكى قه گوت:

- خودى د گهل ته بت عهبدلحهميد..

رزق ئيبراهيم رابووقه وگوت:

- خو زيرهك بكه..

يوسفى شاعر د بن ليثليقكان را گوت:

- (قل لن يصيبنا إلا ما كتب الله لنا).

مهحمود صهقر ما بى دهنك، گرڼښنا وى يا غهريب
 ديمى وى گهش دكر، د ناڅق تاريى را چاڅيټ وى روھن دكرن،
 عهبدلحهميدى (آية الكرسي) دخواند، ودهمى گههشتيه (من
 ذا الذي يشفع عنده...) دهنكى خو بلند كر، پاشى دهنكى وى
 نزم بوو هتا كليل د دورا دهرگهه ستوير را هاتيه بادان،
 عهبدلحهميد دهركهفت، پاشى دهرگهه جارهكا دى هاته
 گرتن.. پشتى بينهكى دهنكى مهعروفي هات:
 - دا دوعاين بخوينين.. دى..

* * *

دهمى عهبدلحهميد گههشتيه مهيدانى، وى ديت ټه وى يا
 تزيه ژ مروڅان، ريزيت گرتيان.. فهركان ل دويڅ ئيك
 دهردكهفتن، وقيرى تيكهلى ئيك دبوون، وشيوه وپهنگين نوى
 ييت نازاردانى.. نوكه دهمى تايبهتمهندييه، له وى يا غهريب
 نينه نازاردان هونهرهكى تايبهت وخودان بسپور بت،
 وهندهك خواندنگههيت بنهپرت بو وى ههبن، تهكنهلوژيا
 وسايكولوژيا تيدا بينه ب كارئينان، د ناڅقى قهرهبالغى دا
 عهبدلحهميد ب پهريشانى وبهرزهبوونى ههسيا، بهلى وى
 لهشكرى ب د دويڅ قه فرمان لى دكر: ((بو راستى ههپره..
 بو چهپى ههپره.. بو پشتى ههپره.. ب لهز ههپره)) بهلى هندهك
 گازيټ دى ژى ل دور وپهخيټ وى بلند دبوون، له وى چو

جوداهی نه دئیخسته ناقبه را وان فەرمانیّت ل وی دهاتنه کرن
وییت ل گرتییّت دی دهاتنه کرن.. عه بدلحه میدی گوہ لی بوو
له شکهره کی دگوت: «ئه ف جیهازی نوی سهری من گیژکر»
هه قالی وی گوت: «ما بهس گیژ؟ خوزیکیّت ته!» عه بدلحه مید
گیژبوو ووه کی مروّقه کی سهرخوش د پییّت خو هلنگفت،
له شکهر ب حالی وی ههسیا، ب رهقی قه زه ندکا وی گرت
وتبلا خو دریژ کر وگوتی:

- تو وی مه زه لا هه دبینی؟ ئه وال چه پی، هه تا وی ری
بکه غار..

پاشی ب هه می هیژا خو قامچیە دانایی، عه بدلحه میدی
کره غار.. ده می گه هشتیه بهر دهری بیئا وی چک بووبوو،
هه ر ئه و ئه فسه ر بوو یی جارا دی پسیار ژئی کرین،
عه بدلحه مید حیبه تی بوو ده می ئه و دیتی وی ب نه رمی قه
پسیار کری:

- کوپی من عه بدلحه مید.. وهره پوینه خواری..

عه بدلحه مید دودل بوو کانی پوینت یان نه، چونکی
کورسیک یا پاقرژ وجوان وتازهیه، وجلکیّت وی دکه قنن و ژ
بهر وی خوینا پیقه ئه ودیسن، ئه قسه ری ئه وی ب جلکیّت
مه دهنی قیا خو ب رحسقیی بینته دهر، له و گوت:

.. عەبدلحەمید، ب خودی هه‌وه ئهم وه‌ستاندین، خودی
 ژى دلێت هه‌وه بوه‌ستینت، ئەز نه‌شیم د هه‌وه بگه‌هم کانێ
 هوین چنه‌.. شه‌یتانن؟ ئەجنه‌نه؟ دینن؟ پشتی هنگی هوین
 ژ نوی جیه‌ازه‌کی نه‌ینى ددانن؟ نێزیک بوو ئهم هه‌وه
 به‌رده‌ین، به‌ئێ ما چ بکه‌ین؟ هه‌وه ب قان کریاریت خو‌ییت
 چوننه‌ دقێت هه‌می تشتان پو‌یچ بکه‌ن، بو‌چی تو نا‌پو‌ینی
 کو‌ری من؟ پو‌ینه نه‌ترسه‌..

عەبدلحەمید ب ترس قە ل سەر لیڤا کورسیکی
 پو‌ینشت، دلی وی خو‌ دقوتا وله‌شی وی هه‌می قە‌دله‌رزى..
 گرفتاریه‌کا نوی ل به‌را وی هه‌یه، قە‌شارت‌نا وی بو
 سه‌ره‌اتییت بو‌رین، وئع‌ترافییت وی کرین، نه‌دویره وی تی
 ببه‌ن، به‌ری سه‌یدیایى وی یی سه‌ره‌تاییی دگوتی: «پاستی
 خودانی خو‌ پزگار دکه‌ت» به‌ئێ نوکه به‌روقا‌ژیا وی گوتنی
 چی دبت، پاستی یه‌عنی مرن، ئەقە جیه‌انا دره‌و وشاه‌ده
 زو‌ریییه، پاستی یی‌ت دره‌نشیف بو‌وین، ده‌مه‌کی
 عەبدلحەمید ل سەر ملی خو‌ زق‌ری وسه‌حکه‌ ژ دره‌قە، وی
 عه‌طوه به‌گ دیت قامچیه‌ک د ده‌ستان دا بوو، هێ‌رش دکره
 سەر گرتیکی نوی، وه‌ی خودی!! عەبدلحەمید وی دنیاست،
 ئەقە قوتابی (سلیمان حجه‌ره) شاگردی‌ی په‌یمانگه‌ها
 په‌روه‌رده‌یا وه‌رزشی یا بالا ل هه‌ره‌می.. تو بی‌ژى وی

چ کربت؟ نیژیکه ئه‌و وی بکوژت.. عه‌بدلحه‌میدی هند گوه‌ی
بوو ده‌نگه‌ک هاتی:

- عه‌بدلحه‌مید، ئه‌م گه‌له‌ک سوپاسیا ته‌ دکه‌ین ل سهر وی
هاریکاریا ته‌ د گهل مه‌حکه‌می کری..

عه‌بدلحه‌مید ل ئه‌فسه‌ری‌ پسیارکه‌ر زق‌ری، دیت ئه‌و یی
بی‌ ده‌نگه‌ و ب چهند کاغزه‌کان قه‌ یی‌ موژیله‌، مه‌عنا ئه‌و نه‌
ئه‌و بوو یی‌ پسیار کری، عه‌بدلحه‌مید د مه‌زه‌ی‌ فوکری.. بو
جارا ئیک‌ی‌ بوو وی زه‌لامه‌کی‌ دی دیتی ل پشت می‌زه‌کا دی
یی‌ پروینشتیه‌، ل سهر می‌زا وی گولوپه‌کا هلکری بوو،
پونا‌هی‌ ژی‌ دچوو، و به‌ری‌ وی‌ ل عه‌بدلحه‌میدی بوو، له‌و ئه‌و
نه‌دشیا وی زه‌لامی‌ باش بیینت، دوباره‌ ئه‌و زه‌لامی‌ زه‌عیف
ل گو‌ت‌نا خو‌ زق‌ری:

- ب تنی‌ تشته‌ک مه‌ ل به‌ره‌، تشته‌کی‌ زی‌ده‌ گرنگ ل نک
مه‌، ئه‌ز دی‌ژم تو دشی‌ی‌ هاریکاریا مه‌ بکه‌ی.. و ب نامویسا
من ئیک‌سه‌ر ئه‌م دی‌ ته‌ به‌رده‌ین..

ده‌می‌ عه‌بدلحه‌میدی گوه‌ ل په‌یقا (نامویسا من) بووی،
گرپ‌نژی.. ههر گا‌ف ئه‌و وه‌ دی‌ژن، به‌ی‌ چو جاران ئه‌و ب گو‌ت‌نا
خو‌ ناکه‌ن، هنده‌ک حه‌رفی‌ت بی‌ مه‌عنا‌نه‌، وه‌کی‌ پاره‌یی‌ قه‌لپ
یی‌ چو بها پی‌ نه‌ئیته‌دان، عه‌بدلحه‌میدی گو‌ت:

- ئه‌ز د مه‌خسه‌دا ته‌ ناگه‌هم..

زەلامى دى ژ نوى ژ پشت ميژا خو دەرکەفت، و ب نك
عەبدلحەمىدى قە چوو وگۆتى:

- پيئتيقە ئەم وى خەلەكى بزانيں يا ئىخوانيىت سووريى
ومصرى، ھەر وەسا يىت ئوردنى وعيراقى وكەرتى
پوژئاقايى وسعوودىي وكويىتى دگەھينتە ئىك.. ئەگەر
زەحمەت نەبت.

عەبدلحەمىد گېرنژى وگۆت:

- ديارە ھوين نزانن ئەز كيمە..

- تو عەبدلحەمىدى نەجارى، خوگۆريكەرەكى چەلەنگى..

- ئەز نە رېبەرى گشتى يى ئىخوانامە.. وئەز ئەندامى
دەستەكا (ئىرشادى) نىنم، ونە د دەستەكا دامەزىنەر ژى
دامە، ئەز مروڤەكى سادەمە، چاوا دى قى چەندى زانم؟

زەلامى كىلبيىت خو ئاشكەرا كرن وگۆت:

- دەمى حوكمەتى تىشتەك قيا، دقيىت تو بزاني.. باشە؟

عەبدلحەمىد رابووڤە، پك وپك بەرى خو دا موخەققى
وگۆت:

- مەسەلە ھەمى يا چىكرىيە..

پويى موخەققى سور بوو، ھەقالى وى ژى ژ جھى خو
رابوو، نىڤ نىڤە زڤرى، ب نك عەبدلحەمىدى قە چوو ب دو
چاقيىت ئاگرى ژى دپەشى قە گۆت:

- تو چ دیڙی؟

- نه زدیڙم: مه سله به لاڦوکیت سووری من چو ټاگه ژی

نینه..

- نه ټا نفیسی ته ب دهقی خو یا گوټی، وئو ب دهنگی

ته مه تو مارکریه.. ته دقیت جاره کا دی گوئی خو بدهیی؟

عه بدلحه میدی قورچا خو داعویرا، و ب دو لیقیت

قه له رزیای قه گوټ:

- هه وه کوته کی ل من کربوو هه تا من وئو ټا خفتن گوټین.

- مه کوته کی ل ته کر؟؟ کی نه ټ گوټنه نیشا ته دایه؟

- من وه گوټ دا نه ز ته عزییی خلاص بيم.

موحه ققی پستویی وی گرت، وئو کیشا، وقه هژانده،

و ب عیجری قه گوټ:

- تشته کی دی ژ بلی قی گوټنی بیڙه..

- نه ز چو ژ مه سله ټان به لاڦوکا نزام.

- کی تو پالدا ی کوټول گوټنا خو لیقه ببی پستی ته

نعترافه کا تمام کری؟

عه بدلحه میدی سه ری خو هژانده وگوټ:

- که سی نه.. وئو ژ بهر نه گهره کا به سیط لیقه بووم..

- کیڙ نه گهری؟

- یا پیټقی بوو نه ز راستیی بیڙم..

- راستیا چ؟ ئاخفتنا دوھى يان يا ئەقرو؟
- من ئەو چىرۆك ھەمى چىكر، دا ئەز پىچەكى تەنا بىم،
ودەلىقەيەكا نقتىنى بىينم..

پىسارکەرى شەقەكا ب ھىزلىدا، وگوت:
- وئەم چ بىژىنە سەرۆكاتيا جمھورىيەتى؟ من ئىترافىت
تە ھەمى بۇ وان ھنارتىن، ووان مەسەلە ب گىرنگىەكا زىدە قە
وەرگرتىە..

عەطوھىي مەلەوانى ب ژۆر كەفت، دەمەكى ما ژ پىيان قە،
وگوھى خۇ دا وان گۆتنىت دىئىنەكرن، تى گەھشت كو ئەو
ل گۆتنىت خۇ يى لىقەبووى، عەطوھى گوت:

- وى بۇ من بەيلىن، ئەز دى وە لىكەم جارەكا دى ئەو
ل ئىترافىت خۇ بزقەتەقە، و ب دەستىت خۇ بنقىست،
وھندەكا دى ژى لى زىدە بكەت..

موحەققى ئىكى گوت:

- چ چارەيىت دى نىنن.. يان دى ل سەرۆكاتىي شەرما
مە بەن، وئرانەيان بۇ خۇ ب مە كەن..

عەطوھى دەستى خۇ ب نك عەبدلحەمىدى قە درىژ كر
وددانىت خۇ لىك چىركاندن، وگوت:

- ھىرقە وەرە.. دا ئەز تە بەلاوىسم حەتا تو ئىترافى
بكەى يان بمرى..

موحه ققى دووى گۆت:

- ئەز دىيژم يا باش ئەو ئەم بهنيرينه ب دويڧ هەقاليت
وى ييت زىندانى را، بەلكى ئىك ژ وان ئەو پالدا بت كو ئەو
ل گۆتنيّت خو ليڧه ببت.

پشتى دەمەكى عەبدلحەمىدى خو ديت يى ھلاويستى،
پويس وەكى ژ دەيكا خو بووى، وقامچى ژ ھەمى لايان قە لى
دبارين، ب چاقديريا عەطوھى ب خو، ب دەنگەكى لاواز قە
عەبدلحەمىدى نال نال دكر.. خو ھيلا ب ھيڧيا خودى قە،
مرن د چاڧيّت وى دا كيّم بوو، بەلكى ئەو بو ھيڧيا وى..
پاشى ئەو ل قى ھيڧيى ليڧه بوو وئستغفار كيّشان، مانى
ژين منەتەكە خودى د گەل مروڧى دكەت، ونابت موسلمان
ژينا خو بهاڧيژت، ئەو ژ خوديىە وبو خوديىە، لەو دڧيّت ئەو
صەبرى بكيشت ويى خوراگربت، عەطوھ ب نك وى قە
چوو.. چو چەماند دا بگەھتە گوھى وى، وگۆتى:

- عەبدلحەمىد تو دى مرى.. باخڧە ھيشتا دەليڧە
ژ دەست تە دەرئەكەڧتى.

عەبدلحەمىدى ب كزگريوك قە گۆت: (اينما تكونوا
يدرككم الموت ولو كنتم في بروج مشيدة).

- ژ ميژە من گوھ ل قان گۆتنان بوويە، ئەو پتر من ھار
ودين دكەن.

- ما دی چاوا دیارکهم کو زوری یا ل من دئیته کرن..

- ئەم زۆریی ل کەسی ناکەین..

- ئەز؟

عەطوھ لی خوړی:

- تو کوړی صەیی.. مروڤه کی درەوینی..

- ب تنی خودی ب حالی من دحەسییت.

- خودی چ ژ مە نینە..

عەبدلحەمیدی گۆت:

- اُستغفر الله، عەطوھ بەگ..

عەطوھ دی دوبارە کرە قیڤری:

- لی بدەن..

نالین.. ئیشانا گران.. دەمیّت دريژ و ب ترس.. سەری

وی یی نشیقکری، ئیدی ئەو نەشیّت تەشتەکی ببینت،

پەردەیه کە ڤته بەر چاڤیّت وی، سەری وی نیزیکیه بپهقت،

پی حەسیا کو ھندەک چپکیّت خوینی ییّت گەرم ژ دفنا وی

ییّت دکەڤن، ئەری تو بیژنی ئەڤە دویمایا وی بت؟

عەبدلحەمید یی پەشت راستە کو خودی قی گاڤی وەکی ھەر

گاڤه کی یی وی دبینت، ووی گوھ ل ھەمی تەشتان ژی دبەت،

د سەری وی یی وەستیای دا تەشت تیڤەل بوون، بەلی

راستیەک ب تنی ما د سەری دا گەش دکر، ئەڤە دەمی

نقیژئییه، خوزی ئه و وی بهیلن ههتا نقیژا خو بکهت.. ئاه!!
 هزرهک بو وی چییوو، بوچی ئه و ب قی رهنگی نقیژا خو
 ناکهت؟ ((که عبه یا ل بهرا من.. ئنیهتا نقیژئی من ئینا، الله
 اکبر)) لیقئیت وی هژیان، قامچی لی دبارین به لی ئه و ب چو
 نه ده سیاه، ل دویماهی ی د بن لیقلیقان را گووت:

- (إنك حمید مجید.. السلام علیکم).

عه طوه ب نک قه چوو:

- ما تو نااخقی؟

به رسف نه دا..

- ئه ری تو ژ چ هاتیه چیکن؟؟

عه بدلحه میدی گووت:

- ژ هه پیی..

- پیسو!

- خودی ته بهیلت..

عه طوه ب کهرب قه ل وان لهشکه ری ل ده ور و بهریت خو

خوری:

- بهیلن..

پاشی ل وان زقیری وگووت:

- که لامچییت وی قه کهن..

وېشتی دو سې دهقیقه یه کان عه بدلحه مید ل سهر خیزی
یی هاقیتی بوو، نال مالا وی بوو، و د گهل هندی ژی وی ب
دهنگه کی ره زیل څه دگوت:
- یا خودی.. یا خودی.. یا خودی..

نافرا بیست و سیی

دهمی هژماره کا له شکه ری ژ مه زه لکیٔ ته حقیقی
دهرکه فتن، و بهر ب زیندانا هژمار (٤٧) ی ٔ قه هاتین و ب ژور
که فتن، گرتی حیبه تی بوون. ئەگەر وان گرتیه کی ب تنی
بریا چ نه بوو، به ی کو ئەو هه می گرتیان ببه ن و ب قی
زقرا تی، و ئەو ب قامچیٔ خو بکه قنه ب دویف وان قه هه
ژ زیندانی وحه تا دگه هه مه زه لکیٔ پسپار کرنی، ئە قه ئیک
ژ دو پامانان دگه هینت: دبت پٔ قه به ریٔ ده ست ب پٔ یه کا
نوی کر بت، بو سه ره ده ریا خو د گه ل گرتیٔ که قن، ژ بهر
کارتیکرنا جیهازی نوی هاتی هه گرتن ل سه ر وان، قیجا وان
برپار دابت ئەو نه خو شیٔ بگه هیننه هه می ته خه
وریکه سستیٔ جماعه تی، وه ک شیوه یه ک ژ شیوه یٔ
تولقه کرن و توره دانی.

پامانا دووی: به لکی مه سه لی په یوه ندی ب بابه تی
عه بدله میدی قه هه بت، چونکی بی گومان نه ئع ترا فکرنا وی
ئهو یٔ عیجز کرین، وترساندین ژی.

مه عرووف بو قی بوچوونا دووی دچوو، وی قه ناعه ت
پی هه بوو، ئە قه چه ند پوژه که ئەو تشتی دلی وی دبیرتی ئەو

چي دبت، نهو پي ناهه سيټ كو جاره كي نهو وه كي قان
 پوژان هند يي نيزيكي خودي بت.. هيشتا گرتي باش
 نهگه هشتينه مهيدانا پسيار كرنې وان هه ميان خو ب پيز كر،
 بهري وان كهفته بهريټ رهق وهشك وباتكيټ وان كهفتنه
 له شكهري، دهستيټ خو بلند كرن، مهعرووف ل لايي خو يي
 چه پي زقپري عه بدلحه ميد ديت، يي هاقيتي بوول سهر
 عهردي، دا بيژي يي د سه كه راتي دا، مهعرووفي قيا ژ سهر
 وبهري وي د تشته كي بگه هت، بهلي عه بدلحه ميد نه دشيا
 بلقلقت يان نيشانه كي بده تي، دهم دريژ نه بوو.. پسيار كهري
 ئيكي وي دووي ئاماده بوون، پسيار كهري ئيكي دهستي
 خو دريژ كره هه قالې خو وگوت:

- گوهي خو بدې مهعرووف، فهرید بهگ ژ سهروكاتيا
 كو ماري هاتيه..

مهعرووفي دهستيټ خو شوپكرن، بهري خو دا زهلامي،
 وگوت:

- بهلي.. نهز وي دنيا سم.. يه حيا بهگ..

فهرید گر نژي، وب خو مه زنكرن قه چوو دهستي
 مهعرووفي وهيدي گوت:

- نه م هه مي هه قاليت ئيكيين.. بهلي پوژان نه م يټ
 گوهارتين..

پاشی یه حیا به گئی گۆت:

- هه قالئ هه وه یی گرتی عه بدلحه میدی نه جار ئه م ییّت
ئیخستینه گرفتاریی، نه دویره ئه و چهنده زیانی بگه هینته
من ب خو ژئی..

د دویف دا فه رید به گئی گۆت:

- تو هه قاله کی که فنی، وتو دشیی قان دهلیقه ییّت ته نگ
هلسه نگینی..

مه عرووفی سه ری خو هژاند وگۆت:

- ئه و چ گرفتاریه؟؟

- وی هنده ک ئعتراف بو مه ل سه ر خو کربوون ده رباره ی
به لا فوکیت سووری.. مه ژئی نفیسین دا سه رو کاتیی وئهو
که سیّت ژ بهر وی مه سه لی هاتینه گرتن مه بهردان، نوکه ئه و
یی ل گۆتنیّت خو لیقه بووی..

مه عرووفی هزیّت خو کرن، بوچی وان ئه و وهه قالیت
وی داخواز کرینه؟ ته نه قیّت عه بدلحه میدی ژ بهر وی ته عزība
ئینایه سه ری ئه و تی گه هاند بن کو مه عرووفی ئه و یی
لیقه کری؟ مه عرووف قان ئه فسه ریّت ته نا هیی باش دنیا ست،
له و وی بریار دا راستیی ب تمامی بیژت، دا توخو یبه کی بو
وی نه خوشیا دی ئیّت بدانت، به لی دویر نینه ئه و راستیه وان
ئه فسه ران بگو هو پرت.. بکه ته شه یتان، قیجا ب بی عه قلی کار

بکهن، د گهل هندى مه‌عرووفى حهن ژ گوتنا پاستيى دکر..
مه‌عرووفى گوه ل يه‌حيا به‌گى بوو گوت:

- توچ دبیژى مه‌عرووف؟ تو هه‌قالی، ئەم هه‌رده‌م قه‌دری
ته‌ دگرین، و ب چاقه‌کى بلند سه‌ح ده‌ینه ته، ئەم ته
دنیا‌سین د گهل قى حالى کریتى تو که‌فتیى..
مه‌عرووفى هی‌دی گوت:

- هه‌وه دقیت پاستيى مسوگهر بکهن، یان گومانیت خو
بنه‌جه بکهن؟؟

فه‌رید به‌گى ب گرنژین قه‌ گوت:
- چو پى نه‌قیت مه‌ پاستى دقیت..
مه‌عرووفى گوت:

- باشه.. ده‌مى عه‌بدلحه‌مید هاتى وه‌مى تشت بو من
گوتین، من زانى چیرۆك ژ سه‌رى وحه‌تا بنى وى ژ نك خو یا
چیکرى.. ته‌ پاستى بقیت من گه‌ف لى‌ کرن، به‌لکى هه‌وه
ب قى کارى من نه‌خوش بت، به‌لى من دیت دره‌وا د گهل هه‌وه
کاره‌کى خه‌طه‌ره، چونکى مه‌عنا وى ئەوه هوین ئی‌دی وى
که‌سى نانیاسن یى به‌لاقۆك ئیناین، وان که‌سان ژى یین
ئهو به‌لاق کرین.. ئه‌رى هوین دبینن مفایى هه‌وه یان یى
وه‌لاتى دى د وى چه‌ندى دا بت؟

یه‌حیا به‌گى که‌ربا خو داعویرا وگوت:

- هه ی پویفی!! مه عنا تو نه گه ری؟
- نه ز ژ راستیی پیغه تر تشته کی نابیزم.. و..
- فه ری د به گی گوتنا وی قه بری:
- نه ز ته دنیا سم.. ل دریزیا ژیی خو تو خودان مه بده ئی.
- یا گرنگ نه وه هه وه باوهری ب گوتنا من هه بت..
- یه حیا به گی ب گهرمی گوت:
- وچاوا دی چاقیت مه ب سه روکاتی که قن؟
- ب گوتنا راستیی..
- نه قه دی دهرگه هی نه خوشیی بو مه قه که ت.
- بوچی؟
- چونکی دقیت نه م بکه ری دیار بکه یں..
- عه بدلحه مید نه بکه .. یه حیا به گ..
- مه عرووف دهمه کی بی دهنک بوو، پاشی گوت:
- یان هه وه دقیت وی ژاری بکه نه قوربان وپاشی ته نا
- پوینن و دهرگه هی مه سه لی بگرن؟ پاشی عه بدلحه مید بو مرنی
- یان کاریت ب زه حمه ت بیته برن، بیی وی گونه کریت؟
- یه حیا به گی دهستی خو پاکر، وشه قه ک دانا مه عرووفی،
- و ب که رب قه گوت:
- نه م دره وان چی ناکه یں..
- مه عرووفی ب ترانه قه گوت:

- یا ناشکهرایه..

پاشی ل فه‌رید به‌گی زق‌ری وگو‌تی:

- ئه‌ری تو ژی د گه‌لی فه‌رید به‌گ؟!

مه‌عرووفی به‌رده‌وامی دا گو‌تنا خو:

- حه‌رامه بو هه‌وه، خودی د کیتابا خو دا دبیرت: ((ولا

یجرمنکم شأن قوم علی ألا تعدلوا، اعدلوا هو اقرب للتقوی))

چاوا هوین دی چنه نک خودی؟ ونه د خیرا هه‌وه دایه، ونه

د خیرا ده‌وله‌تی ژی دایه ئه‌م ب قی په‌نگی دره‌وان د گه‌ل

هه‌وه بکه‌ین..

مه‌عرووفی دزانی مه‌سه‌له یا ب سانا‌هی نینه، چونکی

قانع‌کرنا شان شه‌یتانی‌ت بی دل تشته‌کی ب زه‌حمه‌ته،

وتی‌گه‌هاندنا وان کاره‌کی مه‌زنه، هه‌ر ئیکی ژ وان دقیت

ه‌لگرتنا باری ژ خو دویر بکه‌ت، وخود کاری خو دا چه‌له‌نگ

ودلسوز بینته پیش چا‌ف، دا سه‌روکی‌ت وی ژی رازی بن،

ئیکه‌مین بنا‌خه یی ئه‌و فه‌لسه‌فه وه‌زرا خو ل سه‌ر ئا‌قا دکه‌ن

ئه‌وه ئی‌خو‌ان هه‌می به‌لانه و د خه‌طه‌رن، دمه‌زن بن یان

دب‌چو‌یک، دگونه‌ه‌کار بن یان بی گونه‌ه.. وئارمان‌جا وان ژی

ئه‌وه ئه‌و وان نه‌هیلن، یان در‌یر‌تر‌ترین ده‌می ئه‌و وان به‌اق‌ینه

د گرتی‌خانه‌یان قه، حه‌تا ئه‌و ژ تر‌سا به‌رده‌وام دا ل پشت

شو‌یر‌ه‌یت بلند بوه‌ستی‌ین وشر‌بین، قی‌جا یی پشتی هنگی

ژ گرتیخانه یی دهرکهفت ژی دهرکهفت ههپرسی وبی هیقی وههژار و ب کیرنه هاتی، د گهل هندی ژی مهعرووفی پکرداری ل سهر وی بیر ویاوهری کریا دوهی وی د زیندانی دا بو براییت خو شروقه کری، ده می وی خو ل سهر کریارا عهبدلحه میدی نه رازی کری، چونکی راستی پیته هه ر بیته گوئن، نه گهر خو بهایی گوئن چهند ژی بت، و بینفردهی و بهرگری تشته کی پیته هه تا خودی تشته کی هه ز بکهت و ب جه بینت ((ولو اجتمعت الإنس والجن علی أن یضروک بشيء لن یضروک إلا بشيء قد کتبه الله علیک..)) مهعرووف حیبه تی بوو ویاوهر ژ گوئی خو نه کر ده می گوهر ل فهرید به گی بووی گوئی:

— یه حیا به گ.. گوهی خو بدی، نه زی قانعم ب گوئنا مهعرووفی، قی مهسه لی ب دویماهی بینه، گوئنیت عهبدلحه میدی ییت نوی تو مار بکه، و بلا نهو ئیمزا بکهت، نه ز ب خو ژی دی گوئنیت وی ییت بهری ژی بهم، پاشی وی بهیله بلا بچنه زیندانا خو..

فهرید به گ چوو دهستی مهعرووفی، و ب نه رمی قه گوئ:

— مهعرووف، تو دزانی ئەم هه می بو ته عیجز دین.. خوزی نهوا د سهری خو دا تو بها قیژی، و دیناتیا مه بادان

بهیلى.. ئەگەر تو وه بکهى، ئەز کهفالهتیی ددهمه ته کو نوکه
تو ژ گرتیخانهیی دهرکهفی.. کاغهزهکا بچویک بنقیسه
داخوازا لیبۆرینی ژ سهروکی بکه، ههمی تشتان ئەو دی
ب دویماهی ئینت.. وتو نازقپیه کاری لهشکهری، بهلکی
کارهکی مهزن یی ژ ههژی کهسینی و دیروکا خو دی
وهرگری..

مهعرووف گرنژی وگۆت:

- سوپاس فهريد بهگ، خودی هوسا بو من چهزکریه..
وقی قهنجیا ته ئەز ژ بیر ناکهم..
فهريد چوو وگۆت:

- ههردهمتو یی توندی.. ما ئیک ههیه ب قی رهزالهتیی
قانع ببت، ئەگەر ژ بهر چ ئەگهری ژى بت؟!
گاڤا عهطوهیی مهلهوانی ب کاری فهريد بهگی چهسیای،
ئهوی سهروکاتیی هنارتی، تهعل وترش بوو، وکهربیت وی
زیده قهبوون، وی پرپیار دا مهعرووفی د زیندانهکا تایبته
دا بگرت، دویر ژ ههقالیت وی، وسهرهدهریهکا رهق د گهل
بکهت، دا ئەو دفن بلندی ونه یارهتیا وی بو پژییمی بشکینت،
بهلی فهريد بهگی گۆت:

- عهطوه، گوهی خو بدده مه..

- ئەقه نابت!

فەرید بەگى بىنا خوۆ ھلکىشا، وجگارەك بەردايى وگۆت:
 - ل شەپرى فلسطينى، مەعرووفى ئەز و دەھ لەشكەریت
 من ژ مرنى خلاس کربووين، ئەگەر ئەو نەبا، نوکە ئەزى
 دريژکرى بووم ل بن خيزى دەقەرا (سۆھربارى) .. ھەى دنيا!
 ئەگەر مەعرووف ب نەرمى وشارەزايى چووبايى وھزىت
 خوۆ د مەصلحەتا خوۆ دا کربان، نوکە ئەو ئىک ژ مەزنە
 زەلامىت شوپرەشى يىت بەرکەفتى بوو..

عەطوھ ب کەرب قە خوڤى:

- ئەقە پتر وى گونەھبار دکەت..

- عەطوھ.. ژ بىر نەکە ئەز ب ناقى سەرۆکاتىي دئاخقم،
 ئەم ژ تە چيتر دزانين..

ھەقال زقپىنە زىندانى، وگاقا ئەو گەھشتين مەعرووفى
 گۆت:

- ئاق بو دەسنقيژى نينه.. (تەيەممومى) بگرن، دا دو
 رکاعەتييت شوکرى بو خودى بکەين، ودوعايان بکەين کو
 عەبدلحەميد ب سلامەتى بزقرت..

يووسفى شاعر نقیژل بەرا وان کر.. پاشى ئەو وەكى
 خەلەکەكى پوينشتن، ئەو ب خوۆشى وشادیي دحەسيان کو
 خودى ئەو ژ قى تەنگاقيي پزگار کرن، وتشتى ئىکانە يى
 وان د سەريت خوۆ دا دئينا ودبر ئەو کريار بوو يا فەريد

بهگى كرى.. تشتى وى كرى كيىم جاران ل قان ده ميټ هوسا
چى دبت.. رزق ئىبراهيمى گوت:

- هيشتا هندەك خىر د سەرى قى مروقى دا يا ماي..

يوسقى نايەتەك ژقورئانى خواند: ((ومن يعمل من
الصالحات وهو مؤمن، فلا يخاف ظلماً ولا هضماً))،
ومەحمود سەقرى د گەل كو بەردەوام يى بى دەنگ ژى
بوو، بەلى گوت:

- شولا مروقى يا حنىره!! ب هيژ دكهت ولاواز دبت..
دادىي دكهت وزورىي ژى.. ژيىلەل وژوردا دچت.. مان بەس
بو خودييه..

كهنيەكا نه وهك هەر جار مەعرووفى كر، بەرى هەميان ما
ل وى.. وى گوت:

- مەسەلى نهينيهكا تيدا هەى..

بەرى وان ما لى.. رزقى خو ب نك وى قە خشانەد وگوتى:
- چ؟

مەعرووفى گوت:

- ئيك ژ هەوه هەيه قى نهينىي قەشيرت.. يان قامچى دى
پەيمانى ژ بيرا هەوه بەن؟

رزق ئىبراهيمى دەستى خو يى زراقە وئەسمەر دريژكر
وگوت:

- سوژ بت ئەووی نەینیی ئاشکەرا نەکەین..
مەعرووفی گۆت:

عەدەتی من نینە ئەز نەینیان ئاشکەرا بکەم..
رزقی گۆت:

- مە سوژ دا تە..

مەعرووفی د دویف دا گۆت:

- بە ئی قی جاری من ئارمانجەکا پی هەی..
هەمیان ب گرنگی قە گوھی خو دایی، وی گۆت:
- فەرید ئەندام بوو د کۆما من دا..

یوسف خوپی:

- ژ ئیخوانان؟

- بە ئی..

پاشی مەعرووفی بەردەوامی دا گۆت نا خو:

- پوژا ئەو بووی یا بووی، ئەو هاتە نک من.. گۆت:
مەعرووف ژ خودی ومن وتە پیقەتر کەس نەینیی نزانن..
ئەز د ئاخفتنا وی گەهشتەم، بو خودی من پەیمان دایی کو
ئەز بو کەسی نەبیژم، ئەگەر خو من پرت پرت بکەن، ئەم
هەمی ریکە خودی دا براییت ئیکین، وەهە قالیت چەک
وخەباتییە، گەلی برا هوین مسوگەر بزنانن کو ب هزاران ییت
وەکی فەریدی ل هەمی جهان ییت هەین.. ئەقە ئەو بوو یا

من دڦيا بيژمه هه وه دا هوين پشت پاست ببن، لهو من نه ځه
نهينيه بو هه وه گوټ.. ومن نهو بو حوكمه تي نه گوټيه.

دیمیٰ رزقی ییٰ نه سمه ر سوړ بوو وگوټ:

- بوچی نهو هاریکاریا حاکمیٰ زالم دکه ت؟

- نه ځه پیساره که به رسقا وی ب من ځه نائیټ..

- پا ب کی ځه دئیټ؟

- ب وی ځه!! هر مروځه کی دیتنه کا هه ی..

- مه سه له یا ناشکه رایه مه عرووف.. نهو ژ پاشه پوژا خو

ییٰ ترسیای.

مه عرووف گرېنژی وگوټ:

- ما خونه گرتیخانه ب تنی جهی به رگری وزیره کییه؟

- نه ز تی ناگه هم..

- به لکی هنده ک جاران پاشقه چوون زیره کی بت..

وهنده ک جاران پیشفه چوون، به لکی زیره کی د خو دیار کرنیٰ

دا بت وبه لکی د ځه شارتنیٰ دا بت.. دا حوكمی د ځان په نگه

مه سه لان دا یا ب سانا هی نینه..

رزقی ب پکداری ځه گوټ:

- نه ځه شیوه یه لائیقی مروځیټ سیاسیه..

مه عرووفی ملیټ خو هژانندن وگوټ:

- به لکی.. به لی تاوانبار کرنا وی کاره کی ب زه حمه ته..

یووسفی شاعر مایی خو د مه سه لی کر وگو تنه کا
پیغه مبه ری خواند: ((دا کاریت هه وه ب ریقه بچن، هوین
قه شارتنی ب کار بینن)).

مه حموود سه قری گو ت:

- بهس خودی دزانت..

دهنگی کلیلی د دورا ده رگه هی را هات.. هیشتا ده رگه ه
قه نه بووی هه می پابوونه سه ر پی ت خو، دو له شکه ران
عه بدلحه مید هلگرتبوو، ب ژور که فتن ووان نه و دانا نیقا
زیندانی، یی دلگرتی بوو، وان به ری خو دا پویی وی یی
خوینه لو، مه عرووفی گو ت:

- بوچی هوین وی نابهنه خهسته خانی؟

کهس ژوان به رسقا وی نه دا، وهه ر زوی ده رگه ه هاته
گرتن..

ئه و حیبه تی مان ده می وان دیتی عه بدلحه مید گرنژی
وگو ت:

- من نه ق داخوازه ژی کر.. من نه قیا نه ز بچمه خهستی،
من نه شیا هه وه بهیلم!!

رزقی گو تی:

- به لی نساخیا ته یا ب ترسه..

- حەمد بۆ خودی بت، ئەگەر ئەز د ناڤ هەو دە بمرم، دی
یی کە یفخۆش بم.

- نوکە چارە چیه؟

دەلیڤەهەکی ئەو بی دەنگ بوو، پاشی رزقی گۆت:
- ئەز دزانم..

مەعرووفی بەری خۆ دایی.. رزقی گۆت:

- ئەلەجمی.. مەخسەدا من دختۆر ئەلەجمیه..
یووسفی گۆت:

- مەخسەدا تە چیه؟

- من دڤیت بیژم: دەرمان یی ل نک وی هەین، ل مەزەلا
وی، مەزەلا صەیان.. ئەم دشیین مفای ژێ وەرگرین..
یووسف گرنژی.. مەعرووفی گۆت:

- هزرەکا باشە.. وی پەنسلین و سلف و پەمبی و لفافە
ودەرمانی برینان ییت هەین، ویا ژ من قە ئەم هەوجەیی چو
تشتی دی نابین..

د گەل برینیت خۆ عەبدلحەمید گەلەکی کە یفخۆش بوو،
وی باوەر نەدکر هۆساب ساناھی دی ژ قی تەنگاڤیی
خلاس بت، بەلکی هزر دکر کو دویمایا وی یا نیژیک
بووی، چونکی ئعتراف پاشی لیڤەبوون تشتەکی نە یی
بچوێکە، و ب توند و دژواری بەرگریا قی چەندی دئیتەکرن،

ژ که یفان دا وی هزرکر ئیشیت وی پیچ پیچه ییت سفق
دبن، باوه ریه کا موکمو وی چیبوو کوئو دی ساخ بت،
عه بدلحه میدی قیا عه وریت ترسی و مه له لی بېژکینت، لهو
گوټ:

- دختور عه جمی دختوری به یته رییه.. به یته ره به یته ره
نه موشکیله یه، ل قیری ئەم ژ حه یوانه تان ژی کیمتین..
مه سه له یا عه ده تیه گه لی برا..
هه میان به ردا که نیی..

نافرما بیست و چاری

بابه تی (نه بیلا عه بد لاله) ی برینه کا نه ئیته دهرمان کرن
د دلی عه طوه یی مه له وانی دا هیلا، وی ژ لایه کی تایبه ت قه
به ری خو ددا مه سه لی، ژ بیرا خو دبر کو نه و ژی مرو قه ووی
ژی مافی قیان ونه قیانی هه یه، ژ بیرا خو دبر کو نه بیلا
که سه کا پرزگاره وهر جاره کا بقیّت دشیّت بچته سه فه ری یان
نه چت، قی چهن دی به ایی خو ل نک وی نه بوو، سالیّت وی
بوران دین و نه و یی ب هیژ و خودان ده سه لاته کا به رف ره،
وژینا له شکه ری یا زقر، و بوریه کی رهش و قریژی ژ ژیی وی،
قی هه میی پیکفه نه و یی کریه دیوه کی دلره ق، نه شیت
ببینت داخوזה کا وی بیته قه گهراندن، و ب وی تشتی ل بهر
چا ژ رازی نابت.. به لی طهیر بلندی فری ویی ژ ده سه لاته وی
دهرکه فتی، و دویری چووی، گرتنا طهیری مشهخت
(نه بیلایی) ل نک وی تشته کی موسته حیل بوو، و تشتی پتر
نه خو شیا وی زیده دکه ت نه وه نه بیلایی د وان هه ردو
کاغه زان دا ییت وی ل پشت خو هیلاین، پشتا ئیخوانان یا
گرتی، ما نه قه نه تشته کی غریبه یی نه ئیته باوهر کرن؟ یان
خودی دقیت د دیمه نی قی مروقی دا یا وه کی پلنگه کی

خوښ ولې قه ده غه كړې، تولى ژى بستينت؟ عه طوه پيچه كې
 ب ته ناهيې حه سيا ده مې بيرا خو ل بابې وي ئينا يه قه،
 نه وي ئيشا دلى بو چيې بو وي، بې گومان نه ق چنده دى بو وي
 يا نه خوښ بت، نه وي دنياست ودزانت چهند يا نازكه،
 وچهند حه ز ژ مروقيت خو دكهت، نه ري پا نه وي چ كهت
 ده مې خه به ري مرنا بابې وي دگه هتي؟ يان دزانت كو ده يكا
 وي يا شه له لي بو وي؟ يان ئيك ژ خويشك وبرايت وي يي
 هاتيه گرتن؟ ژ بهر قې چهندي عه طوه ب شه ق وړوژ هزرا خو
 د هندي دا دكهت نه خوشيې بگه هينته مروقيت وي، نه گهر
 بابې وي نه مرت ژى، نه و دشيې وي ژه هر بدهت، ب قې
 چهندي بيېنا وي دى ئيت، نه و گا قه كې دى ل سهر ريكا
 تولقه كرنې هاقيت.. نه و تولقه كرنا چو جاران ژ سهر هزرا
 وي ناچت، گا قا وي گو ه ل ئيك ژ مه زنيېت خو ژ نه فسه ريېت
 گرتيخانه يا حه ربى بو وي دگوت:

- مني زاني كو مصر دى چه كي ژ دهوله ته كا شيو وعي
 كړت..

عه طوه ي پويته پي نه كړ وگوت:

- نه ز هزري د قان شولان دا ناكه م..

نه فسه ري ب عه جيبى قه گوتي: چاوا؟ نه قه كاره كي
 خه طه ره، سياسته تا دهوله تي دگه هينت.

عه طوهی لیڤا خو یا ژیری شوپرکر وگوت:

- نه ڤه شولا مه نینه ..

- نه گهر نهو شولا مه نه بت، پا دی شولا کی بت؟!

- پی نه ڤیت دی شولا سه روکی بت ..

عه طوهی شویشه کا ویسکیی ئینادر وپه رداغه ک تیگر

وگوت:

- دی ڤه خوئی؟

نه فسه ری گوت:

- سوپاس ..

پاشی نه فسه ری ب ته عل وترشی ڤه گوت:

- ویسکی ژ پورثاقایی، وچه ک ژ پورثه لاتئ ..

پاشی پاکیتا جگاریت (کینت) ژ پاخلا عه طوهی ئینا

دهر وگوت:

- وجگاره ژ نه مریکا ..

پشتی جگاره ک به ردایی، به رده وامی دا ناخفتنا خو:

- وشاره زاییت ته عزیبی ژ نه لمانیا ..

وپشتی دوکیله کا بوش ژ ده ڤی خو به ردای، گوت:

- ب راستی وه لاتئ مه ل بهر ه می خیر و بیړیت جیهانی

یی ڤه کریه .. و نه ڤه نیشانا باشییه .

پشتی عه طوهی پهر داغی سیی ژی قه خواری، راست
ر ابووقه وگوت:

- مه حمود صهقر، یان دی هژمارا پارچه ییت چه کی
وجهی وان ناشکهره کهت، یان دی مرت..
ئه فسه ری گوت:

- ئحتیماله چه کی ئنگلیزی بت..
- یی ئنگلیزان بت، یی ده هبان بت.. بو من نه خه مه.
ئه فسه ری خو نيزیک کر وگوت:
- ئەز باوهر دکهم قی گهنجی چو په یوهندی ب چه کی قه
نینه..

- من باوهری بهس یا ب هزرا خو هه ی..
ئه فسه ر گرنژی وگوت:
- بهگ! هندهک هزر گونه هن (إن بعض الظن إثم).
- گونه هه وهه ئه وه پهنگی پیسی مروشان ل سه ر پویی
عه ردی بمینن.

ئه فسه ری گوت:
- عه طوه بهگ، بوچی دی ته عدا یی لی که ی؟
- من ئه وه پسیاره ژ خو نه کریه..
- بوچی؟

.. ئەگەر دان وستاندنې ل سەر هەمی تشتان بکەین..
مەعنا ئەم چو ناکەین.

عەطوھ ژ مەزەلکا خو دەرکەفت، قی جاری ژ هەر جارەکا
دی پتر مەیدان یا تژی بوو ژ گرتیان، ژ ئەندامیت پکخستیا
(تەموینی) یا نوی، وەندەك ژ ئەندامیت پکخستیا کەقن
ژی، دەنگی قیژی وناڵال و قامچیان ب سەر هەر تشتەکی
دی دکەفت، دەمی عەطوھ دەرکەفتیە مەیدانی، لەشکەرەکی
ب هەمی دەنگی کرە گازی:

- گرتیخانە هەمی.. پراوەستن!

بی دەنگیا تاری، پەپیت خو ییت رەش ب سەر مەیدانا
سۆر دا ئینانە خواری، زپتەکی بجویک د ناڤهرا بی تالەان پرا
دەست ب پێڤهچوونی کر، دا بیژی یی پڤدایە.. دیمەکی
سۆر، ودو چاقیت چریسك ژی دپەشیان، چەپ وراست خو
دەژاند، دا بیژی جیهانی هەمی خو بو وی چەماندیە..

ل نیڤا وی بی دەنگیا ب ترس، رادیو ھاتە ھلکرن،
ودەنگی وی زەمەزیر ئیخستە مەیدانی، دەنگی قورئان
خوینی یی نەرم وزەلال دگۆت: (إني أنا الله، لا إله إلا أنا
فاعبدني وأقم الصلاة لذكري، إن الساعة آتية أكاد أخفيها،
لتجزي كل نفس بما تسعى).

پویی عەطوھ ی تیڤچوو، و ب هەمی هیژا خو خواری:

- حەيوان .. رادیویي بگره ..

د گاقی دا دهنگی قورئانخوینی هاته‌برین، پاشی دهنگی
(أم کلثوم) ی ب سترانا (یا جمال یا مثال الوطنیة) بلند بوو،
هەر زوی پویی عه‌طوه‌ی گه‌شبوو قه، گرنژی .. پاشی کره
که‌نی .. وخوپی:

- گرتیخانه هه‌می .. سترانی ل خانمی قه‌گیړن.

دهنگی گرتیان ب لاوازی قه د گهل خه‌م وپوندکان بلند
بوو، وان ستران ل (أم کلثوم) ی قه‌گیړا، به‌لی تشتی عنتیکه
ئه‌و بوو دهنگی وان ئایه‌تان ییت قورئان خوینی خواندین،
هیشتا د گوهیت گرتیان دا قه‌ددا، ودگه‌هسته‌ دلیت وان
ییت بریندار، ودهنگی سترانی یی بلند، دا بیژی یی ژ بنی
نهاله‌کا کویر دهرده‌قت ..

عه‌طوه‌ی گۆته زه‌لامیت ئه‌منی ئه‌ویت ل ده‌ور وبه‌ریت
وی:

- کانی مه‌حموود سه‌قر؟

ئیک ژ وان ده‌ستی خو دریت کره قورنه‌ته‌کی دویر ..
عه‌طوه ب په‌نگه‌کی کریت، یی نه‌قیان ژی دفری ب نک وی قه
چوو، وبه‌ری خو دایی، مه‌حموودی لاوازی یی راوه‌ستای بوو،
وقه‌دله‌ری، له‌شی وی ه‌شک بووبوو، وستویی وی خوار
بووبوو، وچاقیت وی ساده وکویر بووبوون، وپه‌نگی دیمی

وی وهکی پهنګی وی خیزی ئه و ل سهر یی پاره سستیای زهر
بوو بوو.. وشوینیټ برینان ل سهر له شی وی سوړ دکرڼ،
وهکی ئه ژده هایه کی عه طوه گرڼژی وگوټ:

- مه حمود.. تو یی ساخ بوویه څه..

مه حمودی ب دو چاقیټ خه مګین څه به ری خو دایی
ونه ناخفت.. عه طوه ی گوټ:

- مه گه له ک بیټا خو یا ل ته فره کری..

پاشی عه طوه ی ملی مه حمودی یی په ق وهشک گرت،
حیل هژاند وگوټ:

- ئه گهر تو ئه له و بی ئه ز شاربازم، مروقیټ ته ددورست
نه بوون ده می ئه څ ناڅه (صه قر) دانایه سهر ته.. دقیا وان
گوټبا ته مه حمود قه له پره ش، مه حمود کوند، مه حمود
مه یموینک..

عه طوه ی که نیه کا سارکر، ئه و ئه فسه ر وله شکه ریټ
پاره سستیای ژی ژ بهر وی کره که نی.. خو مه حمود ژي
(ژ بهر هه سته کی سټکیا سه روکی ژیهاتی) گرڼژی..
عه طوه ی پی خوش نه بوو چاقیټ مه حمودی ساده وپر
باوهر ببینت، ئه و نه شیټ قی چه ندی ببینت، ده سته خو
پاکر پاشی ب هه می هیزا خو شه قه ک دانایی، مه حمود
هژیا ونیزیک بوو بکه فت، به لی وی خو گرت، ولی زڅری څه،

وسهريٰ خوٰب مخابني ڦه هڙاند بيٺي باخفت.. عه طوهي
گوت:

- ڪوريٰ حلال! گوهيٰ خوٰبده من.. ڇهڪ يان مرن؟ من
وهخت نينه زيده تر د گهل ته ببورينم! سهح ڪي.. ما تو
نابيني ب سهدان ييت ل هيڻيا ته حقيقي؟ ڙيانا ته چو بهاييٰ
خوٰ نينه.. تو ئيڪي ڙ مليونان وهلاتيان، جيهان ڙي ب مرنا
ته ويٺان نابت، تو د من دگههي؟ ٺهز ياريان ناکهم..
دليٰ مهحموديٰ خوٰ هلاقيت.. وي حهز دڪر بهريٰ خوٰ
بدهته عهسماني، بهليٰ ٺهو نه ويٺيا سهريٰ خوٰ بلند بکته،
ب شڪهستن ڦه گوت:

- ڇهڪ تشته ل دريڙيا عه مريٰ خوٰ من نه نياسيه.. گاريا
من ب پهيف وشيره تيٽ چاڪ ب تنيٰ بوويه..
عه طوهيٰ ب ترانه ڦه گوت:
- ٺهز دزانم.. ٺهز دزانم..

پاشي ل زه بانيت خوٰ زڦري وگوت:
- يان ٺهو ديٰ ئعترافيٰ ب ڇهڪي ڪته، يان ته رميٰ وي بو
من بينن.. ته رميٰ وي، هوين تيگه هشتن؟!
ئيڪ ڙ زه لاميت ته عزيبيٰ ييت ناقدار ل بهر سنگيٰ
عه طوهيٰ رابو وڦه، ته مه نهڪ بو وي ڦه دا وگوت:
- بهليٰ ٺه فهدم.

مه‌عنا حوكم دهر كه‌فت.. عه‌طوه‌يي مه‌له‌واني ب سانا‌هي
 وب‌ي ده‌نگي و ب ني‌ف سه‌كراني قه‌ ئه‌و ده‌ري‌خست،
 مه‌حموود د كري‌تيا مه‌سه‌لي نه‌گه‌هشت، زوي كه‌فته هزران،
 نه‌گه‌ر خو مروه‌كه‌ي وي ژي چه‌ك هه‌بت، چ چه‌ك بت! خو
 ده‌ستوي‌ري ژي پي هه‌بت، دي بي‌ژت.. به‌س دا ژيانا خو
 پرزگار بكه‌ت.. ل وي ده‌مي مه‌حموود خوزي پاهي‌لان كو وي
 هنده‌ك چه‌ك هه‌با دا ئع‌ترافي پي بكه‌ت، به‌لي چو‌ري وي
 نينن، ئه‌و تشته‌كي ژ ق‌ي مه‌سه‌لي نزان‌ت.. مه‌حموودي هاي
 ژ ده‌ور وبه‌ري‌ت خو نه‌ما، ئيدي ئه‌و نه‌شي‌ت گو‌تني‌ت وان ژيك
 جودا بكه‌ت، يان تي بگه‌هت، چونكي قامچي ب بي دلوقاني
 ق‌ي دكه‌فتن، خو ئوف ئوف ئيدي ژي نائي‌ت، جيهان د چاقي‌ت
 وي دا تاري بوو.. پشتي هنگي وي چ ديت؟ گوه‌ل چ بوو؟
 به‌س خودي دزان‌ت! به‌لكي وي ژ نوي چريسكه‌كا پونا‌هي
 ديت بته‌قه، يان ده‌يكا خو ديت بت خوارني دده‌تي، وشانو‌يا
 بويكي‌ت لاستيكي.. و (ئه‌مه‌ل) يارا شرين ب چاقي‌ت ت‌ري
 پوندك قه‌.. وده‌نگه‌ك بو وي ب تني ژ جهه‌كي شرين قه‌
 هات.. كه‌س نزان‌ت ق‌ي جاري كاني ب دورستي چ ب سه‌ري
 هات، له‌شكه‌ره‌كي گو‌ت: من ديت ده‌مي ئه‌و بي رح كه‌فتيه
 عه‌ردى دگر‌ن‌ژي.. وگو‌ت: عه‌طوه‌ به‌گ هات دا ئه‌و بو جارا
 دويماهي وي ببين‌ت، وي ژي گر‌ن‌ژينا وي ديت، له‌و

دیناتیی خۆل سهری دا و ب دلره قی شه وی ئەو دا بهر
پینان، به ئی د گهل هندی ژی گرنژینا وی نه شه مریا ..

* * *

ئیقاری پهردیّت خو ییّت تاری ب سهر گرتیخانه یی دا
بهردان، دهنگه کی نزم ژ پشت ده رگه هیّت زیندانان ب لاواری
قه دهات، دهنگه کی ته پر بوو ب نا قی خودی و ب سه لاهه تان
ل سهر پیغه مبه ری وی، بهری شه ق ب نیقی ببت مه عرووف
ئه لحه سه ری خۆل سهر جهی خو لقلقاند وهیدی گۆت:

- برایی هه وه مه حموود سه قر نه زقپی ..

وی هزر کر هه می دنقستینه و کهس به رسقا وی نادهت،
به ئی خافله تی قی کهفت ده می وی دیتی هه میان پاته ژ سهر
سه رو چاقیّت خو پاکرن، و پروینشتنه خواری .. عه بدلحه مید
ئه لنه جاری گۆت:

- خودی د گهل وی بت ..

دوباره مه عرووفی گۆت:

- قه مانا وی دریژ بوو ..

عه بدلحه میدی ئی قه گیرا:

- ل ویری هۆسه یه کا مه زنه، دی بیژی پوژا قیامه تییه،
ته حقیق یا بهرده وامه، ل ده میّت هۆسا ئه فسه ر پاره ییّت
زیده تر وه ردگرن ..

برایی سوودانی رزقی گۆت:

- دیاری وخه لاتان ژى وهر دگرڼ..

یووسفی شاعر بو ترانه پشتی وان گۆت:

- دا بهرهم زیده ببت، ومفا پتر بیته دیتن..

وخته نقيژا سپیدی بووی، نهو مانه ب ئاخفتن
ودوعا کرنی وخواندنا قورئانی قه، خه ونیزیکی چاقیت ئیکی
نه بوو، یا ئاشکهره بوو کو نهو دنه خوشن، وهی بو قان
پوژان! وهکی ههر پوژل دوریت سهعت چار دهرگه هیئت
زیندانان قه بوون، دا گرتی بچنه جهی دستاقی، ل سرائی
نهو بی دهنگ وخه مگین پروینشتن، بین بو بینئ لهشکهر
ب قامچیان ل وان رادوهستان بیی نهگهرهکا ئاشکهره ههبت،
پیچهکی دا پروینن، پاشی جارهکا دی دا زقرنه سهر کاری
خو، ههتا سرا دستاقی، سرا عه زابا بهردهوام، ب دویماهی
دهات، ل زقرینی برایی ئیسماعیل، نهوئ جهی (قوری) یی
جوهی د خزمهتا مه زه لان دا گرتی، ب نک مه عرووف
ئه لحه ضهری قه چوو و ب لهز گۆتی:

- مه عرووف.. مه عرووف، مه حموود صهقر مر.. ژیی وی

بو ته بت.

مه عرووف د جهی خو دا هشک بوو، حییه تی ما،

وخوپی:

- چ؟

ئىسماعىلى گۆت:

- وان تەرمىۋى ل دەشتا (العباسيه) قەشارت، و ل بەر
ناقىۋى د تۆمارنامەيان دا نقيسى: يىۋ پەقى.. خوش ھەرە
ونەبىژە كەسى..

د گاڭقىۋى دا ئىسماعىل غەوارە بوو، مەعرووف ب تنىۋى ما
پاوەستاي، پۆندك د چاقان دا ھشك بوون، دلىۋى خو
ھلاڭىت و نيزيك بوو ژ سنگىۋى دەرکەفت، قامچىك حىل
ب سەرى كەفت، ئەو ھشيار كر.. وھاتە گۆھان:

- كوپىۋى ھەى.. زوى ھەرە د زىنداننا خوۋقە..

مەعرووف ب ئىشانیۋى نەھەسىا.. ھىدى ب نك زىنداننا
خوۋقە چوو، وەكى مرقەكىۋى بەرزە ل نىقا زىندانىۋى پاوەستا،
تارىۋى سنگىۋى وى يىۋ وەكى چىاي د ناڤ خوۋ دا قەشارتبوو..
برادەر ب ژۆركەفتن وئەو د قى حالى دا دىت، رزق خورپى:

- چ چىبووۋىه؟

ب دەنگەكىۋى پۆندكان تەپكرى مەعرووفى فەرمان دا:

- قامەتىۋى بگرن..

پشتى نقيژا سپىدىۋى ھاتىيەكرن، مەعرووفى گۆت:

- گەلى برا.. ئەم ھەمى ئەمانەتت خويىنە، وھەر گاڭقا

وى قيا ئەو دىۋى ئەمانەتىۋى خوۋزقېرنت، وئەقە پىكا مە

هه‌میانە.. رابن دا نقیژا مری ل سەر برایی خۆ یی شه‌هید
بکه‌ین.. بیی نقیژا ل سەر بیته‌کرن ئەو یی هاتیە فه‌شارتن..

رزق ب ترس فه‌ خو‌ری:

- کی؟

- مه‌حموود سه‌قر.. خودی ره‌حمی پی به‌ت..

هه‌میان به‌ردا گریی.. بینه‌کی مه‌عرووفی خو‌گرت،
پاشی وی ژێ پوندکی خۆ فه‌مالین، بیرا وی ل وان پوژیت
گران ییت شه‌پێ فلسطینی ل سالا ١٩٤٨ هاته‌فه، وکانی
چاوا ییت زیره‌ک هه‌پۆ دمرن، بیرا وی ل هندی هاته‌فه ده‌می
وی له‌شکه‌ری خۆ کو‌م دکرن، و ل ده‌می به‌رتنگ دچوونه
شه‌پێ.. وه‌ک سه‌روکه‌کی و ب باوه‌ری فه‌ گازی کر:

- رابن دا نقیژی ل سەر رو‌حا برایی هه‌وه‌ بکه‌ین..

وان خو‌بو نقیژی ب پێزکر.. پشتی نقیژی مه‌عرووفی
به‌ری خۆ دا وی جه‌ی قالا.. دو‌هی مه‌حموود سه‌قر ل قی
جه‌ی یی پوینشتی بوو، دخوار و دنقست، وه‌کی مرو‌قه‌کی
غه‌ریب یی پوینشتی بوو، یان وه‌کی وی پێقنگی خۆ ئاماده
کری بو وه‌غه‌ری..

ئهو چه‌ند پوژ بوو مه‌عرووفی هه‌ست ب تشته‌کی غه‌ریب
دکر، ئەو فه‌طه‌یری سپی یی وه‌کی ملیاکه‌تان، چه‌نگیت خۆ
دی داده‌ت وئهو به‌ر ب عه‌سمانی‌ت بلند فه‌ دی فرت، دی

چته وان جهیت پاقر ییت پیسیا مروّقان ودوکیلا کارگه هان،
 وقیرّقیژا سماعان هیشتا نهگه هشتیی.. جیهانا قیان
 وناشتیا بهردهوام، ئەو جهی روحیت پیغه مبهەر وراستگۆ
 وشه هیدان لی دگه هه ئیک، ل ویژی جهی زۆرداریی ونه قیانی
 وئه زئه زیی نینه..

یووسفی شاعر گۆت:

- دل دترست، وچاقد پۆندکان دبارینت، وئه م ل سهەر
 چوونا ته ئەو مه حموود دخه مگینین، به لی گۆتنا مه ب تنی
 دی ئەو بت ئەم بیژین: (إنا لله وإنا إليه راجعون)..

پشتی ده مه کی ژ بی دهنگیی رزق ئیبراهیمی گۆت:

- من گوھ ل هندهك ژ وان گرتیان بوو ییت وان برینه
 ته حقیقی دگۆتن: سی ئیخوان هاتنه کوشتن..

- موژیلانکییت مه عرووفی ژ پۆندکان ته پ بوون، وگۆت:

- (كل نفس ذائقة الموت، ونبلوكم بالشر والخير فتنة،

والینا ترجعون).

هه میان پیکه گۆت:

- صدق الله العظيم.

* * *

نافرا بیست و پنجی

شعوورا نه بیلایی دهمی دادایه عهردی کویتی شعوورا
وی مروقی بوو یی مشهخت دبت، دهمی دیتی هژمارهکا
مروقان ژ ژن و میران ییت ل هیقیا وی نهو عه جیبگرتی ما،
مهسه له ل بهر وی گه له کیا غه ریب بوو، نهو کهسه که ژ وان
نانیاست، تو دبیرژی نهغه کینه؟ هه قالی دخترور سالمی نهوی
کاری وی ب ریقه دبت، زانی نوکه نهو یا هنرا خو د چ دا
دکهت، لهو هیدی گوئی:

- نهغه ههمی خویشک و براییت ته نه..

- وان چاوا نهز نیاسیم؟

- ههر تشته کی ل دهمی وی دی زانی..

یا عه جیب نهو بوو وی گه له که ب قی هه قالینی خوش
بوو، دا دبیرژی نهغه چهند ساله نهو هه قالیت نیکن، سهیدا
عه بدله زیزی سیسی هه قالی دخترور سالمی گرنژی وگوت:

- روح هنده که له شکه ریته چه کدارن، نهو ییت وه کی نیکن
بن دگه نهه نیکن، وییت وه کی نیکن نه بن ژیک دویر دکه قن..
نهو ژی ل سهر نیکن ریکنه..

ب ته نا هی قه وی گوت:

- به لى ..

ئەو زېده يا كەيفخوش بوو دەمى وى گوه لى دبوو دان
وستاندن ب پەنگەكى ئازاد دئېنەكرن، وئەو كتيب وچاپكرى
يىت كول مصرى دقەدەغە ل قيرى دسەربەستن .. ئەو
كتيبيت خودانى ددەنە گرتن وبەرى وى ددەنە مەحكەمى ..
دەست ھاقييتى چەند كوڤاريت عەرەبى وبىانى ژى تيگفەدان،
وى ديت ئەو ب شيوہيەكى جودا ژ وى شيوہيى ل مصرى
هەى دنقيسى، ھندەكان پەخنەيەكا دژوار ل حاكميت
مصرى دگرت، وھندەكان كريات وسەرھاتى بىي ترس دكرنە
سەر بەركى وشروڤە دكرن، وپەردە ژ سەر وان كريات
هەتكبەر پادكر يىت پوژنامەيىت مصرى شانازى پى دكر،
ژ لايەكى دى قە وى ديت ھندەك پوژنامەيىت دى ھەبوون
ب تمامى پشتەقانيا مەزنيىت مصرى دكر، نەبيلايى ديت
حەژيگەر يىت عەبدنناصرى ھندەك فلسطينى بوون، وھندەك
سوورى، وھندەك لوبنانى، وھندەك كويىتى ژى .. وى ب قى
چەندى خوش نەبوو، ھزرا وى ئەو بوو ئەڤ پەنگە مروڤە يان
دخشيمن، يان كريگرتينە، بەلى سەيدا عەبدلەعزىزى سيسى
ب نەرميا خو يا ناقدار قە گوت:

- ھندەك ژ دل وباوەر پشتەقائن، ودى بينى ھندەك ژى
ژ دل وباوەر دژبەرن، ھەر ئيكي ديتنا خو ھەيە، ئەڤە چەند

سالهکن ئەز ل قییری دژیم، جیره د ناقبەرا مه ووان دا یی
 بهردهوامه، وئەم ب پیکیت ئاشتێخواز جهنگی د گەل قان
 پیلێت هەڤرک دکەین، وکەس ل قییری نینه خەلکی هەمی ب
 قامچی بکەتە ئیک بوچوون..

بارا پتر ژ دەمی خو نەبیلائی ب خواندنا وانکتیبان قە
 بوړاند ییت بەحسی مهسەلا هەڤرکیا ئیخوانان وشوڤرهشی
 دکەن، ولیستەیا ناڤیت شەهیدان دەسنیشان دکەن،
 وبەحسی وان پرهنگیت تەعزیبا لەشی وهزری دکەن یا زپتەک
 پی رادبن، وئەو کتیبیت بەحسی وان پیلانان دکەن ییت
 داگیرکەر وخاچپەرێس وشییووعی بو نەهیلانا بزاقا
 کۆمبوونا ئیسلامی دگیرن ئەوا بەر ب زیدهبوونی قە دچت،
 و دەمی وی هەقبەرکرنەک د ناقبەرا وی دا کری یا وی
 خواندی ویا ب چاڤ دیتی، وی زانی کو نیژیکه هەمی تشت
 بو خەلکی ییت ئاشکەرا بووین، لەو بینا وی فرەه بوو، بەلی
 د گەل هندی ژ وی گەلەک پی نەخۆش بوو دەمی ددیت
 هەندەک کەس هەنە رازی نابن ئەڤ طاغیه ب گونەهبار بینە
 نیاسین، ئەو گۆتارین دەنگ بلند ییت کو ژ ئیزگی قاهیره
 دەر دکەفت، وپەیقین بریسقه دار ژ (صوت العرب)،
 وکۆنگره ییت ملی ب قیرقیر ئەویت ل سەر پیلێت ئیزگە ی
 بەلاڤ دبوون، وئەو زیرەکییت حنیربەند ییت زپنا وان

پالدهت دا ببنه سهرداریت نوی.. قان هه میان قاهره
ب پرهنه کی سهربلند یی پاشقه نه چت نیشا خه لکی ددا،
پیچه کی نهو بی هیقی بوو، بهی عه بدله زیزی سیسی
گوئی:

- شه پری دریژه.. ونه حه قیی هه می هیزیت دیار ونه دیار
ل وهلاتی و ژ دهرقه ژی هه نه، یا ل سهر مه نهو نه کاره کی
به رده وام بکهین، وینا خوفره بکهین..

نه بیلایی گوئی:

- حه تا کهنگی؟

- نهقه.. خودی دزانت..

- ودویماهی؟؟

- نهو ل سهر خودیی.. یا ل سهر مه نهو نه هم بزاقی
بکهین، به لکی سوباهی ب سهرکه قین، ونه دویره سهرکه فتن
ل سهر دهستیت عه یالی مه ب جه بیئت..
نه خوشی ل سهر دیمی وی یی جوان ئاشکهره بوو،
وگوئی:

- چاوا نه ل دریژیا قان سالیئت تژی نه خوشی دی ژین؟

- ما دی چ کهین؟

- دی کوژین.. هه پفینین.. توئی ستینین.. ب دهان بی
گونه ل گرتیخانه یا حه ربی ییئت مرین، بوچی مرنا مه یا

ب بها نابت؟ دى كورئين پاشى بلا ئەم ژى بېينه كوشتن..

ب قى پرهنگى گوريكرنيت مه دى ب مه عنا بن!!

عه بدلهه زيز گرنزى وسهرى خو هژاند وگوت:

.. ئەز نه د گهل ته مه، مرنا ئىكى، يان ده هان، يان هزاران

چو گوهورپىنى نائيخته حالى مه، بهلكى دى زپته كان پتر

حىنج ومجد كهت كو ئەو هيشتا خوينا بى گونه هان برپژن،

مه سه له مه سه لا پرژيمه كييه، پرژيمه كا تمام، ئەق پرژيمه بى

گازيه كا چاك وئاخفته كا رحهت نائيته گوهارتن، گوهورپن

دقيت ژ مه و ژ وژدانا خهلكى دهست پى بكهت، ل سهرى

دقيت ئەو قانع بن، هنگى كه لهيت پيس دى ههرفن، وجهيت

وان دى ب سهرىك دا ئينه خواري، وعه طوهيى مه له وانى

وييت وهكى وى دى ئينه قه شارتن.. پرژنامه قانيه كا نوى

دى دهركهفت، ودوپوى دى بى دهنگ بن..

نه بىلا كهفته هزاران، خه م ل سهر پويى وى ئاشكهرا بوو،

بىرا وى ل وان ديميت زهر ومه لويل هاته قه ئويت ل كونجيت

گرتيخانه يا حه ربى ههين، ئەو مروقى ژ ب پيان قه

هلاويستى، له شيت ژ بهر ته عزيزى خوينه لو بووين، قيژى

وهه وار.. بىرا وى ل سه لوايى وچاقيت وى ييت تژى ترس

هاته قه، صابرى بچويك ئەوى ل مى وى، جزدانكا عه طوهى

يا تژى پاره، چيروكا وى يا عنتيكه د گهل موخابه راتى..

ول وی زهلامی کۆره ل شهقا ب باران.. دختۆر سالمی
 جامیر.. ووی ترس وسههما چهنگی خو ب سهر ملیوونا
 مروّقان دا بهردای، ژيانا درهوی ودورویاتی ئهوال وهلاتی
 کهسک بهلاق بووی، ئهوهولاتی شهیتانان تژی ناگر وترس
 کری.. نهبیلا ب دهنگی عهبدلعهزیزی ژقان خهونیت خو
 هشیار بوو، دهمی وی گۆتی:

- لازم تو سهرهاتیا خو بنقیسی دا ئهه وی د ناخ خهلکی
 دا بهلاق بکهین، بهلکی ئهه پیچهکی نهخوشیا ته سقک
 بکهت..

نهبیلائی گۆت:

- وئهو ژاریت خوگۆریکهه ل ویی دی چ مفایی ژ وی
 نقیسینی بینن؟

- گهلهه مفایی دی ژی بینن..

- ئهه دییژم ئهه زپتهه پتر دی عهزابی ل وان زیده کهن..

- کون یا ژ پاتهی مهزنتر لی هاتی.. وزانینا راستیی

دهسپیکا ریکییه..

نهبیلائی ب خهه قه گۆت:

- راستی ل بن توژا گومانی وزقروکا درهویت راگههاندنی

یا بهرزه بووی.. ئهه دییژن: ئهقه ئههون ییت نقیسهه

وهۆنهرمهندان دکوژن، وچایخانه وریفه بهرییت کارهه وئافی

وسینه ما وزانینگه هان دپه قینن.. وئه فسهر وله شکهران
 دره قینن.. وان مللهت هه می یی ل مه کریه نه یار.. هه
 کیما سیه کا هه بت یا ب مه رادای، خو نافی مه یی کریه
 (ئیخوان ئه ششه یاطین) پشتی وان فهتوا بو خو ژهندهک
 که سیئت دلریش ونه زان وهرگرتی.. بیر وبوچوونیئت خه لکی
 د دره حه قا مه دا ییئت ژه هرکرین، ووان بو قی چهندی هه می
 هیژ وشیانییئت خو ییئت تهرخان کرین، گه لهک پوژنامه وکو قار
 ل وهلاتییئت عهره ب وموسلمانان ییئت کرین.. له هیه کا دژوار
 ژ که رب ونه یاره تیئی ل به را مه هه یه.. به لکی ژ دره و وان
 به لا قکریه کو ئنیه تیئت مه د گه ل براییئت مه ییئت فه له
 دخه له تن، دره ویئت پیس وکریئت وان یی ب دویف مه زنیئت
 مه قه ناین.. چاوا ل قی ریکا تاری تبلیقاچ دی ب ریقه چین؟

عه بدله زیز ب ته علی قه گرنژی وگوت:

- خودی د کیتابا خو دا دبیرت..

- چ دبیرت؟

- (وقل اعمالوا..).

ئاخفتن دریژ و به رفره بوو، دویمایی عه بدله زیزی ئه و
 تی گه هاند کو ژنا وی سپیدی دی د گه ل وی چته خانیی
 سه یداییت مهاجران، دا کو ئه و ل وی ئاکنجی بیت،
 ودرسان بیژته کچکان ل خواندنگه هه کی، دیسا وی ئه و تی

گه هاند کو وی دهستویری بو وی ژ وهزاره تا په روه دهیی
 وهرگریه کو ئه ول همه پینج شه نبان بیته مالا وان
 و بینقه دانا خو یا هفتانه د گهل وان وچهند خویشکیټ
 موسلمان ببورینت یټت کو زهلامیت وان ل فرمانبه ریټ
 حوکه مه تا کویتټی کار دکهن..

نه بیلایی ژيانا خو ل خواندنگه هی دبورانده، ل ده سپیکا
 قی قویناغا نوی ژ ژيانا خو ئه ول به غه ریپی دحه سیا، راسته
 ئه ول هر یا د نا ق جقاته کا عه ره بی دا، به لی قی جقاتی
 تبیعه تی خو یی تایبه ت هه بوو، وی گه له ک ب وان شیره تان
 نه خوش دبوو ده می هه قالیت وی دگوتی:

- هشیار بی هه چرکیا چو کچکان نه که .. ئه قه کچا فلانیه،
 ووا هه کچا بیقانیه .. لیدان نابت .. هه وچه ناکه ت به حسی
 سیاسه تی بکه ی، یان په خنه یی ل کاروباریټ جفاکی بگری،
 یا ل سهر ته ئه وه تو ب نه رمی و بینفره هی بهرگریا وان
 کاریټ نه چاک بکه ی یټن ژ وان په یدا دبن .. نه وه بت
 کچکه کی عقوبه بده ی، مایی خو د شولیت ریقه به ریی دا
 نه که، دقیت فرمانان بیی خو نه رازیکن ب جه بینی، به س
 هزریټ خو د کاری خو دا بکه، ل دویف وی مهنه جی هه ره
 یی وهزاره تی دانای، ب په نگه کی تمام تو یا بهرپسیاری
 هه تا سهری سالی، یا هشیار بی ل ده می هاتن وچوونی..

جره د ناڅېره خه لکي دا دی هه بت، وی هه مصریه.. وی هه
 فلسطینیه.. یی دی عراقیه.. سووریه.. کویتیه.. هتد، ته
 شوله ژ که سی نه بت، نه گهر هه قاله کا ته په خنیه کی یان
 گه فیه کی ل ریځه به ریا خواندنگه هی بکه ت، به رسقا وی نه ده،
 هشیار بی، نه کو نه و بچت بیژته کاربده ستان، قیجا
 نه خوښی بو ته چی ببت.. نه و هبت بیژیه ریځه به را
 خواندنگه هی: (نه) ..

وگه له ک شیره تی دی یی ت گوهیت نه بیلایی تری کرین،
 نه بیلا زیده حیبه تی دبوو ژ قان تشتیت وی گوه لی دبوون،
 نه و پی دحه سیا کو هنده ک قه دیدت نوی یی سه ربه ستیا وی
 گریږدده ن، نه ق تشتیه وی به ری نوکه نه دیتیه، به لی
 عه بدلعه زیزی سیسی ریځه به ری کو مپانیه کا مه زن ب نه رمیا
 خو یا هر جار قه گو تی:

- هر جقاته کی تبعه ته کی هه ی.. نه وی بو ریکا خودی
 گازی بکه ت، دقیت یی بینفره بت، هر تشتیه کی وهختی
 خو هه یه.. و مروقتیت چاک و دلیت پاقر چو جاران نابریین..
 ب تنی په فتاری ته د گهل خه لکی دشیت ته هه ژی هندي
 بکه ت قیانا ته بکه فته د دلیت خه لکی دا.. ل قیری نه م
 دگرتی نینین.. چ عه رده کی مه بقیت ژ عه ردیت خودی نه م
 دشین بچینی.. و نه م ژ برسان ژی دا نامرین، به س نه م وی

په یاما خو ژ بیر نه کهین ئەوا خودی دانایه سهر ملیت مه..
یا دی ههمی چو نینه، مانئ ئەم ب وی په یامی وبو وی
دژین..

نه بیلائی گوت:

- به ئی دقیت ئەم قه درئ خو ژ بیر نه کهین، چونکی ئەو
پشکه که ژ دینی مه.
- ئە قه مسوگه ره..

چو ده زگه هیئت به لا فکرنی ل کویتی رازی نه بوون کو
بیرهاتنیئت (نه بیلا عه بدوللاه)، نه بیلا گه له ک ژ قی چه ندی
ته نگاڅ بوو، به ئی برادران ئەو تیگه هاند کو پیئتقیه ل سهر
وی ئەو ژ لایه کی دی ژی قه به ری خو بده ته مه سه ئی،
کار بده ستان ل قیری نه قیئت خو بیخنه چو سه رگیژیان د گهل
حاکمیئت مصری، بو کویتی به سه کو وی سنگی خو بو وان
که سان قه کری ئەو یئت مشه ختبووینی، وده لیقه یا کاری
وژینه کا ب شهره ف دایی، وان بو وی ئاشکه راکر کو گه له ک
که سان ژ ئیخوانان ب خو ژی ژ بهر هنده ک ئە گه ریئت تایبته
حه ز نا کهن تشتی د دلی خو دا ئاشکه را بکه ن، ههر وه سا وان
گوت: تو دشیی کتیبأ خو ل ده رقه چاپ بکه ی، وه کی
به یرووتی بو نمونه، ئەو دی هیلن ئەو بیته قیری، ب قی
چه ندی تو دی ئارمانجا خو ب جه ئینی..

وَعَهْ بَدَلْعَه زِيْزِيْ گَوْتِيْ:

- هِيْشْتَا تَو ب هِنْدِيْ يَا قَانْعِيْ كَو نَاقِيْ خَوِيْ دَوْرَسْت

بَدَانِيْه سَهْر كَتِيْبِيْ؟

- بَهْلِيْ.. نَهْز د گَهْل وَا ن كَه سَا ن نِيْنَم يِيْت نَاقِيْ خَوِيْ

دَوْرَسْت نَه دَا نَنَه سَهْر كَتِيْبِيْت خَو.

- نَه دَوِيْرَه نَهْ فَا كَا رَه نَه خَوْشِيِيْ بُو تَه چِيْ بَكَهْت..

- بَلَا.. نِيْدِيْ نَهْز ژ تَشْتَهْ كِيْ نَا تَرْسَم.. مَن رَحَا خَو يَا دَا يَه

خَوْدِيْ.. مَن شِيَا گَهْلَهْ ك نَقِيْسِيْنِيْت پِيْ بَهْرِيْ گَشْتِيْ يِيْ نِيْ كِيْ

يِيْ نِيْخَوَا نَا ن شَهْ هِيْد (حَه سَهْ ن نَهْلَهْ نَا ي)، وَ نَقِيْسِيْنِيْت

هِنْدَهْ ك نَقِيْسَهْرِيْت دِيْ ژِيْ يِيْت نِيْخَوَا نَا ن بَخُوِيْنَم، ب پَاسْتِيْ

هِنْدَهْ ك تَشْتِيْت دِيْ يِيْت نَوِيْ بُو مَن نَاشْ كَهْرَا بُو وَن، مَن هَزَر

نَه دَكْر نَهْ فَا مَهْ زَنِيَا عَه جِيْب د نِيْسَلَامِيْ دَا هَهْ يَه.. مَه دَرَهْ سَه

وَ خَوَا نَدَنْ گَهْ هِيْت مَه چَو تَشْتِيْ هَهْ ژِيْ ژ دِيْنِيْ مَه بُو مَه

نَه دَكُوْت.. دَوِيْمَا هِيِيْ نَهْز گَهْ هَشْتَمَه هِنْدِيْ كَو نِيْقْنِيْقَاتِيْ

لَا وَا زِيْه، پَهْ قِيْنَه وَ كِيْم بَا وَهْرِيْه.. يَا ن دِيْ مُوسْلِمَا نَهْ كَا تَمَام بَم

يَا ن نَه.. لَهْ و نَهْز دِيْ نَقِيْسَم، وَ نَقِيْسِيْنَا خَو بَه لَاقْ كَهْم، وَ دِيْ

بَهْرِيْ سِيَا رِيَا تَمَام هَلْ گَرَم.. نِيْدِيْ نَهْز ژ مَرْنِيْ نَا تَرْسَم..

عَه بَدَلْعَه زِيْزِيْ سِيْسِيْ سَهْرِيْ خَو هَزَا نَد وَ گَوْت:

- جَوَا نَه.. بَهْلِيْ بَهْرِيْ سِيَا رِيَا تَو ژِيْ دِيْ بِيْژِيْ دِيْ يَا چَهْ نَد

بِت؟

- بلا يا تمام ژى بت ..

- نه گهر مه سه لى په يوه ندى ب ته ب تنى څه هه با، چو
نه بوو، مروځ گه له ك جاران خو گورى باوهر يا خو دكه ت، به لى
پاشه پروژا ب سهدان هزاران يا گرېدايه ب كار وگوتنيت ته
څه .. نه م وتو ژ څى بهرپسيارين ..
وى سهرى خو هژاند وگوت:

- راسته ..

پوژ بوړين، ونه بيلاد ناڅ پيليت ژيانا خو يا نوى دا نقو
بوو بوو، د ناڅ وى گوهوړينى دا يا كهفتيه ژين وهزيت وى،
وى زېده پى نه خوش بوو دهمى گه هشتيه به حسى نساخيا
بابى خو، ووى دويچوونا عه طوه يى مه له وانى دكر، دهمى
وى هزرا خول ديمه نى بابى خو يى پير وژار ئينايه څه، وى
بهردا گريى، نهو يى كهفتيه سهر نقينان، و ژ ئيشا دلى
ودويراتيا نه بيلايى دنالت .. بى گومان وى هه ز نه دكر
ژيانا وى ب څى ديمه نى كريت ب دويماهى بيت .. نه بيلايى
ب كزگريوك څه گوت:

- وهى خوشتڅيى من، باب! ما گونه ها ته چيه؟ خه له تيا

من بوو، سويچيت من بوون، به لى ما دى چ كه م خودى؟؟

نه بيلاد مه زه لكه خو څه ل ناڅايى سهدايان يا ب تنى
بوو، پوندكيت خو هشكرن، سهرى وى برجكيت كه ربى

هاتنی، زورداری ناگرهکی سوژهکه، جودایی نائیخته ناقبهرا
زاروکی وپیړه میړی، گونه هکاری وبی گونه هی دا، دیتن یا
هژیای، ونیشانیت پیکي ییت بهرزه بووین.. چاکی وخرابی
ییت تیکل بووین، جیهان د چاقیت وی دا وهکی باغچهکی
پزی ویی تژی ترس لی هات، د گهل موژلیا وی ب کاری وی
قه، ونقیسینا وی بو هزر ویر هاتنان، وخواندنا وی بو
کتیبیت نیسلامی و سیاسی ونه ده بی ل ده میت به تالیی، به لی
نه و نه شیا دیمه نی بابی خو یی نساخ وهزار ژ بهر چاقیت
خو ببهت، ته راستی بقیت دختور سالم ژی ژ بیرا وی
نه دچوو، دیمه نی وی ژی د وهغرا وی یا بی دویماهی دا
ل بهر چاقان دهات ودچوو، گر نژینا وی یا جوان وپاک،
گه شاتیا چاقیت وی ییت پر باوهر، چاکیتی سپی یی وهکی
ملیا که تان، زاری وی یی ناشکرا وموکم، دا بیژنی وی
به راهی ودویماهی تاشتان دزانی، هر وهکی پریزیت
قه شارتی ژی د جیهانا سیاسی وهزی دا وی دخواندن، هر
جاره کا بیرا وی ل سالمی دهاته قه، وی هزر دکر زهلامی
خودان باوهر و ب هیژ نه وه، یی چو جاران پاشقه نه چت،
نه قه هه ما هزره که کهفتیه سه ری وی ونه و یا پی قانعه.. وی
ب خو گوت: «نه ز ژ وی ناترسم.. نه و یی ئیکانه یه من دیتی
یی ب قه دهرا خو رازی ودلخوش.. به لی عه طوه یی مه له وانی

وزه بانڀيٽ وي ب ڦي پهنگي مروڦان نه خوشه.. تو بيڙي نهو
 دي نه خوشيان نينته پيڪا وي؟ دلي وي يي ديڙتي نهو
 پوڙهڪي دي دهرڪهفت، نهو دي وي بينت.. نهو هر دي يي
 وهڪي خو بت.. خودان هيڙ وپهلههوان.. ره بهني شهقي
 وعه گيدي پوڙي، نهقهيه سوپهرمان، يان مروڦي بلند نهوي
 ڪتييٽ فلهسهفي به حس ڙي ڪري، تمامي بهس يا خوديه،
 بهلي سالم نهوه يي ڙ ڪانيا پيغمبهريني قهخواري، زانايي
 موسلمان وخه باتڪر نمونهي بلند ل جيهانا مه.. خودي
 ته بپاريٽ، سالم...))

نه بيلا فيري جهي خو يي نوي بوو، يان نيڙيڪ بوو.. نهو
 نه شيٽ ئي دي بيڙت: نهز ههست ب كهيفخوشي ناکه م،
 نه خاسم پشتي ڪتيبا خو يا نوي هاتيه چاپڪرن هلگرتي..
 ب سهربلندي وي بهري خو دا ناڦي خو نهوي ل سهر هاتيه
 نه خشانندن، پاشي وي نهو ب نڪ دهقي خو قه برو ب ڦيان
 قه ماچي ڪر، هر وهڪي وي دهڪ و باب وخويشڪ وبرايت
 خو ماچي دڪرن.. ڪتيب پارچهيهڪ بوو ڙ وي.. ڙ رح ومهڙي
 وي.. بهلڪي نهو هر د وي گاڦي ڙي دا قامچيهڪ بوو وي
 ل سهر ولهشي دڪتا توورييه تي داي، بهلڪي نهو ڙ شيري
 تيزتر و ڙ قامچي دڙوارتر بت، نيڙيڪ بوو نهو ڙ كهيفان دا
 بفرت، خوزي راهيلان ڪو نوڪه نهو ل جاديٽ قاهره با، ڪر با

غار، وگه پړابا وی ئه و بی پاره ل سهر خه لکی به لا فکربا..
خوزی پارهیلان کو وی دانه یه ک ژی بو سهر و کاتیی هنارتبا..
پاست پابووځه.. که فته هزران.. دیسا، ما بوچی ئه و
دانه یه کی ناهنیرته کوچکا کو ماری.. بو سهر و کی ب خو؟
وبوچی ئه و هنده ک دانه یان بو عه طوه یی مه له وانی ژی
ناهنیرت؟ عه طوه گه له ک کتیبان ناخوینت، به لی مسوگهر ئه و
دی قی خوینت.. هر چو نه بت دا بزانت کانی من چ ل سهر
وی نفیسیه، قی هزری جهی خو د دلی وی دا کر.. د مه زلا
خو ځه وی ژ دل به ردا که نیی، عه طوه دی چ بیژت ده می ئه و
شروځه کرنا وی بو هزر و بیر و کریاریت وی ییت غه ریب
دخوینت؟ ئه و شاهد ه که وی ب چاقییت خو به لا یا دیتی،
قیا بلا دیروک بزانت، وخه لک ژی بلا بخوینن.. ئه ځه
ئیکه مین جاره ئه و پی دحه سیی کو ناخفتنیی وی ب بها
که فتن.. نه بیلایی دیت هر که سه کی کتیبای وی خواندی یی
قانه ب گوټنیی وی، ویی نه رازیه ژ وی زورداریا دئیته کرن،
نیزیکی حه فته کی نه بیلا د گهل خه ونا خو یا شرین ژیا..
نه دشیا بنقت، کتیب هل دگرت و ژ سه ری حه تا بنی
دخواند، هر وه کی وی نه دزانی کانی چ تیدا هیه، یان دا
بیژی ئه و نه ژ دانانا وییه.. هزر نه دکر ئه ځه قیانه د ناچه را
وی وکتیبی دا دی چی بت.. ما دبت ئه ځه یوه ندیه د ناچه را

مروځی وکاغه زى دا چى ببت؟ نوکه ژنوى وى زانى کانی
نقیسه و هونه رهنده چنه دلخوش دین دهمى بهرهمى رح
ومه ژيى خول بهر دهستى خه لکی دبینن..

نه بیلا ب سهره دانا خو یا هفتانه بو مالا عه بدله زیزی
سیسی رابوو، ژنا وی ب قیان وکه یفخوشی قه ب خیره اتنا
وی کر، پشتی نه بیلا پروینشتی دانه یه ک ژکتیبا خو ئینادر
ودیارى ل سهر نقیسی وبو وی پیشکیش کر، ب سوپاسی
قه وی نه و ژى وهرگرت و ب نه خوشی قه گرڼی وگوت:

- من نه و خواند.. نه زگه له ک یا ژى رازیمه.. به لى من
هه ست ب نه خوشی کر..

نه بیلا یى ب گهرمى قه گوت:

- پیټقیه مروځی پى نه خوش بت..

عه بدله زیز ب ژورکه فت، زهر بووبوو وی وستیای بوو،
ژارى.. د که فن دا دلى وی یى نه خوش بوو، دهمى عیجزیه ک
بو وی چى ببا بینا وی تهنگ دبوو، به لکی ژيانا غه ریپی
ونه ئاکنجیبونا وی ل جهه کی ژ بهر وی گه ریانا ل سالیټ
دریژ ب دویف وی قه هه ی ئیش پترل وی زیده کریت،
له و وی بهر دهوام دهرمانیت دلى دخوارن.. عه بدله زیز
ب دهسته کی سار وته زى قه چوو دهستى..

نه بیلا یى ب ترس قه گوتى: ته خیره؟

ب کوٲان ٲه وى بىنا خو ٲلکىشا..

- سوٲاسى بو خودى.. من دهرمان خو ار وئز ٲىچكهى

ته نابووم..

- خودى سلامه تىى بدهت..

ل جهى خو خو لٲلقاند، ٲيا باخٲت، به لى وى خو بى

دهنگ كر، نه بىلا ب نه خوشيه كى ٲه سىا بىى ئه گره كى بو

بزانت، وگوت:

- ته دٲىت تشته كى بىزى؟

عه بدله زىزى بهرى خو ژى وهرگىرا، وگوت:

- عىجز نه به..

ٲاست ٲابوو و ب نهرمى ٲه گوت:

- بابى من مر..

ئهو ژى ٲابوو ٲه وٲشتا خو دايى وگوت:

- بابى ته يى ب سلامه ته..

- ٲا چ چىبوويه؟

- سه ٲىرى مصرى..

وى خو نىزىكى وى كر وگوت:

- مه چ ژى ههيه؟

عه بدله زىزى گوت:

- وى نامه يه كا نه رازىبوونى يا دايه دهرٲه يىا كوئىتى..

- بوچی؟

- ژ بهر کتیبی..

نه بیلا خوړی:

- کتیبی؟؟

- به لی..

ئو بی دنگ بوون.. پاشی عه بدلعه زیزی گوټ:

- من دگوته ته ناڅی خو ل سهر کتیبی نه نفیسه..

- ما ئازادیا هزر ویران نینه؟

- نه بیلا، ده قخوشی وئو په یوه ندیټ ئهم پی نه زانین

د ناقبه را دهوله تان دا هه نه.. هشیاری یا پیټقیه.

نه بیلا تیځچوو، ونیزیک بوو بکه ته گری، به لی شیا خو..

- به لکی ئهو داخوازی ژ ته بکه ن کو تو ژ کویتسی

دهرکه فی، ئه گهر بو وان دیار بوو کو کتیب یا ته یه.

نه بیلا خوړی:

- ئه څه نابت..

څی جاری وی خو ب ته نا هیی ئینادر وگوټ:

- ئه گهر پسیار ژ ته هاته کرن تو دشیی بیژنی کتیب نه یا

منه، ئه څه چهنده گه له ک دی بو مه بته هاریکار، و ژ باشیا

ئغبالا مه کتیب یا ل لوبنانی چاپ بووی، وئو وی کتیب

به لاکری ل لوبنانی ژ هه قالیت مه یه، ئهو دی هاریکاریا مه

د قى چەندى دا كەت، وكەس نە شىت نە خوشىيەكى
بگەھىنتى ل ويىرى، چونكى نازادريەكا تمام ل لوبنانى
هەيە..

ئەنيا نەبىلايى خوه دا وگۆت:

- بەلى پا من دانەيەك ژ كتيبى بۆ سەرۆكى وئىك بۆ
عەطوھىي مەلەوانى ھنارتىيە..

عەبدلەعزىز حىبەتى بوو، لى زقېرى وگۆت:

- نە.. نە..

- ئەقە يا بووى..

- تە خەلەتتەكا مەزن يا كرى.. ل قىرى كەس ژ مە ژ نك
خو شۆلان ناكەت، ئەم ل قىرى دپىكخستىنە، ومە مەزنىت
خو ھەنە، نابت كەسەك ژ مە ژ نك خو كارەكى بكەت، دا ئەق
قەدما عەردى يا بچويك ئەوا ئەم ل سەر دژىن، وكارى خو لى
ب پىقە دبەين، ژ دەست مە دەرەكەقت.. تە ئەم ئىخستىنە
گرفتارىي..

نەبىلايى سەرى خو ھژاند وگۆت:

- بېۋرە، من ئەو ژ دلەكى صافى كرىوو، سۆز بت ئەز
جارەكا دى كارەكى ھۆسا نەكەم..

دەمەكى بى دەنگ بوو، پاشى گۆت:

- ئەگەر فەرمان ب دەرپخستنا من ھاتەدان دى چ كەم؟

- نه ترسه، هه می تشنت مه ییټ ب سه روبه ر کرین، نه گهر
خودی نه کهت وه لی هات ژی، تو دی چیه سهوودی یان
لوبنانی، ل ویړی تو دی هندهک براییټ دلسوژ بیني، وهر
تشته کی تو هه وجه ببیی نه م دی بو ته ناماده کهین..

که لا گریی هاته نه بیلایی، و د ناڅ پوندکان را گوټ:
- نه زا که یفخوښ بووم د گهل هه وه، هوین مروځیټ منن،
وپاشه پوژا منن، من گیانی خو یی بهرزه د ناڅ هه وه دا
دیتبوو، جیهانا هه وه نه و باژپړی پاکه یی هه رده م من خه ون
پیڅه ددیتن.

عه بدله زیز ب ساری څه گرڼژی وگوټ:
- مه سه له هیشتا وده سا پیس نه بوویه.. بهلکی چاره یه که
بو هه بت..

بیی خو مستهک ل وی میړی دا نه و ل نیژیکي وی،
وگوټ:

- ته ب دهستی خو تشتهک ل سه ر وان کتیبان نفیسیه
نه ویت ته هنارتینه قاهره؟

نه بیلایی هریت خو کرن، پاشی گوټ: نه..

- وناڅ ونیشان؟

- من نه و ب جیهازی طایبعی نفیسیه.. چونکی نه یا
دورست بوو بو سه روکاتیی نه ز ب دهستی خو بنفیسیم..

عه بدلهه زيز گرنژى ..

- نه څه هاريكاريه مه زنه ژ خودى .. نهو گه لهك دى فايدى

مه كهت ..

- تو وه دبيژى؟

مليت خو هژاندين وگوت:

- هيڅيا مه بلا ب خودى بت .. گه لهك خودان خيران

هاريكارييت جودا جودا د گهل مه كرينه ..

نه بيلايى ب داخ څه بيېنا خو هلكيشا وگوت:

- كه يفا من هه مى مر ..

عه بدلهه زيزى حه بكه كا دى داعويرا وگوت:

- پيك يا دوير ونه خوشه .. خودى هاريكارى مه بت

ل سهر چاكيى، وئهو بينفره هيى ب رزقى مه بكهت ..

نه بيلايى خو هيلاب هيڅيا خودى څه، وچاڅه پي پويدان

وسه رها تييت نوى كر .. وى زانى برايه كى مصرى دى چته

قاهره وپشتى حه فتيه كى دى زځرت .. ووى زانى كوئهو

مروځه كى باوه رييه، ول نك زه لاميت ئاسايشى نهو نه يى

ناسياره ب لاگريا خو بو ئيخوانان، پسيارا نه بيلايى

هاته كرن كانى وى شولهك هه يه يان نه، هه زوى بيرا وى

ل سه لوايى وصابرى هاته څه، ئينا وى عه بدلهه زيز تيگه هاند

كو وى دځيت دهستى هاريكاريى بو وى دريژ بكهت، لهو وى

هندهك پاره د گهل ناڅه ونیشانیت وی دانه عه بدله زیزی،
هر وهسا وی څیا دهنګ وباسیت دهیک وباییت خو بزانت،
چونکی نساخیا بابی وی نه وزیده دئیشاند، وشیری
زوردایی نه وی ل سهر ستویی مالا وی پاکری ئیش وترس
ل نک وی پهیدا دکر..

ناقبرا بیست و شەشی

- ھەي ژاری نەبیلا.. عەوڕیت پەش جارەکا دی ل ھنداڤ
ژینا تە کوّم بوون، وەرد ل بن پییت تە ھژیاڤە، دی بیژی
نیزیکە عەرد بپەقت، خو نڤستنا تە ژى یا کیم وتژی
نەخۆشى وکابوئیس وخەونیّت ب وەستیان بووی، د گەل
بەرفرەھیا جیھانی بە ئی ئەو یا ل تە تەنگ و نەخۆش بووی،
تەناھى تیدا نەمایە.. ب ملیوونان کتیب ل بازاران دپیز
کرینە، کتیبیت مری و پەق و ھشک.. ترسا دەسەلاتداران
ژ حەرفانە.. نەبیلا، ئەوئ نوکە ھیز دەستی دا ل جیھانی
کوّمەکا خراب و گونەھکارانە، دی بیژی ھەر ئیکى ژ وان
سوژا دای، وشەیتانی ئەو سوژا یا پیروژکری، کو شەپەکی
دژوار دژی خیری و دادیی و پاڤژی بکەت.. ئەڤ جیھانە
قورتال نابت حەتا جارەکا دی نەبییتەڤە..

ھۆسا نەبیلائی بو خو دگۆت پشستی تەنگاڤی لی دژوار
بووی، ل پوژا دی ئەو زڤری نک عەبدلعەزیزی وگۆتی:
- ھەر وەکی جیھان دوبارە یا ل جاھلیەتی زڤیەڤە، ووی
ھەوجەیی ب پیڤەمبەرەکی نوی ھەیە..
وەکی ھەر جار عەبدلعەزیز گرنژی وگۆت:

- ئەو پېغەمبەرى نوى دى چ بۇ خەلكى بېژت؟

- راستىي..

- (استغفر الله).. راستى د كتيبى خودى دا ئەوا بوويه

په ياما دويماهيى بۇ مروقان، يا ئاشكەرايه، ھەر وەسا
د گوتنىت پېغەمبەرى ژى داسلاق لى بن.. بەلى مروق يىت
نەزان وبى فام بووين، يا ل سەر وان ئەو پىشتى بەرزەبوون
ووەستيان وتينكاتىي ئەو ل سەرەكانيا پاك بزقرنەقە.. ئەو
پيتقى راستگووى و باوهرىيىنە..

نەبىلا تىكچوو، تېلىت خو پەرخاندن، پاشى وى ھىدى
گوت:

- سەرى ھەر تىشتەكى ئازادىە..

- سەرى ھەر تىشتەكى ئىسلامە..

- ما چاوا دى ئىسلامى بېژىن، ئەگەر ئەم ب چەكى
وشویرھان وزپتەكىت سىياسەتى دگريداى بين؟
عەبدلەعزىزى گوت:

- تو دىيى گازيا ئىسلامى د ناۋەقال وشاگرده ومالا
خو دا بەلاقەكى، بىي تو باخقى..

- چاوا؟

- ب رەفتارى خو خويشكا نەبىلا.. رەفتارى دورست
باشترىن رېكە بۇ گەھاندنى د ئىسلامى دا، ھاتىە نىاسىن ..

- وپه یف؟

- په یف دقیت بیته گوتن، بهلی ب پرهنگه کی دورست،
ول دهمه کی دورست..

نه بیلایی ب پکرداری قه گوټ:

- نه گهر ئازادی چیبوو، ههر ئیک دی وی بیژن یا وی
دقیت.. ل بهر سنگی مه ب خوژی پری بو به لافکرنا گازی
دی قهبت، ب هزرا من موسلمانیت بهری شه پ بو هندی دکر
دا مروقی پرگار بکه، هتا خه لکی گوهر ل گازی خودی
ببت، وپشتی هنگی یی بقیت بلا باوهریی بینت، ویی نه قیت
چونه.. (لا إکراه فی الدین)..

گوټنیت وی جهی خو د دلی عه بدله زیزی دا کرن، لهو
وی گوټ:

- گوټنا ته گه له ک دورستی تیدا هه نه.. بهلی نهو ئازادیا
مه دقیت لازمه هنده ک توخویب بو هه بن.. یه عنی ل دویف
دیتنا ئیسلامی بت بو ژیانی..

دهمه کی بی دهنگ بوون، پاشی عه بدله زیزی گوټ:

- گاڤا نه د بیژن (ئازادی) خه ک دی بیژن مه خسه دا
هه وه ب ئازادیی چیه؟ پوژه هلات ب ناقی ئازادیی دخورت،
شیووعی ب ئازادیی بیژن.. جوهری داخوازا ئازادیی دکه،
ئازادی ل هه می جهان ه.. وهوسا خویشکا منا هیژا، تو

دبيني ئازادى ب چوننهيى قه نائيىت، نهو هندهكه ژ گهلهكى،
ئازادى تيشكا مه بادئيت نهمر وهزريت پيك ويكه..
دەرگهه سهرهكى بو ئاقاهيى ئازادى باوهريه..

نهبيلا راست رابوو قه وگوت:

- چاوا ئهم دى ب گازيا خو رايين، ونه يارى مه ب قامچى
وفيشه كان دئيتته مه؟!

- ب گوتن ويه يفا چاك..

نهبيلا خوړى:

- په يفا چاك د گهل كى؟ د گهل خوينريژ وكوژه كان؟

- به لى د گهل هه مى مرو فان..

- پا بوچى ئيسلامى شير هلگرت؟

- ژ بهر گوټنا خودى.. ل دهمه كى دهنيشانكرى..

پاشقه چوو وخوړى:

- كولكا سهره طانى چو چاره بو نينه.. دقئيت نهو بيته

هلکيشان..

عه بدلهه زيز ب سارى گپرئى وگوت:

- هندهك وي ب راديو مى دهرمان دكهن، وهنده كيى دى

ب تيشكان..

- هلکيشان چاره يا بنږه..

- د گهل هندى ژى ئارمانج ساخكرنا نساخيه..

بزاقیٔ زیدہ دہاتنہ کرن دا نہ بیلا بمینتہ ل کویتی،
 ومہ سہلا دہریٰ خستنا وی بی دہنگ ببت، نہ بیلا گہلہک یا
 تہنگاف بوو، بہلی تشتی بوویہ ئەگہرا دلخوشیا وی کتیبیا وی
 بوو.. وی ہزر نہ دکر ئەو قی قہرہ بالغی ہمیی دی پەیدا
 کہت، وھوسا زوی دی بہ لاق ببت، بہ لاقکەری داخواز ژئی کر
 ئەو کتیبی دوبارہ چاپ بکہت، دا پتر بہ لاق ببت، چونکی
 خواندہ قانان ب کہ یفخوشی پەقیٔ وی وەرگرتن، خەلک
 تینیٔ پاستیینہ، پاستہ ہندہکان پی نہخوش بوو،
 وبەرگیا وی کر، وقیا کتیبیا وی نہہیلن، ودرہو وبی
 بہختیان پی پادەن، بەلکی ہندەک پوژنامہیان چ ل بہیرووتی
 بن چ ل کویتی، چ ل شامی، ہیرشیت دژوار کرنہ سەر
 کتیبی، وگؤن: نقیسہرا قی کتیبی یا خائینہ، وئەو
 دەسکیسی بو بیانیاں وئمپریالیزمی دکەت، دا نأی
 سەرۆکی وئەنجوومەنا وی یا ب ہەیبەت کریٔ بکہت.. ئەف
 چەندا ہە ل سەری بو نہ بیلائی گہلہک نہخوش بوو، بہلی وی
 گؤ:

- ئەویٔ شەہری من دکەن، یان نہ زانن، یان کریگرتینہ..
 یا عەجیب ئەو بوو، ہندەک ژوان یٔ ل سەر وی
 نقیسی، داخوازا دہریٰ خستنا وی کر، چونکی وی بہایی
 میقانداریی نہ زانیہ، وپە یوہندیٔ دەولەتی و دبلوماسی

ب چو ڦه نه گرتينه.. وهوسا دان وستاندن هاتنه کړن،
 نه بيلايي هزرا به پره قانيي ژ خو کر، به لي سهدا عه بدلعه زيزي
 سي سي داخوازا بينفره هيي ژي کر، چونکي به پره قاني نه وه
 نه و خو ب کتيبي نه نينه دهری، دا نه و بشين مه سه لا
 دهر بخستنا وي ژ وه لاتي راوه ستينن، عه بدلعه زيزي دقيا وي
 ب چ پيکا هه بت قورتال بکه ت.. وي هزرا نه دورستيا قی
 کاری نه دکر، نه خاسم کتيبي پونا هی دیت وگه هشته
 نارمانجا خو، به لي وي ددیت راستي ژ هه مي چيتره ولازمه
 بيته گوتن، ودقيت نه و ب زيره کی خو ل بهر وي بگرت يا
 خودی بو نفیسي، چونکي ترسينوک سه رکه فتنی نابینن،
 نه بيلايي ب توندي ڦه گوت:

- سهيدايي عه بدلعه زيزن، ببوره.. نه م ل قيړی يي سيقان
 دخوين، و ل مارسدسان سويار دبين، ونويترين جلکان
 دکهينه بهر خو، نه م ژ کار و مال وته ناهايا خو دترسين،
 دگهل هندي ژي نه م دييژين: نه م يي شهري دکهين.
 عه بدلعه زيزي ب باوهري ڦه گوت:

- يا ل سهر مه نه م ييت دکهين و خوارن و ڦه خوارن
 ونقستنن چو تيډا نينه! هه تا مرنی کر نه.. خوليکدان ژي
 هه ر يا هه ي.. نه گه ر هات وکي مترین خوارن ب ده ست مه
 کهفت نه م وي دي خوین، جلك ژي هه ر وه سا.. هندهک تشت

هه نه دقيټت هم ژ بيرا خو نه بهين، نه خاسم گوهداريا
ريځستيا خو..

وه كي زيږي صافي پشتي ب ئاگري دټټه جه پابندن،
نه بيلا ژ ئيش ونه خوښيټ خو دهر كهفت، ئيدي نهو
ناترست، قى گاځى نهو يا كه يفوځشه، چونكي نهو يا تام
دكه ته بهرهمى خه باتا خو.. ونه ويا نامادهيه ته ناهي
وپاشه پوژا خو بهلكي هتا ژيانا خو پيشكيښ بكهت،
خوگوريكرن دبه جوانترين تشت نه گهر نهو ب دورستي
د پيا خودى دا بت.. ورزق ل سهر خودييه.. نه جهل ژي يا
نقيسيه، (ولن يؤخر الله نفسا إذا جاء أجلها)..

چه ند حيبه تيا عه بدله زيزي زيده بوو دهمى وينه يى
نه بيلايى ل سهر په پري پوژنامه يه كي ديتى، د گهل
چاڅپي كه فتنه كا وي يا دريژ د گهل په يامنيرى.. دلى وي يى
نساخ ب هيژ خو قوتا، خو ب نه نيا وي دا هاته خوار، پي
هه سيا بي هنا وي خوش نائيټ وچت، ده ست ب خواندنا
پريزان كر، هندهك دخواند وخو د سهر هندهكان را دهافيټ..
وهى خودى نه قه چ ديژت؟

«نه ئيكم ژ هزاران مروقيټ زه حمه تكيښ.. نه د گهل
ئيخوانان نه بووم.. نه د اخوازي ژ تاگيريټ شوږه شى دكه
كو نهو د گهل هندهك پاريزهر وقازيان ل جيهانا عه ره بي

سه ره دانه کي بو گرتيخانه ييت مصري بکهن، نه خاسم
 گرتيخانه يا حهربي وئه لقه لعه، وبلا نهو د گهل گرتيان
 باخفن، نه ز قه بي وي دخوازم يي بيژت: حوکمه تا مصري
 دي هيلت نهو وه بکهن.. ديسا نه ز داخوازي ژ پرخراوا
 ليبورينا دهوله تي وجقاتا مافي ت مرو فان دکه م کو نهو ماي
 خو د مه سه لي بکهن، وراستيي بداننه بهر چاقي ت مرو فان..
 مه سه له نه يا ئيسلامي ب تنييه، بهلکي مه سه له مه سه لا
 مرو فاهه تييييه، باوهر ژ پورژنامه وراکه هاندا حوکمه تي
 نه کهن.. نه ز ژ تشته کي ناترسم، ب تني من دين وقه له م
 ويبره اتني ت ته عل ييت ماین.. من يا خو فروتيه خودي،
 وهر تشتي د ريکا وي دا بيته سه ري من ل سه ر چاقان
 بيت! مه سه له نه به س مه سه لا من يان يا وهلا تي منه.. ماني
 ئيسلام ديني مه يه.. ومه سه لي ت مه د گهل نه ياران مه سه لي ت
 خه طه رن، وپاشه پورژ پيغه يا گريدايه.. هنگي نه م دي شين
 شه ره کي بنپر د گهل وان که ين، ده مي ملله تي مه نازاد دبت،
 وسه ربلند دبت و ب نامووس دکه قت.. فيرگه هي ت ترسي
 نه بوويه ل جهه کي خودان نامووس چيکرين.. ب تني
 مروقي ت ترسينوک و دوپروي وئه ناني ژي رادبن.. نهو
 ميکروبي ت پيسي وبی نه خلاقبي و مرنی پيشکيشي جقا کا
 مه دکه ن.. نه قه گازيا منه بو خه لکي به ري ده لي قه ژ ده ست

مه دهرکهفت.. من کتیب یا نفیسی، داخوآزا من ژ هەر
 مروّقهکی، ل سەر چ دینی یان بیر وباوهرهکی بت، ل هه می
 جهیت دنیا یی، کوئه و بهرّه قانیی ژ مافی مروّقی بکهت،
 نه رازیبونا خو ل پیشچاڤ دیار بکهت، ببنه پشتگریت
 راستی و دورستی..

* * *

گاڤا عه بدله زیزی ئه و دخواند، دهستیّت وی قه دله رزین،
 چاقیّت وی تژی پۆندک بوون، ئه و راست دیژرت، راسته ئه م
 سیقان دخوین، و ل مارسدسان سویار دبین، و حلپسکیی بو
 خودانیّت برپاری و مه زنان دکهین.. ب تنی هندهک به لاڤوک
 وکتییّت بی ناڤه دنقیسین وچه ند پاره کان بو مالیت گرتی
 وشه هیدان دهنیڕین.. مه سه له ژ قی چه ندی مه زنتره.. تو
 بیژی نه بیلا یا دورست بت، مه ته خسیری کریت؟

د گهل هندی ژی، پوژا پاشتر وی ل نک نه بیلایی خو
 نه رازی کر وگوتی:

- کریاریّت سه ربخو دخرابن، وئه و دهرکهفتنه ژ کومه لی..
 - کومه لی هندهک ماف ل سەر مه هه نه، به لی هندهک
 تشتیّت تایبهت ژی هه نه ییّت من..
 - مه خسه دا ته چیه؟

- ژيانا من يا منه، من ئەو گۆرى خودى كړيه، وبهري ئەو
من دهر بيخن، ئەز دى دهر كه قم..

عه بدله زيزى ديم زهر، گوتى:

- ل جهه كى دى نه كو ئەو ته بكوژن، ل بهيروتى يان
ل ئەوروپا، ئەم پيكييت موخابه راتا وان چيتر دزانين..
ب پكدارى قه وى گوت:
- بلا..

- ئەقه بپياره كا ب ساناھى نينه، مه سه لا مه هه ميان
ئيكه، وپاراستنا رحان ل قى دەمى بو مه گه له كه..

- ئەو گرتييت هه ژار ب ساناھى ل حهربيى ييت كوژن..
- ئەم ييت ل قيى ونه ل حهربيينه، ئەمين ئەو ئەزمانى
به پره قانيى ژ گرتييت خودان نامووس دكهت..

- كريارىت مه زتر پى دقين.. من گوھ لى نه بوويه ونه
خوانديه كو د ديروكا جيهانى دا شه پره بى خوين، يان
سه ركه فتنه كا بى قوربانيدان ههبت، ترس گوپرستانا هيقيانه.
عه بدله زيز باش تى فوكرى، ل سهرى ديمى وى يى
گرتى بوو، پاشى قه بوو، گرڼژى، پاشى كهنى وكهنى..
وى گوت:

- چيه؟

بيى وى پوندك ژ چاقان بارين، پوندك هشكرن وگوت:

- تو راست دبیژی..

دەمەکی خؤ بی دەنگ کر، حەبکە هاقیتە د دەقی خؤ
دا قورچەکا ئاقی ب سەر دا کر، پستی ئاقی خودی ئینای
وحەمدا وی کری، وگۆت:

- کریاریت مەزن مە دەیلانە ب هیقیا زەلامیت خودان
هیژ فە..

- و بوچی ژن ژێ ناکەن؟

- هەر ئیکی شۆلا خؤ هەیه، وهیشتا نەبوویه دەم کو
هەمی تشتان بؤ تە دیار بکەین، راستە ئەم سیقان دخوین، و
ل ماردسان سویار دبین، خەباتا مە یا کیّمە، بە ئی..
ئاخفتنا وی بری وگۆت:

- ببۆرە، مەخسەدا من ئەو نەبوو برینان دەرکەم، ئەزا
عیجز بووم..

- چو نینە.. لازم هەردەم بشییە خؤ، سەربۆران هشیاری
یا نیشا مە دای، سەربۆریت دژوار ییت گەنجیت مە
وەستاندین ئەم زیدە ییت شارەزا کرین، ئەگەر ئەم ئەقرو
سیقان بخوین، و ل ماردسان سویار ببین، ژ بیر نەکە دەمی
مە گەنموکی هەشک وگیا ل فلسطینی، ل دەمی شەری
جوهیان دخوار.. و ل سویسی دەمی مە شەری ئنگلیزان
دکر.. ئەم پیخواس ل سەر ستریان دچووین حەتا پییت مە

خوینهلۆ بووین، ل شهقیئت سار مه ددا جوئیئت ئاڤا سار،
مرن ههردهم ل بهرا مه بوو..

پۆندك ژ چاڤیئت وی هاتن، عهبدلعهزیز گرنژی وگۆت:
- ما توگۆتنا خودی ناخوینی: (قل من حرم زینه الله
التي أخرج لعباده والطيبات من الرزق)؟
دوباره زهراتی ل دیمی وی زڤری، بیینهکی كهفته هزران،
پاشی گۆت:

- پسپارا کابانیا من دهیکا (ئهیمهنی) بکه، ل ئیڤارهکی
ئهز پی چهسیام کو جهی من یی نفستنی یی گهرم ونهرمه..
بیرا من ل براییت من هاتهڤه ئهویت ل سهر ئاڤا گرتیڤانهیی
درازی، نیسکی ب نانی دخۆن، ئهز ژ سهر جهی خوڤابووم،
ولهشی خو یی تژی ئیش وژان من هاڤیته سهر ئاخی.. ما
بوچی ئهز ژی وهکی وان نابم؟ بهلی.. ئاخ! ما چ بیژم؟ شهرت
ئهڤه ب تنی نینه، نفستنا من ل سهر ئاخی من وهکی وان لی
ناکهت.. هندهک تشتییت دی ههنه ب تنی ئهو گرتی پی
دحهسیییت یی ل بن پهپی مرنا رهش وترس وتهعلیی
دژیته.. ما چاوا ئهز دی ب ڤان تشتان چهسییم وئهز تهنا
ورحهت د ناڤ ژن وزاروکییت خو دامه، وبهریکییت من دتژی
پارهنه.. گاڤا من قیا دی خوّم، دی ڤه خوّم ودهرکهڤم.. ودی
چمه نك ههڤالان..

نه بیلایی ب که سهر څه سهری خو هژاند وگوت:

- جاره کا دی نه زداخوازا لیږورینی دکهم..

- چو نینه، دځیت نه م دړاست بین، من ل دريژیا ژیی خو

گه له ک سهر بوړ وکتیب دیتینه، بهی تو سهر بوړه کا نوی

وزیندی، تو چیتړین کتیبی ب دهستی نفیسهره کی هاتیه

نفیسین.. نه ز ته فیړی گه له ک تشتان بووم..

وی ب شهرم څه گوت:

- بوړه..

- نه څه راستیه..

ل وی دهمی چیروکا نه بیلایی به نیشتی دهځی ههمی

پوژنامه قانان بوو، هنده ک پشته قانیټ وی بوون، وهنده کان

ب دژواری بهر هنگاریا وی کر، به لکی هنده کان داخوازا

ده ریخستنا وی ژ وهلاتی کر.. بهی سهدا عه بدله زیزی

سیسی ب شاره زاییا خو و ب هاریکاریا هنده ک هه قالیت

خودان خیر شیا بگه هته چاره یه کا ناڅنجی، پاشی وان

ب پیټځی زانی کوئوی بو دهمی هه یقه کی ژ وهلاتی

ده ریخن، چوونا وی بلا یا ئاشکهره بت، وپاشی بلا ب دزی

څه بزځرت.. ل سهر ځی بناخه یی نه بیلایی کاری خو کر، دا

قه ستا بازپړی سته نبوولی ل تورکی بکه ت ههر وه کی ئیخوانان

داخواز ژی کری..

ناقبرا بیست و هفتی

گوندى (منية البندرة) گوندهكى بچويكه، ل سهر
عهردهكى كهسك يى دريژكريه، د نيڤا وى پرا پيكا
شه مه نده فري دچت، خه لكى وى هه مى جوتيار ودلپاكن،
ووهكى هزاران گوندييت مصرى په زى ب خودان دكه ن.. دى
بيژى نه و هه مى ئيك مالن، ل خوشى ونه خوشيان د هه وارا
ئيك ودو دچن، ل شاهيان كوم دين، و ل به هيان دلهى دلهى
ئيك ددهن، هه مى پييكفه مليت خو ل مزگه فتى ددهنه ئيك،
و ل ده مى شولى زبارهيان بو ئيك ودو دكه ن، هه ژارييت وان
ل سهر كه سييت ژ خو هه ژارتر ددله نهرمن، وگه نجيت وان ييت
خوانده قان، هه ردهم هزييت ژيانه كا چاكترو تثرى دادى
وته ناهى دكه ن، دهره به گ وكه دخوار ب پرخ وان قه دژين،
بهلى دويرا تيه كا دوير د ناقبه را وان ووان دا هه يه..

ل وى پوژا مه حمود صه قرهاتيه گرتن، زه لام كه فتنه
خه ما وى، وژنكان پوندكييت گهرم بو وى باراندن، هه ردهم
نه و دهاتنه نك دهيكه مه حمودى ودلهى دلهى وى ددا،
ودوعا بو گرتيى خوشتقى دكرن، كو خودى زوى وى
ژ دهستيت زورداران پرگار بكهت، مانى مه حمود كوپى وان

ههميان بوو، كاغەز وقائىمىت وان ههميان وى دنقىسين، وى
 ژى وهكى بابى خو بهرسقا پسيارىت وان يىت دىنى ددان،
 ودهرس ددانه زارووكىت وان هيشتا بهرى نهو بچنه مهدرهسى
 دا نهو زيرهك بن.. پاره ژ خودان خيران كووم دكرن، دا
 مرگهفتيت وان يىت كهفن پى نوى بكهتهقه، ودهستى
 هاريكاريى بو مروفتيت ههوجه دريژ بكهت، نهگهر ئيك ژ وان
 كارهك ل فرمانبهريهكا حوكمهتى ههبا، نهو د گهل وى
 دچوو، ههتا كارى وى بو دقهتاند، ژ بهر قى چهندي گرتنا
 وى كارهكى مهزن ل وان ههميان كر.. وى باوهري ههبوو كو
 ئاخفتن وگوتنيت دهقى ب تنى خرابيى نابرينن، بهلكى
 بهرگريا گرفتاريان وكارى دلسوز و ب باوهري ب تنى دبته
 نهگهرا سهرفهرازيى..

خافلهتى ب گونديان كهفت دهمى وان ديتى هژمارهكا
 مهزن چاويشان ب دارى زورى قهستا گوندى كرى، نهري ما
 وان چ تشتى دى دقيت؟ بهرى نوكه وان مهحموود صهقرى
 گرتى، قيجا قى گاڤى وان كى دقيت؟ وهى بو قى زهمانى
 عهجيپ! خهلك ل ههردو لاييت جادى ريز بوون، و ب كه رب
 قه وان بهرى خو ددا نهفسهر ولهشكهري نهويت ب پيلاقيت
 خو ييت گران دهنگ ژ عهردى دئينا، وتوز ژى رادكر..
 قهپانچيى گوندى گوت:

- چ چیبوویه؟ دیاره هندهك جاسووسان یان بازرگانیت
موخه ددیراتان خو ل گوندی مه قهشارتیه؟

پیره ژنه کی گوت:

- نه قه چ زه مانه!!

زه لامه کی صووفی ژ دله کی سوتی گوت:

- یی ئیک نه وه، وهر نه و دی مینت، ههر کهسه کی هه ی
دی مرت، ومان بو وی ب تنییه، نه ی زیندی ل زیندیان
ببوره..

دهنگ و دور بلند بوو، موختاری گوندی ب عه بایی خو
یی هریی و شاشکا خو یا سپی قه د گهل نوبه داران د ناڅ
قه ره بالغی را دکره غار، وقه ستا مالا مه حمود صه قری دکر،
خه لك هه می حیبه تی بوو بوون و د مه سه لی نه دگه هشتن.. وان
دزانی کو بهری نوکه وان مه حمود یی گرتی، به لی قی گاقی
وان چ دقیت؟ دیاره نه و دی بابی وی یان دهیکا وی یان ئیک
ژ براییت وی گرن؟؟

نه و چوونه د مالا مه حمودی قه، نه و سه رك و بنك كر،
هندهك مروقان گوتته موختاری:

- نه ری چ قه ومیه موختار؟

موختاری ب ترس وله رز قه گوت:

- هه یوانیت هه یوان! مه حمود ژ گرتیخانه یی یی ره قی.

هەر زوى ئەڤ خەبەرە ل تاخيت گوندى ييت بچويك
گه‌ريا، وخه‌ك د دل دا كه‌يفخوش بوون، زه‌لامه‌كى ناقدار
ب سهرخوشي گوت:

- عه‌فهرم.. سه‌حه‌تا ته‌ خوش بت مه‌حموود.. ب خودى
تو زه‌لامى كورپى زه‌لامانى.. ب پيغه‌مبه‌ر تو ژ (ئه‌ده‌مه‌ى
شه‌رقاوى) دلي‌رتر وزيره‌كترى..

زه‌لامه‌كى دى يى ناقدار ب حزباتيا كه‌فن، و ئيك ژ
حه‌ژيكه‌ري‌ت حزب (ئه‌لوه‌فد) يا مصرى، وسه‌روكى وى
(نه‌حاس پاشا) ى هي‌دى گوت:

- چو جاران وه‌كى شان پوژي‌ت ره‌ش ب سهر مه‌ دا
نه‌هاتينه‌، زه‌مانى ئنگليزان چي‌تر بوو..
مه‌لايى پير ئه‌حمه‌د سه‌قر، بابى مه‌حموودى، ب پوندك
قه‌ گوت:

- ئەز كورپى دنياسم.. ئەو چو جاران ژ مقه‌ده‌ري‌ت خودى
ناپه‌قت..

سه‌روكى وى هي‌زا چه‌كدار لى قه‌گي‌را:
- حوكمه‌ت دره‌وان ناكه‌ت، به‌لى تو يى دره‌وان دكه‌ى، وته
دقي‌ت مه‌ بخاپينى..

- نه‌ كورپى من نه‌، حاشا.. بو خو لى بگه‌ري‌ين، به‌لى دلى من
دي‌ي‌رت: ئەو نه‌ره‌قيه‌..

ئەفسەرى ب داپەرقى قە ئەو كېشا نك خۇ وگۆتى:

- بېژە.. كانى مەحمود؟

- ب خودى ئەقە ھەو ئەو برى من تىشتەك ژى نەزانیە،

ھوین دېرپىسارن..

ئەفسەر پى كەنى وگۆت:

- يەنى تو مەحكەمى ب مە دكەى؟

- ما ئىك ژ مە دویرت وە بکەت؟!

- باشە.. ناقيت ھەقالیت وى بو مە بېژە، چ ل فیرى بن

یان ل باژیرەكى دى بن..

- بوچی؟

- دا ل نك وان لى بگەپییین..

پیرەمیر نە ژ دل گرنژی وگۆت:

- گوندییت مە ھەمى ھەقالیت وینە..

- تو یاریان ب مە دكەى؟

- وھەقالیت کوپى من گەلەکن..

پیرەمیر بیئەكى بى دەنگ بوو، پاشى گۆت:

- گەلەكجاران ئەز ھاتمە گرتیخانەیی دا سەرا کوپى خۇ

بدەم، ھەو نەھیلا ئەز وى ببینم، ئەرى د کىژ دینی دا ئەقە

چى دبت؟

- ھوین نە ھەژى رەحمینە، تە ژ بیرکر کوپى تە چ کربوو؟

- سويند بت بو هوه نهز تشتهكي نزانم..

نهفسهري ب چاقهكي كيم بهري خو دا پيره ميړي وگوت:

- وي دقيا سهروكي بكورثت..

- كورې من كوشتني بكت؟ نهفه نابت.. هر ژ زاروكينيا

خو نهو يي فيريووي كو مال ونامويس وخوينا موسلماني

بو موسلماني نه يا دورسته..

نهفسهري گوت:

- من گوھ ل ته دبت نهز باوهر ژ ته دکه، وگاڅا نهز

کرياريت ته دبينم نهزحيبه تي دمينم!

پاشي نهو ل لهشکري زڅري وگوت:

- قی زه لامي بو نک تورمبيلي بکيشن..

مه لا نهحمه دي گوت:

- من؟ بوچي؟

- لازمه نه هندهك پسياران ل دور پهقينا كورې ته ژ ته

بكهين، پاشي بزڅره..

- من خو هيا ب هيڅيا خودي څه..

پيره ميړي دهست دا گوپالي خو، و د ناڅچه كداران را

بوړي، وړوندكيت وي ب سهر ريهيت وي ييت سپي دا

دكهن، گونديهك ب نک څه چوو، وكره ههوار:

- من پيش وي څه ببهن، پي وي يي ل سهر ليځا قهبري..

زېږېن ژ دیمې وی هات ژ بهر وی شهقا ئهفسهري ژ کهرب
 شه دانایي، ول بهر چاقیت گوندييت حيبهتي لهشکه
 ب شهب وپینان پی وهرهاتن هتا ئیخستیه عهردی..
 لهشکه رقههرقین، وتورمبیل دانه ری، خه لکی دهست
 ب ئاخفتن وقه رهبالغی کر، ژنکه کی سهری خو د کوله کی را
 ده ریخست بوو، گوت:

- ئه شه دویمایا زه مانیه..

ئیکا دی ل بهرانبهر وی گوت:

- مه لا ئه حمه د ژ مروقییت خودییه.. بهرکه تا گوندي

ئه وه.. نه خوزییت مه پشتي وی..

خه می گوند هه می د ناڤ خو دا پیچا.. کچکان ب بی
 دهنگی جه رکیت خو تژی ناڤ دکر، بهری نوکه وان سترانییت
 ملی د بهر را دگوتن، جوتیاران ب دله کی پر خه م شه قهستا
 بیستانیت خو کرن، موختاری بریار دا گونديه کی ب تنی
 ژي به حسی قی چهندي نه کهت، ونه وه بت ئیک نه رازیبوونا
 خو دیار بکهت، چونکی وان ب ئاشکه را یی گوتی: هه
 ئیکی قی به حسی بکهت، ئه و ژي دی ب دویف مه حمودی
 وبابی وی دا چت.

پشتي دو پوژان، مه لایي پیر وهستیای وخه مگین وبی
 ریه زقري گوندي..

خهلکی د گوهی ئیک ودو دا گوت: «وهی بابو! یی بی
 رییه...» ههر که سه کی دقیا پسیرا وی بکهت، به لی کهس
 نه دویریا، ژنا وی تی نه بت نهوا ب سنگی خو دادای
 وگوتی: «وهیلا ل منی!! بابی مه حمودی بوچی ته وه ل خو
 کریه؟» پوندکییت وی ب پویی قورمچی دا هاتنه خواری
 وهیدی گوت:

- (لا حول ولا قوة إلا بالله!) وان گوتنه پسیرکه ره کی
 نهینی: وی بقییت نه قییت رییهییت وی بتراشه، من گوتی:
 حه رامه، پیغه مبه ری رییهییت خو نه تراشی بوون، وئه ز
 زه لامه کی نه اختیارم.. به لی وان پویته ب گوتنا من نه کر،
 وگوتنه من: نه قه خو موسلمان کرنه.. هنگی من زانی نه قه
 ملله ته کن نه ژ خودی شهرم دکن، ونه مروقی بهایه ک ل نک
 هه یه، نه خاسم نه گهر نهو مروقی یی موسلمان بت.. دهیکا
 مه حمودی، وان دلی من ب گومان ئیخست، ئەم برینه نک
 هه می مروقییت مه دا کول مه حمودی ره قی بگه ریین.. من
 دیت لیگه ریانا وان یا سه رقه سه رقه یه، دلی من دبیرت: نه قه
 ته مسیلیه کا نه رزانه، من گوتنه خو: نه قه چیه؟ لازم تشته کی
 بو قی چه ندی هه ی وئه ز نزانم، چاوا مه حمود ژ گرتیخانه یا
 دی ره قت؟ ئه ری دبت مه حمود خو د سه ر شویره ییت بلند
 وسیمه ی را بها قییرت، و ژ وان له شکهرییت ب شه ق وپوژ

دهشيار خلاص ببت؟! ئەڤه تشتهكى بهرعه قل نينه، بهس
خودى دزانت.. من هاى ژ پيهيت خو نينه، سوباهى ئەو دى
ئينهڤه.. بهلى ئەزى كه فتيمة د هزيت مهحمودى دا..

دهيكا هه ژار دهستى دانا سهر ديمى خو يى تهپر ژ بهر
پوندكان، وما د عهسمانى بى دويماهى فوكرى، ژ بلى
ديمهنى مهحمودى خوشتقى وچاك وى تشتهك نه دديت..
ب خه مڤه وى گوت:

- ئەز پى دحهسييم كو ئەو يى نيزيكه ژ من.. جارجار
ئەز وى ل بهرا خو دبينم، ئەز دزانم درهوه ئەو نه ل نك منه،
بهلى پا ئەو ژ من دوير ناكهفت.. ئەز باوهر دكه م ونزا بوچى
كو مهحموود نه ل گرتيخانه يا حهربيه، بهلكى وى خو
ل زقيهكى قهشارت بت، يان ل مزكهفتى، يان ل قيى ل مال،
يان بهلكى وى خو ل جههكى دى قهشارت بت و(ئهمهل) قى
دكهفت، ما بوچى ئەم پسيارا ئەمهلى ناكهين، توچ ديىژى؟

پيره ميىرى پوندكيىت خو هشك كرن وگوت:

- هيشتا تو يا د خهونا خو دا دژى..

دهمهكى بى دهنگ بوون، پاشى دهيكى گوت:

- مه لا ئەحمەد، ئەرى ما بوچى تو ناچيه نك سهرۆكى
ب خو ومهسهلى بو بيىژى، بهلكى دلى وى ب مه بسوزت،
ئەگەر وى مهحموود نياسيبا دا وى دانته سهر سهرى خو..

ئەوگېرنى و ب كۆقان قە گۆت:

- ژ بلى خودى، ئەزھەوارىت خۆ ناگەھىنمە ئىكى دى..

- ئەز دزانم.. بەلى خودى ئەو نەگرتىيە، سەرۆكى ئەو يى

گرتى..

مەلاى گۆت:

- استغفر الله.. چو تىشت بىي خودى نابن.

- ما خودى حەز دكەت زۆردارى ل مەحمودى بىتەكرن؟

- ئىك ژ ناقيت خودى (العدل) ۵، قىجا چاوا ئەو دى حەز

ژ زۆردارىي كەت؟

- ئىدى ئەز خۆ د تىشتەكى ناگەھم.. يىت پويچ و خراب

مەزەن و دلەيزن، يىت باش بو تارىستانىت گرتىخانەيان

دئىنە پاكىشان، چ مەنا بۇ قى چەندى ھەيە؟

پاست پابوو، بەژنا خۆ بلند كر وگۆپالى خۆ ل عەردى دا

وگۆت:

- ئەگەر خودى ئىك قىا دى نەخوشيان دەتى..

وى گۆت:

- بۆچى؟

وى گۆت:

- بۆ جەرباندن..

- بۆ جەرباندن؟

- به لى، يى ب سهركه قىت جهى وى به حه شته، نه ؤ جيهانه
 قويناغه كا كورته.. چهند ده ليقه يه كن، خه ونه كه، دى خلاص
 بت دا ژيانا دوست ده ست پى بكه ت، جهى خوشيى
 وهه رمانى بو موسلمانانه، ما دى بوچى خو ترسينين ودى
 خو نه خوش كه ين؟ دنيايى هه ميا ل نك خودى بهايى په رى
 پيشيه كى نينه.. رابه حورمه ت نقيژا ئيقارى بكه، ژبلى
 طاعه تى خودى مه چه كه كى دى نينه، مه حمود ئيمانه تى
 خودييه، وچو جاران نهو ئيمانه تان به رزه ناكه ت..

ودوباره زه لام ل گريى زقپى..

دهيكى ب حيبه تى قه به رى خو دا زه لامى خو وگوتى:

- بوچى تو دكه يه گرى؟

- نزا.. نه زى پى دحه سييم كو شه وقه كا دژوار بو نك
 خودى د لى من دا يا هلدده ت، هه چيى ب دوستى خودى
 بنياست دى يى ب شه وق بت بو نك وى..

پاشى پيره ميى راست وچه پ سه رى خو هژاند، چاقيت
 خو ييت ب پوندك گرتن، نه ؤ مالكي ت رابيعا عه ده وى گوتن:

فليتك تحلو والحياة مريرة

وليتك ترضى والأنام غضاب

ويا ليت ما بيني وبينك عامر

وما بيني وبين العالمين خراب

فإن صبح منك الود فالكل هين
وكل الذي فوق التراب تراب

ئینا دهیکێ کره ههوار:

- کورێ من مریه..

پیره میر ئی نه زقړی، هه ر ما چاڅگرتی، وپوڼدک ب پویان
دا دهاتنه خواری، وشعر دگوتن، خه لکی ب نک قه کره غار،
دهمی وانگوه ل هه واری بووی، هه می ل حه وشا به رفره ه
کووم بوون، ژ بهر هه واری حه یوانهت وتهرش ژ ی قه جنقین،
قه بانچی شاره زا وپوژنامه خوین گوت:

- ئه ری ما هنده ک دهنگ وباسیت نوی هه نه؟

مه لا ئه حمه دی به رسقا وی نه دا، هیشتا وی سه ری خو
دهژاند، وشعریت صوفیان دخواندن:

أحبك حبين حب الهوى

وحباً لأنك أهل لذاکا

فأما الذي هو حب الهوى

فشغلي بذكرك عن سواکا

وأما الذي أنت أهل له

فكشفك لي الحجب حتى أراکا

بی دهنگیه کا پاک به لاڅ بوو، خه مه کا غه ریب ب سه ر وان
دا هات، زه لامه کی باش هی دی گوت: «شیخ یی د حال

چووی)) مروڦيٽ حازر هه می د ڦی ځوټنی ځه هشتن کانی
چهند مه عنايټ پاک ونيزيکيا خودی ژی دچن..
قه بانچی هیډی ځوټ:

- نه دترسم شیخ یی دین بووی، ئاتافه کا مه زنه، منی
زانی کو هر که سه کی ل حه ربیی بیته کوشتن، نه و دبیزن
یی ره ڦی، یا ره بی تو مه ژ به لایټ ڦی زه مانی بیاریزه،
فتنه یه کا مه زنه، به س خودی دزانت یا چنده..

خه لك حیبه تی راوه ستیان، که سی نه زانی چ بکه ت؟
نهری بچنه به هی؟ چاوا؟ چو به حس وخه به ریټ مسوگر
نه هاتینه.. ڦه ره ڦن؟ به لی نه و زه لامی ژاری کول دریژیا
شیست سالان نه و فیږی چاکی کرین، نوکه یی د کراسه کی
خراب دا، ځیجا چاوا نه و بچن ووی هو سا بهیلن؟

دهنگی مه زنی نوبه داران نه و ژ حیبه تی ئینانه دهر،
دهمی وی فهران دای، پشستی کریه غار و ب نک وان ڦه
هاتی، وځوټی:

- هر ئیک بچته مالا خو، ب خودی نه گهر حوکه ت
ب هه وه به سیټ دی ئاگری ب گوندی ڦه نت، خه لکی
(منیه البندره) شهرم ژ خو بکه ن، وخو ب عه قل بیخن!
پشستی وی دیتی که سی گوهی خو نه دایی، جاره کا دی
نه و ل وان خوږی:

— ئەگەر ھەو ھەلا ئەحمەد بقیّت، ھوین ھەز بکەن
مەحمود بېتە بەردان، گوھى خۆ بدەنە من، ب چى پەنگى
ھەبت زىان ھەر دى گەھتە وى..

وان ھەميان بەرى خۆ دا مەزنى نۆبەداران، ئەو ژى ئىك
ژوانە، نیشانىت دلپىقەبوونى ل سەر دىمى وى دناشکەرانە
ووان دزانی کو ئەو ژى یى د گەل وان، ھەر چەندە تەھنگا
ھوکمەتى يا ب ملی قە، وئەو بپىارىت ھوکمەتى يىت دژوار
ب جە دئىنت ژى، خەلک کت کتە وجۆت جۆتە قەپەقین،
خانى قالا بوو، بى دەنگیەکا ب ترس د مالى وەر بوو..

شیخ ژ گوتنا شعران پاوەستیا، پوندکیت خۆ ھشک کرن،
وگەفتە دەردى (لاھەیللوھەلایى) وئستغفار کیشان.. ب ھەردو
چاقىت خۆ يىت وەستىای قە بەرى خۆ دا ژنکا خۆ وگۆت:

- یى مری..

قەجنى وکرە قیپرى:

- کوپى من؟؟

وى ب لەز گۆتى:

- نە.. کوپى تە نامرت.. حاکم مر..

قورچا خۆ داعویرا وگۆت:

- ئەوى خوینى بپىژت، وپى ل نامویسى بدانت، و د گەل

خودى بکەفتە پرکى، ئەو ژ مریان حسیبە.. بلا یى زیندى ژى

بت، و ل سهر عهردی ب پښه بچت، وبخوت وځه خوت.. بلا
ل سهر جهيت بلند بو ځه لکي باخفت، ودهست بو بينه
قوتان.

ژنکې ب کهرب ځه گوټ:

- بلا بچته کانیکا قيړۍ.. من چو ژي نينه، نهزا به حسې
کوړې خو دکهم..

- نهو يې ساخه دخوت وځه دخوت..

- خودې مزگینیا خيړې بدهته ته، شيخ..

شيخي دهست ب خواندنا قورئاني کر: (ولا تحسبن الذين
قتلوا في سبيل الله أمواتاً بل أحياء عند ربهم يرزقون).

ژنک نه شي تې بگه هت، مهسه له ئیکجار ل بهر چاقان
تاری بوو، دهیکا مهموودی ب وهستیاني حسیا، لهو وی
خول سهر حیسیلکې دریژ کر، هاته بیړی کو زه لامی وی
حه تا نوکه تشته که نه خواریه، لهو ب دهنګه کی نرم ځه گوټی:

- ما تو تشته کی ناخوی؟

- قورچه کا ئافي تیرا من هیه..

- ما وان تشته کی خوارنی ل ویړی دایه ته؟

- تشته کی خوارنی؟ به لی.. من سینیک ییت ئالستین!

حورمهت، ته قوا باشتړین زاده (خير الزاد التقوى)..

گوندى بچويك ل بهر تاقه هه يقى نقيست، نه وهكى
 پنهكا رهش بوو ل سهر عهردهكى كه سك.. دهنگى بومان بى
 دهنگى كهر دكر، ديكل ژ بانگدانى راوه ستيان، تژى
 عهسمانى چه كچه كيله بوون.. لويرينا گورگيت برسى ژ ناڤ
 زه قبيت بهر فرده دهات، هوړينا شه مه نده فرى ل ده ميّت
 ده سنيشان كرى بلند دبوو.. بهرى سپيډى صوفى ژار
 ب پهنگه كى تهړ ونازك ل كولانان بلند بوو:

يا نائما كيف المنام يطيب

الموت حق والفرق عصيب

وهكى ههر چار شيخ دهر كهفت دا نقيژا سپيډى ل بهرا
 گونديان بكهت.. بهلى تشتى عنتيكه يى قى جارى قه ومى يى
 چو جاران گوندى ژ بير ناكهن، نهو بوو شىخى ننيه تا خو
 ئينا وده ست ب نقيژى كر، فاتحه خواند، پاشى نايه تا
 شه هيدان ژى خواند.. وبى دهنگ بوو، بى دهنگى دريژ بوو،
 نه ويّت ل ريزا ئيكي شيخ ديت بىي بچته روکووعى پوينشت
 وكه ته سهر ته نشتا راستى.. هنده كان خو نيزيك كر، سهح
 كره ديمى وى، وئيك ژ وان گوت:

- (لا حول ولا قوة إلا بالله).. د نقيژى دا چوو نك خودى.

ل بهر پونا هيه كا كيّم، د مزگه فتى قه بوو قهره بالغ، (الله
 اكبر) تيكله بوون، هه مى حيبه تى مان، قه بانچى گوت:

- شیخی ل جههکی پاک خاترا خو ژ دنیا یا مه یا پیس خواست، ده می نهو میقان ل مالا خودی.. گه لی خه لکی (منیة البندرة) گورده کی مه زن بو فی چاکی چی بکه ن، و ل سه ر کیلیت وی بنقیسن: ((ئه فه به رمایی پیشییت چاک بو)).

گوندی هه می هشیار بوون، و مزگه فت ب وان تژی بوو، هه ر ئیکی دقیا بو تبه رک شیخی ماچی بکه ت، و بو جارا دویمایی وی ببینت، خه به ر گه هشته گوندیت ده ور و به ران، خه لکی وان ژی قه ستا گوندی کر، دا بیژی نهو ییت قه ستا هه چی دکه ن، کو میت صوفیان ب شاشکیت خو ییت که سک فه هاتن، ده ف لی ددا و شعر دگو تن، ئه فه گوند چی بووی هه تا فی گافی هنده مرو ف لی کو م نه بووینه، خه لکی قه ستا جهی ژ هه میان جوانتر د نا ف باغه چه کی دا کر، و قه زمیت خو برن دا مه زاری شیخی بکولن.. وان نه دزانی کو دورست کرنا مه زاران ب فی په نگی کاره کی دورست نینه، یا ژ وان فه نه فه نیشانا قیانا وان یا زیده یه بو فی زه لامی خوشتقی ل به ر وان، نهو زه لامی ل پوژه کا ب تنی مه زن وزه نگین نه بووی، نهو زه لامی ژیا ی پینجه به ر، و مری پینجه به ر..

خه لکی هند دیت ته قه ل گوندی چی بوو.. نهو ل خو زق رین هژماره کا مه زن ژ له شکه ری دیتن، ده اتن و ب قامچی

ڦه كهفتنه ناڤ خهلكى.. هندهك گرتن وكرنه د تورمبيليت خو
 دا، لهو خهلك ههر زوى ڦهړهښ، وههر ئيكي قهستا بيستانى
 خو كر، دوباره بى دهنكى وكه ب د دلان دا زځپرى ڦه، چار
 نوبه داران تابويتا وى پاكرو ل بهر چاځيت لهشكهرى وان
 ئهو بره گوړستانى ومه لا نه حمه د ل ويړى ڦه شارت..
 وله شكه رب تنى ل ويړى يى ناماده بوو..

گوټن ل دور كرامه تيت شيخي به لاډ بوون، ويكي ئهو بو
 ئيكي ڦه گيړان، سووفى ژار ب مسوگهرى ڦه دگوت: من
 مه حمود صه قري گرتى ديت هارى وان بابى خو ڦه دشارت،
 وهنده كان دگوت: مه هندهك مروقيت نه نياس ديتن ل دور
 مري كوم بوو بوون، دهمى وان ئهو دبره گوړستانى، ووان
 دگوت: ئهو مليا كهت بوون.. ههمى ئيفاريان خه لك دچوونه
 سهر گوړى وى وئاخا وى ماچى دكر وړوندك دئنانه
 خوارى، ئينا حوكمهت نه چار بوو زيړه قانيى ل گوړا وى
 بكهت، دا ههر كه سه كى بچته سهر بگرن ببه نه مهركه زى جزا
 بدن پاشى به ردهن..

ئيدى كه سى ناځى شيخ نه حمه د صه قري نه دئينا بى
 بيزت: وهلىي خودى بوو..

ناقبرا بیست و ههشتی

شه‌ڤ و پوژ ب سهر گرتیخانه‌یا هربی دا دچوون وئو یا
تژی بوو ژ عه‌زاب و نه‌خو‌شیان، شه‌هیده‌ک ب دویڤ ئیکی دا
دکه‌فت، زه‌بان‌ی ژی فی‌ری دژواری وه‌ی‌زی بوو‌بوون، وان باش
دزانی قامچیان ب کار بینن، ب گه‌له‌ک په‌نگان وان ته‌عزيب
وئ‌ه‌شکه‌نجه ب کار دئینا، کی‌یرکانی د گه‌هاندنا نه‌خو‌شیی دا
دکر، عه‌طوه‌یی مه‌له‌وانی ئیک‌جار سهر په‌ق و دفن بلند دبوو،
ههر پوژ هنده‌ک گرتیی‌ت نوی بو وی دهاتن، زو‌رداری
به‌رفره‌ه و پتر لی دهات، ده‌نگ و باسی‌ت له‌شکه‌ری یی‌ت
ب ترس ل هه‌می جهان به‌لاڤ دبوون، قی چه‌ندی هه‌می کار
ل خه‌لکی دکر، دا بین‌ی ئه‌و هه‌می لا‌گریا بی ده‌نگیی دکه‌ن،
و ل دو‌ر قی مه‌سه‌لی خو‌ئ‌ه‌و نه‌وی‌رن د گه‌ل مال و مرو‌قی‌ت
خو‌ژی باخ‌قن، خو‌ئ‌ه‌و وه‌عزی‌ت مه‌لا ل مزگه‌فتان ل خه‌لکی
دکرن ئه‌و ژی حازر بو وان دهاتن، دا که‌س ژ وان به‌حسه‌کی
قه‌ده‌غه‌کری نه‌که‌ت، ئه‌و کتی‌بی‌ت ل مه‌دره‌سان دئینه‌ خواندن
ژ مه‌دحی‌ت سه‌رو‌کی و ده‌سته‌کا وی هاتنه‌ تژی‌کرن، سرود‌یت
حه‌ماسی ئه‌وی‌ت حاکمی بلند دکه‌ن و دئینه‌ ری‌زا خودی بو
زارو‌کان هاتنه‌ گو‌تن. و حزه‌کا نوی بو حو‌کمه‌تی هاته‌دانان

گهلهك مروڤان خو دا دگهل، ژ ته مه عيا وهرگرتنا مووچه ي
 دا، يان ژي ژ ترسيټ هندي دا نهو ب لاگريا حربه كا دي يان
 ب نه ياره تيا شوږه شي نه ئينه گونه هباركرن، وهنده كان ژ بهر
 پاراستنا ژينا خو يا سياسي وجفاكي.. ب كورتي نهو حزب
 بوو كومك هرا مروقيټ دوږي وپاته خوږ وځاپانديان.

هه چي هزره كا ساده څه گيږابا، يان د مهيدانا سياسي ته ي
 دا گومانهك ل دوږ وږه خان هه با، دهاته بهرزه كرن..
 بهر په ريت پوژنامه يان دتري ناقيټ نوي بوون، يټ چو هزر
 ل نك نه هه ي، و د كه قن ژي دا چو بزاق دژي سه هيو نوي
 وداگير كهران نه كړي.. ديمي ژياني ل مصري هاته كړيټ كرن،
 نه خلاقيټ ب بها و ته رازي هاتنه وهرگيږان، و تاگيريا
 مه بده ئيټ چاك و نه خلاقيټ باش بوو پرهنگه كي بي عه قليي،
 گهلهك مروڤان دهست دا چه كي (نوكته گوټني) دا برينيټ
 خو پي دهرمان بكن، نه نوكته ب دزي څه دهاتنه گوټن، دا
 بيژي نهو موخه ددراتن يان پاريت موزه ووهرن، خهلكي ژ دل
 پي دكره كهني.. نه څه ب تني نهو تشته يي حوكمهت
 نه شيټ ريكي لي بگرت، گهلهك مروڤان پشت دا ژياني وخو د
 ماليټ خو څه گريدان، دا چو نه خوښي نه گه هني، ووان
 هه ورايت خو دگه هانده خودي ب تني.. هنده كان قيا بير
 وباوهر يټ خو ببهن وپره قنه ژ دهرقه ي وهلا تي، چ بو نه وروپا

وئەمريکا بت، يان ژى بۇ ھندەك ولاتىت عەرەبان بت..
 ھندەك ژوان بۇ كارەكى دەرەكەفتن ونەدزقپڭين، وھندەك
 دچوونە ھەجى و ژويىرى دپەقېنە دنيايا خودى يا
 بەرفرەھ.. تەنگاڭى ل سەر خەلكى بەرفرەھ بوو، ووان ھەر
 دگۆت: ژ خودى پېقەتر مە چو بەرەقان نېنن..

عەبدللاھى بابى نەبىلايى ژ خەستەخانى دەرەكەفت
 وزقپى مالا خو، بەلى ب وى شەرتى ئەو پەنگى ژىنا خو
 بگوھۆپت پىشتى ئىشا دلى ھاتىيى.. دقېت ئەو پەنگەكى
 خوارنى يى تايبەت بخۆت، زوى بىنقت، كارىت ب زەحمەت
 ونەخۆش نەكەت، ب خەم نەكەقت.. ئەگەر ژيانا وى دى يا
 د تەقەلەقى دا بت. كەس و كارىت نەبىلايى كەفتنە د ترسەكا
 مەزندا نەخاسم پىشتى كىتېبا وى د دەر ھەقا فېرگەھا
 ترساندنى دا ئەوا خو ب سەر سنگى مصرى داداى
 بەلاقبىوى، زېرەقانى ل ھەمى خىزانى ھاتەكرن، وخواستنا
 وان يا بەردەوام بۇ دەزگەھا (موخابەرەتتى) بۇ تىشتەكى
 عەدەتى، ھەر وەسا پىشكدارىا وان د ھەر كارەكى جڭاكي
 وسىاسى دا ھاتە قەدەغەكرن، وپريارا (قەدەر كرنا سىياسى)
 ل سەر وان ژى ھاتەدان، وەكى كول سەر گەلەك ولاتىيت
 دى ھاتىيەدان، نەخاسم ئەويىت ب كارى ولات پەرورەيى
 ھاتىنە نىاسىن، يان ژى د مەيدانا ھزر وئابورى دا

سهرکه فتنهک ب دهست خو څه ئینای.. هندهک مروځیت
نه بیلای ژ کولیر ژیت له شکهری هاتنه درېځستن، بیی وان
گونه ههبت، ب تنی چونکی نه بیلا مروځا وان بوو، هر
چه نده مروځاینی نه ب دهستی وانه ژی! خه لکی خو ژ وان
دا پاش، وکس نه ویریا ټیکه لیا وان بکهت، یان ب سهر وان
څه بچت، دا بیژنی مالا وان نهو جهه یی گورگان ب سهر دا
گرتی!

دهمی نهو مروځ چوویه مصری یی قاصدیا نه بیلای
وعه بدله زیزی سیسی کری، نهو ل سلهوایی وکوپړی وی
صابری گه پیا، بهی نهو د بی سهر وشوین بوون، ژ هیڅه
وویځه چهند زانینهک ل دور وان کومکرن، ههتا ب سهر
راستیا ته عمل هلبووی، وان ته عداپی لی کرکو نهو خو
ژ میری خو بده ته بهردان، ودره وان ل دور وی بنقیست،
کوپړی وی صابر ژی دویر کر.. ودره و بی بهختی پی رادان،
وهکی دههمه نیسی وخیانه تی، پوژهک ب سهر دا نه چوو
بیی نهو مالا وی ته فتیش بکهن، یان بگرن و بیهن وعه زاب
بدن، ههتا دویماهی یی نهو بی هیقی بووی، وخه و ژ چاقان
رهقی ودلی وی ژ خوارن و څه خوارنی رهش بووی، وگیانی وی
ب سهریک دا هاتی، وعه قل د سهری دا نه مای.. گاځا ل سهر
جادی دچوو د گهل خو دناخفت، دکره کهنی و دکره گری،

پوئته ب خو نه دکر، جلکیت پیس ودرپای دکر نه بهر خو،
 وپی خواس و سه رکول دچوو.. هه تا پوژه کی تورمبيله کا
 حوکوومی هاتی دو مروڤ ژى هاتنه خواری و (جلکیت
 دینان) ییت بی هچک، کر نه بهر، و بهری وی دانا جیهانا وی
 یا نوی.. دکهنی و دگری، و گازی صابری دکر، ئینا خه لکی
 ب پوندکیت بی دهنگ خاترخواستنا وی کر..

وده می قاصدی نه بیلایی قیای سهرا وی بدهت ل خه ستا
 دینان، هندهک مروڤیت دلسوز نه و تیگه هاند کوخه طهره کا
 مه زن د قی چه ندی دا هه یه، چونکی نه و هه ره سیه کا دژوار
 ل وی دگرن، و هه ره که سه کی بقیت سهرا وی بدهت دقیت
 ده ستویری ژ وه زاره تا ناڅوویی و هه بگرت، و قی چه ندی
 تر سه کا مه زن تیډا هه یه، و نه دویره نه و بهری خودانی بدهته
 گرتیخانه یی.

* * *

پشتی شه ډ ب نیقی بووی و خه لکی مالی هه می نقستین،
 دهیکا نه بیلایی گوته زهلامی خو:
 - بوچی نه م ژ قی جهی دهرناکه څین؟
 عه بدلای ب دو چاقیت په نگیای څه گوته:
 - وهلاتی شرینه حورمهت!

- وهلات؟ وهلات چیه؟ ما ههردی ب سهرشۆری وترس
ژین؟ یی دبیزت وهلات!!

- هییدی هییدی حورمهت.. ئەوا نوکه دبت لادانهکا
بهروهخته، بهردهوامی ب تنی بو خودییه، هیژا حاکی یا
زیده دبت، وئهو یی دفن بلند دبت، وفهرمانیت خو ب جه
دئینت، یا ژوی قه هنده خلاس! بهلی ئەو ژبیرا خو دبهت کو
ئهو ژی جارهکی دی پیربت ومرت.. ژبیرا خو دبهت کو
راستی نه ملکێ مروقهکی ب تنییه، بهس خودی یی حهقه،
ئهو نزانت کو ب ملیوونان مروقه هه نه ژوی ب عهقلترن
وشاره زاترن.. نه خوزیا وی کهسی مهزنی خو ل سهری
ددهت.

ژنی ب ته علی قه گووت:

- ئەز شېبووم..

- بینفرههی بهحهشتا هه ژارانە..

- خهك یی خو ژ مه ددهته پاش.

ئهو گرنژی ودویر سهحکر، وگووت:

- سویند بت بو ته، خهك دهستی من دگفتیشن ودبیزن:

سلاقییت مه بگههینه نه بیلا خانمی خودی بهیلت.. راسته
ئهو وی گووتنی ب دزی قه دبیزن دا کهسی گوھ لی نهبت، بهلی
ئهو جواترین نیشانه ئەم دی ب سنگی خو قه کهین.

وی ب کەرب قە دەستی خو بلند کر وگۆت:
- فیجا گۆتئییت وان بۆچنە؟ ما بۆچی ئەو ژى وەکی مە
ناکەن؟

سەری خو ب کەسەر قە هژاند وگۆت:
- بە لاییت خەلکی گەلەکن، ئەو نەشییت بە لاییت خو
زیدەتر لی بکەن..

ژنى چاقییت خو ل پەخ و دۆرییت مەزەلکا بی دەنگ
گەپاندن، وگۆت:
- گەلەك جارەن مەن پسیار ژ خو دکر: ژ بەرچ هۆل مە
هات؟

- حورمەت، هەقێکی یا بەردەوامە..
- نە.. یا ژ مەن قە تیگەلیا عەطوہی دەسپیکا گرفتاریان
بوو..

- ما خۆنە هەژار هەمی عەطوہی دنیا سن؟
- نزا..

وەکی وی مروقی عەقڵدار، یی پویدانان ئەو وەستاندی،
سەری خو هژاند وگۆت:

- کی دزانەت، بەلکی ئەقە دەسپیکا باشیی بت..
وی ب نەرازیبوون قە گۆت:
- توب خودی هەش بە! باشیا چ؟ باشی دی ژ کیقە ئییت؟

- عهسمان.. هیشتا یی بارانی دبارینت، وعهرد ژی
ب مهردینی یی شینکاتی ددهت، وپیغه مبهه سلاقی لی بن
دبیژت: باش هتا پروژا قیامه تی د ناڤ ئوممه تا من دا دی
مینت..

بوو بی دهنگی.. پاشی دهیکی گوت:

- وهلات قیان وتهناهی وهیقی ودادیه.. ده می ئه ڤ تشته
نه مینن، چومه عا بو په یقا وهلاتی نامینت..
کوخی.. پاشی گوت:

- خو نه وهستینه، ئه و ناهیلن ئه م بچینه چو جهیت دی،
بنه مالا مه هه می ییت چووینه د (لیستا رهش) دا.
وی ب حیبه تی ڤه گوت:

- لیستا رهش چیه؟

- لیستا رهش، ئه و ناڤن ییت گومان ل دۆر وان هه ی،
ئه و ن ییت بو وان چی نابت بچنه ژ دهرڤه ی وهلاتی..
ب چ هه ق؟ ب چ قانون؟

- به حسی حه قیی و قانونی نه که.. من داخوازا چوونا
حه جی کر، وان گوت: خو زه حمه ت نه ده، چی نابت.
دهستی خو ل سنگی خو دا و ب ترس ڤه گوت:

- خو مالا خودی ژی؟ خو چوونا حه جی ژی؟ ئه ڤه
گه له که..

- مه صلحه تا دهوله تی ژ هه میی گرنکتره ..

تف کر وگۆت:

- قان په یقان ل نک من نه بیژه، نه گهر دی عیلاجی ئینه

من!

دهستی وی گرت و ب که یف قه گۆتی:

- من به رسقا کاغهزا نه بیلایی دا ..

- د گهل کی؟

- د گهل وی زه لامی ژ کویتی هاتی، نه وی ناخی خو بو

مه نه گۆتی، نه وی حهفتیا بوری کاغهزا نه بیلایی بو مه

ئینای ..

چاڤیت دهیکی تژی پوندک بوون وگۆت:

- کچا من، خوشتقیا من .. ما کاغهز بوچییه نه گهر نه ز

دیمی ته یی شرین نه بینم؟

- خه ما نه خو .. سوباھی دی گه هینه ئیک ..

- کهنگی؟

- خودی دزانت ..

پاشی لی زقیری وگۆت:

- ته کاغهزا وی دراند؟؟

- من؟ چاوا؟ نی نهو پارچه یه که ژ وی؟ چاوا بدرینم؟

وی گۆت:

- حورمهت، هشیئت خو بیننه سه ری خو؟ نه گهر نهو
بکه فته د دهستی موخابه راتی دا گرفتاریی بی هژمار دی
ئینه سه ری مه..

- پشت راست به که سهک فی ناکه فت..

- ما بهایی کاغه زی چیه؟ نهو تشتی نه خوشی بو مه ری
چی ببت، خو پیقه نه گره.. نه گهر وان کاغه ز دیت دی بیژن:
کی نهو ئینایه؟ چاوا ئینایه؟ وگرفتاریه کا دی دی بو مه چی
که ن، دی بیژن: هه وه خیانهت و جاسووساتی دژی وه لاتی
کریه..

- خو زه حمهت نه ده.. نه جنیئت شین ری فی ناکه فن.

خو دریژ کره سهر ته ختی، پاشی چاقیئت وی که فتنه
سه ریك، دهیکا نه بیلایی ما هشیار، که فته هزران، گاڤ بو
گاڤی وی دهستیئت خو بلند دکرن ودوعا دکرن، وهه واریت
خو دگه هاندنه خودی.. عه بدلا ژ خهوا خو یا کورت هشیار
بوو وگوت:

- خیره ئیشلا.. خیره ئیشلا..

ژنکی به ری خو دایی، وی دهستیئت خو ب پویی خو دا
ئینانه خواری وریهییئت خو قه مالین، وی گوتی:

- چ قهومی؟

وی گوت:

- دھیکا نہ بیلائی، ھەر وھکی ئەزى ھشیار.. من ئەو
د خەونا خو دا دیت.. وى ژ کەل ئەزماچى دکرەم، سەر
ودەستیت من ماچى دکرەن، ژ کەیفان دا مە دکرە گری،
دھیکا نہ بیلائی، کەیف د خەونى دا نیشاننا خوشییە.. وئەم
گەلەك ئا خفتین..

وى پیچەکی بینا خو ھلکیشا، وگۆت:
- چاوا ئەو شیا سنووران دەرباس بکەت، و ژ شەیتانان
خلاس ببت..

دوبارە دەستى خو ھژاند وگۆت:
- بو خو یاریان ب من نەکە، حورمەت..
- ئەم ھەر خەونان دبیین.. ژيانا مە ھەمى یا بوویە
خەون.

- دھیکا نہ بیلائی، ئەقە ژ رەحما خودیە د گەل مە..
ب خودى بت گاڤا ئەز ژ خەوى رابوویم، ئەز ب خوشیەکا
زیدە ھەسیام، ئەز ژ دیتنا وى تیر بووم، مرادا من ئەو بوو
ئەز وى ببینم..

رابووڤە، گۆپال دا بەر خو وگۆت:
- عەطوھى مەلەوانى ھەردەم گەفان ل مە دکەت ودیژت
دى خویکەکا مەزن دەن..

- بوچی تو وى زۆردارى ل بیرا خو دئینی؟

- ئەزەترسم ئەو وی بکوژت..

- ئەوبەس گرتییّت بەندەوار دکوژت..

- وکچا تە، چ چەك هەیه؟

- ئەو نوکە یا سەربەستە، دشیّت گوتنا میّران بیژت،

وئەقە تیّرا وی هەیه، ئەو ب گوتنیّت خو برینان ل لەشیّت
وان بکەت.

هیدی وی گاقیّت خو هاقیّت، وقەستا ژ دەرڤە کر:

- هیشتا تو یی د خەونا خو دا دژی..

مال هەمی تیّکدا قەهری، دەمی زانی کو نەبیلائی کویت

هیلا وچوو تورکی، وان ئەق چەندە ب دزی قە زانی، ب پیکا

هەقالەکا نەبیلائی، دەمی کاغەزەك ژ هەقالەکا خو ئەوا

ل کویتی وەرگرتی، ترس کەفتە دلی بابی هەژار، دەیکی زیده

کرە گری، وان زانی کو زولم دشیّت دویر دەستی خو دریژ

بکەت، ژ دەرڤە وەلاتی ژی، ودشیّت ئاستەنگ ونەخویشیان

بیخته د پیکا هەقپکیّت خو دا، ل سەری وان هزر کر کچا

وان ژ دەستیّت پۆلیسان دەرکەفت، ئیدی هند ئەو تەنا بوو،

بەلی ئەقە دویماهی بوو، ئەری دبت بەرگریا زولمی ب گوتنا

حەق بی عەقلی بت؟

دوبارە دەیکی نیهار دانا، وبابی خو بی دەنگ کر، بەلی

ما حەتا کەنگی ئەو دی یی بی دەنگ بت؟ دقیت ئەوتشتەکی

بیژت، کیّم کیّم دا دهیک ته نا بت وپیچهکی بیّنا وی بیّت،
دهنگی خو خوش کر، وخو ب مجدی ئینادهری وگوت:

- حورمهت، نهقههره.. کچا ته نه یا ب تنییه..

- عهبدللا.. کی دی ل غهریبیا صهبرا وی ئینت؟

ب دهنگهکی بلند گوت:

- خودایی وی.. ئهه هه می بهنییّت وینه..

دهمی وی چو بهرسف نه داین، وی بهردهوامی دا گوتنا

خو:

- گهلهک زهلامیّت ب نامویس وخودان باوهر د گهل وان

کچان هه نه..

- خو ل ترکی ژی؟

- بهلی ل ترکی.. ما ژ بیرا ته چوویه کو ویری جهی

خیلافه تا ئیسلامی بوو؟

- ئهز چو نزانم، بهلی یا ژ من قه ئه و نه ب ئه زمانئ مه

دئاخفن، ومه چومروؤ و نیاس ل ویری نین..

وی گوتنا وی پری وگوت:

- کچا ته یا مهزن وتیگه هشتیه.. ئه و دزانت دی چاوا

کاری خو ب ریقه بهت..

کویر چوو.. وگوت:

— عەبدللا، دنیا یا بەرفرەهە، وغەریبی یا گرانە، ویا
خۆش نینە مروۆقی ب تەنی بت.. و ژ بیر نەکە ئەو نە زەلامە،
کچە.. دەیکا وی نەمینت!

عەبدللا ب دەنگەکی بلند کەنی وگۆت:

— حورمەت هشیار بە.. قی گاقی ژن چەکی رادکەن،
وشەپان دکەن، وکار ووەزارەتان ب پێقە دەن.. باوەر بکە
هەندەک ژن هەنە هەزار زەلامان دئینن.. ژنیّت نوکە نە وەکی
ییت بەرینە..

وی هییدی گۆت:

- خوزیکیت بەری.. ژن بەس یا مالی بوو، مایی خو
د سیاسەتی و پێقەبرنی نەدکر، خوزی ئەو ژنی وەکی من با..
- ئەف تشتە نە ب دەستی مەیه.. دنیا وەراری دکەت
وزانین پۆناهیە.

- زانینا وی ژ نەخۆشیان پێقەتر تشتەک نەگەهاندیه مە..
دەنگی بانگی سپیدی ژ وی مزگەفتا نیژیک هات، هەر
دووان کاری نقیژئی کر، جەهەکی بی دەنگ بوو، و دل بەر
ب خودی قە بلند دبوون، پشستی بیئەکی عەبدللاهی نقیژ
ل بەرا ژنکا خو کر، و ل جەهی قونووتی دوعا ژ دلی وی
دەردکەفتن و بەر ب دەرگەهیّت عەسمانی قە بلند دبوون،
دەیکی ژنی د گەل پۆندک باراندنی هەر دگۆت: (آمین).

ناقبرا بیست و نهمی

رزق ئیبراهیم، ئەوی دیم یی ئەسمەر یی تژی برین
گۆت:

- مەسەلە درێژ بوو، ونابت دەمەکی درێژ مەسەلە ب قی
پەنگی ب پێقه بچت.

عەبدلحەمیدی نەجار، ئەوی بەریەرە بەر ب ساخڵەمی
قە دچت و برینی یی خو لیک دەن، گۆت:
- جاری دەمی بەیله..

- بۆچی؟

- چونکی دبت هەقێکی درێژ ببت..

رزق ب بەژنا خو یا درێژ قە رابوو، سەری خو ب نک
کولەکا بچویک قە بر، وگۆت:

- ئەز باوەر دکهەم کو ئەو پوژ دی ئیت یا عەطوہ
وزەبانییەتی وی تیدا تیئە راخشاندن بو قان زیندانان.. بەلی
ئەو وەکی مە نابن..

عەبدلحەمیدی گۆت:

- چاوا؟

- ئەم بەرەقانىي ژ راستى و دورستىي دكهين، ومه هندەك
هزر وبير هەنە سىبەرى ل مە دكەن ل وى دەمى پوژ گەرم
دبت و دنارىيت، بەلى ئەو..

عەبدلحەمىدى گوتنا وى قەبرى وگوت:

- ئەو ژى خو ب خودان هزر وبير دزانن..

- ئەقە قەت نابت، ئەو كۆمەكا درەوينانە، دەمى ئەو
دكەقن و ژ لايى هندەك موخەققىت مللەتى ييت راست قە
پسىار ژ وان دئىتەكرن، ئەو دى زانن كو وان چو بناخە
نينن.. ئەو دى پەشيمان بن و ب نەخوشىي حەسىين، ئەقە
ژ مرنى ب خو نەخوشتەر.. قىجا يا عەجيب نابت هنگى تو
بىنى ئىك ژ وان خو بكوژت.

مەعرووفى حەزەرى ئەوى قى دويماهىي خو بى دەنگ
دكەت، گوت:

- خوينامەحمود صەقرى وبرايت وى ب ھەرە
ناچت..

يوسفى شاعر گوت:

- ئەو نوکە ييت ل نك خودى، وان جزايى خو يى
وەرگرتى، ئەو ب چاقى دلپىقەبوونى بەرى خو ددەنە
دنيايى وخەلكى وى..

زهلام ل مهيدانا حهربي يا بهرفرهه ب پيژ بوون، ئەو سى
 پيژكى پراوهستان، داخوازكهري گشتى و عهطوهي مهلهواني
 د گهل ئەفسەر ولهشكهري كوّم بوون، عهطوهي دەست
 ب ناخفتنى كر، وديار كر كو مهحكهمه دوسوبه دى دەست
 پى كهن، وهر تاوانبارك دى حهقى خو وەرگرت، وهر ئيك
 دى وى فائىلا تهحقيقى ئيمزا كهت يا د گهل وى هاتيهكرن،
 ونه وه بت ئيك بيژت: ئەز فائىلا خو ئيمزا ناكهم، يان ئەف
 تشتيّت هاتينه ئيمزاكرن نه دوهسانه، وهر كهسى بيژته
 قازى: ئەف گوتنه ب كوتهكى ييت ژ من هاتينه وەرگرتن، يان
 ئەزى هاتيمه ئازاردان، ئەو دى جزايى خو ب دەستيت خو
 وەرگرت، نهخاسم ئەف چهنده چو گوهورپى نايخته
 مهسهلى، چونكى حوكم بهرى هنگى دنقيسينه قازى ب خو
 ژى نهشيت تشتهكى بگوهرت..

هەر وهسا وى ئەو تيگههاندن كو پى بو چو پاريزهران
 نايتهدان ئەو بهرهقانيى ژ كهسى بكن، قيجا بلا ئەو هزرى
 نهكهن كو ئەو دشين پاريزهران بو خو بگرن، چونكى
 مهحكهمه وان ب لهز وبهز دى ئيتهكرن.. وپى نهقيت وى ئەو
 تيگههاندن كو حوكمهت زورداريى ل كهسى ناكهت، وشيرهتا
 سهروكى ههردهم ئەوه هەر ئيك بگههته مافى خو.. دوباره
 زقپى وئاشكهرا كر كو پيتقيه مهحكهمه وان ب لهز ييتهكرن

هەر وهکی د فه‌رمانا بلند دا هاتی .. وگۆت: مه‌حکه‌ما هەر
ئێکی ژ چه‌ند ده‌قیقه‌کان زی‌ده‌تر فه‌ناکیشت، چونکی هەر
تشته‌کی دانای وئاشکه‌رایه‌، ئه‌تلاف د دورستن وئه‌وا دی
تشته‌کی پۆتینه‌. وپشتی حوکم ده‌رده‌که‌فن تاوانبار دی ئینه
لیکفه‌کرن، ییت بی‌گونه‌ه ل جه‌ه‌کی، وییت (جه‌ئینان هاتیه
پاوه‌ستاندن) ل جه‌ه‌کی دی، گرتی ل جه‌ه‌کی تایبه‌ت، ییت
کاریت ب زه‌حمه‌ت ل جه‌ه‌کی، وییت قناره‌کرنی ل هنده‌ک
زیندانی‌ت تایبه‌ت. هەر ئیک دقیت گوهری خو‌باش فه‌که‌ت،
دا حوکمی خو‌بزان‌ت، پاشی ئه‌ویت دئینه‌گرتن وحوکم
ب شولیت گران ل سه‌ر دئینه‌دان، دی بو‌گرتیخانه‌ییت
مه‌ده‌نی ئینه‌فه‌گوه‌استن، و به‌س ییت مه‌حکه‌می دی مینه‌ه
ل هه‌ریی، وئه‌ویت بی‌گونه‌ه یان ب جه‌ئینانا حوکمی
هاتیه‌ پاوه‌ستاندن، دی د گهل گرتیان بن، چونکی که‌س قی
گافی نایته‌ به‌ردان.

ئه‌فسه‌ران ده‌ست ب خواندنا نا‌قان کر، کت کته‌ هەر
ئێکی فائیلای دانه‌قی، ئه‌وا تاوانباریا تیدا هاتیه‌ نقیسین
دا ل سه‌ر ئیمزا بکه‌ت، پاشی ئه‌و دی ئیمزایه‌کا دی که‌ت کو
وی فائیلای خو‌یا وه‌رگرتی، وئیمزایه‌کا دی ژێ کو ئه‌و گۆته‌ه
ییت وینه‌ ووی بی‌کوته‌کی ئه‌و گۆتینه‌ .. هنده‌ک گرتیان
نه‌دشیان ئیمزا بکه‌ن، چونکی برینی‌ت مه‌زن که‌فتبوونه

دهستیت وان، لهو وان دهستیت وان ییت لاوان دگرتن،
وقه لهم دکرنه د ناڅ تبلیت وان دا، دا بشین ناڅیت خو
بنقیسن وئیمزا بکهن..

گرتی ههمی زقرینه زیندانیت خو، ههر ئیکی تاوانا وی
د دهستی دا بوو، نیژیکه ییت وان ههمیان وهکی ئیک بن ((..
ل فلان هه یقی، ل سالا هندی، هندهک کریار دژی پژیما
دهسه لاتا نوکه ییت کرین، ئهو ژی پشکداریا وی بوو
د ریڅخستیه کا ولسا دا یا داخوازا گوهو پرینا حوکمی
دکهت)) و د تاوانا هندهکیټ دی دا هاتبوو: ((وی پشکداری
د جیهازی ته مویلی دا کریه، بو هندی دا زیانی بگه هینته
وهلاتی، و حوکمی نوکه ب هیژی بگوهو پرت..)) ههر چه نده
ب تنی وی هندهک خیږ بو وان مالان کوټ کرېوون ییت
زه لامیت وان هاتینه گرتن، نه خاسم ئه ویت بازرگان وکاریت
نه حوکوومی ههین..

و د تاوانا هندهکیټ دی دا هندهک تشتیت غه ریب
هه بوون، دا بیني ئیک ژ بهر نوکته یه کی یی هاتیه گرتن، یان
ژی ژ بهر په خنه یه کا سه ریټ ل دوړ مه سه له یان پویدانه کا
سیاسی، یان ژی چونکی وی خوزیا مرنا سه روکی راهیلايه،
یان سه را خیژانه کا ئیخوانان دایه ودهستی هاریکاریی بو
دریژ کریه..

خۆشتقى ژيىكفەبوون وھاتنە بژالەكرن، رزق ئىبراهيم دەھ سالان ھاتە ھوكمكرن، مەعرووفى ھەزھەرى ھوكمەك د گەل پراوہستاندنا ب جەئىنانى وەرگرت، عەبدلحەمىدى نەجار دەھ سالان، يووسفى شاعر سى تاوان.. ئەو ھەمى ژكەل چوونە سەر وستويىت ئىك، ئەفە دەمى خاترخواستنىيە، لەو پۈندكىت زەلال ب بى دەنگى ھاتنە پۈتت.

يووسفى شاعر خۇ ب گېرنژىنى ئىنا دەرى وگۆت:

- ھەر چاوا بت گرتىخانەيىت مەدەنى ھزار چاران ژيىت ھەربى چيىتن، ل ويىرى ئەم دى رحەت بىن، ئەويىت ھاتىنە ھوكمكرن ويىت بى گونەھ ژى ھەر د دەستى زىرەقانىيت ھەبسى دانە، د گەل جوداييا جەھان.. پۇژا خودى ھەز بکەت ئەم ھەمى پىكفە دى دەرکەقن..

مەعرووفى ھەزھەرى ھىدى گۆت:

- وەلات ھەمى گرتىخانەيەکا مەزنە..

رزق ب گېرنژىنەکا تىر مەعنا گېرنژى وگۆت:

- مەن خواست پارىزەرەكى بۇ خۇ بگرم، وباليوزخانەيا سوودانى ب خۇ بچەسىنم، قازى گۆتە مەن: بى فەلسەفە.. پاشى تېرانە ب مەن كرن وگۆت: مەن وسوودان ئىك وەلاتە.. عەبدلحەمىدى نەجار د دويىف دا گۆت:

- من گوته وان: شوینا هوین من ل فییری بگرن، من
بزقپینه فلسطینی، دا نهز هاری فیدائیان بکه، بهلکی نهز
بمرم وبه لا من ژ هه وه قه بیت..

رزقی گوته:

- وان چ گوته؟

- نه ویت ل سهر کورسیکیته عه داله تی دپوینشتی، هه می
گرنژین.. پاشی له شکهره کی نهز پاشقه کی شام..
عه بدلحه میدی هی دی گوته:

- مه حکمه کا بی مه عنا بوو.. قازی.. هه قرك.. نفیسه ر..
نوبه دار.. که سی ژ وه لاتیان نه م نه دیتین وگو ه ل مه نه بوو..
مه عرووفی گوته:

- خودی د گهل مه بوو، وئو ژ ههر ئیکی ب هیژتره..
دهنگی فیتکان هات.. ههر ئیکی دهغله یته خو ییت کیم
پاکرن، وهر ئیکی وه کی هاتینه لیقه کرن، جهی خو گرت،
سپیده یا د دویف دا، وان نهو کر نه د هنده ک تورمبیل یته
گرتی دا، وبه ری وان دانه گرتیخانه یته مه دهنی ل (طوره)
و (قه ره مهیدان)، یان ل گرتیخانه یا مصر وقه لعه وواحات
وئو سیووط وئو لمنیا وبه نی سویف.. کاروانی زنجیر کری
ل ژیر زیره قانیا چه کیته ئوتوماتیکی که فته ری ل سه مته
(مه قابر نه ل خه فیر).. هیشتا پوژ نه هه لات بوو..

ئىك ژ ئىخوانان گازى کر:

.. الله اکبر والله الحمد..

ئىنا ھەميان بىي خو لي ڦه گيړا، ل وى دەمى نۆبه داريت
ژ دەرڦه ي گرتيخانە يي ھەمى حېبە تى ماين، ل وى سپيډه يا
تەنا و بى دەرنگ گازى بەر دەر وام بوو و بەر ب عەسمانى ساهى
ڦه چوو:

خودى ئارمانجا مەيە..

پيغەمبەر سەرکيشى مەيە..

قورئان دەستوورى مەيە..

مرنا د رپکا خودى دا شرينه هيڦيا مەيە..

لا إله إلا الله

ولا نعبد إلا إياه

مخلصين له الدين ولو كره الكافرون

بمرت زوردارى

ئازادى.. ئازادى.. نەياريت مروڤيني

ئازادى.. ئازادى.. دوژمني رووحاني

پشتى بيڤنه كى ھەمى بى دەرنگ بوون، چاڤيت ھندەك
لەشكەرەن دترى پوندك بوون، ئەڦە كارەكى غەريبە، وان ھند
ديت ئەفسەرەكى ناڤچاڤ گرى ژ پشتيڦە ھات، غەدارەك
د دەستان دا بوو، ب عيجزى ڦه گوت:

- باش بزانن ئەڤ گازیه د بی مغانه، وئەو ژ زیانی پیڤه تر
تشتەکی ناگەهیننه هەو.. ژ گرتیخانە یەکی دی چنە ئیک
دی، وهوین هیشتا ییت د دەستی حوکمەتی دا، ژیا نا هەو
یا بی بهایه، نوکه من حەق هەیه ئەز ب قی غەداری بکە قەمە
ناڤ هەو، بەل دلی من یی ب هەو قە، وئەز ژ خودی دترسم.

هەمی بی دەنگ بوون، گرتیان د پشت شفشیّت
تورمبیلی دا بەری خو ددا مروڤ وگوڤرستان وخانی ودار
وباران، ژ میژە وان ئەڤ تشتە نەدیتینه، ل بن گەشاتیا
سپیدی قوبه و مناریت قاهره ییت خوڤاگر و بینفره ژ دویر
قە دیار دکرن، ژیان قەگەریا لەشی بازپیری مەزن، طهیر
وتەوالان ل عەسمانی لەبیزین بوو، ووان ئاوازیّت خو ییت
دلقەکر بەرددان، چیا یی (مقەططەم) وەکی سنگەکی مەزن
ودلوڤان خو بو بازپیری دریزکری ئاشکەرا دکر..

دەمی کۆمەک ژ وان گەهشتیه گرتیخانە یا (قەرە مەیدان)
ئەوا ل نیژیکی قەلعی، دەرگەه قەبوو، د ناڤ لەشکەری را ئیک
ل دویڤ ئیکی چوونە ژۆر، پاشی دەرگەه ل وان هاتە گرتن،
پشتی گرتیخانە یی ئەو هەمی داعویراین، سەرۆکی پۆلیسان
بینا خو هلیکیشا و ب دلفرەهی قە گۆت:

- الحمد لله..

پاشی ل هەڤالیّت خو زڤری وگۆت:

- کورؤ.. گوھى خو بدەنە من، هشیار بن کەسەك ژ ھەوہ
دەقى خو قەنەكەت، یا ل سەر مە خلاس.. ومە شوڵە ژ چو
ددى نینە..

لەشکەرەكى ژ پولیسیت تەناھیا پارێزگەھى گۆت:
- ئەز ب خودى کەمە بەگ، ئەقە دەهژارن، دلى من بو وان
کەرکەر بوو.. گەنجەكى وهكى گولى.. مخابن!!
ئەفسەرى مەزن لى خوړى:
- تە ھای ژ خو ھەبت.. لەشکەرؤ!

لەشکەر وهكى وی یى کارەبى گرتى قەلەرزى، پرابوو
تەمەنەك قەدا وگۆت:
- بەلى ئەز بەنى..

- ئەقە ھزار جاران منگۆتە ھەوہ، ئەز ل دویف فەرمانان
ب پێقە دچم.. مە شوڵە ژ سیاسەتى نینە.. وئەوا حوکمەت
دکەت، ئەو یا راست و دورستە.. ئەم دبه‌رپسیارین وخودان
عەيالین.. قیجا خو بى دەنگ بکەن، حەیانیت حەیان.

ئەفسەرى جگەرەك بەردایى، پاشى نە ژ دل وی دەستى
خو ھژاند وگۆت:
- قەرەقن..

زقړى وگۆت:

- ل قیڙی پراوهستن.. هه تا ئەز گرتیان بدهمه وان ییت کو
 د ژور قه، دا پښه بهری گرتیخانهیی ئیمزا بکهت کو وی
 گرتی ییت وهرگرتین.. خودی چو شولیت دی ییت هوسا
 نه که ته بارا مه.. اعود بالله..

جلیکت شین گرتیان کر نه بهر خو، و ناڤیت خو د گهل
 وی کاری وان بهری دکر د گهل ناڤ و نیشانیټ خو قهیدکر،
 پاریت خو ییت کیم و هندهك جلك ب ئیمانته دانانه نک
 ههسه چیان، پاشی وان ل دویف ئیک قهستا زیندانیټ خو
 کر..

زه لاهمه کی ژ وان گوت:

- ئەوا خودی نقیسی دی ئیت، و کهس ژی نارهقت..
 گرتنا مه خهلو هیه، یا ره بی تو وی ژ مه قه بویل بکه، ئەهی
 خودانی عهد و عهسمانان..

بهری (عهبدلحه میدی نه جار) و (رزق ئیبراهیمی) بو
 گرتیخانه یا (ئهسیووط) ی هاته دان، و پیک ژ قاهره بو
 ئهسیووطی ب شه مه نده فرا درێژ.. ئەول هه می جهین
 پراوهستیانی پراوهستی، نو به داریه کا موکم ل وان دهاته
 گرتن، گازییټ گرتیان بلند دبوون، گرتییټ سیاسی وکی
 دییژنی، و دگه هشتنه عهسمانی، وان دادی و ئازادی
 دخواست، و خو نه رازی دکر ل سهر پهنگی حوکی، و زقرین

بو قورئانی و سوننه تی دخواست. خه لك ژ دوير قه پراوه ستيا
بوون، وده ستیّت خو بو وان بلند دكرن، وړوندك تژی چاقيّت
گه لهك ژ وان بوو بوون ..

ده می گه هشتينه گرتيخانه یی، ئيك ژ وان ئیخوانان ییّت
گوټنان ليك دئینن، گوټ:

ودونا علی سجن اسیوط
ولبسونا بدلة وزعبوط
وجابوا لنا الشاويش عطعوط

ربنا يقبل منا
ونخش الجنة كلنا

ئیکي دی لی قه گیرا:

ودونا علی سجن قنا
والصبر حادي ركبنا
زودوا في الدعوة حبنا

ربنا يقبل منا
ونخش الجنة كلنا

یی ئیکي گوټ:

ودخلونا قرة ميدان
مظاليم والله في كل مكان
وشخط فينا الشاويش سمعان

ربنا يقبل منا

ونخش الجنة كلها

ئەو چاويشېن گۆھ ل قان گۆتنان بووين حېبەتى بوون و
ژ بنقه بنقه گرنتېن، ئىكى د بن ليقان را گۆت:

- لا حول ولا قوة إلا بالله.. ژ نوى من هوين هوسا ديتن،
دبەنە حەبسى وسترانان ديبژن ودكەنە كەنى.. ديارە هوين
ب وي گرفتاريى ناحەسيين ئەوا هاتيه سەرى هەوہ.. مخابن
بو لاوينيا هەوہ..

هەر بيست ژ وان پاحەشاندنە د زيندانەکا مەزن قە، وان
خۆ ب سەر حيسيلكييت زقر دادان، وبەتەنييت كەقن ب سەر
خۆ دادان، دا بيئا خۆ قەدەن ژ بەر وي وەغەرا دريژ، رزقى
خۆ دريژ كرە پەخ عەبدلحەميدى نەجار وگۆتى:

- توچ هزران دكەى؟

عەبدلحەميدى گۆت:

- ئەزى هزريت خۆ دكەم كانى چاوا مروقييت من ژ غەزە
دى ئين سەرا من دەن، پىكەكا دوير ودريرە، ئەرى توژى
نابيزى مە گەلەك نەخوشى گەھاندەنە مروقييت خۆ..

رزقى گۆت:

- خيريت مەزن بو وان دى ئينه نقيسين، ئەوژى
پشكداريت مەنە د خەمان دا..

عهبدلحه میدی بیټا خو هلكيشا وگوت:

- تو بیژنی چه ند سالیڼ دی ئەم دی مینینه ل قیږی؟

- هەر پوژەك ب خیرا خوڤیه..

- هندهك جاران دلی من دچتی ئەز دیواریت زیندانی

بههرفینم، وېچمه دنیا یا بهر فرهه، دا ئازاد بېم، رزق گرتیخانه

گهلهك یا نه خوشه، پوژ ل بهر مه دی دگران بن.. گرتیهكی نه

یی سیاسی گوهر ل وان بوو، ئینا خو کره د ناڤه سوحبه تا

وان پرا و ب گرنژین قه گوت:

- ل سهری دی بو ههوه نه خوش بت، بهلی پوژ دی ل بهر

ههوه چن، هوین دی فیږ بن، ده می هوین سپیدی دچنه جهی

پاچاندنی وئیقاری دزقن، ههوه های ژ خو نابت، ئەقه دهه

ساله ئەزی ل قیږی، پوژ گهلهك خوش دچن، د گهل كو من

كوشتن یا کری..

رزق خوپی:

- كوشتن؟

- بهلی.. من تولا برایی خو قه کر..

دان وستاندن هەر بو ئیک دو نیاسین د ناڤه را گرتیی

سیاسی ونه سیاسی دا هاته کرن، پشستی بینه کی هه می

پیکقه د خه و چوون.

نافر سیه

دهمی نه بیلا گه هشتیه عهردی تورکی، نهو ل سته نبولی
 ب خه ریبیه کا زیده حهسیا، وی کهس نه دنیا سی، ههر زوی
 وی قهستا ئوتیله کا بچویک کر دا لی ئاکنجی ببت، وهکی
 شو فیروی ته کسیی ب ئنگلیزیه کا بی سهر و بهر نهو
 تیگه هاندی.. چه ند پرژه کان نهو ما ل ئوتیلی، زه حمه ته کا
 مه زن د دیت حه تا بشیت د شولکهر وزه بوونیئ ئوتیلی
 بگه هت، پی حهسیا کو خیزانه کا عیراقی ژی یا ل وی
 ئوتیلی هه ی، که یفه کا زیده بو وی چی بوو، ب راستی نهو
 خیزانا حه فته کی ل ئوتیلی مای مفیه کی باش گه هاند
 نه بیلایی، وشیره تیئ پیئقی لی کرن، وی ب گوئنا وان کر
 وکتیه ک ل دور فیروونا زمانئ ترکی بو خو کپی، وشیا
 چه ند گوئن و په یقیئ گرنگ ژ بهر بکه ت، دا بشیت شولیت
 خو د گهل خه لکی ب ریقه ببه ت، پاشی وی سهره دانه ک بره
 هنده ک مؤزه خانیت که فن یئت شوینواریت خه لیفیت
 ئوسمانیان، وعه جیبیئت دیروکا وان یا مه زن، ههر وهسا نهو
 چوو مزگه فتا (نه یا صوفیا) یا ناقدار، وچه ند مزگه فتیئ
 دی ژی یئت دیروکی، وچه ند حیبه تیه کا زیده بو چی بوو

ده‌می دیتی مزگه‌فتیٔ وان هه‌ر وه‌کی مزگه‌فتیٔ قاهره‌نه،
 وه‌نده‌ک خوارنیٔ وه‌کی خوارنیٔ مصری ل خوارنگه‌هیٔ
 سته‌نبولی دئیته پی‌شکی‌شکر، به‌لکی خو هنده‌ک سترانیٔ
 ترکی ییٔ ناقدار ژی ئاوازیٔ وان ژ ئاوازیٔ محمه‌د
 عه‌بدلوه‌ابی وفه‌رید ئه‌طره‌شی وعه‌بدلحه‌لیمی دوه‌رگرتینه،
 وتاما پوژه‌لاتی ژی دئیٔ.. نه‌بیلا که یفخوش بوو ده‌می
 بی‌نا دیروکا که قن هاتی، ئه‌ها ل قیری ئمبراتوریه‌ته‌کا
 ئیسلامی یا مه‌زن هاتبوو دانان، ده‌اته هژمارتن ئیک
 ژ مه‌زنترین ئمبراتوریه‌تیٔ جیهانی، وده‌وله‌تیٔ پوژه‌لاتا
 ئه‌وروپا ونه‌مسا وه‌تد، هه‌می ل به‌ر وی شکه‌ست بوون، به‌لی
 مخابن تو نابینی گه‌لی تورکی ئیک ژ وان زمانی عه‌ره‌بی
 بزانت، وخو په‌یقیٔ عه‌ره‌بی ییٔ په‌سه‌ن ژی ئه‌و ب
 هه‌رفیٔ لاتینی دنقیسن، دا ب قی چه‌ندی په‌یوه‌ندی د
 ناچه‌را وان وکولتوری ئیسلامی یی مه‌زن نه‌مینت.. وی د بن
 لیقلیق‌کان را گوت:

— بۆچی ته‌ ئه‌قه‌ کر که مال ئه‌تاتورك؟ ئه‌قه‌ گونه‌هه‌کا
 مه‌زنه‌..

نه‌بیلا یی ده‌لیقه‌ ژ ده‌ست خو نه‌بر، وئه‌و ب هنده‌ک
 سه‌ره‌دانان بو قوبرصی وئه‌سینا ورومایي وچه‌ند وه‌لاتیٔ
 دی ژی رابوو، وه‌ر وه‌لاته‌کی ئه‌و چووبایی وی کاغه‌زه‌کا

توند و دژوار ژئی بۆ عه طوهی ده نارت.. د کاغه زه کی ژ قان
کاغه زان دا گۆتی:

((پیسئ پیس! دهستی ته یی قریژئی ب خوینا هه ژاران
ناگه هته من.. نوکه ئەزا ل جیهانه کا پیشکه فتی دگه پریم،
و ئەزا دبینمکانئ چاوا مروؤف ب سهر به سستی ل وان باژیران
دژین ییئت ئەز دچمی.. چاوا ب قیان و ئازادی دژین.. به ئی تو
ئهی دینی دین، پوژ و شه قیئت خوئی د خزمه تا شهیتانی دا
دبۆرینی.. تو د میحرابا وی دا دژی و کهرب و کینی ب سهر
بی گۆنه هان دا دکهی.. تو حه یوانی!!

بمره ژ که ریبت خو دا، پوژا حسیبی حسیبا نه خوش
و گران ب سهر ته دا نیئت، تو مروؤفه کی به رزه یی.. یی بی
بهایی.. ژینا ته یا بی مه عنایه، تو جوانیا بیر و باوهران
نرانی و ب خوشیا چاکان ناحه سیی..

ژ بیر نه که، قئ کاغه زا من بۆ زه لامیئت موخابه راتی به،
دا ئەو یاریان بۆ خو ب سهر شوپیا ته بکه ن.. ئەهی زاروکی
مه زن!!))

نیزیک بوو عه طوه دین ببت ده می وی کاغه زیئت ب قئ
رهنگی دخواندن، و دیسا وی ئەو دبرنه ریفقه به ریا ئاسایشئ
دا ئەو وان بکه نه د ناڤه فائیلا نه بیلایی یا مه زن دا، و دا
نیشان ل دویف نیشانی دژی وی بیینه پاراستن.. دا به لکی

ئەو ژى ۋەكى ۋى بزانن كو نەبىلا دوژمنە، قىچا بچن بابى
ۋى بگرن وعەزاب بەدن..

پىشتى بۆرىنا ھەيقەكى ژ مانا ۋى ل توركى، كاغەزەك
ژ لايى عەبدلەزىزى سىسى قە گەھىشتى، تىدا داخواز ژى
كربوو كو پىشتى ھەفتىھەكى ئەو بىتە بەيرووتى، دا ئىك ۋى
بىينن، ونەبىلايى زەحمەتەكا مەزن نەدەت دا كول بەيرووتى
ئامادە بىت وعەبدلەزىزى ل دەزگەھەكا بەلاقىرنى يا مەزن
بىينت، ئەوا كىيىت ئىسلامى ب تنى بەلاقى دكەت، ل پوژىت
ئىكى يىت نەبىلايى ل بەيرووتى قەتاندەن، ھژمارەكا مەزن
يا ئىخوانىت مەشخت بووين ژ ژن ومىران دىتن، ھەر ۋەسا
ۋى گەلەك پەنابەرىت سىاسى يىت پارتى وكۆمەلىت دى ژى
دىتن، نەبىلا ھىبەتى بوو ژ بەرقى ئازادىي ۋەلىقەيىت
نقىسىن ۋدان وستاندەن يىت ل بەيرووتى ھەين.. بەلى
ترسەكا بەرزە د دلى ۋى دا ھەبوو، ئەق سەربەستىيە راستە يا
جوانە، بەلى پویدانىت كوشتنى ۋپەقاندەن ۋغەدرى دەم بو
دەمى چى دبوون.. د گەل ھندى ئەو پى دحەسىا كو بارا
ۋى ژ پەوشەنپىرىي پوژ بو پوژى يا زىدە دىت، پوژنامەقانىا
جىحانى راستە گوتنىت ژىك جودا دكەت، بەلى ئەو ھەمى
پویدانان تىكقە دەت، ۋچو بابەتت قەدەغە ل بەر نىنن..
ئازادىا پەرسىتى ھەيە.. دىسا سەربەستىا كرنا خرابيان

ژی.. و بازرگانیی.. و دورستکرنا هۆنه رهکی ب کێر نه هاتی
 ویی ب کێر هاتی ژی.. مروڤییت خودی و دویڤه لانکییت
 شهیتانی ب رهخ ئیک ڤه دژین، به لی ڤاره یی دهسههلاته،
 و مروڤ ڤهستا گولیت پیس وگه نی دکه ن.. ئه ڤ رهنگی
 سه ره بهستی ی و ی دترسینت ترسه کا ڤه شار تی.. دلی و ی
 دچته جیهانه کا پاک.. یا ته نا.. ئازاد، په یوه نندییت خه لکی
 ب دره و و دوسه ری نه هاتب نه گریدان، گه له ک بو و ی نه خوش
 بوو ده می و ی زانی هنده ک پوژنامه خو دفروشنه وی یی
 پتری بده ت، ئیک ژ وان نه دویره ئه ڤرو دی هاڤیته وی
 و سوبا هی دی بره ڤانیی ژی که ت، وی هنده ک به لاڤوک دیتن،
 زورداران بلند دکه نه ریزا خودی، وهنده ک له عنه تان لی
 دبارینن، ئه ڤه چ دژینی ه؟؟

سه یدا عه بدله زیزی سیسی گۆت:

- ئه م ل کیژ ده می دژین؟

- ل نیڤا دووی ژ چه رخی بیستی..

وی به ری خو دایی، دیت ئه و یی دگرنژت، عه جیبگرتی

ما وگۆت:

- ئه ری دبت ئه ڤه هه می خرابیا که فته سه ری ک جاره کا دی

چی ببت؟

وه کی هه ر جار وی ب هی دی ڤه گۆت:

- بۆچی نه؟؟ پوڭا هاتنا پيغه مبهري ل بيرا خو بينه قه،
جيهان هه مي چه ند يا پيس وگه مار بوو؟
نه بيلايي گوت:

- جاهليه تا كه قن ب قى پهنكي يا ئالوز و پيس نه بوو..
دوباره گرنژى و ب باوهري قه گوت:

- حيشتر يا بوويه فروكه.. شير بومبا زهرريه.. كافريا
كه قن يا بوويه ماركسيهت ووجودييهت.. شاعري ئويجاخي
يى بوويه ئيزگه وپوژنامه وتهله فزيوون وسينه ما وشانو..
چويى نوى نينه.. ئه و كچا ب ساخى دهاته قه شارتن،
ئه قرو پويس يا ل كولانان دچت، نامويس هه مي يا هاقيتي،
مه عنا ئه قه ژى كه له خه، به ئى ب كه نى وهژاندنا پهرداغان ئه و
يا دئيته قه شارتن..

بينه كي عه بدلعه ريز بي دهنگ بوو، ئينا نه بيلايي گوت:

- پاشى چ؟

- چو زه مان بي نه خوشى نه هاتينه..

وي سهرى خو هژاند:

- عه طوه يى مه له واني ژى هه ر سهرپرئى كه قنه..

- به ئى..

وي هيدي و د بن ليقليفكان را گوت:

- ريك ل كي قه يه؟

عهبدلعهزیزی نایهتهك ژ قورئانی خواند: (قل هذه سبيلي
أدعو إلى الله على بصيرة أنا ومن اتبعن وسبحان الله وما أنا
من المشركين).

وی گۆت:

- صدق الله العظيم.

دوباره وی گۆت:

- تارى يا زوره..

- ئەز دزانم.

- وئەقە دەمەكى دريژره مروقيت ئازا ل پشت زنجيران
دقهشارتینه..

- بىي قوربانيدان ئەم ب سەرناكهقين..

- وئەم نوکه ل قيړى سەيرانان بو پەخ ودۆريت جيهانى

دكهين، ل وى دەمى ئەو د زيندانيت تەنگ دا دژين..

- ئەو ژ مە چيترن..

- مسوگەرە..

- قيجا خەمگىنى بو چيه؟

- ئەوبراييت منن.. ل هەمى جهان براييت منن..

- ئەف هەست وييرە چەند دپاکن..

بيهنەكى كهفته هزران، پاشى وی گۆت:

- دختور سالم دشيا بيٽ.. مشهخت بين، ونه وڙي وهڪي
مه ڙ زورداريا وان پرگار ببت.. بهل وِي وه نهڪر، ڦيا بمينته
ل ناف شهيڙي، وخوليڪداني د گهل ديوي نه فسانه يي بڪت، و
ب دلهڪي رازي چوو د گرتيخانهي ڦه..

پاشي ل عه بدلهه زيز زڦري وگوت:

- بوجي من ڙي وهڪي وي نه دڪر..

عه بدلهه زيزي گوت:

- مهيدانا جهنگي يا بهرفرهه..

- مهخسه دا ته چيه؟

- هندهڪ سهر باز ل وهلاتي.. وهندهڪ ڙ دهرڦه، هندهڪ

ل پيشيي وهندهڪ ل پاشيي، هندهڪ ب چهڪي وهندهڪ

ب قهله مي، جهنگ ل ههر عهردهڪي ههبت دئيتنه کرن، هزر

نهڪه نهو ل مصري ب تني ههيه.. ل نه وروپا وروسيا

ونه مريڪا ووهلاتي عهره بان تبليت شهيتاني ههنه.. سالم

ل سهر پيپازا خو ل ويڙي يي خهباتي دڪت، نه بيلا ل ڦيڙي

يا کارهڪي دڪت، ئيڪ يي دي تمام دڪت، ئيڪ بيي يي دي

نابت.. ڦيجا خه مگيني بو چيه؟

دهمي وي بهرسف نه داي، وي خو نيڙيڪ ڪر وگوت:

- نه مروقين، وهندهڪ هيڙ مه يا هه، قابله نه م ڦي

جيهاني ب شه ڦ وڙهڪي بگوهورين؟!

- تو راست دبیژئی.. ئەڤه نهخوښیا منه.. ئەز نهشیم بێنا
خۆ ل سەر قان کریتیان فرەه بکەم..

- ئەگەر ئەڤ کریتیە مروڤهکی ب تنی با خەلک دا بەلا وی
ژ خوڤهکەن ورهت بن، بەلێ مهسهله یا هۆسایه وهکی تو
دیینی..

عهبدلعەزیز شیا گرفتاریا نهبیلائی ل کویتی
ب دویماهی بینت، وئەو د گەل بهرپسیاران گههشته هندی
کو ئەو بزڤرت، بەلێ دهولهت قه‌بویل ناکهت ئەو بزڤرتە سەر
شوله‌کی ل وهزاره‌ته‌کی.. ب بی دهنگی هه‌می تشت چییوون
ونه‌بیلا د گەل عه‌بدلعەزیزی زڤری باژیری کویتی، و د گاقی
دا وی خوڤه‌هاندنه ده‌زگه‌هه‌کا نه یا حوکومی یا هاریکرا
ڤه‌کوله‌ران وبه‌لاڤکرنا کتیبان، نه‌خسام کتیبیت دینی
وعلمی..

نه‌بیلائی هند دیت پۆژه‌کی ئەو هاته د مه‌زه‌لا وی ڤه،
ب سەر وسیمایان ڤه ئەویی شه‌رمکری بوو، گو‌تنیت وی
خوڤ خوش نه‌دهاتنی، وی زانی تشته‌کی د پشت ڤی
چه‌ندی را هه‌ی، وی خو‌تی نه‌گه‌هاند وخوڤ کتیبه‌کی ڤه
موژیل کر، وی ژی پۆژنامه‌یه‌ک هلگرت وبه‌ری خو‌دایی، هه‌ر
زوی ئەو دانا وئیکا دی را‌کر، دویماهی ده‌نگی خو‌خوڤ
کر وگرنژی وگو‌ت:

- ئەز ھەز ژ ھەراھەتیی دکەم..

وی ب نازکی ڤه بهری خو دایی وگوت:

- نه ههوجهی چو پیشهکیانه..

- دڤیت بچینه د ناڤ بابەتی دا..

سەری خو هژاند، و بهری خو دایی، وگوهداریا وی کر

کانی ئەو دی چ بیژت..

- تو وهکی کچا منی.. ژيانا مشهختیی یا کوئەم تیڤا

دژین، گەلەکا نهخۆشه.. وئەگەر چاوا بت مروڤ یی پیتقی

ههڤالهکیه پشکداریی د ژینا وی دا بکەت.. ما وه نینه؟؟

چاڤیت خو گرتن، ئیکسەر مهخسه دا وی زانی، بی

گومان وی دڤیت ئەو شوی ب ئیخوانهکی مشهخت بکەت یی

ئەو دنیاست، هزریت وی پاست دەرکهفتن، دەمی وی گوھ

ل وی بووی گوتی:

- تو وی دنیا سی.. وشویکرن نیڤا دینیه..

دیمی وی ژ شهرمان دا سور بوو..

- ئەڤه ئەمره؟

وی گوت:

- چاوا؟ مهسهلهکا ب ڤی رهنگی ئەمر تیڤا چی نابت..

ژنئینان وشویکرن دڤیت ب کهیفا خودانی بت..

نزانټ بوچی ل قی دەمی بیرا سالمی هاته بیرى، بهژنا
وى يا بلند هاته بهر چاقیټ وى، وچاکیتى وى یى سپی،
وگرنژینا وى يا شرین.. چاقیټ وى ژ پوندکان تهپر بوون،
وگوت:

- چاوا شاهیان بکهین وزهلام ل پشت شویرهان دئیته
عهزابدان؟

یى شارهزا بوو. لهو وى لی قهگیرا:

- قهیدی ناکهت.. ژیان ب قی پهنگیه.. د ههر گاقهکی دا
هندهک مروٴ دمرن، وهندهک زاروک دبن، کاروانی ژینى لازمه
ب پیقه بچت..

دەمی وى خوٴ بى دهنگکری، وتیکچووی، ودهستیټ وى
تیک ئالزیاین، وى گوتى:

- یان ژى ئیکى دی ههیه؟

بیټهکی کهته هزران، پاشى سهرى خوٴ هژاند وگوت:
- بهلى..

- ببوره.. دا بهحسهکی دی بکهین.

* * *

پوژ ب تهنگافى وخه مگینی بۆرین، پویدان پاناوهستن،
ویپلا دژوار ههر یا دچت، ههقرکی یا بهردهوامه، وعهسمانى
ژ دویکلا رهش تژی دکهت.. د گهل هندی چهند بریاریت

نوی ل مصری دهرکهفتن، دستووری بهروخت یی سالا
 ۱۹۵۶ دهرکهفت، نهو گرتییٔ نههاتینه هوکمرن هاتنه
 بهردان، بهلی ییٔ وهکی رزق ئیبراهیم وعهدلحه میدی نهجار
 د گهل هشکی وتهعلی ونهخوشیا ژیانئ مانه ل پشت
 شویرهان، د گهل هندئ کهیف وشاهی کهفته هندهك مالان،
 نی دهرکهفتنا گرتیان ژ نوی بو ژیانئ، مزگینیا باشیی
 ددهت هر چهنده ئاسایشا گشتی گلهك شهرتیٔ رهق
 هاقیٔنه بهر وان، وهکی: نابت نهو ژ باژیرهکی بچه
 باژیرهکی دی بیی دهستویری، وئندامیٔ کؤمهلا (ئیخوانان
 نهلموسلمین) یا پویچکری، نابت ئیک ودو ببینن یان سهرا
 ئیک ودو بددن، هر وهسا بریار ب قهگوهاستنا خودان
 موچهیان بو جهیٔ دویر دهرکهفتن، د گهل ئاگههدارکرنئ کو
 نابت کاریٔ مهزن بکهقنه دهستی وان، هر وهسا نهو ژ لایی
 سیاسی قه نهو ژ کاری هاتنه مهنهکرن، نابت نهو بهربژیٔ
 بن ونابت نهو دهنگی ژی بددن، ونابت خو کورپٔ وان ژی
 بچه کولیزتیٔ لهشکهری، یان جقاتا دبلوماسی، یان هر
 کارهکی کرنگی ههبت، هر وهسا زیٔرهقانیهکا موکم وشدیای
 ل وان هاته کرن، وبریار هاته دان نفیسینیٔ وان ب هویری
 بیٔنه خواندن بهری بیٔنه چاپکرن..

پوژنامەییّت مصری پویتیەکیّ زیّده دا مەسەلا
 دستووریّ بەروەخت ییّ نوی، راپۆرتیّت پوژنامەقانی د گەل
 مەزنە زارقەکەر وھۆنەر مەند و سەماکەران ھاتنە بەلاقەرن،
 د گەل وینەییّت وان.. کانیّ بیر و باوەریّت وان دەربارە ی
 دستووری و ھلبژارتنا سەرۆکی چنە، کوئەوئیکەمین
 سەرۆکە د دەنگدانەکا مەزن دا دئیتە ھلبژارتن، نقیسەران
 بەحسیّ قیّ ژيانا پرگار و ئازاد وکەر امەتیّ کر..

بەلیّ تەشتیّ نە ھاتیە سەر ھزرا نە بیلائیّ چیبوو..
 شەفەکیّ بەری عەیشا دەمیّ ئەو دزقپی مال، وەکی ھەر جار
 ویّ گاڤیّت خوّب لەز دەھاڤیّتن و سەریّ ویّ ییّ تژی ھزر
 و تەخمین بوو.. نیّ ئەو فیّری دان و ستاندنا د گەل خو
 بووبوو، وپشتی ئەو کەفتیە د ناڤ خواندنیت ھەمە پەنگ دا،
 ھەر زوی ویّ دەست ددا کاغەزیّ و ھزریّت خو ددانانە سەر،
 ھەر جارەکا ویّ پتر دخواند، دلیّ ویّ ھندی دی دچوو
 خواندن، ژيانا ھزر و بیران گەلەکا بەرفرەھە.. دەمیّ ئەو
 چوویە جادا ویّ کۆلانیّ یا مالا ویّ لیّ دەنگیّ ھندەک
 فیشەکان ئەو ژ ھزران ئینادەر.. دەمەکی راپووستیا ب ترس
 قەل دۆر خو زقپی، پەشەکەک زوی ل بەر چاقان غەوارە
 بوو، بیّ حەسیا کو کارەکیّ خەطەر ییّ دئیتە کرن.. ب ھەمی
 ھیزا خو کرە غار، دەمیّ ب ژۆر کەفتی بیّنا ویّ چک بووبوو،

گوهیٰ خو دا سهر له شیٰ خو باوهر نه کړ کویا ساخه.. چاوا
چ گولله قیٰ نه که فتن؟؟ نه نیا ویٰ خو ه دا، زهر بوو.. قه سستا
مه زه لا خو ل قاتی دوویٰ کر، بیټا ویٰ چک بوو، نهو بیژنا
د گهل ههر سیٰ زاروکیټ خو د گهل ویٰ دژیا، گوټی:
- مامو سستا نه بیلا چ قه ومیه؟

ویٰ چانته وکاغه زیټ خو هاقیټنه سهر میژا داری یا
بچویک وگوټ:
- چوننه..

پاشی ویٰ خو هاقیټه سهر کورسیکیٰ وده ست دا گریٰ.
وداد خانم د گهل زاروکیټ خو ب نک قه چوون:
- کچا من باخفه.. دیاره هندهک جحیلټ حیټج دقیا ته
بره قینن؟
نه بیلایي پوندکیټ خو قه مالین وخو ب زیره کیٰ ئینادهر
وگوټی:

- سوباسیا ته دکهم، پشت راست به، تشته کیٰ وه سا چیٰ
نه بوویه..

پشتی بیټه کیٰ ویٰ ته له فوون پاکر، وداخوازا عه بدلعه زیز
ئه لسیسی کر، ههر زوی نهو د گهل ژنکا خو هات ووان نهو
بره مالا خو، ل مال نه بیلایي چیروک هه می بو قه گپړا،
مه سه له یا غه ریب وخه طهر بوو، ئاشکه رایه کو نه قه

ٲاھیلانھکا سیاسی یا پیسھ ل ژیر سیبھرا دستووری نوی،
 ئھڤ چھندھ جار وباران ل دھولھتان چی دبت، بھلی یا نھخوښ
 ئھوھ نھبیلا نھښیت چو سالوځھتیت وی زھلامی بیژت یی کو
 دقیا وی بکوژت.. پښتی سھعھتھکی کوښوونھک ل مالا
 عھبدلعهزیزی سیسی ھاتھ گریدان، کوښھکا ئیخوانیت
 باوھری لی ئامادھ بوون، پښتی دان وستاندن ل دؤر مھسھلی
 کری گھهښتنھ چھند ٲریارھکان، یا ژھمیان گرنکتر ئھو بوو
 ئھو قی ٲویدانی بو کاربدھستان نھبیژن، نھ کو ئھو کاری
 ل سھر وبھری سیاسی یی ځوكمھتی بکھت دھربارھ
 سیاسیی مشھخت، چونکی وان ل کویتي نھښیت کاریت
 ب قی ٲھنگی چی ببن، وٲریارھکا دی ئھو بوو ئھو نھبیلائی
 ڤھگوھیزنھ ځانیھکی دی، وئیخوانھک دانا دا زیرھڤانیی لی
 بکھت، ل دھژگھھا بھلاڤکرنی، ل دھمی ھاتن وچوونا وی..
 ووان بو وی دیارکر کو نابت ئھو ب تنی بگھٲییت، د گھل
 ھندھک سھروبھریت دیتر یییت تھناھیی مسوگھر دکھن، ووی
 کھسی نھنیاس ئاشکھرا دکھن..

* * *

ل دھمی ځھجی ھژمارھکا نھ یا کیم ژ ځھجییت مصری
 ھاتنھ کویتي، ھژمارھکا ئیخوانیت بھری ھاتینھ گرتن، د ناڤ
 وان دا بوون، ب بزاقا ځو و ب ھاریکاری ودهسکاتیا ھندھک

کهسان ئەو شیان دەستویریا چوونا هەجی ب دەست خو
 بیخن، وقەستا هەجی بکەن، وان دەلیقە ژ دەست خو
 بەرنەدا، خو گەهاندنە هەندەک وەلاتی تەرەبان و رازی
 نەبوون بزقەرە مصری.. قان ئیخوانان گەلەک دەنگ و باس
 وراپۆرت د گەل خو ئینان، تەشتی بوویە پویتیە پیکرنا
 عەبدلعەزیزی سیسی وەهەقالی ت وی.. نەبیلا یا ب لەز بوو
 وان ئیخوانان ببینت، دا پسارایا حالی مصری ژ وان بکەت
 پەشتی ئەو ژ ویری هاتی..

ل دەمی وی وی ل دەواما ئیقاری شۆل دکر، وی کتیبایا
 (ئیسلام د چەرخی بیستی دا) یا نقیسەری مەزن عەبباس
 مەحمود ئەلەققادی دخواند، هەندەک پیز وی بو خو ل سەر
 کارتی ت بچویک دنفیسین، نەبیلا ب هەمی قە د گەل کتیبی
 بوو، ئەوا بەحسی ئیسلامی وەک هیژەکا سەرکەفتی
 وخۆراگر دکەت.. و ل دویماهی ی خۆراکریا ئیسلامی
 بەرانبەر لەهیی ت نەیارەتیا جیهانی و دیروکی یی ت ب ترس
 دیار دکەت، وکا چاوا لاگری ت ئیسلامی بەر ب زی دەبوونی
 قەنە.. دەنگەک هاتی: السلام علیکم..

سەری خو پراکر.. دیت ئەو ل بەر سنگی وی یی ژ پیان
 قەیه، ب بەژن و بالا و گەرنژینا خو قە.. سەری خو هژاند،
 وچاقی ت خو پەرخاندن، نیژیک بوو بکەفت..

- کیه؟ دختور سالم؟ تشته کی نه یی مه عقووله..

پړوندکیټ وی ب سهر پرویان دا هاتن، ب گهرمی چوو
دهستی وی ونه شیا باخفت.. وی زانی کوئو د ناقله هیا
خوښی دا خه ندقی ما.. قیا حیبه تیا وی کیم بکته، لهو
گوت:

- ل مالا خودی، و ل سهر چیا یی عه ره فی، وده می من
نقیژا مه غرب وعیشا ل موزده لیلی کری، و ل هه می جهیت
پاک، من دوعا ییت بو ته کرین..

هر وه کی گوتنا وی قارژی بهرهم ژ خو دا، لهو گریا وی
زیده تر لی هات.. قیا ترانه یان بکته، گوت:

- گاڅا من بهرک د شهیتانی وهر د کرن، دیمه نی عه طوه یی
مه له وانی ومه زنیټ وی ییت زوردار ل بهر چاقیټ من بوو، یا
ژ من څه بهرکه ک ژ وان ب ناچاقیټ وی که فت..

ووی کره که نی.. وی ژی کره که نی وپړوندک د چاقیټ
وی دا بوون.. پیچه کی بی دهنګ بوون، پاشی نه بیلایی
جهر هس لیدا، خزمه تکاری قه هوه ئینا و ب ژور که فت..
نه بیلایی گوت:

- حالی بابی من چیه؟

دیمی وی تیګ چوو.. قیا ژ بهر یخودانیټ وی پرده فت،
به لی نه شیا، جاره کا دی حه زکر هنده ک گوتنیټ نه ییت

راست بیژت، بهل دلی وی نه گرت، ژ دیمی وی زانی.. ژ پشت
میژی رابووځه، لی زځړی، ملی وی گرت وگوت:
- من دقیت راستیی بزنام..

وی هیډی گوت:

- ریکا مه هه میانه.. مان بو خودی ب تنییه..

نه بیلایی نه زانی پشته هنگی چ چیبوو، گاڅا چاقیت
خوځه کرین هه قالیت خو ییت شو لی ب ره خ خوځه دیتن،
ودختور سالم ل بهر دهرگه هی یی ژ پیاښه بوو، هه قالان
سهر وپوئی وی ځه مالی و ژ پوندکان هښک کر..

* * *

پشته هه فته کی نه بیلایی دختور سالم ئه وی بوویه
نوژدار ل نه خوشخانه یا (حولی) ل کویتي دیت، سهعت
نیزیکي دووی پشته نیځرو بوو، ل تورمبیلا وی یا نوی
سویار بوون، وی تورمبیلا دا شو لی، و ب ساناهی گوت:

- نه ز سوپاسیا سهیدایی سیسی دکهم، چونکی پاریت
تورمبیلی وی ب دهین ییت داینه من..

پاشی ل وی زځړی وگوتی:

- نه ځرو وی نه زی داخواز کریمه فراځینی، ویی گوتی: وی
ژی د گهل خو بیننه، لهو منته له فوون بو ته کر..

چه‌نده‌کى بى دهنک بوون، ههر چه‌نده دنيا يا گهرم ژى
بوو به‌لى له‌شى وى قه‌دله‌رزى، وه‌کى ههر جار ب ساناھى
گوټى:

- به‌رى خودى بابى ته به‌ته نک خو.. من گوټبوويى..
- چ؟

گپرنژى پاشى گوټ:

- وى گوټه من: بلا.. به‌س نه‌گهر نه‌بيلا يا قانع بت..

- نه‌زنزانم تو به‌حسى چ دکه‌ى..

ب دهنگه‌کى بلند که‌نى، نه‌بيلا ژى که‌نى، خو نيژيکى
وى کر وگوټ:

- تو شوى ب من ناکه‌ى؟

- چاوا دى شوى ب سياسيه‌کى عه‌زلکرى که‌م..

وى گوټ:

- قيچا سياسى عه‌زلکرى چ بکه‌ت؟

وى گوټ:

- نزا..

- دى عه‌زلکريه‌کا وه‌کى خو بو خو ئينت..

دوباره ل که‌نى قه‌گه‌ريان..

سالما گوټ:

- عه‌بدلعه‌زى سيسى ل شوينا بابى من وبابى ته‌يه..

وی سهری خو هژاند وگوت:

- به لی..

دوباره گوت:

- ئەم د گهل ئیك ودو، ئەم دی دەست ب قویناغهكا نوی

كهین..

وی لی قه گپرا:

- پوژا مه ئیك ودو دیتی مه دەست ب قویناغهكا نوی

کریه..

- ئەززی ژ پاشه پوژزی ناترسم.. ترسا ژ سوباهی مرنه

وئازاردانه.. په رده ب سهر ناقپرهکی دا هات.. ژ ئەقرو پپقه

چپروکهکا نوی دی دەست پی کهین..

وی سهری خو هژاند وگوت:

- به لی شویرهه وتیلیت ستیری هیشتا یی ل ویری..

صهییت هار ییت پهون.. قیژی وهه واریت ژاران هیشتا ییت

د گوهی من دا دهنگ قه ددهن..

وی د بن لیقلیقکان را گوت:

- ئەو دەستی شویرهه ئا قاکرین، دشیین بهه پفینن ژی..

ژیی صا یی کورته، وئو نه گرفتارینه چونکی حه یوان یی

ل بن دەستی مه.. وخوگوریکه ر دساخن، ل نك خودی دخون

وقه دخون.. وهکی من باوهری ب خودی هه ی وهسا من

باوهری ب سهرکهفتنی ههیه.. چونکی ئەڤه سوژا خودایی
پاک وبلنده..

نه بیلایی بیهنا خو هلکیشا، وهیدی گۆت:

- ئەزا برسیمه..

ئهو گرنژی وگۆت:

- ئەز ژێ..

* * *

دویماهی